

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 85

29'uncu Birleşim
7 Aralık 2021 Salt

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	12
II.- GELEN KÂĞITLAR	15
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	16,20,78,103,105,115,123, 179,185
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	<i>16:20,20:74,78:97,103:104, 105:114,115:122,123:168, 179:183,185:204</i>
1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281)	16:20,20:74,78:97,103:104, 105:114,115:122,123:168, 179:183,185:204

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282)

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:204

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,194:195

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,194

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,194:195

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,195

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,195

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,195

C) ANAYASA MAHKEMESİ

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

16:20,20:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196

Ç) SAYIŞTAY

17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196:197

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,196:197

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,197

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,197

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,197

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU 17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,197:198

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,197:198

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,78:97,103:104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,198

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU 17:20,21:74,78:97,104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,198:199

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 17:20,21:74,78:97,104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,198

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,78:97,104,
105:114,115:122,123:168,
179:183,185:194,199

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,115:122,123:168,
180:183,186:194,199:200

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim
Bütçesi

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,115:122,123:168,
180:183,186:194,199

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim
Kesin Hesabı

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,116:122,123:168,
180:183,186:194,200

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,116:122,123:168,
180:183,186:194,200:201

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim
Bütçesi

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,116:122,123:168,
180:183,186:194,200

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim
Kesin Hesabı

17:20,21:74,78:97,104,
105:114,116:122,123:168,
180:183,186:194,201

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU

17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,123:168,
180:183,186:194,201:202

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı
Merkezî Yönetim Bütçesi 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,201

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı
Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,202

1) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,202

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin
Hesabı 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,202

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,203

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî
Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,203

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,203

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,203

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,204

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,204

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 17:20,21:74,79:97,104,
106:114,116:122,124:168,
180:183,186:194,204

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI

20

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bütçe görüşmeleri esnasında Meclis Genel Kurulu açılışındaki gibi İç Tüzük'ün 60'inci maddesine göre söz talep edilmemesi, kanunların görüşülme usulüne göre yani soru-cevap için söz talep edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

20

V.- AÇIKLAMALAR

74,100,104,114,122,168,183

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hatiplerin AYM hakkında yaptığı değerlendirmelere, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin son aylarda AYM hakkında yaptığı açıklamalara ve HDP'nin kapatılması meselesine ilişkin açıklaması

74:77

- 2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve HDP'nin PKK'nın uzantısı olması sebebiyle kapatılması gerektiğine ilişkin açıklaması 100:101
- 3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yurt dışındaki PKK ve birtakım Ermeni lobilerinin FETÖ'cülerle iş birliği içerisinde ülkücülere yönelik yürüttükleri karalama kampanyasının devletler nezdinde herhangi bir itibarı olmadığına ve asıl Kürt düşmanlığı yapanın PKK olduğuna ilişkin açıklaması 104
- 4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın 2022 yılı bütçesinin birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında, Millî İstihbarat Teşkilatından 2 mensubumuzun kaçırıldığına dair ifadesine AK PARTİ sıralarından kahkahalarla karşılık verilmesinin kendisini incittiğine ilişkin açıklaması 114:115
- 5.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Gençlik ve Spor Bakanının Antalya İlim ve Kültür Derneğinin öğrenci yurdunda işlenen cinayete dair bir açıklama yapıp yapmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 122
- 6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, elektrik dağıtım şirketlerinin faturalara yansıttığı yatırım bedelleri ile elektrik kesintilerinin paralel bir şekilde arttığına ve faturalara yansıtılan hizmet bedelinin çok yüksek olduğuna ilişkin açıklaması 168:170
- 7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Antalya İlim ve Kültür Derneğinin öğrenci yurdunda işlenen cinayete ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki ve yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 170:172

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 172:173

9.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Soma Uyar Madencilik mağdurlarının kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesini sağlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'e ve Sosyal Medyadan Sosyal Meydana Projesi'ni hayata geçiren Gençlik ve Spor Bakanı Muharrem Kasapoğlu'na ve tüm Bakanlık personeline teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması 173:174

10.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 174:177

11.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 177

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 177:178

13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Şengal'de Merwan Bedel'in bir SİHA saldırısı sonucu yaşamını yitirmesinin bir savaş suçu olduğuna ve İŞİD'in orayı bir katliam yurdu hâline getirdiğine ilişkin açıklaması 183:184

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

97,101,178

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşması nedeniyle konuşması 97:98

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 98:99

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 99:100

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 101:102

5.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 178:179

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

205

1.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı'nın Patnos ilçesinde öğrenci yurdu olarak kullanılan bir binanın fiziki ve temizlik koşullarına,

- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, iklim krizi dersinin müfredata eklenmesi talebine,

- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, mesleki eğitim merkezleri ile ilgili çeşitli verilere,

Mesleki ve teknik liseler ile ilgili çeşitli verilere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/54368), (7/54370), (7/54374), (7/54375)

205:215

2.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Bayındır ilçesine bağlı Kızıloba Mahallesi'nin yollarının yenilenmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/54404)

216:218

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 12.02’de açılarak beş oturum yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 282) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi ve tekliflerin 1’inci maddeleri okundu.

Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ile Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, bütçeye yönelik eleştirilerin tamamına yakınına AK PARTİ Grubundan bir savunma olursa mekanizmanın sağlıklı işlemeyeceğine ve bütün partileri bütçenin yapım sürecine, kurallarına ve geleneğine uymaya davet ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, görüşmelere ara verilerek CHP Genel Başkanı İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu’nun 2022 yılı bütçesinin tümü üzerinde CHP Grubu adına konuşması sırasında yaptığı hareketin kınama cezasıyla cezalandırılmasını talep ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu’nun “Sırtımıza bu yükü yüklediniz.” cümlesinde göstermiş olduğu vücut dilinin hiçbir gruba ve Meclise yönelik bir davranış olmadığını,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop, CHP Genel Başkanı İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu’nun 2022 yılı bütçesinin tümü üzerinde yaptığı konuşmasında ismini zikrettiği hususlarla ilgili olarak, Meclise gelen Sayıştay raporlarında herhangi bir iade ve değiştirilmenin söz konusu olmadığına, Sayıştayın kendi içindeki süreçlerin Türkiye Büyük Millet Meclisini ve Başkanlığı ilgilendiren bir husus olmadığına, soru önergelerinin bakanlar tarafından cevaplandırılma oranının yeni hükümet sisteminin olduğu dönemde önceki dönemlere göre daha yüksek olduğuna, 27’nci Dönemden önce İç Tüzük’te soruların cevaplandırılması süresi otuz gün iken bu sürenin 27’nci Dönemde on beş güne indirildiğine, bu süre içerisinde cevaplandırılmayan soruların süresinde cevaplandırılmayan soru olduğuna, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının Anayasa’nın ve İç Tüzük’ün belirlediği kriterlere göre soru önergelerini değerlendirmek zorunda olduğuna, Anayasa ve İç Tüzük’ün Meclis Başkanına soruların cevaplarıyla ilgili bir inceleme, değerlendirme görevi ve yetkisi vermediğine ve İç Tüzük’e ve Anayasa’ya uygun davranmanın kendilerinin vazifesi olduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki ve İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop, İç Tüzük ve Anayasa'nın soru önergelerinin iade edilmesi için ortaya koyduğu kriterlere ve kendisinin soru önermelerini mümkün olduğu kadar işleme alma yönünde bir irade kullandığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, 2022 yılı bütçesinin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin hiçbir şerefli üyesinin haysiyetine ve onuruna dil uzatmadığına, Meclisin itibarına laf etmediğine, Meclisin fonksiyonları yönüyle eleştirilmesinin doğal olduğuna ve sistem tasarımıyla ilgili önerilerinin İYİ Parti Grup Başkanı tarafından kendisine iletiildiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli, İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, CHP Genel Başkanı İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısının kendi şahsi talebiyle konuşmadığına, kendisine İç Tüzük ve Anayasa'ya göre konuşma hakkı tanındığına ve hiçbir milletvekilinin bir başkasına hakaret etmeye hakkının olmadığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 7 Aralık 2021 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere 23.21'de birleşime son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 46

7 Aralık 2021 Salı
Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3997) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2021)

2.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun; 18/05/2004 Tarih ve 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3998) (İnsan Haklarını İnceleme; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2021)

3.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; 06/04/2016 Tarih ve 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3999) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2021)

4.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4000) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2021)

5.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in; Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4001) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2021)

7 Aralık 2021 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29^{uncu} Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerinde görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün birinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Birinci turda Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa Mahkemesi, Sayıştay, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (xx)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (xx)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ

- 1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

(xx) 281, 282 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 6/12/2021 tarihli 28'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Ç) SAYIŞTAY

- 1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU

- 1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

- 1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına, istemi hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Birinci turda söz alanların adlarını sırayla okuyorum:

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep edenler Zonguldak Milletvekili Hamdi Uçar, Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, Denizli Milletvekili Şahin Tin, Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan, İstanbul Milletvekili Osman Boyraz, Düzce Milletvekili Fahri Çakır, İstanbul Milletvekili İffet Polat, Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen, Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak, Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir.

İYİ Parti Grubu adına söz talep edenler Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan, Mersin Milletvekili Behiç Çelik, Antalya Milletvekili Feridun Bahşi, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep edenler Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız, Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı, Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep edenler Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki, Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş, Şırnak Milletvekili Nuran İmir, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep edenler İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, Mersin Milletvekili Alpay Antmen, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, Hatay Milletvekili Suzan Şahin, İzmir Milletvekili Ednan Arslan, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır, Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel.

Şahıslar adına lehinde Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç.

Yürütme adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu.

Şahıslar adına aleyhinde İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu konuşacaklardır.

Şimdi, ilk söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Zonguldak Milletvekili Sayın Hamdi Uçar'a aittir.

Buyurun Sayın Uçar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bütçe görüşmelerimizin ilk konuşmacısı olarak bu kürsüden yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Burada yapacağımız çalışmaların sükûnet ve selamlele tamamlanarak ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Bizlerin, milletvekilleri olarak, bu çatı altında yapacağımız her türlü olumlu, yapıcı, uzlaşmacı davranışı inanıyorum ki milletimiz nezdinde de olumlu yankı bulacaktır. Bugün, burada, Zonguldak Milletvekili olarak bulunmaktan büyük onur ve gurur duyduğum Gazi Meclisimiz herhangi bir

meclis değildir, burası İstiklal Harbi'ni bizzat yönetmiş ve yüz yıllık tarihi boyunca Türkiye'nin yolunu aydınlatmıştır.

“Güçlü Türkiye, güçlü Meclis.” anlayışımızın bir gereği olarak göz bebeğimiz olan Türkiye Büyük Millet Meclisi için 2022 yılı bütçe teklifimiz 2 milyar 198 milyon 221 bin TL'dir. Bunun yüzde 90'ı cari giderler, yüzde 5'i ise yatırım giderleridir. Bütçemizin yüzde 68,7'si personel giderlerinden oluşmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Gazi Meclisimiz her gün ülkemizin dört bir yanından ve yurt dışından gelen ziyaretçileri ağırlamaktadır. Pandemi dönemleri dışında Genel Kurul çalışmalarımızın yapıldığı günlerde ortalama 5 bin vatandaşımızın ziyaretçi olarak geldiği Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'nin vitrini olması sebebiyle ayrı bir önem taşımaktadır. Bu çerçevede, milletvekillerine, personellere ve ziyaretçilere verilen hizmetin kaliteli, hızlı, etkin ve verimli olabilmesi için özveriyle çalışan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Mustafa Şentop başta olmak üzere, her kademedeki Meclis personelimize teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yıllardır emeğin başkenti olan Zonguldak, artık enerjinin de başkenti olma yolundadır. Şehrimizin her kademesinde istihdama yönelik yeni yatırımlar yapılırken, Ereğli bölgemizde tersanelerimizin yeniden canlanması, organize sanayi bölgelerimizin gelişmesi ve son dönemlerde enerjiye olan ihtiyacın artmasıyla madenlerimizin de daha aktif, verimli hâle getirilmesi için adımlar atılmaktadır.

Şehrimizin huzuru ve refahı için gece gündüz çalışan, her zaman yapıcı ve çözüm odaklı, iyi niyetle çalışan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, Değerli Kabine üyesi Bakanlarımıza teşekkürü bir borç biliyorum. Bu noktada 2 Değerli Bakanımıza da ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Şehrimizin sahil düzenlemesi, lavuar alanı gibi yıllardır kangren olan sorunlarının çözümü için bizlere yol gösteren, yardımcı olan, kapısını çaldığımız Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum'a da teşekkürlerimi sunuyorum. Yine, Zonguldak'ın ulaşım sorununu rahatlatacak olan Mithatpaşa Tüneli ve kavşak düzenlemesini çok yakın bir zamanda Zonguldaklı hemşehrilerimizin hizmetine sunacağımızı belirtmek istiyorum. Bu vesileyle de desteğini esirgemeyen Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sayın Adil Karaismailoğlu'na da teşekkürlerimi sunuyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı yaklaşırken şehrim ve ülkem adına mutluluğumu belirtmek istiyorum. Bıkmadan, usanmadan, engellere aldırmadan, “Yapamazsın.” diyenlere kulak asmadan “Unutma, her arayan bulamaz, lakin bulanlar arayanlardır.” düsturuyla hareket ettik. Ararsan bulursun, yeter ki Kerem'in Aslı'ya, Ferhat'ın Şirin'e duyduğu aşkla, inançla ve inatla ara; Türkiye aradı ve Karadeniz'de tarihinin en büyük doğal gaz rezervini buldu. Şimdi, Türkiye'nin Karadeniz'de keşfettiği 540 milyar metreküp doğal gazın 2023 yılına yetişmesi için denizde ve karada, gece ve gündüz hummalı çalışmalarımız devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAMDİ UÇAR (Devamla) – 2023 yılında vatandaşlarımızın kullanımına sunulması planlanan Karadeniz gazının ana hatta aktarılacağı Zonguldak Filyos'ta hummalı bir çalışma yürütülüyor. Bu uğurda emek veren Enerji Bakanımız Fatih Dönmez başta olmak üzere Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğüne, teknik ekip ve tüm çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Bölgenin kaderi değişiyor, Filyos Limanı Türkiye'nin 3'üncü büyük limanı olacak. Endüstri bölgesi 2 milyon metrekare, bunun 1 milyon metrekaresi Türkiye Petrol Anonim Ortaklığına teslim edildi; altyapısı tamamlanmak üzere, doğal gaz işleme rafinerisi inşaatı başladı. Karadeniz'den çıkan doğal gaz burada işleminden geçecek ve Marmara Boru Hattı'na bağlanacak, konutlarımızda kendi gazımızı yakacağız, sanayide de kendi gazımızı kullanacağız inşallah. İşte, dünya ve ülkemiz salgın ve buna bağlı ekonomik krizle boğuşurken biz 2023 hedeflerine böyle güçlü ve emin adımlarla ilerliyoruz.

Sözlerime son verirken Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, diğer tüm kurumlarımızın 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bütçe görüşmeleri esnasında Meclis Genel Kurulu açılışındaki gibi İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesine göre söz talep edilmemesi, kanunların görüşülme usulüne göre yani soru-cevap için söz talep edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi Meclis Genel Kurulu açılışında 60'a göre söz talebi oluyor, sonra kanunlara geçtiğimiz anda da kanunlarda soru-cevaplara ilgili söz talebi oluyor. Zannediyorum, arkadaşlar biraz, ilk olduğu için bugün karıştırdılar. 60'a göre söz talep edilmeyecek, doğru olan, kanunlara göre söz talebi olması gerekiyor yani soru-cevap için söz talebi olması gerekiyor. Böyle bir karışıklık yaşamış arkadaşlarım, yarından itibaren bu karışıklığı düzeltirler diye düşünüyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – İkinci konuşmacı Kilis Milletvekili Sayın Ahmet Salih Dal.

Buyurun Sayın Dal.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, bugün 7 Aralık Kilis'in kurtuluşunun 100'üncü yılı olması hasebiyle birkaç cümleyle konuşmama başlayacağım.

Güneydoğu ve Akdeniz'in keşiştiği noktada yer alan serhat şehrimiz doğası ve yerleşmeye elverişli coğrafyası nedeniyle tarihsel süreç içerisinde Babil, Hitit, Hurri-Mitanni, Arami, Asur, Pers, Makedonya, Roma, Bizans, Selçuklu, Memlûk Kölemen, Osmanlı gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Gastronomisi, zeytinyağı, siyah üzümü, biberi kısacası sahip olduğu tarımsal zenginlikleriyle ekonomiye

katkı sağlayan, son yıllarda yapılan sanayi atılımlarıyla bu alanda da gelişme göstermeye başlayan Kilis'imiz mazluma, muhtaç olana kucak açarak da ensar şehir olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Gazi şehrimizin kuruluşunda şehadete eren kahramanlarımız Şahin Bey, Aslan Bey, Sakıp Bey, İslam Bey, Kartal Bey ve Müslüman Bey başta olmak üzere, tüm şehitlerimize Yüce Rabb'imden rahmet diliyorum, hepsini minnet ve şükranla anıyorum.

Muallim Rifat Bilge'nin "İlk aşyanım/Ruhirevanım." dizeleriyle bahsettiği ana şehir, Kilis'im 7 Aralık düşman işgalinden kurtuluşunu bir kez daha kutluyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Ülkemizdeki demokratikleşme çabalarının bir tezahürü olarak, hak arama yolları çeşitlenmiş ve vatandaşın kolayca erişebileceği kurumsal yapılar oluşturulmuştur. Hiç kuşkusuz ki 14/06/2012 tarihli 6328 sayılı Kanun'la ete kemiğe bürünen Kamu Denetçiliği Kurumu kuruluşundan bu yana etkin bir hak arama mekanizması olarak vatandaşlarımıza hizmet sunmaktadır. 2012 yılında kurulup 2013 yılında çalışmalarına başlayan Kuruma o günden bugüne toplam 188.245 şikâyet başvurusu yapılmış, 2013 yılında yüzde 20'lerde olan uyum oranı 2021 yılı sonunda yüzde 80 olarak belirlenmiştir. Bu da Kamu Denetçiliği Kurumunun kurulmasının ne kadar doğru bir karar olduğunun açık bir ifadesidir. Millet ın devletine sahip çıkması ancak devleti ile kendisi arasında kurduğu o güçlü bağlarla mümkün olabilir. Kamu Denetçiliği Kurumu, işte bu bağları güçlendirecek en önemli kurumdur. Kamu Denetçiliği Kurumunu, AK PARTİ iktidarlarının gerçekleştirdiği tarihî reformların demokrasiyi güçlendirme, hak ve özgürlükleri genişletme çabalarının sembolü olarak görüyoruz.

Toplumsal hayatta çeşitlilik esastır. Farklı dinden, inançtan, ırktan, ideolojiden, dünya görüşünden insanlarla birlikte yaşıyoruz. Bu bir tercih ya da iyi kötü meselesi değil, sosyolojik bir gerçekliktir. Toplumsal hayata hâkim olan çeşitliliğin yöntemi ise siyaset ve anayasa teorisinin kadim ve çetrefil sorunlarının başında gelir. İnsan haklarına dayanan demokratik hukuk devletinin en önemli amacı farklılıkların bir arada yaşatılmasıdır. Bunun da ön şartı bizim gibi düşünmeyen, bizim gibi inanmayan, aynı dili konuşmadığımız kişilerle, topluluklarla yani ötekilerle sağlıklı bir iletişim kurabilmek ve birlikte yaşayabilmektir.

Açıkça ifade etmek gerekir ki özellikle bugün Batı dünyası bu toplumsal ve siyasi hastalıklardan muzdariptir. Ötekine yaşama hakkı tanımayan bu hastalıklı anlayışların her geçen gün zemin kazanması insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi değerlere ve değerlerin biçimlendirdiği siyasal sistemlere yönelik en büyük tehdittir. Kısacası, yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve İslamofobi çağımızın kara ve karanlık yüzüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET SALİH DAL (Devamla) – Bu tür çağ dışı karanlık suçlarla mücadele etmek tabii ki çıkarılan yasalar çerçevesinde mahkemelerin işi olsa da işte tam da bu noktada, kendine gelen şikâyetleri insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönünden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere kurulmuş olan Kamu Denetçiliği Kurumunun da başlıca görevlerinden biridir.

Dünyada yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen -Sayın Cumhurbaşkanımızın da tabiriyle- kör ve sağır olan Birleşmiş Milletler ve uluslararası kurumlar maalesef sınıfta kalmışken kısa sürede çok başarılı çalışmalar yürüten Kamu Denetçiliği Kurumunun tüm dünya ombudsmanlarını küresel bir çatı altında toplayıp özellikle İslamofobi, yabancı düşmanlığı ve mülteciler gibi önemli konuları gündemine alıp çözümler üretmesi şahsım olarak en büyük hayalimdir çünkü Birleşmiş Milletler ve benzeri uluslararası kurumlar maalesef mazlumların haklarını koruma konusunda sınıfta kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET SALİH DAL (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygu ve düşüncelerle bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Orhan Kırçalı.

Buyurun Sayın Kırçalı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Anayasa Mahkemesi bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Sayın milletvekillerimi, Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen değerli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

“Adalet mülkün temelidir.” diyerek devletin odağına adaleti yerleştiren bir medeniyetin mensupları olarak bizler güvenliğin, huzurun ve ekonomik büyümenin adaletin tesis edilmesiyle mümkün olacağına inanıyoruz. 2001 yılında partimiz kurulurken “adalet ve kalkınma” idealini şiar edindik. “Adalet” ve “kalkınma” kavramları bizlere her zaman hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösteren birer rehber olmuştur. Bu minvalde AK PARTİ hükümetlerimiz de Türkiye’de demokratikleşme alanında çok ciddi adımlar attı ve atmaya da devam ediyor. Temel hak ve özgürlükler ve hukuk devleti zemininde ciddi reformlar ve yapısal değişiklikler hayata geçirildi. Adaletin tüm kurum ve kurallarıyla işlemlerini temin için yaptığımız reformları önümüzdeki dönemlerde de sürdürmeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, anayasa mahkemeleri dünyanın birçok ülkesinde değişik isimler altında görev yapmaktadır. Türk hukuk sisteminin en önemli ve en köklü kurumlarından olan Anayasa Mahkemesi, 1961 Anayasası’yla hukuk sistemimize girmiştir. Anayasa Mahkemesi, ülkemizde hukukun üstünlüğünün ve hukuk devleti değerlerinin korunması için önemli bir vazifeyi de ifa etmektedir. Ülkemizde temel hak ve hürriyetlerin en iyi, en adil biçimde hayata geçirilmesinin güvencesi olan Anayasa Mahkemesi, Türkiye’nin demokratik hukuk devleti vasfının korunması ve güçlendirilmesinde de hayati önemi haiz en yüksek yargı organımızdır.

Değerli milletvekilleri, kuruluşundan bu yana, kanunların Anayasa’ya uygunluğunu denetleyen Anayasa Mahkemesinin görev alanı zamanla genişleme göstermiştir. Kuruluşundan 2012 yılına kadar geçen dönemde, Anayasa Mahkemesi, esas itibarıyla, kanunların Anayasa’ya uygunluğunu denetleyen yüksek yargı organı olarak faaliyet göstermiştir. 2012 yılından itibaren Türk anayasa yargısında yeni bir dönem başlamıştır. 2010 Anayasa değişikliği, Anayasa Mahkemesinin yapısı ve üye sayısını da değiştirecek şekilde, bireysel başvuru yolunu hukuk sistemimize kazandırmıştır. Böylece Anayasa Mahkemesinin görev alanı, bireysel başvuruyu da içine alacak şekilde genişlemiştir. Bireysel başvuru,

Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetlerinde ve milletimizin iradesiyle hukuk sistemimizde gerçekleştirilen önemli bir reform ve kazanımdır. Bireysel başvuru, temel hak ve özgürlüklerin korunmasında kaynağını doğrudan Anayasa'dan alan nihai ve en etkili ulusal hak arama yoludur. Bireysel başvuru uygulamasının başladığı 23 Eylül 2012 tarihinden 2021'in ilk çeyreğine kadar toplam bireysel başvuru sayısı 308.672'ye ulaşmıştır. Anayasa Mahkemesi bu başvuruların yaklaşık yüzde 86'sını karara bağlamıştır. Karara bağlanan toplam 265.300 dosyanın yüzde 89'una kabul edilmezlik kararı verilmiştir. Esasan incelenen 12.318 dosyada yüzde 4,6 oranında idari ret kararı, yüzde 5,4 oranında hak ihlali kararı verilmiştir. Başvuru oranlarına göre değerlendirildiğinde hak ihlali oranının son derece düşük olduğu da tespit edilecektir.

Bireysel başvuru uygulamasının yanı sıra Adalet Bakanlığı bünyesinde İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı kurulmuştur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de iç hukuk yolu olarak kabul ettiği bu Komisyonla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular azalmış, ülkemiz uluslararası hukuk uygulamalarında itibar kazanmıştır.

2017 Anayasa değişikliğiyle benimsenen yeni sistemin önemli unsurlarından biri Cumhurbaşkanlığı karamameleridir. Cumhurbaşkanlığı karamamelerinin anayasallık denetimi yetkisi Anayasa Mahkemesine verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN KIRCALI (Devamla) – Müsaadenizle...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ORHAN KIRCALI (Devamla) – Böylece, Anayasa Mahkemesinin görev alanı, yasama işlemlerinin yanında yürütmenin ilk elden düzenleyici işlemi mahiyetinde olan Cumhurbaşkanlığı karamamelerinin yargısal denetimini de içine alacak şekilde genişlemiştir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi için 2022 bütçe teklifi 107 milyon 633 bin Türk lirasıdır. Bu vesileyle, Anayasa Mahkemesinin tüm mensuplarına çalışmalarında kolaylıklar diliyorum; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Anayasa Mahkemesine, ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Tekrar sizleri ve aziz milletimi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığımızın 2022 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Ekranları başında bizleri takip eden kıymetli vatandaşlarımızı ve değerli milletvekillerimizi bu vesileyle saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bu bütçenin hazırlanmasında, gerek Komisyon aşamasında gerekse ondan önceki aşamalarda emeği geçen herkese ben en kalbî şükranlarımı arz ediyorum. Bundan sonraki süreçte de desteklerden, olumlu katkılardan dolayı yine şimdiden, peşinen teşekkürlerimi ben ifade etmek istiyorum.

Bu bütçe, kadınlarımızın, gençlerimizin, yaşlılarımızın bütçesidir. Bu bütçe, çiftçimizin, sanayicimizin, memurumuzun ve işçimizin bütçesidir. Bu bütçe, aslında yatırımı, istihdamı, üretimi, ihracatı ve büyümeyi önceleyen bir bütçedir. Aslında, bu bütçe, 84 milyonun bütçesidir.

Değerli arkadaşlar, Sayıştay tarihî açıdan gerçekten köklü bir geçmişe sahip bir kurumumuzdur. Cumhuriyetimizin kurulmasıyla birlikte devlet yapısı içerisinde Sayıştayımız yer almış, özellikle 1924,1961 ve 1982 Anayasalarında kendisine yer edinmiş bir kurumumuzdur. Sayıştay her zaman Türkiye'nin en gözde ve en önemli kurumlarından biri olmuştur, zaten Sayıştayımızın görevi Anayasa'da çerçevelenmiş durumdadır. Yine, 1876 Anayasası'ndan beri Sayıştay anayasal bir kuruluş olma statüsünü de bu vesileyle devam ettirmektedir. Sayıştayın hesap mahkemesi olarak vasıflandırılması da yargı yetkisine işaret etmektedir. Sayıştay tarafından verilen kesin hükümlere ilişkin olarak sorumlular başka bir idari yargı yoluna da başvuramamaktadırlar, bu da bir kesinlik kesbetmektedir. Ayrıca, Sayıştay, bir yüksek yargı ve denetim kurumu olarak bağımsız ve tarafsız, güvenilir ve doğru hizmet üretmeye devam etmektedir. Ayrıca, kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarının mevzuat çerçevesinde denetlenmesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisine rapor sunmaya da devam etmektedir. Ayrıca, kamu kaynaklarının mevzuata uygun harcanıp harcanmadığını denetleyerek sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamaktadır ve kendisine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirme azmi ve gayreti içerisinde çalışmalarını yürütmektedir. Ayrıca, kamu idarelerinde hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlığın gelişimini de hedefleyerek kamu yönetiminin daha da iyi düzeye çıkmasına hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak; mahallî idarelerin hesap ve işlemlerini denetlemek ve kesin hükme bağlamak; kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlemlerini yapmak ve kesin hesap tekliflerini ve genel uygunluk bildirimini vermek ve kamu işlemlerini denetlemekle görevli bir kurumumuzdur. Bu çerçevede Sayıştay, Anayasa ve yasalarla kendine verilen görev, yetki ve sorumluluklarını, sürekli gelişim anlayışıyla, dünyadaki gelişmeleri de izleyerek en etkin bir şekilde yerine getirmektedir. Yüce Meclis adına yaptığı denetimleri dürüst, ön yargıdan uzak, uluslararası denetim standartlarına uygun bir şekilde planlamakta ve yürütmektedir. Kamu yönetiminin saydamlığına ve hesap verilebilirliğine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Denetimlerinde, bilgi teknolojilerinden de azami ölçüde faydalanan bir kurumumuzdur. Denetim ve raporlama kapasitesini sürekli olarak geliştirmekte, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve kamuoyu ile denetlenen kurum ve kuruluşların beklenti ve ihtiyaçları da bu kapsamda dikkate alınmaktadır. Bunun yanında, kamu idarelerinin kalkınma planlarında öngörülen amaçlara uygun olarak, stratejik planlama, ayrıca yıllık performans programları ve faaliyet raporlarının mevzuata uygunluğu da değerlendirilmektedir. Stratejik yönetim anlayışı içerisinde, kontrol ortamı ve kamu idarelerinin düzgün işleyişine de katkı sağlamaya çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Evet, değerli milletvekilleri, Sayıştay ve Sayıştay benzeri birçok saygın kurumumuz var. Maalesef, son zamanlarda bunları itibarsızlaştırmaya yönelik bazı faaliyetleri görüyoruz. Bunların hiç kimseye faydasının olmadığını, özellikle bu tip kurumlarımızın korunması kollarlanması ve saygı duyulması gereken kurumlar olduğunu ben buradan bir kere daha özellikle altını çizerek ifade etmek istiyorum.

Ben, bu anlamda, bugün bütçesini gördüğümüz Bakanlıklarımızın ve özellikle, ülkemize hizmet eden kurum ve kuruluşlarımızın, Sayıştayımızın bütçelerinin -en ücre köşede hizmet eden şubelerinin-hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Denizli Milletvekili Sayın Şahin Tin.

Buyurun Sayın Tin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye olarak enerji ve tabii kaynaklar alanında sürdürülebilir ve yeşil kalkınma öncelikli bir stratejiyle geleceğe emin adımlarla ilerliyoruz. Her alanda olduğu gibi, enerji ve tabii kaynaklar alanında da ülkemize çağ atlatıp tarihî ve destansı başarılarla imza attık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, yenilenebilir enerjiden madencilige, nükleerden yerli kömüre kadar geniş bir yelpazede Türkiye'nin enerjide bağımsızlığını kazanması için hedefler belirledik ve bu doğrultuda çalışıyoruz. Havadan Jeofizik Araştırmaları Projesi hayata geçirildi; Fatih, Doğu Akdeniz'de ilk sondajını gerçekleştirdi; tüm şehirlerimizin ve ilçelerin doğal gaz arzını karşılamak için büyük bir gayret içindeyiz. Lisanssız kurulu güç sınırını 1 megavattan 5 megavata çıkardık, mobil elektrik santrallerini devreye aldık, doğal gaz depolama tesislerinin genişletilmesi projelerini yüksek talebi cevaplayacak nitelikte hazırladık. Son yirmi yılın en yüksek yurt içi petrol üretimi Türkiye Petrolleri tarafından gerçekleştirildi.

Değerli milletvekilleri, 2015 yılında temeli atılan TANAP'ın Avrupa enerji güvenliğinin önemli bir halkası olan TAP bölümü tamamlandı, hat üzerinden Avrupa'ya gaz akışı sağlanıyor. Bunun yanı sıra TürkAkım Projesi hayata geçirildi, Avrupa'ya ilk gaz sevkiyatı 1 Ekim 2021'den itibaren başladı.

Barajlarımızda elektrik üretilmesine dair projeler hız kesmiyor. Hidroelektrik santralleri, güneş enerjisi santralleri ve rüzgâr enerjisi santralleri kuruluyor; temiz enerjimizi üretiyoruz. Fatih, Yavuz, Kanuni ve 4'üncü sondaj gemimiz, Barbaros ile Oruç Reis sismik araştırma gemilerimiz mavi vatanda görevlerini başarıyla icra ediyor. Karadeniz'de 540 milyar metreküplük doğal gaz rezervi keşfettik. 2023 yılından itibaren de vatandaşlarımızın doğal gaz talebinin üçte 1'ini bu rezervden karşılamayı hedefliyoruz. Yenilenebilir enerji kaynaklarına büyük önem verdik. Sadece 2021 yılının dokuz ayında üretilen elektriğin yaklaşık yüzde 37'si yenilenebilir enerji kaynaklarından gerçekleştirildi; bunun yanı sıra, yüzde 31'i kömürden, yüzde 32'si doğal gazdan ve diğer kaynaklardan sağlandı. Üretimde yerli ve yenilenebilir kaynakların payı yüzde 52'dir. Ülkemiz, hidroelektrik enerji kurulu gücünde dünyada 8'inci, Avrupa'da 3'üncü sıradadır; jeotermal enerjide dünyada 4'üncü, Avrupa'da ilk sıradadır; rüzgâr enerjisi kurulu gücünde Avrupa'da 7'nci, dünyada 13'üncü; güneş enerjisi kurulu gücünde ise Avrupa'da 8'inci, dünyada 16'ncı sıradadır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı enerji ve tabii kaynaklar alanında durağanlığı bir kenara bırakıp ezberleri bozan bir çalışma içerisine girdi. Yerli ve yenilenebilir kaynak oranını çok yüksek seviyelere ulaştırdık. Kurulu güç sayısını her yıl daha da artırıyoruz. Yerli kömür üretiminde cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdık. Trakya'da yerli doğal gaz üretimini 2 katına çıkaran keşfi gerçekleştirdik. Türkiye'nin enerji teknolojilerinde merkez ülke hâline gelmesini sağladık. AR-GE'ye ve inovasyona büyük önem veriyoruz. Yatırımcılarımızı destekliyoruz. Yerli üretimin önünü açıyoruz. Yenilenebilir enerji alanında ve daha birçok yerli teknoloji üretiminde yatırımcılarımızı millî üretim odaklı teşvik ediyoruz. Ülkemize ayak bağı olacak meseleleri çözüme kavuşturarak Türkiye'nin yolunu açmayı kararlılıkla sürdürüyoruz. Her zaman yerli kaynaklarımızı kullanmanın gayretinde olduk. İleri teknolojimiz ve geniş iş

gücümüz daha iyilerini yapabilecek akıl, feraset, azim ve kararlılığa sahiptir. Değerlerimizi güçlü tutmaya, daha zengin ve bağımsız, yerli ve millî imkânlarla büyüyen Türkiye'yi inşa etmeye, gelecek nesillere en iyi şekilde bırakmaya kararlıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ŞAHİN TİN (Devamla) – Ülkemizin ve milletimizin menfaatleri ile millî değerlerimiz doğrultusunda gece gündüz demeden çalıştık, çalışıyoruz ve çalışacağız. Bu vesileyle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, hükümetlerimiz döneminde görev alan sayın bakanlarımıza ve destekleri için milletimize şükranlarımızı sunuyorum. Güçlü Türkiye'nin şemsiyesi altında birliğimizi muhafaza ederek her türlü zorluğu aşacak, her hedefi başaracağız.

Bütçenin hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Erdoğan.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, aralık ayındayız. Aralık ayı Gaziantep'imiz için ve ülkemiz için de sayıyoruz bunu, önemli bir ay. Evet, 25 Aralıkta Gaziantep'in Fransız işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümünü kutlayacağız, Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle de bu günü onurlandıracağız.

Tabii, Gaziantep'imiz işgal edildiğinde yerle bir edilmişti, düşünabiliyor musunuz, 20 bine yakın nüfusunun sadece üçte 2'si kalmıştı, geri kalanın tamamı Fransızlar tarafından atılan ağır bombalarla katledilmişti.

Bugüne geldiğimizde de Gaziantep bu yıl 10 milyar dolar ihracatı yakalayan bir şehir hâline geldi ve şimdi, şehirde -bitiştiğimizde- 6'ncı organize sanayiye açacağız. 6'ncı organize sanayiye açmak demek... Yine bitiştiğimizde, Kilis'te 27 milyon metrekairelik bir alana yeni bir organize sanayi kuruluyor. Bu ne demek? Enerji demek. Enerji üretirsek bunlar olacak; tabii, enerji üretmezseniz, enerji kaynaklarını, yenilenebilir enerjiyi üretmezseniz dışa bağımlı olarak devam edersiniz.

Bugün, ülkemiz özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarında çok büyük mesafeler aldı. Bununla beraber, hepimizin bildiği gibi, Karadeniz'deki 540 milyar metreküp doğal gaz rezervi hem enerji ihtiyacımızı karşılayacak hem dışa bağımlılığımızı azaltacak. Yine, bunun gibi, bu yıl içerisinde, 2021 yılı içerisinde karada tam 26 tane yeni enerji kaynağı bulundu ve 60 milyon varil enerjiye ulaşılacak.

Değerli arkadaşlar, tabii, gerek elektrik enerjisinde gerek rüzgâr enerjisinde gerek Ege'de çok büyük bir şekilde üretimi devam eden ve sürekli artırılan jeotermal enerjide hakikaten dünyadaki ülkeler arasına girmiş bulunuyoruz. Oran olarak birçoğunda Avrupa'da 1'inci durumdayız, hatta birçoğunda Avrupa'nın 8 ülkesine eş değer yenilenebilir enerjiye ulaştık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Avrupa Parlamentosunda bu konu gündeme getirildi, Balkanlar ve Türkiye'deki enerji kaynakları ve özellikle Akkuyu enerji.

Şimdi, Brüksel’de -tam şehrin merkezi, NATO’nun başkenti, Avrupa Parlamentosunun başkenti- ortada, şehrin ortasında nükleer enerji var ama bakıyorsunuz ki Türkiye’de sadece bir yıllık enerjimizin yüzde 5’ini karşılayacak olan Akkuyu Enerji Santrali’ne karşı çıkarlar. O zaman “Bunu niye yaptınız?” diye sorduğumuzda; “Efendim, biz o hatayı bir defa yapmışız, siz yapmayın.” Tamam, biz de o hatayı bir defa yapalım, biz de bir yapalım. Oradaki incelikleri, derinlikleri ülkemiz de tatsın çünkü biz enerjiyi çeşitlendirmedikten sonra, zenginleştirmedikten sonra bağımlılığımız hep artacaktır, bu da bir millî güvenlik meselesidir. Enerji, bir millî güvenlik meselesidir. Biz Türkiye olarak her yıl yüzde 5 büyüyorsa...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nükleer için bir kere hata yapılır mı?

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Siz millî olmadığınız için anlamazsınız!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nükleer bu, nükleer! “Bir kere hata yapmak.” ne demek? Ölüm demek ya!

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sizin millîliğinizi gördük, her şey eksilmeye devam ediyor.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Türkiye her yıl yüzde 5 büyürken yüzde 5 yeni enerji üretmek zorundadır. Bu zorunluluğu da her türlü kaynakla yerine getirecektir ve getirmeye devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ iktidarları olarak... Bakın, kurulduğu günden, iktidara geldiğinden bugüne Türkiye enerjide çağ atlamıştır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Hangi çağ? Orta Çağ...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Enerji şirketlerini hortumladınız.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Artık biz değil, sizin dışımızdaki herkes bunu takdir ediyor, kabul ediyor. Sağduyulu olmak lazım, desteklemek lazım.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sol duyulu olmak lazım, sol duyulu.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Türkiye istesenez de istemesenez de her alanda olduğu gibi enerjide de diğer olaylarda da süper güç olma yolunda yürütmesine devam ediyor, bunu hiç kimse engelleyemeyecektir. Yapılan bütün çalışmalar ülkemizin kalkınması, insanlarımızın refahına odaklıdır, bununla ilgili de Hükümet olarak gerekenler yapılmıştır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Belli, belli, herkes refahtan patladı vallahi(!)

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızı, çalışanlarını ve bunları destekleyen Parlamentomuzu tebrik ediyorum, hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Osman Boyraz’da.

Buyurun Sayın Boyraz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu bütçe AK PARTİ hükümetlerinin hazırladığı 20’nci bütçe olup ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Bunun hazırlanmasında gecesini gündüzüne katan, emeğini, alın terini, samimiyetini milletimiz için seferber eden herkese de yürekten teşekkür ediyorum.

Günümüzde enerji, hızlı sanayileşmenin bir sonucu olarak ülke ekonomileri için son derece hayati önem taşımaktadır. Nüfus artışı, yeni teknolojiler, kentleşme, küreselleşme sonucu gelişen ticaret olanakları doğal kaynaklara, özellikle, enerjiye olan talebin artmasına yol açmaktadır. Bilindiği üzere, ülkelerin hem gelişmişlik göstergesinin hem de ekonomik durumunun yorumlanmasında enerji üretimi ve enerji tüketimi verileri en önemli göstergelerdendir. Özellikle son yirmi yılda ülkemizde artan sanayi yatırımlarıyla büyüyen Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu enerji ihtiyacının karşılanması ve bu enerji ihtiyacının karşılanırken de kaynakların çeşitlendirilmesi son derece önemlidir. Ülkeler ucuz, temiz, yenilenebilir ve güvenilir enerji üretmeyi hedeflemektedir. Aynı zamanda, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması yolları aranmakta ve kaynaklar çeşitlendirilmektedir. AK PARTİ hükümetleri döneminde ekonomik gelişimlerin hızla artmasıyla enerji ihtiyacı da benzer şekilde artmış ve bu enerji kullanım artışının arka planında enerji arzının düzenli, kaliteli, sürdürülebilir hâle getirilmesi için uygulanan politikalara ve uluslararası anlaşmalara ek olarak ülkemizde de kurulu gücün artırılması için büyük mücadele verilmiştir.

Çok değerli milletvekilleri, istikrarın sürmesi ve para piyasalarında yaşanan dalgalanmalardan etkilenmememiz için cari işlemler dengesi açığının kontrol altına alınması da enerji kalemi için büyük önem arz etmektedir. Aslında, baktığınız zaman, dünyada enerjinin ne kadar öneme sahip olduğunu, özellikle küresel anlamda, ölçekte baktığımızda nerede bir çatışma, nerede bir sıkıntı, nerede bir kavga varsa orada enerjiye ulaşma noktasında bir ön alma projesi vardır.

1936 yılında İngiliz Avam Kamarasında Churchill'in bir ifadesi vardır, o ifadesinde "Bir damla petrol, bir damla kandan daha kıymetlidir." der. Aslında bizim medeniyetimizin öyle bir yaklaşımı yok. Biz, Sayın Cumhurbaşkanımızın da her platformda ifade ettiği gibi "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek aslında yeryüzündeki tüm kaynakların yeryüzünde yaşayan tüm insanlar tarafından adil bir şekilde bölüşülmesinin mücadelesini yapan bir anlayışın, bir medeniyetin temsilcisiyiz. Dolayısıyla, yeryüzündeki tüm kaynaklara ulaşabilmek, özellikle de ülkemizin dışa bağımlılığını azaltabilmek adına bizler de elimizden gelen her türlü çalışmayı yapıyoruz. Bu çalışmaları yaparken şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Başta Sayın Bakanımız ve ekibi olmak üzere AK PARTİ kadroları milletine sevdalı ve milletine dertlidir. Derdi olmayan hiçbir anlayışın da bu ülkeye bir fayda getirmeyeceğini biliyorum. Bir Azeri atasözünün de ifade ettiği gibi, derdi olmayan insan dünyaya yük olurmuş. Bizim derdimiz, bu ülkenin insanının ekmeğini, işini aşını büyütüp refahını artırmaktır. Bu noktada da enerji yatırımlarında inanılmaz şekilde çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaları, sadece enerji çalışmalarını eğer burada, şu kısa zaman diliminde anlatmaya kalksam zihnimdeki bütün kelimelerin yetersiz olacağını, zamanın zaten hiç yetmeyeceğini de biliyorum.

Yaptığımız hizmetler apaçık ortada. Sadece ve sadece şunu ifade edeyim: 120 milyar kilovatsaatten 350 milyar kilovatsaate üretilen bir elektrik enerjisinden bahsediyoruz ve inanıyoruz ki özellikle ispatlanmış doğal gaz ve petrol rezervleri hemen yanı başımızda, doğuda -Orta Doğu'da, Hazar'da- ve tüketici ülkeler de hemen batımızda olduğu için Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik önemi de gözler önüne serilmektedir. İşte, bu noktada, TANAP'tan TürkAkım'a onlarca petrol taşıma boru hatları yapıldı. TANAP ve TürkAkım'ın ne kadar büyük bir proje olduğunu Rusya Devlet Başkanı Putin açılıшта söyledi, özellikle şunu ifade etti: "Güçlü bir lider olmasaydı yani Recep Tayyip Erdoğan olmasaydı TürkAkım gerçekleşmezdi." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, gerçekleştirdiğimiz bu projelerle milletimizin refahını artırmaya devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Ve son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Fizikte bir kural vardır; duran hiçbir nesne, hareket etmeyen hiçbir nesne enerji üretmez. Biz de onun bilincinde olarak “Durmak yok, yola devam.” diyoruz. Enerjimiz daim olsun.

Hepinizi Allah’a emanet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Düzce Milletvekili Sayın Fahri Çakır.

Buyurun Sayın Çakır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) bütçesi hakkında söz aldım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve bizleri ekranları başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, EPDK deyince enerji piyasasının tüm katmanları, tüm kademeleri akla geliyor. Güzide bir kurumumuz, 2001 yılında kanunla kurulmuş, Enerji Bakanlığına bağlı olarak görev yapıyor ama hinterlandı, sorumluluk alanı oldukça geniş ve son derece keyifli, başarılı hizmetler sunuyor. Özellikle EPDK Başkanı ve yönetimine, Enerji Bakanlığına hassaten teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, enerji bağımlısı bir ülkeyiz. Enerji önemli, enerji olmadan hiçbir şey olmuyor. Enerjinin verimli kullanılması lazım, çevre dostu olması lazım, enerjinin ekonomik olması lazım, sürdürülebilir bir politikasının olması lazım. O nedenledir ki yeni Türkiye’nin enerji politikaları özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiş ve burada ürettiğimiz enerjinin de kapasite olarak yaklaşık yüzde 50’sinin üzerine çıkmış durumdayız ancak bunların hiçbiri yetmez, devamını getirmek lazım.

Değerli arkadaşlar, EPDK, bütün bu enerjinin üretimine, dağıtımına, taşınmasına, kullanılmasına bilfiil en küçüğünden en büyüğüne kadar olan bütün katmanlarında müdahil olan ve bunu denetleyen bir kurum. Dolayısıyla böyle bir kurumun özellikle enerji alanına son derece katkı sağladığına yürekten inanıyorum.

Bir de arkadaşlar, tabii, dünyamızda, hele konunun başlığının “enerji” olduğu yerde enerjinin altına konulacak o kadar çok konu var ki çünkü “enerji” dediğiniz zaman neredeyse insanın iki adım geriye gelesi geliyor; dünyada insanlar birbirini enerji koridorları, enerji kaynakları ve enerjiden sebep boğazlıyorlar âdeta. Savaşların sebebi, enerjiye sahip olmanın hırsı ve öfkesi. Emperyal güçler bunlara, her zaman her defasında özellikle mazlum ve masum coğrafyaya -altını çizerek söylüyorum- özellikle İslam coğrafyasına âdeta saldırılar düzenliyorlar, bilfiil o toprakları yıllardan, yüzyıllardan beri sömürdükleri gibi hâlâ sömürme arzusunu maalesef taşıyorlar. Dolayısıyla böyle önemli bir konudan bahsediyorken enerjinin bütün stratejik konularını da ele almamız lazım. İşte, bu bütçe bunlardan bahsediyor; işte, gördüğümüz bütçe enerjinin ve ülkenin geleceğini vadediyor. Özellikle 84 milyon ülke vatandaşının geleceğini âdeta burada görüşüyor, konuşuyoruz ancak bu bütçeye “savaş bütçesi” diyenler var, bu bütçeye “silah bütçesi” diyenler var, “saray bütçesi” diyenler var. Dolayısıyla, özellikle söylüyorum, bu bütçe savaş bütçesi değildir. Eğer savunma sanayisine harcamak, para harcamak boşunaysa bundan rahatsız olmak niye, cevabını vermek lazım. Dün de konuşmacılarımız burada bahsettiler. Dolayısıyla ülkenin gelişmesi, ülkenin muasır medeniyet seviyesine ulaşması, hiç şüphesiz, enerji kaynaklarına sahip olup enerji kaynaklarından ödün vermemesiyle doğrudan alakalıdır, ilgilidir. Bu nedenledir ki ülkemiz, bulunduğu

hinterlandta, coğrafyada; Orta Doğu'da, Balkanlarda, Kafkaslarda, geniş coğrafyada sadece fiilî ve fiziki coğrafya değil, gönül coğrafyasından da sorumlu, onların da sorumluluğunu taşıyan bir ülkedir. Suriye bu bütçeden, Irak bu bütçeden, Afrika bu bütçeden; Doğu Türkistan, Kafkasya, Balkanlar bu bütçeden medet umuyor ve bu bütçeye dua ediyor. Dolayısıyla bu bütçe yabana atılacak, karşı çıkılacak bir bütçe değildir. Karşı çıkanlar var hiç şüphesiz, daha da var, sırtını PKK'ya yaslamış olanlar bu bütçeden rahatsız olurlar, sırtını PKK'ya yaslamış olanlarla iş tutanlar da bu bütçeden rahatsız olurlar.

Bakınız, bakınız, bakınız, kırk yıldır bu ülkenin başına bela olan PKK'nın kurucusu İmralı'dan talimat alanlar da bu bütçeden rahatsız olurlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Baktın, boş konuşuyorsun oraya taşydın şimdi. Boş konuşuyorsun.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Pensilvanya'da sümüklü FETÖ'nün başından burada talimat alma noktasında iz sürenler de bu bütçeden rahatsız olurlar, rahatsız olmalarına rağmen devam edeceğiz. Gönül coğrafyasından gelen dualarla; Doğu Türkistan'dan gelen, Ötüken'den gelen, Buhara'dan, Semerkant'tan gelen dualarla yolumuza devam edeceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi bir kere daha saygıyla selamlıyorum.

Bütçemiz hayırlı olsun inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sizi kurtaracak hiçbir dua yoktur, haberiniz olsun.

ERHAN USTA (Samsun) – Doğu Türkistan'dan, oradan dua gelmez size, seyirci kaldınız zulme.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, bu bütçeden rahatsız olanları terörle, başka şeylerle itham etmiştir. Ben bu bütçeden rahatsızım, o yüzden iki dakika sataşmadan dolayı söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Topal, böyle bir usulümüz yok, devam ediyoruz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım... Bu da sataşma. Ben rahatsızım.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın İffet Polat.

Buyurun Sayın Polat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İFFET POLAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başındaki aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün bütçesi üzerine görüşmelerde bulunduğumuz Nükleer Düzenleme Kurumu ülkemizin nükleer enerji alanında yaptığı ve yapacağı atılımlara yönelik önemli bir faaliyet alanına sahiptir. Kurulacak nükleer güç santrallerinin lisanslanmasından bu tesislerin denetlenmesi ve kontrolünün sağlanmasına kadar pek çok sorumluluğu üstlenen bu Kurumumuz belki de nükleer enerji hamlemizin en hayati mekanizmalarından birini oluşturmaktadır. Kurumumuza 2022 yılında yapacağı çok kıymetli çalışmalar için başarılar diliyorum. Ülkemizin nükleer enerji yolculuğunun, başta milletimiz olmak üzere Türkiye'nin başarılarından mutlu olan tüm dostlarımız için hayırlı olmasını diliyorum.

Türkiye'nin en büyük ithalat kalemlerinden biri enerjidir. Sanayileşmenin ve üretimin büyümesiyle Türkiye'nin enerji ihtiyacı da büyümektedir. Tüm alternatif enerji yatırımlarına rağmen kalıcı ve sürdürülebilir üretime dayalı bir büyümenin daha fazla enerjiye ihtiyacı olduğu aşikârdır.

Dünyanın endüstrileşmiş ülkelerinin hemen hepsi enerji ihtiyaçlarını 1950’li yıllarda nükleer santraller kurarak karşılamaya çalışmışlardır. Türkiye de bu yıllarda nükleere yatırım yapma iradesi göstermiş, rahmetli Başbakan Adnan Menderes 1955 yılında ABD’yle Atom Enerjisi İşbirliği Anlaşması imzalamış ve nükleer enerji alanında ilk adımı atmıştı. 1959 yılında izotop üretimiyle ilgili düzenlemeler yapılmış ve Sakarya Nehri, Sarıyer Barajı civarında bir nükleer site kurulması gündeme gelmişti. Başbakan Menderes, diğer NATO ülkeleri gibi nükleer enerjiye ulaşma zarureti vurgulayan bir konuşma yaptıktan tam dört ay sonra 27 Mayıs darbesiyle indirilmiş ve Türkiye’nin nükleer enerji alanındaki yatırımları da akamete uğratılmıştır. Bu durum, ta ki Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın vizyonu ve dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak’ın çalışmalarıyla Akkuyu Nükleer Santrali’nin temellerinin atılmasına kadar sürmüştür. İnşallah, 2023’te Akkuyu’nun ilk reaktör ünitesi bitirilecek ve önemli bir aşamaya geçilecektir, diğer 3 ünitenin de 2026 yılına kadar faaliyete alınması planlanmaktadır.

Coronavirüs salgını sonrası dünya ciddi bir enerji krizi yaşamaktadır. Amerika, Çin gibi ekonomilerin enerji ihtiyaçları artmakta fakat arz azalmaktadır. Avrupa’da doğal gaz fiyatları yüzde 250, Amerika’da yüzde 100 zamlanmış; petrolün varil fiyatı bir senede 2 katına çıkmıştır. Bu tablo, önümüzdeki yüzyılda salgın hastalıklarla, iklim değişikliği ve siyasi belirsizliklerle birlikte dünyada ciddi bir enerji krizi yaşanacağına işaret etmektedir. Tüm bu gelişmeler, ülkeleri nükleer santrallere yönelmeye sevk etmiş, örneğin, Fransa durdurduğu nükleer yatırımlarına tekrar devam edeceğini açıklamıştır. Bugün, dünyada 32 ülkede 443 nükleer santral çalışmakta, 19 ülkede de 51 nükleer güç santrali inşaatı devam etmektedir. Bizdeyse, Akkuyu Santrali faaliyete geçtiğinde ürettiği 4.880 megavat güçle tek başına Ankara ve İzmir’in ihtiyacını karşılayabilecektir, bu da Türkiye’nin enerji ihtiyacının yüzde 10’una tekabül etmektedir.

Paris İklim Anlaşması’na göre karbon salımının 2050’ye kadar sifıra indirilmesi hedeflendiği için enerji kaynağı üretmede alternatif yenilenebilir enerji teknolojileri ve nükleer enerji seçenekleri ön plana çıkmaktadır. Tıpkı nükleer güç alanında ülkemiz ve milletimiz adına ısrarcı olduğumuz gibi ve bugün haklarımızın herkes tarafından teyit edildiği gibi ekonomi konusunda da kısa vadeli düşünmüyoruz, günü kurtarmanın, dönemsel rahatlamaların peşinde değiliz. Cumhurbaşkanımızın da dediği gibi, siyaseten riskli fakat ülke için, millet için hayırlı olanın mücadelesini veriyoruz. Bu ortamda üreticiyi, istihdamı sadece kuru dengede tutabilmek adına yüksek faize mahkûm etmek yani üreterek ve ihraç ederek küresel bir fırsatı yakalamak, her alanda kalkınmak ve refaha ulaşmak yerine faizin, rantiyenin eline bırakmak, inanın, geleceğimize bir fayda sağlamayacaktır. Türkiye, bir kere daha zoru ama milletimiz için uzun vadede en hayırlı olanı tercih etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İFFET POLAT (Devamla) – Biz inanıyoruz ki bu kısa dönemli dalgalanmalar, yerini, inşallah, kalıcı kazanımlara bırakacaktır. Milletimizin bu süreçte yaşanan her sıkıntısında yanında olacağız, bu eşliği de inşallah, birlikte daha da güçlenerek aşacağız.

Bu duygularla sözlerime son veriyor, 2022 yılı bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Sayın Polat Türkmen.

Buyurun Sayın Türkmen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde grubum adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde maden, enerji, ham madde, kaynak potansiyellerinin tam olarak ortaya konması için ilgili Genel Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız çalışmalarına yoğun şekilde devam etmektedir. 1935 yılından bu yana yapılan yaklaşık 11,5 milyon metre sondajın 8 milyon metresi iktidar olduğumuz dönemde yapılmıştır. Bunun yaklaşık olarak 5 milyonu son beş yıl içerisinde cereyan etmiştir. Bu demektir ki her yıl yaklaşık olarak 1 milyon metre sondaj yapmaktayız.

Değerli arkadaşlar, bildiğimiz üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız millî enerji ve maden politikası çerçevesinde çok ciddi çalışmalarda bulunmaktadır. Yerli ve millî araştırma gemimiz Oruç Reis'le yılın başından itibaren aralıksız olarak yürütülen sismik araştırması faaliyetleri kapsamında Akdeniz'de, Antalya Körfezi'nde 4 bin kilometrekare alanda 3 boyutlu sismik veri toplamak ve değerlendirmek üzere Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğüne bu verileri teslim etmiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası yani TÜVEK; projesi, kapasitesi, teknolojisi ve personel yapısıyla dünyanın en gelişmiş sistemleriyle rekabet edebilecek düzeydedir. TÜVEK'in en önemli özellikleri; yerli ve millî, e-devlet entegrasyonlu çevrim içi yazılımı, karekod etiketleme, adresleme sistemi ile analiz ve fotoğraflama teknolojisidir. Madencilüğimizin hafızası olan TÜVEK, her geçen gün çalışmalarını yenileyerek mevcut kapasitesini büyötmektedir. Yapılan tüm çalışmalar neticesinde yıllık 60 bin adet olan analiz test kapasitesi 600 binin üzerine çıkmıştır. Bakanlığımız ve Genel Müdürlüğümüz, değişen dünya koşullarında sadece ülke sınırları içerisinde bilgi üretmek değil, diğer ülkelerle de iş birliği içerisine girmiş, maden arama çalışmalarını 3 şirket kurarak yurt dışına da taşımıştır. Yerli kömürün de, enerji arz güvenliğinde önemli bir enstrüman olması kapsamında ülkemizde linyit kömürü ve taş kömürü yaklaşık olarak 12 milyar ton ilave edilerek 22,5 milyar tona çıkarılmıştır.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz maden ve enerji ham madde kaynak potansiyelini tam olarak karşılama aşamasındadır. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğümüz de bu yönde çalışmalarına devam etmektedir, başarıyla sürdürmektedir. Bu uygulamalarla, görüşülmekte olan bu bütçede görüldüğü gibi enerji -diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi- gelişmekte, sanayiye ve teknolojiye en yüksek seviyede kullanmakta mahir bir şekilde devam etmektedir. Enerji Bakanlığımız son yıllarda dünyada olan bütün teknolojileri kullanmaktadır. Nükleer santralden tutun, rüzgâr enerjisinden tutun, hidrolik enerjiden tutun, HES'lerden tutun, jeotermalde tutun, güneş enerjisinden tutun bütün bu enerji alanlarında en yüksek teknolojiyi kullanmaktadır. Bu vesileyle Zonguldak'ımızda da bizi, hepimizi gururlandıran, ülkemizi gururlandıran doğal gaz kaynakları Sakarya bölgesinde çıkmış, Filyos bölgemize inşallah intikal edecektir 2023 yılında ve dolayısıyla hem Zonguldak'ımız hem ülkemiz bu gelişmelerden en büyük şekilde istifade edecektir.

Buradan, gelmiş geçmiş bütün Enerji Bakanlarımıza ve onların kadrolarına, bugünkü Enerji Bakanımız Fatih Bey başta olmak üzere bütün Kabin üyelerinin hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Çalışmalarının bu gayret içerisinde, dünyayla rekabet edecek şekilde devam etmesini diliyoruz ve dolayısıyla enerji üssü olan Zonguldak'ımıza da bu gelişmelerin hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Şatıroğlu.

Buyurun Sayın Şatıroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza bağlı Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce Meclisimizi ve bizleri ekranları başında izleyen kıymetli vatandaşlarımızı saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 Mart 2020 tarihli ve 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesindeki 3 araştırma ve geliştirme kurumu olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü; enerji, nükleer ve tabii kaynaklar alanındaki AR-GE ve inovasyon faaliyetleri tek çatı altında birleştirilerek bu kurumlarımızın bilimsel ve teknolojik altyapısının ortak olarak kullanılması suretiyle, AR-GE faaliyetlerinin daha etkin, daha verimli ve daha ekonomik olarak yürütülmesi hedeflenmiş ve bu amaçla Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu olan TENMAK kurulmuştur. Kurumun varlık amacı enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon ve nükleer teknoloji alanlarında ülkemizin endüstriyel ihtiyaçlarını karşılamak, söz konusu alanlarda teknolojik ihtiyaçları doğru şekilde tespit etmek ve karşılamak, ülkemizin enerji alanında dışa bağımlılığını azaltmak ve kalkınmasını hızlandırmak ve ekonomik güç hâline gelmesini sağlamaktır. TENMAK bünyesinde 5 araştırma enstitüsü; Bor Araştırma Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Enerji Araştırma Enstitüsü, Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü, Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü olmak üzere 5 enstitü ve bunların yanında teknoloji transfer ofisleri, koordinatörlükler, eğitim merkezleri ve bilgilendirme merkezleri bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AR-GE, yenilik için gereken en önemli faaliyetlerden biridir. Özellikle, dünya bor rezervinin yüzde 74'ten fazlasının ülkemizde bulunması ve borun 250'den fazla kullanım alanının olması, AR-GE'yi çok daha önemli hâle getirmektedir. Bu kapsamda, son dönemde, TENMAK BOREN'in AR-GE altyapısı geliştirilmiş ve enstitü bünyesinde 7 laboratuvar kurulmuştur. Bu çerçevede, önemli bir ulusal kaynağımız olan bor cevherinden bilgi ve teknolojiye dayalı ekonomik değer üretilmesini hedefleyen TENMAK BOREN marifetiyle üniversiteler, kamu araştırma kurumları ve özel sektörle iş birliği içinde projeler yürütülmekte, neticesinde üretilen bilginin paylaşımı sağlanmakta ve sonuçta borla ilgili sürdürülebilir yenilikler sağlanmaya çalışılmaktadır.

Borun mukavemet artırıcı, ısı yalıtıcı, alev geciktirici, duman bastırıcı, antimikrobiyal etken madde, süper iletken, kanser önleyici, katı yağlayıcı, radyasyon ve savunma zırhı, enerji taşıyıcı, depolayıcı, bitki besleyici ve temizleyici gibi bilinen birçok etkisi bulunmaktadır. Bu özelliklerine binaen kimya, malzeme, tarım, inşaat, nükleer enerji, savunma sanayisi, temizlik, sağlık sektörleri başta olmak üzere sanayinin 250'den fazla alanında az ya da çok kullanılması marifetiyle “sanayinin tuzu” olarak tabir edilen bor üzerinde çok fazla araştırma yapılmış ve birçok kimyasal bileşik, ürün geliştirilmiştir.

TENMAK BOREN 2004 yılından bugüne kadar bor ürün ve teknolojisinin geliştirilmesi ve kullanım alanlarının yaygınlaştırılmasına yönelik 342 adet proje tamamlamış, 36 adet projenin çalışmalarına devam etmektedir. Bu kapsamda elde edilen sonuçlarla 28 adet patent belgesi alınmış, 20 adet buluş da patent almak üzeredir. Bu kapsamdaki 16 adet sınai ürün de ticarileştirilmiş ve üretime geçilmiştir. Bor AR-GE kapsamında ticarileşen bazı ürünlerimiz çinko borat, borlu gübre, bor karbür zırh -savunma sanayisinde

kullanıyor- borlu modakrilik elyaf, yüksek saflıkta elementel bor, borlu alev almaz çadır kumaşı, borlu antibakteriyel sıvı el dezenfektanı, alüminyum borür, borlu diyet takviyeleri gibi çoğaltabiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sadece bor özelinde 2021 yılında 2,5 milyon ton bor işlenerek elde edilen türev ürünler ülkemize 1 milyar dolarlık ihracat imkânı sağlamıştır. Bu gurur hepimizindir, bu gurur Türkiye'mizindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

NEVZAT ŞATIROĞLU (Devamla) – Başta emeği geçen Enerji Bakanımız Fatih Dönmez Bey olmak üzere tüm Enerji Bakanlarımıza ve tüm kurum yöneticilerimize şükranlarımı sunmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye, millî enerji politikalarında çok önemli mesafeler katetmiştir. TENMAK'ın da kısa zamanda ne kadar faydalı bir kuruluş olduğunu bizlere ispat ederek ülkemizin enerji alanında dışa bağımlılığını azaltacak projeler yapacağına olan inancımız sonsuzdur.

Bu vesileyle, 2022 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Rümeysa Kadak.

Buyurun Sayın Kadak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kıymetli Genel Kurul; bugün, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben, açıkçası bugün İstanbul Milletvekili, Divan Kâtip Üyesi olarak değil, üniversite yıllarında Gençlik ve Spor Bakanlığının bursları sayesinde eğitimini tamamlayan, yine aynı şekilde, gençlik merkezleri sayesinde hayal kurmayı öğrenen, hayalini büyüten gençlerden, milyonlarca gençten yalnızca birisi olarak konuşmak istedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biliyorum, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın çalışmaları milyonlarca gencin hayatını değiştiriyor. Mesela, kekeme olduğu için kendini ifade etmekte zorlanan bir arkadaşımız, gençlik merkezlerimiz sonrasında kendini çok daha iyi ifade etmeyi öğrendi ve çok iyi, çok başarılı bir okul müdürü şu anda; gençlik merkezlerimiz bu arkadaşımızın hayatını değiştirdi mesela. Yine, aynı şekilde, gençlik merkezlerimizde tekvandoya yönlendirilen bir arkadaşımız Türkiye 3'üncüsü oldu, oradan Türkiye 3'üncüsü olması sebebiyle spor akademisine kabul edildi ve buradaki başarısı sonrasında çok başarılı bir tekvando eğitmeni olarak şu anda gençlere umut oluyor. Bu arkadaşımızın da Öznur Hocamızın da hayatı değişti gençlik merkezlerimiz sayesinde. Yine, aynı şekilde, merkezlerimizde güreşe yönlendirilen, güreş branşında Balkan şampiyonu olan Birgül Şimşek'in de hayatı gençlik merkezlerimiz sayesinde değişti. Oradaki Deneyap Atölyeleri'miz de pek çok genç arkadaşımızın hayallerini gerçeğe dönüştürmesine, hayatlarını değiştirmesine vesile oldu. Tabii, biz, bazen şaşırıyoruz bu hikâyelere çünkü böyle çok hikâye var, biliyoruz çünkü bizim bir gençlik hayalimiz, bir gençlik derdimiz var. Mesela, gençlerin kendi yeteneklerini keşfedebildikleri alanlara kolaylıkla ulaşabildikleri, bu alanlara ulaşmalarını kolaylaştırdığımız ve aynı şekilde doğuda yaşayan arkadaşlarımızın kodlama, robotik öğrenmemesinin tek sebebinin onların istememesi olduğu, gençlerin hayal kurmaktan çekinmediği, hayallerini büyüttükleri, bu hayallerini gerçeğe dönüştürdükleri ve her bir

arkadaşımızın spor, kültür, sanat faaliyetlerinden eşit derecede faydalanabildikleri, eşit mesafede oldukları bir ülke hayal ediyoruz. Bu doğrultuda da hiçbir ayırım yapmadan “ama”sız, “fakat”sız, her genç için çalışmaya bizler devam edeceğiz, bunu buradan tekrar belirtmek istedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tabii, gençler için çalıştığımızı belirten insanlar olarak bence gençlerin dertlerini bildiğimizi belirtmemiz de çok kıymetli. Gençler için çalışıyorsak beklentilerini bilmemiz lazım.

Bu doğrultuda beni çok heyecanlandıran bir projesi, bir çalışması var Gençlik Bakanlığımızın, bundan bahsetmek istiyorum. Gençler “genclerinbutcesi.gsb.gov.tr” adresinden bütçedeki başlıkları öncelik sıralamasına koyabiliyorlar. Örneğin, bu sene mevcut yurtlarda iyileşmeye gitmek mi öncelenecek, yoksa yeni yurtların oluşturulması mı; buna bu sene gençler karar verdi. Bu doğrultuda da Gençlik ve Spor Bakanlığımıza, gençlerin bütçesinin gençler tarafından şekillendirilmesine, önceliklendirmenin gençler tarafından yapılmasına imkân tanıdıkları için çok teşekkür ediyorum. Bence bu çok kıymetli bir çalışma. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tabii, burada belirtmem gerekir: Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesiyle ilgili beş dakika konuşmak gerçekten çok zor çünkü Gençlik ve Spor Bakanlığımızın çalışması sadece yurtlardan, sadece gençlik merkezlerinden, sadece kredilerden ibaret değil; Gençlik ve Spor Bakanlığımız gençlere umut veriyor, gençlere ilham veriyor, gençlere hayal kurmayı öğretiyor ve hayallerini gerçeğe dönüştürmeleri noktasında da tüm bu mücadelelerinde yanlarında oluyor. Gençlik ve Spor Bakanlığımız, gençlik ve spor alanındaki gençlerin bütün, bütün, bütün ihtiyaçlarına cevap vermek için çalışıyor. Bu doğrultuda birçok çalışma var. Gençlik merkezleri, Genç Ofisler, gençlik kampları, kültür ve sanat yarışları, antrenör eğitimleri, Sportif Yetenek Taraması, Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri yani bunlar sadece birkaçı. Burada her birinden belki saatlerce bahsedebiliriz bizler. Tüm bu merkezlerde; üreten, meraklı, öğrenmeye âşık Türk gençliği, üretmeye, çalışmaya, öğrenmeye devam edecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun teminatı, aslında bugün bütçemizin burada olması.

Ben, geçtiğimiz sene, tam bir sene önce, buradan “Biliyoruz ki TEKNOFEST’te birçok gençlik merkezimiz ödül alacak.” demişim. Bugün, gençlik merkezlerimizin takımlarından; 3 takımımızın 1’inci, 1 takımımızın 2’nci, 1 takımımızın da 3’üncü olduğunu çok büyük gurur ve heyecanla sizlerle paylaşıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, gerçekten benim için çok önemli bir an.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) - Son olarak da gençlere hayallerini büyütme imkânı tanıyan herkese, başta bizlere inanan, güvenen, sorumluluk veren “Büyük hayaller kurun, başımıza yeni icatlar çıkarın.” diyen Sayın Cumhurbaşkanımıza, her daim yanımızda olan Sayın Bakanımıza, Bakanlığımıza, burada muhalefet-iktidar ayırmadan katkılarını her daim bizlerden esirgemeyen tüm milletvekillerimize huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemiz hayırlara vesile olsun.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, genç ve kadın arkadaşımız günün en çok alkışını alan arkadaşımız.

Söz sırası Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu’nda.

Buyurun Sayın Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin hüküm ve tasarrufu altındaki yer altı kaynaklarının millî menfaatlere uygun olarak aranması, işletilmesi, geliştirilmesi, üretilmesi ve kaynakların verimli ve çevreye duyarlı bir şekilde kullanılmasını hedefleyen Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, kurulduğu günden bugüne kadar bu amaç doğrultusunda çalışmaktadır. MAPEG'in başlıca görevlerinden biri madenlerin aranması, işletilmesi, ruhsat ve izin işlemlerinin düzenlenmesidir. Mevcut durumda yürürlükte 5.230 adet arama, 9.911 adet işletme ruhsatı olmak üzere toplam 15.141 adet maden ruhsatı bulunmaktadır. İşletme ruhsatlarından 7.541'ine işletme izni düzenlenmiştir. Fakat bir alana maden ruhsatı verilmesi, o alanda maden işletme faaliyetlerinin yapılabileceği anlamına gelmemektedir. İşletme faaliyetlerinin yapılabilmesi, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7'nci maddesi kapsamında mülkiyet, ÇED, GSM ve varsa gerekli diğer izinlerin alınmasını müteakip işletme izni düzenlenmesiyle mümkündür. İşletme izni alınmadan maden üretim faaliyetlerine başlanması mümkün değildir. MAPEG'in bir diğer görevi, maden ruhsatlarının mahallinde denetimidir. 2020 yılında 5.523 adet maden sahası mahallinde denetlenmiş, 2021 yılında, bugüne kadar bu sayı 7.380'e ulaşmıştır. Bu denetimler, Covid-19 salgınında MAPEG'in ekipleri tarafından titizlikle yerine getirilmiştir. Covid-19 salgınının başladığı 2020 yılının ilk aylarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın aldığı tedbirler neticesinde maden sahalarındaki üretimin devamı sağlanmıştır. Yer altı kaynaklarımızın ekonomiye kazandırılmasında aksama oluşmamıştır. İhracat açısından madenlerimiz yükselen bir grafiğe de sahiptir. Amacımız, ihracat rakamlarını ithalat rakamlarının üzerine çıkartarak maden ithalatının cari açığa olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaktır.

Sayın milletvekilleri, bahsettiğimiz bu cari açığı azaltmak ve madenlerimizi sadece ham madde ihraç eden bir konumdan çıkarmak amacıyla, madenlerimizin ülkemizde zenginleştirilmesi yoluna gidilmiştir. Bu amaç doğrultusunda millî enerji ve maden politikası, üzerinde en çok durulan konuların başında gelmektedir. Madenleri işletebilecek teknolojileri geliştirerek madenlerimizin yüksek katma değerinin üretime dönüştürülmesi hesaplanmaktadır ve bunun için çalışmalar devam etmektedir. Bu hedeflerimize ulaşmak için uç ürün üretmeye yönelik tesis şartlı ihaleler 2019 yılından itibaren gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Tesis şartlı ihalelerden 2019 yılında 3, 2020 yılında 11, 2021 yılında 15 ihalenin 11'inde ihale süreci tamamlanmıştır. Ülkemizde, uç ürüne yönelik 1 adet bakır izabe, 1 adet alüminyum izabe, 1 adet demir palet tesisi ve bununla beraber geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanımızın açılışını gerçekleştirdiği, kurşun çinko izabe tesisi de eklenmiştir.

Sayın milletvekilleri, ülkemizdeki tüm madencilik faaliyetlerinin önce insan ve çevre, sonra madencilik parolasıyla sürdürüldüğünü sizlerle paylaşmak isterim. Tarafı yapılan yayınlar tüm sektörü zan altında bırakarak istismar konusu hâline getirmiştir. Çevre bilinciyle, madencilik sektörü, rehabilitasyon anlamında birçok güzel örneğe imza atmıştır. Bu örneklerden en güzeli; Aydın ilimizde eski kömür sahasında zeytin bahçeleri oluşturulmuş ve bugün zeytinyağı üretilmeye başlanmasıdır. Maden sahalarının rehabilitasyonu için alınan teminatların yükseltilmesi ve bir maden sahasında üretim faaliyeti devam ederken rezervi biten alanların rehabilite edilmesi gibi madenleri içeren mevzuat düzenleme çalışmalarına da süratle devam edilmektedir. Bu bağlamda bakanlıklarımız ve genel müdürlüklerimiz çevre konusunda taviz vermeden uygulamalara devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, unutmayınız ki madencilik ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için son derece önemlidir. Diğer sektörlere sağladığı ham madde, yarattığı istihdam düşünüldüğünde, madencilik desteklenmesi gereken bir alandır. Bu nedenle, ülke yararı açısından daha akıcı ve daha doğru bilgilere yaklaşmak için bunun bizlere bir esas olması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Konuşmamı burada sonlandırırken, madencilik sektörünün bugünkü seviyeye ulaşmasında her türlü desteği veren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Fatih Dönmez'e, MAPEG'in bünyesinde çalışan değerli yönetici ve çalışanlarımıza teşekkürlerimi bir borç biliyorum.

Bu bağlamda, 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son konuşmacı, Balıkesir Milletvekili Sayın Pakize Mutlu Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Gazi Meclis çatısı altında görev yapan bir kadın milletvekili olarak belirtmekten büyük memnuniyet duyduğum, bizleri son derece gururlandıran bir gelişme, 2020 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda, 18 branşta ülkemizi temsil eden 108 sporcunun 50'sinin kadın sporculardan oluşmasıdır. Bu katılım oranı, bizlere, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, kadının, hayatın her alanında olduğu gibi sporda da sayılarının ne denli arttığını göstermektedir. Bunun en güzel örneğini ise Tokyo Olimpiyatları'nda yaşadık, hamdolsun; kadınlarımız Tokyo'da âdeta tarih yazdı, pek çok ilke imza attı. Bu olimpiyat oyunları öncesi madalya kazanan toplam kadın sporcu sayımız sadece 5 iken, yalnızca Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda 5 kadın sporcumuz madalya kazanmış, 5 kadın sporcumuz ise madalyaya çok yaklaşmışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; al bayrağımızı temsil eden tüm sporcularımız gibi, hemşehrımız, gurur kaynağımız Yasemin Adar kardeşim güreşte bronz madalya kazanan ilk kadın güreşçimiz olarak tarihe geçerken; Busenaz Sürmeneli ve Buse Naz Çakıroğlu ilk defa finallere yükselmekle kalmadı, Sürmeneli altınla, Çakıroğlu gümüş madalyayla hem göğsümüzü kabarttı hem de Türk kadınının imkân verildiğinde neleri başaracağını bize bir daha gösterdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buradan tekrar bayrağımızı gururla dalgalandıran her bir sporcu kardeşime şükranlarımı sunuyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her fırsatta hem sporun hem de sporunun yanında olan başta Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere partimizin gençlere verdiği değer herkesçe malumdur. AK PARTİ olarak on dokuz yıldır ülkesini ve milletini seven nitelikli gençler yetişmesine katkı sağlamak için yoğun çaba sarf ettik ve etmeye de devam ediyoruz. Çünkü sevgili

gençler, sizler bizim umudumuz, sizler TEKNOFEST kuşağısınız. Sizler, umutlarınızı çalmak isteyenlere inat güçlü yarınları inançla, azimle, üreterek, durmadan büyük hedeflere yürüyorsunuz. Sizler, ülkemizin geleceğini hem inşa hem de ihya edeceksiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin her köşesini spor tesisleriyle, gençlik merkezleriyle âdetailmekilmek dokuyan Gençlik ve Spor Bakanlığımız, Kuvayimilliyeshhri Balıkesir’imizde 2002 yılı öncesi ve sonrası değil, sadece 2021 yılı başında, yapılan protokolle Susurluk’tan Sındırgı’ya, Edremit’ten Bandırma’ya, Dursunbey’den Marmara Adası’na 20 ilçemizde spor kompleksleri, yüzme havuzları, spor salonları, gençlik merkezleri, tenis kortları, basketbol sahaları, halı sahalar, geleneksel spor dallarının içinde bulunduğu 175 milyon tutarında yatırım bedeliyle gençlerimizin hizmetine sunarak yeni Yasemin Adalar yetiştirecek tesisleri şehrimize kazandırıyor olmanın gururunu yaşıyoruz. Balıkesir gençliğine hayırlı olmasını diliyorum. Bu tesislerin şehrimize kazandırılmasında emeği olan, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Sayın Bakanımız Mehmet Muharrem Kasapoğlu ve Bakanlığımız bürokratlarına şahsım, hemşehrilerim ve gençlerimiz adına şükranlarımı sunuyorum. Dün olduğu gibi yarın da spordan sanata, bilimden siyasete kadar gençlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, hep gelecekte bahsettik, geçmişini anmadan olmaz. Başta Balıkesirspor Kulübünün kuruluş aşamasında aktif rol oynamış, Gençlik ve Spor Bakanlığımızda yıllarca hizmet etmiş, Bisiklet ve Halter Federasyonları Asbaşkanlıkları ile Hakem Komitesi Başkanlığı görevlerinde bulunmuş, 11 branşta millî hakem, millî futbol hakemi babam Ahmet Aydemir olmak üzere, ahirete irtihal eden, hayatı spora ve sporcuya adanmış, tüm spor adamlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakanlığımız bütçesinin hazırlanması için emek veren tüm Komisyon üyelerine, Sayın Bakanımıza ve bürokratlara teşekkür eder...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Devamla) – ...her bir kuruşu geleceğimize yatırım olan 2022 yılı bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesini diler, hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, sıra İYİ Parti Grubunun söz taleplerinde.

İlk söz Tekirdağ Milletvekili Sayın Enez Kaplan’a aittir.

Buyurun Sayın Kaplan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bütçe yoksulluk, yolsuzluk bütçesidir. Yirmi yıldır iktidarda ve son dört yıldır Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetmeye çalıştığımız ülkemize yokluk

ve yolsuzluktan başka bir şey getirmediniz. Bu bütçe birkaç kişiye sefa, milyonlarca vatandaşımıza cefa ve zulümdür. Bu zamana kadar yaptığınız bütçelerle zengini daha zengin, fakiri daha fakir yaptınız. Eskiden bir orta direk vardı, sayenizde o da ortadan kalktı. Yoksullukla, yolsuzlukla, yasaklarla mücadele sözü vererek iktidara gelen yönetim, bir adım ilerleyememiş, daha büyük yoksulluk, daha büyük yolsuzluk, daha büyük yasaklara sebep olmuştur. Sayıştay denetim raporlarında yolsuzlukla ilgili birçok örnek bulabiliriz. Uluslararası Şeffaflık Örgütünün Ocak 2021 tarihli Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre Türkiye, 180 ülke arasında 86'ncı sırada yer almıştır. Son sekiz yıl içinde en çok gerileyen 5 ülke arasındadır. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte tek kişinin verdiği kararlar, ülkeyi her bakımdan daha da kötüye götürmüştür. Uluslararası alanda ve ülkenin içinde bu Hükümetin güvenilirliği kalmamıştır.

“Milletvekilleri kanun teklifi verecek.” diye başlattığımız bu ucube sistemde, muhalefet milletvekillerinin verdiği önergeler ve kanun tekliflerinin hiçbiri değerlendirilmemiştir. Daha geçen ay Plan ve Bütçe Komisyonunda İYİ Parti olarak milletimizin yararına 19 tane önerge verdik, maalesef hiçbiri kabul edilmemiştir. Bunlardan örnek olarak, EYT'li vatandaşlarımız için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesine 45 milyar lira verilmesiyle ilgili verdiğimiz önerge, iktidarın oylarıyla reddedildi. Bir başka önergemiz de yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesine 3600 ek göstergeyle ilgili 7 milyar 250 lira ekleyelim dedik yine iktidarın oylarıyla reddedildi. Milletimizin lehine buna benzer 17 tane daha önerge verdik fakat kulaklarınızı tıkadınız, duymazdan geldiniz, reddettiniz. Milletimizin yararına olan verilen önergeleri ve sunulan kanun tekliflerini muhalefet milletvekillerinden olunca hemen reddediyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Parlatmentonun etkinliği kaybolmuştur. Atanmışların değil, millet tarafından seçilmiş milletvekillerinin ve Parlatmentonun saygınlığının yeniden hak ettiği yere getirilmesi gerektiği açıkça görölmektedir.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener bu ucube sistemin değiştirilmesi ve yerine iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistem önerisini getirdi. Bu sistem çoğulculuğa dayanacak, ülke yönetimi Başbakan ve Bakanlar Kurulunun yetkisinde olacak. Türkiye Büyük Millet Meclisi güçlenecek, hükümet kurma ve hükümet etme süresi adil ve serbest seçimlerle oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından belirlenecek. Cumhurbaşkanının bakan atamasında tek yetkili olmasına son verilecek, Meclis dışından bakan atamasının önü kapanacak; bakanlar Başbakan tarafından milletvekilleri arasından seçilecek, bakanlar Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumlu olacak. Mevcut sistemdeki Cumhurbaşkanlığı karnamesiyle yasal düzenleme yapılmasına son verilecek, yasama yetkisi gücü sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinde olacak yani milletimizin tevecühüyle sıralarında oturduğumuz Meclis hak ettiği saygınlığa kavuşacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi devletin tüm kurumlarına örnek olma sorumluluğunu her zaman üzerinde taşıyan ülkenin en saygın kurumudur. Elbette ki böyle bir saygın kurumun çalışanlarına verdiği değerinde de aynı oranda tüm kurumlara örnek olması beklenir, ancak bu durum maalesef böyle değil. Meclis çalışanlarının acil çözüm bekleyen sorunları bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra Başbakanlıktan Meclise gelen personel ile aynı işi yapan ve aynı statüde bulunan Meclis personeli arasında ücret farklılıkları bulunmaktadır. Bu durum personel arasında huzursuzluğa neden olmaktadır. 4/A, 4/B, 4/D gibi statülerin kendi aralarında aynı

işi yapıyor olmalarına rağmen maaş ve kadro farklılıkları bulunmaktadır. Bu ve benzeri aksaklıkların düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Görevde yükselme yazılı sınavında en düşük puanı almış ama torpili olduğu için mülakatta kazanmış personelin bulunduğu bir kurumda verimli çalışmadan bahsedemezsiniz; zaten bu durum hakka ve adalete aykırıdır. Yıllardır çalıştığı iş üzerinde kazandığı tecrübe ve birikimleri görevde yükselmeye hiçe sayılan bir çalışandan işe sadakatle bağlı olmayı bekleyemezsiniz. Devletin tüm kurumlarına örnek olması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür kayırmalar ve liyakate dayanmayan atamalar yapılıyorken başka kurumlarda daha iyi bir çalışma ortamı sağlanmasından da söz edemeyiz.

Değerli milletvekilleri, Mecliste otuz yılını aşmış ve 1'inci dereceye gelmiş bir memurun maaşı yoksulluk sınırının altındadır. Kurumda bilfiil otuz yılını tamamlamış personelin bir üst unvanla taltif edilmesi liyakat anlamında tamamlayıcı olacaktır. Görevde yükselme sınavında “mülakat” adı altında uygulanan haksız, yanlı, taraflı duruşun bir an önce sonlandırılarak yazılı sınavda en yüksek puanları almış çalışanlar yerine iktidara yakın sendika temsilcilerinin görevde yükseltilmesi gibi adam kayırma uygulamalarının önüne geçilmelidir.

Bir de Türkiye Büyük Millet Meclisinde servis hizmeti sağlanması veya servis hizmeti sağlanamaması durumunda ulaştırma yardımı verilmesi hükme bağlanmış ve tüm personel bu toplu sözleşme hükmünden faydalanmıştır. Buna rağmen, milletvekili personeli olarak görev yapanlar bu hükmün dışında bırakılmış ve ulaştırma yardımı alamamışlardır. Birçok personelden daha uzun süreyle görev yapan milletvekili personellerinin bu yardımdan mahrum bırakılması anlaşılır gibi değil. Yeni bir düzenlemeyle milletvekili danışmanı, ikinci danışmanı, yardımcı personelinin ulaştırma yardımından faydalanması için gerekli işlemler başlatılmalıdır. Aynı personeller için özlük hakları iyileştirilerek tazminat verilmesi, vergi dilimine girmekten doğan ücret kayıplarının giderilmesi, acil çözüm bulunması gereken sorunlar hâline gelmiştir.

Sayın milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması olarak, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak amacıyla kurulmuş bir kurumdur. Kamu Denetçiliği Kurumuna 2020 yılında 90.209 şikâyet başvurusu yapılmıştır, 70.440'ı salgında verilen yetersiz temel destek kredilerine ilişkindir. Şikâyetler doğrudan Başkanlık tarafından incelenip sonuçlanmıştır. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurularda salgın sebebiyle çok ciddi artış yaşanmıştır. Bir önceki yılda 21 bin olan başvuru sayısı bu yıl 90.209'a ulaşmıştır yani yüzde 330,22 artış yaşanmıştır. En fazla başvuru da yüzde 35,73'le 25 ile 34 yaş arasındaki vatandaşlarımıza aittir. Konu bazlı değerlendirdiğimizde yüzde 80,28'le ekonomi, maliye ve vergi alanında yapılmıştır. Bu durum ekonominin kötüye gidişinin, alım gücünün azaldığının ve salgın sürecinde yapılan yardımların yetersiz kaldığının bir göstergesi olarak karşımıza çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in dediği gibi: “Türkiye sahipsiz değildir, milletimiz çaresiz değildir. Ekonomik kriz, yokluk, yoksulluk vardır; haksızlık, hukuksuzluk, adaletsizlik vardır ama kimse merak etmesin, biz çözeriz. Liyakatli kadrolarımızla, projelerimizle, çözümlerimizle biz hazırız.” Türkiye çok derin bir krizle karşı karşıyadır. Tek çözüm vardır: Seçim, seçim, seçim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerini sürdürüyoruz. Ben de Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi kapsamında, Kamu Denetçiliği Kurumu hakkında görüşlerimi beyan etmek üzere İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, uzun süredir ifade ettiğimiz gibi ülkemiz büyük bir devlet kriziyle karşı karşıyadır. Bu krizin yansımaları, başta ekonomi olmak üzere, her alanda kendisini göstermekte ve hissettirmektedir. İktidar tarafından iş beğenmemekle, tasarruf etmemekle suçlanan vatandaşımızın kredi borcu 1 trilyon liraya dayanmıştır. Yurttaşlarımız ihtiyaçlarını borçlanarak karşılar hâle gelmiştir. 34,6 milyon borçlu kişinin 14,1 milyonu borcunu ödeyememiş ve yasal takibe düşmüştür. Yastığın altı boş kalmış, kara gün parası eriyip gitmiştir. İstanbul Planlama Ajansının iki gün önce yayınladığı veriler durumun vahametini göstermektedir; buna göre, son bir yıl içinde yaşam maliyeti yüzde 50,18 artmıştır. Ayçiçeği, buğday ve LPG yüzde 100'ün üzerinde zamlanmıştır, birçok temel ihtiyaç ürününün fiyatında da buna yakın oranlarda artışlar yaşanmıştır. Halk pahalılık, enflasyon, faiz, döviz sarmalında boğulmaktadır, imdat çılgınlıkları evreni kuşatmıştır.

Çiftçilerimize gelince, çiftçilerimiz kötü ve işlevsiz tarım politikaları yüzünden mağdur edilmekte ve böylelikle tarım sektörü can çekişmektedir. Seçim bölgem olan Mersin'de çiftçi ya mahsulünü tarlada bırakmaya ya da maliyetin altında fiyatlara satmaya zorlanmaktadır; tüm Türkiye'nin durumu da aslında budur. Hâlbuki tarım stratejiktir, tarımı yok edilen bir milletin bağımsızlığı olamaz. Sayın Erdoğan'ın bütün bunlara çözümü ise çiftçinin kredi borcunu ertelemek olmuştur. Erteleseniz ne olacak, bu borç er ya da geç ödenmeyecek mi? Ayrıca, haziran ayında sözü verilen kuraklık desteği neden hâlâ yatırılmamıştır?

Değerli arkadaşlar, ülkemizin karşı karşıya bırakıldığı tablo felaket tablosudur, kriz tablosudur, iflas tablosudur. Yüksek faiz düşük kur politikasıyla ülke ithalat çöplüğüne dönüştürülmüş, dış borcumuz hızla artmış, finansal bağımsızlığımız tehlikeye düşmüştür. Bu politika bugüne kadar sürdürüldü; şimdi de “Faiz sebep, enflasyon netice.” denilerek düşük faiz yüksek kur politikasına dönülmüştür. Yani kısaca, Türkiye bir deneme tahtasına çevrilmiş ve köleleştirme politikasına geçilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı Çin örneğini veriyor yani bile bile, sırf yabancı sermayeyi çekme uğruna iş gücü ucuzlatılıyor ve “İnsaf!” demek lazım, insanlarımız sonuçta köleleştiriliyor.

Değerli milletvekilleri, tabii, yaşadığımız, bahsettiğim bu devlet krizinin doğrudan ve olumsuz etkilediği alanlardan biri de kamu kurum ve kuruluşlarımızdır. Güçlü geleneklere, özgün kültürlere sahip kurumlarımız ne yazık ki bir süredir zayıflamaktadır diyemiyorum, aslında zayıflatılmaktadır. Burada bir art niyet olduğunu düşünüyorum. Üzülerek ifade ediyorum ki birbirinden değerli kurum ve kuruluşlarımız âdeta iktidar partisinin birer temsilciliği hâline getirilmiştir. Bürokratlarımız partizanlaştırılmış, toplumda ayrışmaya yol açılmıştır. Liyakat esas alınmayıp devlet geleneğimiz, teamüllerimiz bir bir tahrip edilmiştir. Bu, devlet aklının iflasi, kötü yönetimin bir ispatıdır. Mevcut iktidar ne yazık ki otoriter, keyfi ve denetlenemez bir anlayışla hareket etmeyi sürdürmekte, alenen suç işleyerek cüretkâr davranışlar sergilemektedir. Nihayetinde, devlet bu idareciler elinde ceberut ve zalimane davranan bir canavara

dönüşmektedir. Biz, devlete ve millete saygımızdan dolayı her şeyi her yerde söylemiyor olabiliriz ancak sanılmasın ki bu durum ve gelişmelerin farkında değiliz. Ülkemize dair, insanımızı konu edinen ne varsa daima takipçisiyiz; bu konuları burada gündeme taşıyoruz, taşımaya da devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, resmî makamların keyfi ve yasa dışı davranışlarına karşı vatandaşın korunmasını esas alan Kamu Denetçiliği Kurumu, bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturarak idarenin her türlü eylem ve işlemi denetler, bunların insan haklarına, hukuka ve hakkaniyete uygunluğunu gözetir. Tekrar ediyorum, resmî makamlar karşısında vatandaşın yanında duracak, onlardan gelen talep ve şikâyetleri dinleyecek bir kurumdan bahsediyorum. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara baktığımızda sadece 2020 yılında 90 bin başvuru görmekteyiz, bu sayı bir önceki yıla göre 3 kattan fazla artmıştır. Başvuruların 70 bini salgında verilen yetersiz temel destek kredilerine ilişkin olup en çok şikâyet edilen 3 kurumsa Adalet, Millî Eğitim ve Sağlık Bakanlıkları olmuştur. Söz konusu kurum, genel başvurularla bağlantılı olarak büyük oranda ekonomik sorunlara odaklanmıştır. Tavsiye kararlarının yüzde 76,5 düzeyinde olumlu bulunarak gereğinin yerine getirilmesi elbette sevindiricidir fakat bugün geldiğimiz noktada Kamu Denetçiliği Kurumu AKP eliyle partizanlaştırılmıştır. AKP'li ya da AKP'ye müzahir olan kişilerin burada görevlendirilmesi en büyük problemdir. Bakınız, mevzuat açıktır, seçim usulü ortadadır. Burada, biz, demokratik, adil, hakkaniyete uygun bir seçim usulü göremiyoruz. Yapılan seçimler sonucu göreve getirilen Başdenetçi ve denetçilerin ne ölçüde tarafsız olacakları tartışmalıdır. Bunları daha önce de izah ettik. İlgili kurumlar tarafından bazı tavsiye raporlarının kabul edilmesini takdirle karşılamış olsak da çözüm bekleyen konuların listesi oldukça uzundur.

Değerli arkadaşlar, Kamu Denetçiliği Kurumunda neler yapılmalıdır, bunları maddeler hâlinde saymak mümkün ancak süremizin kısıtlılığı nedeniyle bu konuya girmek istemiyorum ancak sorunları ifade edeceğim. Sorun, tek adam rejimini bütün kurumların üzerine inşa etmektir. Sorun, ülkede denge denetim sisteminin tarumar edilmesidir. Sorun, yolsuzlukla, talanla, haramla bütün milletin servetini zimmete geçirmektir. Sorun, iş birlikçiliktir. Sorun, yalan ve dolanla milletin gözünü ve zihnini bağlamaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, size bir hukukçu ve teorisyenden bahsetmek istiyorum -bileniniz vardır- ismi Carl Schmitt, Alman düşünür, diyor ki: “Nasıl ki estetikte güzel-çirkin; ahlakta iyi-kötü varsa siyasette de dost-düşman vardır. Dost-düşman ayrımı ortadan kalkarsa siyasal yaşam da ortadan kalkar.” diyor yani siyasal alanı kriz ve gruplaşma alanı olarak görüyor. Tek adamın ve OHAL'in kuramcısı işte bu kişidir. Anayasal diktatörlük temel düşünce sistematiğidir; önemli olan, tek olanın, tekin ayakta tutulmasıdır. Ne zaman işler kötüye gitse, zora düşse birileri terörist oluyor, dış mihrak oluyor, iş birlikçi oluyor. Bütün bir siyasal alan yani toplum AKP'liler ve diğerleri olarak bölünmek isteniyor. İşte, AKP'nin bütün varoluş hikâyesi bundan ibarettir çünkü düşmanlaştıracak bir öteki yoksa AKP de yoktur.

Evet, denge ve denetlemenin yeniden tesisi iyi yönetimin mutlak gereğidir. Onun için, öncelikle, sergilenen ötekileştirici siyaset dili ve otoriter yönetim anlayışına son vermek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Sözlerimi tamamlarken bilinmesini isterim ki Türkiye'nin bütün sorunlarını çözmeye iyi insanların varlığı ve gücü yeter. Sebep bellidir, sonuç bellidir, çözüm de bellidir. Çözüm, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistemdir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Evet, bu bütçe vizyonsuz, misyonsuz, heyecansız bir yolsuzluk bütçesidir ve bu nedenle biz bütçeye olumsuz oy vereceğimizi beyan ederken tekrar hepimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Antalya Milletvekili Sayın Feridun Bahşi'de.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAŞŞI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi ve Sayıştay bütçeleri üzerine İYİ Parti görüş ve düşüncelerini açıklamak üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hukukun üstünlüğünün hâkim olduğu ülkeler yasama, yürütme ve yargı organları üzerinden yüksek denetim kurumlarının hazırlamış olduğu denetim ve performans raporlarını dikkate alır ve hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli kurulların hareket geçmesini sağlar. Sayıştay tarafından hazırlanan ve kamuoyuyla paylaşılan birçok rapor kamuyu zarara uğratma, rant, rüşvet, yolsuzluk ve usulsüzlük içermesine rağmen adli yargılamadan kaçırılmaktadır. AK PARTİ hükümetlerinin asıl görevinden uzaklaştığı kurumlardan biri de hiç şüphesiz Sayıştaydır. Sayıştay üzerinde baskı oluşturarak denetimin niteliksiz bir hâle getirilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Hukukun üstünlüğüne inanan her iktidar hesap verebilir ve denetlenebilir olmayı kabul etmek zorundadır. Milletten aldığı kamu gücü ve kaynağını bütünüyle kullanan iktidar denetimden uzaklaştığında yozlaşma, usulsüzlükler ve yolsuzluklar artacaktır, artmıştır. Denetimin olmadığı bir kamuda usulsüzlüğün ve savurganlığın önüne etkin bir biçimde geçilmesi de mümkün değildir. Bundan dolayı Sayıştayın daha etkin bir şekilde işini yapması mutlaka sağlanmalıdır. Bunun yolu da Sayıştay Başkanının, kurumdaki denetçilerin özgürce çalışmasını sağlamak ve raporların gereğinin yapılmasından geçmektedir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi bütçesini de görüşüyoruz ama öncelikle Anayasa Mahkemesinin yapısına bir göz atalım. Anayasa Mahkemesi an itibarıyla 15 üyeden oluşmaktadır, bu 15 üyenin 12'sini Cumhurbaşkanı, 3'ünü de Meclis seçmektedir ve AYM üyelerinin Başkan dâhil yarısından fazlası hukukçu değildir. Anayasa Mahkemesinin tek görevi yasaların Anayasa'ya uygunluğunu denetlemek değildir, aynı zamanda Yüce Divan sıfatıyla ceza yargılamaları da yapmaktadır ve şu anda üyelerden sadece birisi ceza hukukçusudur. Hukuk eğitimi almamış, hayatında hâkimlik yapmamış, ceza hukukundan habersiz kişiler nasıl ceza yargılaması yapacak, verdikleri karara inanç nasıl sağlanacaktır? Anayasa Mahkemesinin geçmişte Yüce Divan sıfatıyla verdiği tüm kararlar günümüze kadar tartışılmalıdır. Çözüm nedir? Çözüm, Yüce Divan görevinin AYM'den alınarak Yargıtay ceza daireleri başkanlarından oluşacak bir kurula verilmesi hususunda Anayasa dâhil düzenleme yapmaktır.

Değerli milletvekilleri, evrensel hukukun olmazsa olmazı adil yargılanma hakkı ve masumiyet karnesidir. Bunun için de bu ucube sistemden vazgeçilip güçler ayrılığı sisteminin inşa edileceği, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş demokratik sistemin hızla getirilmesi gerekir. Bilindiği gibi AYM üçer aylık dönemlerle bireysel başvuru istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistiklere göre, sonuçlandırılan başvurulardan adil yargılanma hakkının ihlali oranı yüzde 62,3'tür. Demokratik ülkelerde soruşturma dahi açılmayacak konularda tutuklamalar yapılmakta, davalar açılmaktadır. Anayasal bir hak olan protesto eylemi ve eleştiriler suç olarak nitelenmektedir. İktidar mensupları sürekli yargının harekete geçmesini istemektedir. Özellikle, Cumhurbaşkanı en küçük bir eleştiride dahi tutuklamalar yapılmaktadır.

Aynı zamanda, parti Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanı, konuşmalarında muhalefet parti genel başkanlarına veya vatandaşa yönelik ölçsüz bir dil kullanmakta ve bu konuşmayı hangi sıfatla yaptığı da bilinmemektedir. Cevap verip itiraz edenler Cumhurbaşkanı hakaretten yargılanmakta, tutuklanmaktadır. Daha soruşturmalar başlamadan siyasetçiler dava üzerine konuşmaya başlamakta, adaleti etki altına almaktadırlar. Anayasa'nın 138'inci maddesi hükmüne göre hakkında hüküm verilmeden yargılanan kişileri suçlayan, suçlu oldukları izlenimi yaratan sözler söylenemez. Söyleyenler, Türk Ceza Kanunu'na göre suç işlemiş sayılırlar. Bu yasağın masumiyet karinesi doğrultusunda uygulanması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, yargının bağımsızlığının ve tarafsızlığının iki unsuru vardır: Birincisi, yargının bir bütün olarak bağımsız olması; ikincisiyse, hâkimlerin karar alma sürecinde bağımsız olmalarıdır. Yargıçlar yargılama sırasında ve karar verirken Anayasa'nın 90'ıncı maddesini asla akıllardan çıkarmamalıdır. Buna göre, usulüne yürürlüğe konulmuş anlaşmalar, yasa hükmündedir. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin anlaşmalar Anayasa ve kanunların da üzerindedir ve esas olan masumiyet karinesidir. Herkes, hakkında hüküm kurulup kesinleşinceye kadar masumdur. Mahkemeler, Anayasa Mahkemesi kararlarına ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymak zorundadır. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin Berberoğlu kararında olduğu gibi, AYM ve AİHM kararlarına kasten uymayan hâkim ve savcılar hakkında yasal işlemler ve yaptırımlar uygulanmalıdır.

Geçtiğimiz günlerde hukukçu olmasa da hâlen Anayasa Mahkemesi Başkanlığını yürüten Zühtü Arslan ülkenin içinde bulunduğu yargısal sorunları gerçekçi bir söylemle dile getirmiştir. Zühtü Arslan konuşmasında "Suçluluğu mahkeme kararıyla kesinleşmeden bir kişinin suçlu kabul edilmesine yönelik tutum ve davranışlar mahkemelerin bağımsızlığı ilkesini zedelemektedir. Benzer şekilde, devam eden yargılamalar hakkında hâkimlere veya mahkemelere baskı yapılması da masumiyet karinesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sebeple, yargı bağımsızlığının etkili şekilde sağlanması masumiyet karinesinin ve temel hakların korunması bakımından hayati derecede önemlidir." demiştir. Haklıdır; Anayasa Mahkemesi bu hâldeyse yerel mahkemeleri düşünmek bile istemiyorum.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında yol haritası çizilen ve 2023 yılına kadar sürecek olan 9 amaç, 63 hedef ve 256 faaliyetten oluşan Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında bugüne kadar 5 paket çıkarılmıştır. "Bu görüşülüp yasalaşan 5 paketten sonra yargıda bir iyileşme oldu mu?" diye soracak olursanız, buna kamuoyu çok güzel cevap veriyor. Bırakın diğer partilerin seçmenini, AK PARTİ seçmeninin bile yarısından fazlası adalet ve yargıya güvenmemektedir; uluslararası Yargıya Güven Endeksi sonuçları zaten ortada.

Türkiye'nin sorunları sıralamasında ilk sırada yoksulluk varken 2'nci sırada adalet güvensizlik çıkmaktadır. Mesela, birinci yargı paketinde eleştiri maksadıyla yapılan düşünce açıklamasının suç sayılmayacağı düzenlenmişti. Hâlbuki bu düzenleme hem Anayasa'mızda hem de yasalarımızda daha önceden teminat altına alınmıştı. Yeni düzenleme yapıldı da uygulamada bir değişiklik oldu mu? Tabii ki hayır. Eskiden bu konuda düzenleme yokmuş gibi, reform paketiyle yeniden düzenlenmiş gibi soruşturmalar ve tutuklamalar sürüyor.

Birinci yargı paketi yürürlüğe girdikten hemen sonra İsmail Dükel, Müyessir Yıldız, Murat Ağirel ve daha birçok gazeteci eleştiriler sebebiyle cezaevine girdi. Bunun anlamı yasaların yetersizliği değil, yargının tek adama bağlı olmasıdır. Müyesser Yıldız yargılama sırasında "Ben yargıya güvenmiyorum.

Bu yargı bağımlıdır, siyasi iradeye bağılıdır.” demişti. Bu savunma çok anlamlı ve ülkemizin geldiği nokta açısından da çok üzücüdür. Ne yazık ki ülkemizin içinde bulunduğu durumda adaletle inananlar sadece bu isimler değil. Muhalefetin ve milletimizin de ülkemizdeki yargı sistemine, adalet ve hukuka inancı kalmamıştır. İktidarın yargı reformu yapma iradesini sadece muhalefet değil, iktidar da hatta geçmişte Adalet Bakanlığı yapmış kişiler de inanmamakta “Reform konusunda topyekûn bir tövbeyinasuh gerekmektedir.” demektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FERIDUN BAŞŞI (Devamla) – Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı döneminde yapılan çoğu yasal düzenlemeyle kurumların bağımsızlıklarını ellerinden almak ve iktidarın emrinde kurumlar yaratmak amacına hizmet etmenin ötesinde bir ileriye gidilememiştir. AK PARTİ iktidarının bu hukuk tanımaz yürütme üslubu anayasal bir yürütme üslubu değildir. Millet inayıyla gelmekle övünen iktidar, ne yazık ki millettten aldığı desteği istismar etmiştir. Ama artık bu zor günlerin sonuna gelinmiştir. İYİ Parti iktidarı yakındır. İYİ Parti iktidarında Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener’in de dediği gibi, hedefimiz, hukukun üstünlüğü ve tam bağımsız, tarafsız yargıdır. Yargıda işi olan herkes bağımsız ve tarafsız yargı önünde hukukun üstünlüğü ilkesiyle hak ettiğini alacaktır.

Yokluk ve yolsuzluk bütçesi olarak gördüğümüz bu bütçeye “hayır” oyu vereceğiz.

Büyük Türk milletini ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk’te.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının 2022 bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Üstat Necip Fazıl, yokluğu anlatan bir şiirinde der ki:

“Yokluk, o donduran buz, o söndüren karanlık;

Büsbütün bilgisizlik ve tam bir unutkanlık...”

Vatandaşımızın Meclis Televizyonundan günlük Genel Kurul çalışmalarını seyretme oranıyla ilgili bir rating çalışması vardır yoktur, bilemem ama milletimizin bütçe görüşmelerini takip ettiğini hepimiz biliyoruz. Bu kürsüden, buz gibi soğukta, karanlık içinde yoklukta yaşayan ve tek başına bütçedeki her şeyin sahibince 2022 yılında da biraz daha sabır, biraz daha metanet, biraz daha gayret beklenen vatandaşlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı genel bütçesine ve dahi Enerji Bakanlığının bütçesine bir ad verilirse bu adın uzantısı “yokluk, karanlık ve unutkanlık” bütçesi olacaktır. Bu nedenle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının 2022 yılı bütçesine değinirken de bu temalara atıfta bulunacağım. Önce unutkanlık kısmından başlayalım. Arşiv önemlidir ve bağlayıcıdır. Hepimiz bir siyasi partiye mensubuz. Bu kapsamda, partilerimizin seçim beyannamesinde yer alan vaatler yemin niteliğinde bağlayıcılık içerir. Hele bir de vatandaşın bütçesini doğrudan etkileyen konulara ilişkin taahhütler vardır ki bu sözü verenlerin unutkanlık hatasına düşmemesi gerekir. Çünkü siz unutabilirsiniz ama ne arşiv ne de vatandaş unuttur. Hep beraber bakalım, AK PARTİ’si 2002 yılında ne söylemiş? “Ülkemizin öngörülebilir büyüme

perspektifleriyle bağdaşmayan al ya da öde anlaşmaları, imtiyaz ve işletme devir sözleşmeleri, Türkiye'yi taşıması giderek zorlaşan bir mali külfetle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu mali külfetin yüksek birim fiyatlar ve yüksek vergilerle tüketicilere aktarılması, enerji tüketimini caydıran, büyümeyi yavaşlatan, yerli sermayemizin rekabet edebilirliğini azaltan ve yabancı sermaye yatırımlarını engelleyen sonuçlar doğurmaktadır." 2002 yılında yapılan bu tespitlerin hepsi çok doğru ama ne yazık ki bu sorunlar aradan on dokuz yıl geçmesine rağmen hâlâ güncelliğini koruyor. Sormazlar mı adama yirmi yıldır ne yaptınız?

Hadi bugüne tekrar uyarlayalım: Enerji alanı Türkiye için acil ve içinden çıkılması zor bir sorun hâline gelmiştir. Türkiye enerji kaynaklarının çeşitliliğine rağmen enerji ithalatçısı ülkedir. Hem de ülkemiz, iktidara geldiğinizde enerji arzında yüzde 67 dışa bağımlıyken bugün yüzde 74 oranında dışa bağımlı hâle gelmiştir. Her gün artan döviz fiyatları karşısında bu bağımlılığın maliyetini Türk lirasına çevirerek vatandaşın uykusunu daha fazla kaçırmak istemiyorum ama gerçek bu.

Şimdi itirazlar başlayacak "Sanayi üretimimiz arttı, daha fazla enerji kullanıyoruz, dünyada enerji maliyetleri yüksek." Bunlar sizin savunmanız ama kabul edilebilir bahaneler değil. Evet, dünyanın her yerinde enerji maliyetleri yüksek ama gelişmiş ülkeler sürdürülebilir politikalarıyla maliyetlerini en aza indirmeye gayret gösteriyorlar veya ithal bağımlılığını iç kaynaklarını değerlendirerek azaltmaya çalışıyorlar, ne pembe büyüme rakamları üzerinden anlaşma yapıyorlar ne de işletme devir hakkı verdikleri şirketlere elini verip kolunu kaplıyorlar.

Türkiye taşınması giderek zorlaşan bir mali külfetle karşı karşıya kalıyorsa bunun en önemli nedeni öngörüsüzlük ve plansızlıktır. Enerjide ithal bağımlılığımızın en önemli ayağı doğal gaz. 2021 yılı içinde ülkemizin uzun vadeli doğal gaz sözleşmelerinin bir bölümünün süresi sona ermiş ancak yaklaşık yirmi-yirmi beş yıllık sözleşmeleri kapsayan bu anlaşmalar yenilenmemiştir. Bu yılı kurtarsak bile doğal gazı hangi satıcıdan hangi fiyatla alacağımız muammadır. Putin işi yokuşa sürmektedir, İran bazen gerekli olan gazı bile Türkiye'ye sevk ederken zorluk çıkarmaktadır, Azerbaycan'ın elinde yeterli gaz bulunmamaktadır; bu durumda elde Gazprom kalıyor, Gazprom da yüksek rakamlar zikretmektedir. Soruyoruz: Doğal gazı kaçta alıyoruz? Cevap: "Ticari sır." Ama çözümü dışarıda aramaya inatla devam ediyoruz. Geline nokta ülkemiz sadece enerji ihtiyacı içinde değil, çaresizlik içindedir. Ya fahiş fiyattan gaz almaya devam edeceğiz ya da soğuk ve karanlığa hapsolacağız.

Bugün öngörüsüzlük, hesapsızlık nedeniyle yüksek spottan alınan fiyatlardan kaynaklanan zararın BOTAŞ'a faturası 6,4 milyar dolar olmuştur; bu faturanın birileri tarafından ödenmesi lazım. Elektrik üretim santralleri ve sanayide kullanılan doğal gaza aralık ayında yine yüzde 20'lik yeni bir zam daha geldi. Bu zamlarla birlikte son bir yılda sanayi doğal gazındaki fiyat artışı yüzde 196, elektrik santrallerindeki fiyat artışı yüzde 240 oldu. BOTAŞ üç aylık zararın faturasını konutlara çıkarmadı; bu, işin vatandaşa söylenen kısmı. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, doğal gaz ve elektrik fiyatlarına yapılan zamların BOTAŞ ve EÜAŞ'ın maliyetlerini karşılamakta yetersiz olduğu ve finansman ihtiyacının karşılanması için bu kuruluşlara sene içerisinde sermaye transferi yapılmasının planlandığı açıklanmıştı. Nereden yapacak? Merkezî bütçeden. Merkezî bütçeyi oluşturan en büyük kalem ne? Vergiler. Vergiyi veren kim? Vatandaş. Hani BOTAŞ doğal gaz zammını konutlara yansıtırmamıştı? Hadi BOTAŞ "Sanayi ve santrallere yapılan fiyat artışını konutlara yansıtmadık." diyerek kendini kurtardı, peki, sanayiye ve santrallere yapılan fiyat

artışlarının üretime yansiyacağını ve dolayısıyla vatandaşın tükettiği her kaleme doğrudan yansiyacağını bu iktidar bilmiyor mu? Onun da kolayı var. Ortaya atarsınız iki hikâye: “Doğal gaz bulduk, çıkartmıyorlar.” ya da “Dış güçler öntümüzü kesiyor.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yaşı 100’e yaklaşan bir hacı amcam var, oğluyla yaptığı bir telefon görüşmesine şahit oldum. Hacı amca “Hükûmetin işleri nasıl gidiyor?” diye sordu, oğlu “Biraz kötü.” diye cevaplayınca “Neden?” diye sordu. Oğlu, babasının Tayyip Bey’i çok sevdiğini bildiğinden biraz da onu üzmemek için “Dış güçler.” diye cevaplayınca Hacı amca Anadolu ferasetiyle aynen şöyle söyledi: “Oğlum, gavur gavurluğunu yapar; siz Müslümanlığınızı denk yapıyor musunuz?” dedi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Rahmetli Ömer Lütfi Mete’nin dediği gibi, bu memleket ne çektiyse Allah’ını unutan Müslümanlardan çekti.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık bütçesinin neresine bakarsanız bakın eğri; gerçi bütçenin tamamına baktığımızda neresi doğru ki? Enerji Bakanlığındaki eğriler bütçenin tamamına bakıldığında deveye kulak kalır. Bundan önce yaptığınız bütçeler yılı bitmeden kendisi bitip hep açık verirken, bu defa devrim yaptınız, daha yıl başlamadan bütçenin üçte 1’ini yediniz, bitirdiniz, yok ettiniz. Vatandaşa yokluk içinde “Varız.” diyebiliyorsunuz. Bütçe Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğunda dolar kuru 9,36 liraydı, bugün sabah itibarıyla 13.70’lerde. Döviz kurlarındaki bu yükselişten en çok etkilenen bakanlıkların başında Enerji Bakanlığı geliyor. Bununla birlikte, Enerji Bakanlığımızın iddiası devam ediyor “Düşük maliyetli enerji sunacağız.” Bu saatten sonra istesenez de sunamazsınız, geçti Bor’un pazarı çünkü bu konuda bağımsız karar alacak ne kurum kaldı ne de kurumların üzerinde söz sahibi olduğumuz alan.

EPDK’dan başlayalım. Nedir EPDK’nin açılımı? Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu. EPDK, kanunlardan aldığı yetki ve sorumlulukla, elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG’nin yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli, çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicinin kullanıma sunulması için rekabet ortamında faaliyet gösterebilecek şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulmasını sağlamak, piyasayı düzenlemek ve denetlemekle yetkili kılınmıştır. Ancak günümüz itibarıyla, EPDK, bağımsız ve düzenleyici bir otorite olma vasfını tamamen kaybetmiştir. Eşit taraflar arasındaki eşit kararların alınmadığı bir kurum hâline gelen EPDK’de piyasada etki analizi yapılmadan kararlar alınmış, şeffaflık kaybolmuştur. Kurumun uygulamaları sayesinde enerji piyasasında yatırımcıların dahi belirsizlikler yaşadığı bir ortam oluşmuşken elektrik, doğal gaz fiyatlarının ne olacağına yönelik tek bir plan yapılmamıştır. Ne yazık ki bundan sonra da yapılacağına dair bir planınız yoktur.

Enerji Bakanının açıkladığı 2021 Eylül ayına ilişkin kurulu güç ve üretim kaynaklarına göre Türkiye’nin kurulu gücü 98 bin 788 megavata ulaşmıştır. Kurulu gücün yüzde 25’i kamuda, yüzde 75’i özel sektördedir. Özel sektörden kasıt ise iktidar tarafından vazgeçilmez ilan edilen birkaç sermaye grubudur. Elektrik üretimi bu gruplardadır, dağıtım bu gruplardadır, petrolün rafinaj işlemleri bu gruplardadır, ithalat, dağıtım, pazarlama ve satış işlemleri de bu gruplardadır. Diyebilirsiniz ki “Piyasada kamuyu temsilen EÜAŞ da var.” EÜAŞ hem elektrik üretip satıyor hem de elektrik alıyor ancak her alımda, her satımda zarar ediyor. Elektrik alımı yaparken düşük bedelli kaynakları değil, alım garantili santralleri tercih ediyor, mal ve hizmet alımı ihaleleriyle ilgili hazırlık çalışmalarını titizlikle yapmaması nedeniyle gereksiz ihale iptallerine neden oluyor ve kamunun elektrik maliyetini katmerli bir şekilde artırıyor.

Gelelim Bakanlığın ilgili kuruluşlarından biri olan TEİAŞ’a. TEİAŞ Türkiye’de üretilen elektriğin üreticiye dağıtımını sağlayan ve dağıtım şebekesinin aktarımından sorumlu olan başlıca kurum. Kamuda

en fazla ödenek alan ve kamu kuruluşları arasında kâr eden ender kuruluşlar arasında bulunan TEİAŞ, özelleştirme kapsamına alınmıştır. Ülkemiz ekonomik darboğazda, kaynak sıkıntısı da her gün daha da çok artıyor, Hükümetin TEİAŞ'ı özelleştirmesinden büyük bir gelir elde etmeyi planladığı ortada ama düzenli olarak kâr eden bir kuruluşun vazgeçilmesinin açıklaması yok.

Değerli milletvekilleri, düşük maliyetli enerji sunulamamasının nedenlerine maliyeti yükselten kurumlar ve politikalar üzerinden devam etmek istiyorum. Bakanlığın ilgili bir kuruluşu da TEDAŞ. Kuruluş kendine bağlı tüm dağıtım ve perakende satış şirketlerinin özelleştirilmesi nedeniyle ne enerji alımı yapabiliyor ne satım yapabiliyor ne de dağıtım. Kuruluşun elinde kalan tek yetki neredeyse özelleştirilen şirketlerin bürokratik işlemlerini yürütmekle sınırlı kalmıştır. “TEDAŞ özelleşti, peki, alacakları ne oldu?” gibi mantıklı bir sorunun ne yazık ki mantıklı bir cevabı yok. TEDAŞ dağıtım şirketlerinin özelleştirilmelerinden dolayı 3,6 milyar liralık alacağını hâlâ tahsil edememiştir çünkü çoğunluğunu 5'i her yerdelerin şirketlerinin oluşturduğu dağıtım firmaları “Zarar ediyoruz.” gerekçesiyle TEDAŞ'a borcunu ödeyememiştir. Bunlar ayrıca tüketicilerden tahsil ettikleri ve Bakanlığın bankadaki hesaplarına yatırılması gereken elektrik enerjisi fonunu da ödemekten imtina etmişler, üstlerine yatmışlardır.

Enerji Bakanlığının ilgili kuruluşları böyle böyle zararına, kârı zararına, zararını da daha fazla zarara çevirmiş, bu zararın kefaletini üstlenmek de vatandaşa düşmüştür. Bugün düşük maliyetle enerji alma hakkı bulunan vatandaşın faturası vergi tahsilat makbuzuna dönüşmüştür. İktidar, içi surlarla dolu bir kanun teklifinde “Elektrik faturasından TRT payımı kaldırdık.” reklamını yapsa da faturalarda vergi, verginin vergisiyle birlikte alınmaya devam etmektedir. Sonuç olarak kamunun ortak bütçesinden enerji firmalarına transfer edilen her kuruş, ne yazık ki vatandaşın bütçesine enerji yoksulluğu ve yoksunluğu olarak yansımaktadır.

İşsizlik oranlarının her gün arttığı, asgari ücretin enflasyon karşısında tamamen eridiği günümüz ekonomisinde aileler her ay, tutarı daha fazla artan elektrik faturalarını ödemek zorunda kalmaktadır. Bu itibarla, vatandaşımızı karanlığa mahkûm eden bir bütçeyi konuşuyoruz.

Değerli milletvekilleri, Enerji Bakanlığının elinde Türkiye'nin enerji sorununu çözecek bir element var; toryum. Türkiye, ülkemize ebediyen yetecek toryum rezervine sahip.

Yine, Bakanlığın ihmal ettiği bir başka stratejik maden olan bor. Bor madeninin dünyadaki rezervinin yüzde 64'ü Türkiye'de. Burada mesele, bu iki madeni son ürün olarak kullanabilir miyiz yani dış güçler bunu Türkiye'ye yedirirler mi? Görünen o ki yedirmemek için her şeyi yapacaklardır ama hacı amcamızın dediği gibi, gavur, gavurluğunu yapacaktır; siz Müslümanlığımızın, Türklüğünüzün gereğini yerine getiriyor musunuz? Bu coğrafyada özgürce yaşamamız için kaçırılmaması gereken büyük bir fırsata sahip çıkın. Balıkesir'deki Bor Karbür Üretim Tesisi ne aşamada? Maden hâlinde çıkan borun katma değeri, işlendiğinde 2.000 katı değerlendiriliyor; ham madde tonu 200 dolar, yüksek teknolojiyle üretildiğinde 400 bin dolar. Gerekli teknoloji Türkiye'de olmadığı için sadece ham boru değerlendirebiliyoruz. Batılı ülkeler bor teknolojisini vermeyi reddediyor. Kumdan ucuz sattığımız bor, bize pahalı ithal ürün olarak geri dönüyor. Alın size enerjide ithalata bağımlılığı ortadan kaldıracak, bırakın her yıl cari açık vermeyi yıllarca cari fazla verdirecek 2 madenimiz. Ama sizin ne çalışmaya ne planlamaya dair bir niyetiniz dahi yok, bunları tahayyül etmeye aklınız bile yetmiyor.

Değerli milletvekilleri, enerji çok önemli, sorunlar büyük ama süre yetersiz. Hiçbir sorun çözülemez değildir, yeter ki niyet iyi olsun. Huzurlarınızdan ayrılırken 2022 bütçesinin AK PARTİ'sinin hazırlayacağı son bütçe olmasını temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – İYİ Parti olarak Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ilkelerine sınımsız bağlı kalarak, Türkiye'de güçlendirilmiş parlamenter demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, güçler ayrılığı ilkesini, adil bir devleti, adil bir toplumu, liyakatli bürokrasiyi, namuslu siyaseti, zengin ve huzur içinde yaşayan bir Türkiye'yi Allah'ın izniyle yeniden inşa edeceğiz. Yolumuz, büyük Türk milletinin yoludur. Yolculuğumuz ve mücadelemiz büyük Türk milleti içindir. Hiçbir kuşkuyla yer yoktur ki mutlaka başaracağız, başaracağız, başaracağız. Ne mutlu Türk'üm diyene!

Yüce milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığı ve bağlı kuruluşların bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Enerji, hayatın ve ekonominin bütün alanlarında etkili olan bir olgudur; bu yüzden de ülke açısından bir millî güvenlik meselesidir. Ben öncelikle AK PARTİ'nin enerji politikası üzerinde durmak istiyorum. İddia edilen neydi, gerçek ne? AK PARTİ, parti programında enerji politikasının temelinde ulusal çıkarlarımızı koruyarak enerji arzının güvenliğini ve devamlılığını sağlamak, rekabete dayalı bir enerji piyasası oluşturmak ve duyarlı olduğumuz çevreyi ve insan sağlığını korumak olduğunu söylüyor. Peki, gerçek bu mu?

Türkiye 1980'li yıllardan beri ciddi miktarda ithal enerji kaynağı kullanıyor. Petrolü, doğal gazı, kömürü ithal eden, dolayısıyla dışa bağımlı bir ülke konumundayız. 1990'larda yüzde 51'lerde, 2002'de yüzde 67'lerde olan enerji arzındaki dışa bağımlılığımız, bugünlerde yüzde 70'leri geçmiş durumda yani “Enerjide ulusal çıkarlarımızı korumak esastır.” denilse de yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında enerjide dışa bağımlılığımız giderek artmış. Kalem kalem bakarsanız da bu dışa bağımlılık, birincil enerji tüketiminde yüzde 72, petrolde yüzde 92, doğal gazda ise yüzde 99 seviyesinde. Her doğal gaz zammından önce Karadeniz'de bulunduğu iddia edilen doğal gazlar da bu dışa bağımlılığı henüz azaltamadı.

TÜİK'in verilerine göre, ağustos ayında enerji ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 104'lük bir artışla 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiş. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı raporuna göre, enerji ithalatı bu sene sonunda 40 milyar doların üzerinde gerçekleşecek. Ayrıca bütçe gerekçesine göre de ithalattaki bu artışın 2022, 2023 ve 2024'te de devam edeceği öngörülmektedir; kaldı ki bunlar dolar üzerinden fiyatlar. Türk lirasının değer kaybetmesini önemsemeyenler farkında mı bilmem ama Türk lirası dolar karşısında değer kaybettiğince bu rakamlar da TL bazında katlanarak artacaktır.

Ayrıca, dışa bağımlılık ani bir krizle ülkede doğal gaz yokluğuna sebep olabilecektir, bu nedenle yeterli kapasitede doğal gaz depolamak gibi çözümler kullanılmalıdır. Bakın, ülkemizde toplam 4,5 milyar

metreküp kapasiteye sahip yer altı doğal gaz depolama alanı mevcut. 2020'deki doğal gaz tüketimimiz 48 milyar metreküp. Uzmanlara göre bahsi geçen depo en az 16 milyar metreküp olmalıdır, fakat, maalesef, 11 milyar metreküp bile ancak bizim 2023 hedefimiz. AK PARTİ'nin enerji politikaları "ulusal çıkarlarımızı koruyarak enerji arzının güvenliğini ve devamlılığını sağlamak" başlığından sınıfta kalmıştır.

Ayrıca, yine AK PARTİ'nin Parti Programı'nda "Geleceğin enerjisi olan hidrojen enerjisi konusunda ciddi bilimsel ve teknik projeler başlatılması." ifadesi geçiyor. Bu projeler yapıldı, sonuçlandı da bizim mi haberimiz yok. Hidrojeni nerede kullanıyoruz?

AK PARTİ'nin Parti Programı'ndan bir başka cümle daha söyleyeyim size: "Özelleştirme ve lisans verme tam anlamıyla şeffaf ve rekabete açık olacak." deniyor. Yapılan özelleştirmelerin sonucunda da elektrikte üretimin yaklaşık yüzde 80'i, dağıtım ve faturalandırmanın ise yüzde 100'ü özel sektöre devredilmiştir. İşin ilginç, bu şeffaf ve rekabete açık olacağı söylenen ihaleler hep belli müteahhitlere gitmiş. Hatta daha da ilginç, bu gruplardan bazıları kamudan en çok iş alan şirketler sıralamasında dünyada ilk sıralarda yer alıyor, o kadar da şanslılar.

Bir diğer ulusal çıkarlarımızı koruma başarısızlığı olarak da enerji sektörü dövize endekli bir sektör hâline gelmiştir, yurt içi alımları dahi dolar bazında; mesela, YEKDEM kapsamında kömürde 15,82 sent/kWh, biyokütlede 15,72 sent, güneş enerjisinde 14,46 sent, nükleer santrallerde 12,35 sent. Görülüyor ki desteklerimiz hem dolar bazında hem de bol keseden. Örneğin, nükleer enerjide sermaye, işletme ve devreden çıkarma yani atık yönetimi maliyetleri ortalama olarak kilovatsaat başına dünyada 5-6 dolar sent civarında. Biz ise bunun 2 katından fazlasını Akkuyu Santrali için on yıllarca süreyle Ruslara vereceğiz. "Bu ilk santral, zarar edelim ama teknolojiyi öğreneceğiz ve böylece ikincisini kendimiz yapacağız." diye düşünülebilir ama öyle bir durum da yok. Ayrıca az önce YEKDEM kapsamında bahsettiğim fiyatlara dağıtım bedeli, tüketim vergisi, KDV ve mevcut TRT payı gibi kalemler de eklenince kilovatsaatinin fatura bedeli 20-25 sente ulaşıyor, bunu Türk lirasına çevirince daha rahat anlaşılacaktır. Halkımızın önemli bir kısmının bu fiyatlarla elektrik tüketmesi neredeyse imkânsız. Bugün elektrik halka yaklaşık 9 sente faturalandırılıyor. Buna rağmen 2020 yılında 3,7 milyon abonenin elektriği kesilmiş. Aile Bakanımızın açıklamasına göre de 2,1 milyon haneye elektrik fatura desteği verilmiş.

Değerli arkadaşlar, çevreye zarar vermeden, doğa dostu olan yenilenebilir enerjiyi destekliyoruz ama böyle abartılı garantilerle kimi zengin ediyoruz? Kaldı ki, nehir tipi hidroelektrik santrallerin çevreye verdiği zarar da ortada. Parti programınızda yazan "Enerjide çevreye duyarlı olmak." politikası aklımıza geliyor, buna pek uygun davranmıyorsunuz. Mesela köylüler yapılacak olan santralin müteahhitlerinin doğayı katletmesine itiraz edince kolluk kuvvetlerini vatandaşın üzerine yolluyorsunuz.

Madenler konusuna gelecek olursak; AK PARTİ programında maden aramadan tüketimine kadar her aşamada çevre bilincinin gözetileceği yazıyor ancak maden arama adı altında doğa ve orman katliamları yapılıyor, bunu pek çok kez gözledik. Kaldı ki, bunca tantanaya rağmen kayda değer bir kazancımız da yok. Maden politikalarımız tam bir mirasyedilik örneği. Madenlerimizi katma değer elde edip etmediğimize bakmadan nakde dönüştürme çabasındasınız. Afrika'daki sömürgecilik de buydu işte; Afrika'nın madenlerinin ham madde olarak Avrupa'ya taşınmasıydı. Bugün bu sömürgecilik şekil değiştirmiş ve gönüllü olarak ham madde satışına dönüşmüştür ama taş, mermer kayası gibi ham maddeler bile ihraç ediliyor, sonra işlenmiş ürün olarak ithal ediliyor. Değerli arkadaşlar, kendi işleme imkânımız olan

madenleri çıkaralım, işleyemediğimiz, katma değer elde edemediğimiz madenleri kesinlikle çıkarmayalım. Bunları işleyecek birikime sahip olduğumuz zaman çıkaralım; çocuklarımızın, torunlarımızın hakkı var onların üzerinde.

Bütçede bir nokta dikkatimi çekti, ona da değinmek istiyorum: Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesinde çok yüklü hizmet alımı görülüyor; 220 milyon TL bütçenin 135 milyonu bu alıma gidiyor. Ayrıca bu alımda yıllar içinde sürekli bir artış öngörülüyor. Bu neyin hizmet alımı? Radyasyon ve hızlandırıcı teknolojilerine mi yönelik alımlardan bahsediliyor?

Değerli iktidar milletvekilleri, burada yaptığımız konuşmaları ve önerilerimizi siz belki dikkatle dinlemiyorsunuz ama muhtemelen Cumhurbaşkanlığından dikkatle izleniyor ki bazı önerilerimiz dikkate alındı. Mesela, termik santrallerin bacalarına filtre takılması zorunluluğuna ek süre vermeyin dedik, dinlemediniz, o şekilde geçirdiniz ama bir hafta sonra Sayın Cumhurbaşkanından döndü. Doktora tezinde intihal iddiası olan bir kişinin Boğaziçi Üniversitesinde rektör olmasının doğru olmayacağını söyledik, görevden alınsın dedik, siz dikkate almadınız ama Sayın Cumhurbaşkanı görevden aldı. Elektrik faturalarında TRT payını kaldırın, kademeli tarifeyi de düşünün dedik, şimdi bunu Sayın Cumhurbaşkanının talimatıyla kanun teklifine koydunuz. Önerilerimizin Cumhurbaşkanlığına dikkate alınmasından yola çıkarak yeni bir öneri daha yapacağım: Sayın Cumhurbaşkanı, TEİAŞ'ın özelleştirilmesinden derhâl vazgeçin. Sayın Bakana hitap etmiyorum çünkü bütçe görüşmelerinde Sayın Bakan elektrik iletimi ile dağıtımını aynı gören bir yorum yaptılar. Esasında TEİAŞ, Türkiye'nin enterkonnekte sistemini işleten doğal bir tekeldir. TEİAŞ'ın iletim hatlarının toplam uzunluğu yaklaşık 70 bin kilometredir, Avrupa'nın en uzun iletim hattıdır. Türkiye elektrik sisteminin operatörüdür ve ülkede her noktaya elektriğin sürekli, kesintisiz, güvenilir, sabit frekans ve gerilime sahip olacak şekilde tedarikini sağlamaktadır. Hepsinden öte, TEİAŞ stratejik bir kurumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – TEİAŞ'ta oluşabilecek anlık hatalar ülkenin karanlıkta kalmasına neden olabilir. TEİAŞ tekeldir dedik, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur, tarifesi yatırım ve işletme giderlerini karşılayacak şekilde EPDK tarafından düzenlenir. TEİAŞ'ın kâr amaçlı olması EPDK'nin düzenlemelerini de anlamsız hâle getirecektir.

Ezcümle, AK PARTİ'nin enerji politikası yokluk ve yoksulluk artırıcı politikalarının bir yansıması niteliğinde. Halkı yoksullaştıran ama birkaç firmayı zenginleştiren bu enerji politikasına derhâl son vermek gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına son söz Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e aittir.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle, görüşmekte olduğumuz Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ben geçen yıl yaptığım bir konuşmayı hatırlatarak sözlerime başlamak istiyorum. Geçen yıl Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe görüşmelerinde spor kulüpleri ve federasyonları yasası yani kamuoyundaki bilindik adıyla spor yasasıyla ilgili hangi somut adımların atıldığını, yapılacak olan çalışmaların neler olduğunu sormuştum, bugün onu hatırlatarak başlıyorum sözlerime.

Bilindiği gibi, Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Ocak ayında Ankara’da bir çalıştay düzenlemişti. Bu çalıştaya Türkiye’nin dört bir tarafından kulüp başkanları, yöneticileri ve çeşitli amatör branşlara mensup spor adamları katılmıştı. Bu çalıştayda Sayın Bakanımız “Spor kulüpleri ve federasyonları yasasını bir an önce getireceğiz.” ifadesini kullanmıştı. O günden bugüne hemen hemen iki yıl geçti, geçen bu süreç içerisinde spor yasasıyla ilgili herhangi bir somut gelişme göremedik Sayın Bakanım, onu söylemek istiyorum. Bir taslak hazırlanmıştı, Meclise geliyordu, medyada sıkça bunun haberleri yer aldı, üzerinde çok yazıldı çizildi ancak spor yasası teklifi geçen yıl Meclise gelmedi.

Bugüne geldiğimizde bu yasayla ilgili haberler yine basın-yayında yer alıyor. Eylül ayı itibarıyla TRT başta olmak üzere birçok medya organında “Yeni spor yasası geliyor.” “Yeni spor yasasında sona gelindi.” “Spor yasası son düzlükte.” “Spor yasasında devrim.” gibi manşetleri sıkça ve büyük puntolarla gördük. Bu çıkan haberlerin ana başlığı altında ilgili yasanın bu dönemde Mecliste görüşüleceği yazıyordu ama hâlâ daha gelen bir şey yok. Manşet var ama yasa yok. Bunun sebebi nedir? Doğrudur, bir pandemi süreci yaşadık ve bu süreç devam ediyor. Pandemi süreci gerçeğini de göz ardı etmemek lazım ama pandemi sürecini bahane etme kolaylığına da kaçmamak gerekir diye düşünüyorum.

1461 Trabzon Futbol Kulübünün Başkanlığını yapmış ve hasbelkader spor camiasının içinde bulunmuş bir kardeşiniz olarak “Spor yasasında son durumumuz nedir, ne zaman gelecek, ne zaman yürürlüğe girecek?” bunu sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de futbol kulüplerinin durumu ortada, birçoğu borç batağında, bir denetim mekanizması yok. Türk futbolu son yirmi yılda parasal gelirlerini yüzde 600-700’e yakın artırırken sportif performansı, maalesef, 2000 yılının gerisine düşmüştür. Yani Türk futbolu bir şekilde parasal gelirini -bir şekilde- artırırken bu parasal genişlemeyi sportif performansla dönüştürebilecek üst yapıyı günün koşullarına uygun şekilde tesis edememiştir. O hâlde şu soruyu sormamız lazım: Türk futbolunun parasal gelirleri artarken sportif performansı neden düştü? Türk futbolunda mevcut kaynaklar sportif performansı maksimize edebilecek şekilde kullanılmamıştır arkadaşlar. Bunun kaçınılmaz sonucu da sportif performansın gerilemesi olmuştur.

Sonuç olarak, Türk futbolunda son yirmi yılda, yönetsel gelişim parasal gelişim hızının çok çok gerisinde kalmıştır. İşte, bu sorunların ortadan kaldırabilmesi için bu yasa önemli diyorum. Bu noktada biz de muhalefet olarak görüşlerimizi, önerilerimizi sunalım; Türk sporu için, Türk futbolu için, federasyonlar için hayırlı olacağını düşündüğümüz bu yasanın çıkarılmasına biz de katkıda bulunalım; el birliğiyle, ortak akılla bu yasayı bir an önce çıkaralım diyorum. Temennim odur ki spor yasası geçen yıl olduğu gibi sadece manşetlerde ve tutanaklarda kalmaz, bir an önce Meclise gelir, yasallaşır ve uygulamaya geçer.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın bu bölümünde öğrenci yurtlarında deprem, yangın ve imar mevzuatlarının gerektirdiği teknik, asgari koşulların sağlanmasına ilişkin bir iki cümle söylemek istiyorum. Geçen yılki bütçe görüşmelerindeki sunumda öğrenci yurtlarının deprem dayanıklılık testleri, riskli binaların güçlendirilmesi, kapatılması ve yıkılmasına yönelik bilgiler paylaştığımız.

Sayıştayın resmî internet sayfasında yayımlanan Eylül 2021 tarihli denetim raporunda da bu konuyla ilgili hususlar yer almıştır. Buna göre “Bakanlık tarafından geçmiş yıllarda kiralanan konut veya iş yeri niteliğindeki bazı binaların, öğrenci yurdu olarak kullanımı uygun olmadığı hâlde, kira sözleşmelerinin feshedilmediği ve bazı sözleşmelerin süresinin uzatıldığı bulgusuna rastlanmıştır.” denilmektedir. Sayıştayın yayımladığı bu denetim raporunda Bakanlıkça Sayıştaya verilen veriler incelendiğinde, 2020 yılı içerisinde kapatılan toplam 24 adet yurt binasından 11’inin sözleşme süresinin dolması, 12’sinin Bakanlık tarafından yeni bir yurt binası açılması ve yalnızca 1 binanın gerekli standartları sağlamaması nedeniyle kapatıldığı anlaşılmaktadır. Buna karşın “Sözleşmesi bittiği hâlde kira sözleşmesi bir ile beş yıl arasında yenilenen kullanıma elverişli olmayan 169 adet bina olduğu görülmektedir.” denilmektedir. Sayıştayın raporunda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, deprem, yangın ve imar mevzuatlarının gerektirdiği teknik, asgari koşulların sağlanmadığı yurt binalarında öğrenci barındırılması, Allah göstermesin, telafi edilemeyecek felaketlere davetiye çıkarır diyorum. Belirtilen nitelikteki riskli yurt binalarının kira sözleşmelerinin uzatılmasına devam edilmemesi gerekir diyorum. Bu konuda hassas olmamız gerektiğinin altını çiziyorum. Bu sebeple, Bakanlık bu nitelikteki binaların kullanılmaması, kapatılması ya da yıkılarak yeniden yapılması yönünde çalışmaları bir an önce başlatmalıdır. Geleceğimizin teminatı olan evlatlarımızın sağlığı ve can güvenliği her şeyin üstündedir. Ülkemizin son yıllarda yaşadığı deprem, sel ve yangın gibi afetler de göz önünde bulundurularak bu hususa önem gösterilmesi gerekir.

Değerli arkadaşlar, öğrenci yurtlarıyla ilgili bir diğer hususu da yine sizlerle paylaşmak istiyorum. Malumunuz üzere, yeni eğitim öğretim yılında üniversiteli gençlerimiz birçok yerde, birçok şehrimizde barınma sorunu yaşadılar. Bu durum, taraflı tarafsız herkesin gözü önünde cereyan eden bir durumdu aslında. Üniversite öğrencisi evlatlarımız yüz yüze eğitimin başlamasıyla Kredi ve Yurtlar Kurumunun yurtlarında kalacak yer bulamadıklarını, pandemi sürecinde kapanan özel yurtlar nedeniyle yatak sayısının azalması ve kiralardaki ciddi artışlar yüzünden sorunu yaşadıklarını dile getirmişlerdi. Ancak, siz “Öğrenciler yalancı, yurtlar yeterli.” dediniz, bu gençlerimizi yalan konuşmakla itham ettiniz. Değerli arkadaşlar, gerçek ortada. Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Bu süreçte, bana, gerek seçim çevrem Trabzon’dan gerekse başka şehirlerimizden yani Türkiye’nin dört bir tarafından 100’e yakın yurt ve barınma talebi geldi. Ben, aynı şekilde, bütün milletvekillerimize de bu taleplerin gittiğini biliyorum, birçoğuna şahit oldum. Ortada net bir durum var: Yurt kapasitesi öğrenci kapasitesini taşıyor. İnkâr ederek, efendim, yandaş medyada algı yaratarak bu durumu saklayamazsınız, bu sorunu çözemezsiniz. Gelin, acı gerçekle yüzleşin, algıya harcayacağınız zamanı sorunun çözümüne harcayın. Çok algı yapıyorsunuz ama algı tiyatrouz perdeyi indirdi, oyun bitti; bunu da kabul edin diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu arada bir teşekkür de etmek istiyorum. Bu mağduriyetin yaşandığı dönemde işte oteller kiralayarak veya misafirhaneler, binalar kiralayarak belediye imkânlarıyla binlerce öğrenciye destek olan Ankara Büyükşehir Belediyesine, İstanbul Büyükşehir Belediyesine ve hangi siyasi partiye mensup olursa olsun bu desteği veren tüm belediye ve kamu kurumlarının yönetici ve çalışanlarına da teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yurt kapasiteleriyle ilgili 60’lı, 70’li yıllardan örnekler veriliyor; bunu çok sık yapıyor iktidar partisine mensup arkadaşlar. Ya 2021 yılındayız arkadaşlar ve bu ülkeyi yirmi yıldır siz idare ediyorsunuz. Bence artık böyle elli altmış yıl öncesiyile kıyaslama yapma alışkanlığınızdan artık vazgeçin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu sizi bir de hataya düşürüyor; bazen yılları, sayıları

karıştırıyorsunuz, söyleminiz ile tarih uyuşmuyor, tarih ile yaşıyoruz uyuşmuyor, verdiğiniz yer ile dediğiniz mekân birbirini tutmuyor ve ortaya Zaytung haberi gibi bir şey çıkıyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O nedenle artık bundan vazgeçin diyorum. Bir de geçmiş dönemlerde, o günün şartlarında yapılanlar ile her gün değişen ve gelişen dünyada günümüz şartlarının kıyaslanması ne derece doğrudur, bunu da vicdanınıza sorun diyorum.

Burada kısır bir tartışma yapmanın gençlerimize de bir faydası yok. Öyle çok polemik seven bir milletvekili kardeşiniz de değilim ama bu evlatlarımızın mağduriyetini azaltacak neler yapılabilir, sorunlar nasıl çözülebilir; onları konuşalım. Ülkenin ekonomik durumu ortada, yurtların yetersiz olduğu bir gerçek. Buna bağlı olarak özel yurtların ücretleri, kira fiyatları karşısında anne babaların gelirlerinin yetersiz kaldığı gayet açık. Bu çocuklara ve ailelerine fayda sağlayacak neler yapılabilir, bunları konuşalım. Bu sebeple buradaki eleştirilerimizi önemseyip önerilerimizi dikkate alırsanız daha faydalı işler yaparsınız diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın bu bölümünde belediyelerin spora katkı yapabilesiyle ilgili de bir iki hususu arz etmek istiyorum yüce Meclisimize. Belediyelerin spora yapacağı katkının miktarıyla ilgili olarak “Bütçe vergi gelirlerinin tahakkuk eden miktarının büyükşehir belediyeleri için binde 7’sini, diğer belediyeler için binde 12’sini geçemez.” hükmü var; bu, spora katkı için. Bugün birçok belediyede ayrılan bu paralar amatör spor kulüplerine değil, belediyelerin kendi bünyelerinde oluşturdukları spor kulüplerine aktarılmaktadır. Bunun yanında, aktarılan bu paraların belediyelerin örtülü ödeneği gibi kullanıldığı, ağırlama masraflarının buradan karşılandığı gibi iddialar da var. Oysa ki, olması gereken o ildeki amatör takımlara, kulüplere yardım olarak verilmesidir. Geçen yıl bu hususu yine arz etmiştim ama bu kulüplerimizden, özellikle amatör spor kulüplerimizden gelen talebi iletmiştim ancak herhangi bir gelişme olmadığı için tekrar etmek zorunda kaldım. Günümüz şartlarında maddi sıkıntı içinde ayakta durmaya çalışan amatör spor kulüplerimizin yanında olmamız, onlara destek vermemiz gerekir. Buna bağlı olarak bir hususu daha arz edeceğim. Ekonomik sorunların had safhada yaşandığı amatör kulüplerimiz, müsabakalara giderken dahi binbir zorlukla araç temin ettiği bir durumda, idmanlara giderken cebinden ücret ödeyen sporcularına servis hizmeti veya ulaşım için destek verememektedir. Bu nedenle, aktif lisanslı amatör sporcuların belediye otobüslerinden ulaşımında -65 yaş üstü gibi- ücretsiz faydalanabilmelerine imkân sağlanması yönünde talepleri var; bu, hem sporcu kardeşlerimiz hem de amatör kulüplerimiz için son derece önemlidir, bu durumu da sizlere iletmek istedim.

Değerli arkadaşlar, çok az bir zamanım kaldı, bir dakikam var, biraz da seçim bölgemden, memleketim Trabzon’dan bahsedeyim. Memleketim Trabzon yerinde birkaç hususu arz edeyim. Trabzon’da bizim bir Yavuz Selim sahamız vardı, onlarca amatör kulübün evi konumunda olan, Trabzon’un spor tarihinde çok önemli bir yere sahip, efsanelerin yetiştiği, Kavak Meydanı’ndaki Yavuz Selim futbol sahasına millet bahçesi yapıldı. Trabzonspor’un şampiyonluklarının, onlarca kupa sevincinin yaşandığı Hüseyin Avni Aker Stadyumu da bu alanda yer alıyordu. Hüseyin Avni Aker Stadyumu her Trabzonlunun ve Trabzon’un yüreğinde, anısında çok önemli bir yer tutar. Geçmişin anısına, bu millet bahçesinde Avni Aker Stadı’nı temsilen bir yapı da inşa edildi. Ancak değinmek istediğim husus şudur Sayın Bakanım: AK PARTİ’li belediye başkanları adaylıkları döneminde millet bahçesi içerisinde bir futbol sahası yapılmasına ilişkin vaatlerde bulundular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok özür dilerim...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – AK PARTİ'ye mensup arkadaşlar seçim zamanı, buraya bir saha yapılmasıyla ilgili vaatlerde bulundular, seçim kitapçıklarına da bunu koydular. Yine, iktidar partisine mensup arkadaşlar bu millet bahçesi içerisinde bir saha yapılmasıyla ilgili söz verdiler ancak ilerleyen süreçte futbol kenti olan Trabzon'da futbol bileşenlerine “Millet bahçesi içerisinde futbol sahası olmaz.” denildi ancak birçok yerde millet bahçelerinde futbol sahaları olduğunu biliyoruz. Bu hususta futbol kenti Trabzon'a bir haksızlık yapıldığını ifade etmek istiyorum.

Yine, aynı durum Akçaabat ilçemizde de yaşandı. 130 bin nüfuslu Akçaabat ilçemizde tek stat olan Fatih Stadı da yıkılarak yerine millet bahçesi yapılmıştır. Şimdi de spor lisesi yapmak için Söğütlü sahası yıkılmaktadır. Cumhuriyetle yaşıt olan Sebatspor kulübü ve bu ilçenin 8 takımı nerede futbol oynayıp spor yapacaktır? Akçaabat Sebatspor köklü bir spor geçmişine sahip, Süper Lig'de yarışmış bir takımdır. Buraya da stadın yapılmasını talep ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

İYİ Parti adına söz talepleri karşılanmıştır.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.45

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubunda.

İlk konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüksek heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Meclisimizin ilk Başkanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Millî Mücadele kahramanlarımızı, Meclisimizin merhum üyelerini ve aziz şehitlerimizi rahmetle ve saygıyla yâd ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk milletinin bağımsızlık, hürriyet ve kalkınma ülküsünün sembolü, demokrasimizin, millî devletimizin ve geleceğimizin güvencesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, bağımsızlık savaşı kazanmış, vatan kurtarmış ve devlet kurmuş ilk Meclistir. Kurtuluş Savaşı’nı yönettiği için “Gazi Meclis” unvanı alan Meclisimiz, 15 Temmuz hain FETÖ işgal girişiminin bertaraf edilmesinde demokrasi adına örnek direnişle ikinci defa vatan kurtarıcılığı ve “Gazi” unvanını almayı hak etmiştir. Meclisimiz, bağımsızlığımıza ve egemenliğimize yönelen her türlü saldırı karşısında vatanımızı ve milletimiz korumak ve demokrasimizi yaşatmak için zamanında tavır alarak millî ve etkili bir duruş sergilemiş, sergilemeye de devam etmektedir.

Bilindiği üzere, 16 Nisan 2017 tarihinde aziz milletimizin iradesiyle hükûmet sisteminde köklü bir reforma gidilerek Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmiştir. Parlamenter sistemde kuvvetler ayrılığı sağlıklı bir şekilde işlememektedir; hükûmet, yasama organı içinden çıktığı için yürütme, yasama üzerinde tahakküm oluşturmakta, dolayısıyla kuvvetler birliği hasıl olmaktadır. Nitekim, ülkemizde parlamenter sistem döneminde bu durum net bir şekilde görülmüş, çıkan yasaların da tamamına yakını hükûmet tasarılarının yasalaşması şeklinde olmuştur. Parlamenter sistemde yürütmeyi elinde bulunduran siyasi güç, Parlamento’ya da mutlak anlamda hâkim olduğundan, yasama, yürütme organını denetleme işlevini de yeterince yerine getirememektedir.

Başkanlık sistemi ise katı kuvvetler ayrılığına dayanmaktadır, hem yürütme hem de yasama organı halk tarafından seçilmektedir. Dünyada başkanlık sistemlerinde uygulandığı üzere, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde de tek başlı yürütme bulunmaktadır. Tek başlı yürütme, başkanlık sisteminin ayırt edici özelliğidir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, temel olarak, meşruluğunu doğrudan halktan alan güçlü yönetim, hükümet krizlerinin olmaması neticesinde siyasi istikrar, hesap sorulabilirliği yüksek olmasından dolayı daha demokratik bir yönetim özelliklerini taşımaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi, temsil ve yetki bakımından güçlenmiştir; nitekim, Meclisin yasama yetkisini yürütmeye veren yetki kanununa dayalı kanun hükmünde kararname çıkarma uygulaması kaldırılmış, OHAL dönemi kanun hükmünde kararnamelerinin de üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmaması hâlinde hükümsüz kalacağı öngörülmüş, Meclis münhasıran milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri üzerinde yasama yapmaya başlamış, Plan ve Bütçe Komisyonunda yürütmenin hâkimiyetine dayanan üye dağılımı değiştirilerek siyasi partilerin milletvekili sayılarına göre şekillendirilmiş, Komisyonunun yapısı demokratik hâle getirilmiş, böylelikle yasamanın ve yürütmenin asli fonksiyonlarına döndürülmesi sağlanmış, kuvvetler ayrılığı tahkim edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine, ilk kez, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun çoğunluğunu oluşturan 7 üyeyi nitelikli çoğunlukla seçme yetkisi verilmiştir. Meclisin yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması yoluyla denetim fonksiyonları devam etmektedir. Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yasama ve yargı denetimine tabi hâle getirilmiş, Cumhurbaşkanına ve bakanlara cezai sorumluluk yüklenmiştir. Yürütme, güvenoyunu bizzat milletten aldığı için güvenoyu ve gensoru mekanizması kaldırılmıştır. Doğrudan halk tarafından seçilen yürütmenin Meclis üzerinden güvenoyuna ve gensoruya tabi tutulması demokratik meşruiyete aykırıdır. Kaldı ki parlamenter sistemde de gensoru, cumhuriyet tarihi boyunca sadece 3-4 kez etkili olmuştur.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle Meclisin yasama yetkisinin elinden alındığı iddia edilmektedir. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin toplam madde sayısı buna örnek gösterilerek kanunların toplam madde sayısını geride bıraktığı ifade edilmektedir. Böyle bir tespitin esasen hiçbir hukuki ve bilimsel yanı bulunmamaktadır. Anadolu'da böylesi durumlarda “Bula bula bunu mu buldun?” diye sorarlar. Cumhurbaşkanının kararname çıkarması başkanlık sisteminin rutinlerindedir. Bu yetki, sınırsız ve yasama yetkisini ihlal eden bir yetki de değildir ve Anayasal yargı denetimine tabidir. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin toplam madde sayısının fazla olma sebebi, köklü bir yönetim reformuyla yapılan sistem değişikliği sebebiyle bakanlıklar ile diğer kamu idarelerinin teşkilat kanunlarının yeniden düzenlenmesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 539, 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ise 802 maddeden oluşmaktadır, sadece bu 2'sinin madde sayısı 1.341'dir. Uyum düzenlemelerinden sonra çıkarılan kararnamelerin madde sayısı fazla değildir.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi ve sistemin tamamlayıcı unsurlarının gerçekleştirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinde atılması gereken adımlar bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yeni ve demokratik bir anayasayla taçlandırılmalıdır. Türkiye bunu başaracak demokratik iklime, siyasi istikrara ve kararlılığa sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde hızlı, etkin, şeffaf, katılımcı ve kaliteli bir yasama sürecinin sağlanması için Meclis İçtüzüğü'nün yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Yasama kalitesinin artırılması, yasama ve denetim sürecinin odağını komisyonların teşkil etmesi, kanun tekliflerinin etki analizini yapacak altyapının oluşturulması, kesin hesap ve denetim raporlarının görüşüleceği ayrı bir komisyonun kurulması İç Tüzük çalışmasında önemli gördüğümüz ve önerdiğimiz hususlardandır.

Bununla birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında çalışan personelin mali ve sosyal haklarındaki farklılıkların giderilmesi verimliliği ve etkinliği artıracak, hakkaniyeti sağlayacaktır. Bu bakımdan, aynı yerlerde aynı unvanlarda görev yapan Meclis personeli eski veya yeni olduğuna bakılmaksızın aynı özlük haklarına sahip kılınmalı, 4/B'liler için yapılan uygulama yardımcı hizmetlerde çalışan personelimiz için de yapılmalı, danışmanların iş güvencesi ve iş sonu tazminatıyla ilgili çalışma yapılmalıdır.

Amacı, ülkeye ve millete hizmet olan siyasetin ahlaki değerlerle bezenmesi bize göre bir mecburiyettir. Siyasetin, siyasetçinin ve tüm devlet düzeninin saygınlığını geliştirmek için her şeyden önce siyasi etik kurallarına uygun davranan bir Parlamentonun varlığı tesis edilmelidir.

Seçim sistemlerinde “temsilde adalet” ve “yönetimde istikrar” ilkeleri arasında denge sağlamak esas olup seçim kanunları bu ilkeleri dikkate alacak şekilde yeniden düzenlenmeli, darbe dönemi ürünü olan Siyasi Partiler Kanunu değiştirilmeli, siyaset kurumu daha demokratik hâle getirilmelidir. Milletvekilliği dokunulmazlığı, kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanarak belli durumlar dışında kaldırılmalıdır; özellikle, bölücülük, terör örgütlerine yardım ve yataklık iddialarıyla ilgili düzenlenen fezlekeler bekletilmeden işleme konulmalıdır. Kamuoyu araştırmaları operasyonel unsur hâline gelmiştir.

Araştırmacıların ve araştırma kuruluşlarının nitelik ve yeterliliklerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmeli, kamuoyunu manipüle eden, yönlendirme veya etkileme maksadıyla yalan, yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgiler sunan kamuoyu araştırmalarının ve araştırmacılarının önüne geçilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Konya’da 7-17 Aralık tarihleri arasında düzenlenen Hazreti Mevlâna’nın 748’inci Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri bugün başlamıştır. Bu vesileyle, Hazreti Mevlâna’yı rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum. “İrfan Vakti” temasıyla yapılan törenler için herkesi sevgi, huzur ve hoşgörünün başkenti Konya’mıza bekliyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, sizlere ve büyük Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Taytak’ta.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumu “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesiyle hareket eden, idarenin her türlü eylem ve işlemlerini insanımızın haklarına dayalı olarak adalet anlayışı içerisinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk bakımından inceleyen, araştıran ve önerilerde bulunan bir kurumdur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak tarihimizden ve geleneğimizden gelen bu yapının sağlıklı işlemlerini ve vatandaşlarımızın idareden kaynaklanan mağduriyetlerinin süratle giderilmesini önemsiyor ve takip ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, huzur tıpkı güvenlik gibi, tıpkı hürriyet gibi “insanım” diyen herkesin hakkıdır. Toplumsal huzur kamunun, hukukun, idarenin ve milletin birlikteliğiyle sağlanabilir. Güçlü toplum güçlü aile bağlarıyla kurulur, huzurlu toplum ancak aile huzuruyla devam eder. Bir ülkenin kalkınması ve gelişmesi toplumsal huzura bağlıdır. Ancak insanlığın huzur arayışı ortadadır. Huzurun bir fikir ve düşünce kalıbına dökülmesi; akıl, gönül, maneviyat ve duygu planında ele alınması gerekmektedir. İnsanlık uzun

süredir kaygı verici nitelikte bir huzursuzluk dalgasının tesiri altındadır. Huzur yokluğu, insanların hayata bağlılığını, yaşama sevincini ve iş birliği temelini derinden sarsmaktadır. Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin talimatlarıyla AR-GE Başkanlığımızca hazırlanan İnsanlığın Huzuru Projesi eserinin hem toplumsal huzurumuza hem de insanlık huzuruna önemli bir katkı sağlayacağına inancımız tamdır. Milliyetçi Hareket Partisi huzur için vardır, toplumsal huzuru sağlamak için mücadele etmektedir.

Değerli milletvekilleri; akliselim ve kalbiselim herkesin isyan ettiği, insanın kanını donduran her gün yeni bir olaya, her gün yeni bir görüntüye maruz kalıyoruz. Bebeklerimize, çocuklarımıza ve kadınlarımıza karşı şiddet içeren her gün yeni bir olayla ciğerimiz yanıyor. Hürmetin, merhametin, emniyetin göz ardı edildiği bir dünyaya doğru yol alıyoruz. Toplumumuz kavgalarla ve çekişmelerle tüm enerjisini içeride tüketen bir hâle geliyor. Birbirinin hâlini anlamayan, her fırsatta birbirine zulmeden bireylerin olduğu bir toplumda herkes tedirgin olur, güven yıkılır; güven olmayan toplum fitnelere boğulur. “Vicdan” kavramını bilen toplumda emniyeti sağlamak daha kolay olur. Bugün selde sürüklenen kütükler gibi insanlarımız yanlış yerlere akıp gidiyor; internetin, sosyal medyanın ve televizyon programlarının çıkmaz sokaklarında ve menfi programlarında bir nesil ruhen yok oluyor. Sabahtan akşama haber programlarında, gündüz kuşağı programlarında olumsuz olayları, cinayet haberlerini görmek aile bireylerinin ve toplumun psikolojisini bozuyor. Bizler çocukları cennet meyvesi, Allah'ın emaneti olarak gören bir toplumduk, şimdilerde minik bebeğini öldürseye döven canavar bir baba görüyoruz. Bebeğinin şiddet gördüğünü ifade eden ama bir şey yapmadığını söyleyen bir annenin acziyetinin vicdanı olan bütün insanları derinden yaraladığını görüyoruz. Genç yaşta hayattan ve sevdiklerinden koparılan kadınlarımızı görüyoruz. İsimleri değişen fakat ızdırabı değişmeyen meseleler görüyoruz. El kadar bebeklerden, derdini anlatamayan hayvanlardan canice katledilen kadınlara üzülmekten Türk milletinin ruhunda derman kalmamıştır. Merhametten yoksun, acıma hissi körelmiş, vicdanını kötülüğe esir etmiş olaylar karşısında bir ve beraber olmalıyız. Bizler merhametin temsilcisi, vicdanların sesi olmalıyız.

Gazi Meclisin çatısı altında her gün yaşanan tartışmalar, argo konuşmalar, el kol hareketleri topluma kötü örnek olmaktadır. Siyaset kurumu ayırışmayı değil, birleşmeyi sağlamalıdır; yalanı değil, doğruyu söylemelidir. Ama şimdi Gazi Mecliste teröre karşı bile tek yürek olamayan bir anlayışla karşı karşıyayız. Terörün ve teröristin meşru görüldüğü, teröristin gençlere “barış elçisi” gibi yansıtıldığı bir dönemde yaşıyoruz. PKK terör örgütü ülkemizde doktorlarımızı, gencecik öğretmenlerimizi, kaymakamlarımızı şehit etti; köyler bastı, kundaklardaki bebekleri kurşunladılar. Siyaseti kirleten dil toplumu zehirlerken ne hikmetse konu teröre gelince, terör finansörlerine gelince insan hakları akla geliyor. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Medya organları aracılığıyla toplumda teröristler aklanmaya çalışılıyor. Terör, tepeden tırnağa insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur; terörist, insan sevgisini kaybetmiş, nefretle kaplı kişidir; terör propagandası özgürlük değildir. Demokrasi olduğu iddia edilen ülkelerde, İngiltere’de IRA’yı, İŞİD’i, El Kaide’yi övmek; Almanya’da Nazizm’i, İŞİD’i, El Kaide’yi övmek; İspanya’da AİHM kararıyla kapatılan ETA’yı övmek yasaktır. Türkiye’de, insan hakları adına bölücü terörü teşvik özgürlüğü sağlansın isteniyor. Terörü teşvik edici, teröre cesaret verici yazarlar, akademisyenler, sanatçılar ve siyasetçiler teröristten daha fazla suçludur. Bu ülkede yaratılmaya çalışıldığı gibi dinî ve etnik bir sorun yoktur; bu ülkede terör sorunu vardır. Terör sorunu çözülmeyen huzura erişmek mümkün değildir. Kim, birliğimizi, beraberliğimizi ve huzurumuzu bozmak isterse dün olduğu gibi bugün de yarın da Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizi karşısında bulacaktır.

Konuşmamı bilge liderimiz, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin sözleriyle bitirmek istiyorum: “Milliyetçi Hareket Partisinin hiçbir mensubu, eklemek yerine eksilten, dikmek yerine dinamitleyen, buluşturmamak yerine budayanlardan olmayacaktır. Ayaklarda sürüklenen iyilikler dirilmeli, kucaklarda gezdirilen kötülükler fırlatılıp atılmalıdır. Küslüklerin yaygınlaşması, dargınlıkların yoğunlaşması, gönüller arasına mesafe ve engellerin koyulması hiç kimseye bir şey kazandırmayacaktır, bilakis kaybettirecektir. Kucaklaşmak varken birbirimize sırt çevirmek, birbirimizden kopmak vebaldir, tarihî bir yanlışır.”

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 yılı bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Feti Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi ve Sayıştay bütçeleri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesinin kurulması ve yaygınlaşması yoğun hak ihlalleri sebebiyle büyük ölçüde İkinci Dünya Savaşı'nın sonrasına rastlamaktadır. Ancak, bizde Anayasa Mahkemesinin kuruluş ve serüveni çok daha farklıdır. Cumhuriyet döneminde Anayasa Mahkemesi düşüncesinin ilk öncüsü, Aziz Atatürk'ün “fikir babam” dediği büyük Türkçü, Turancı Ziya Gökalp'tır; Aralık 1922 tarihli Küçük Mecmua dergisinin “Yüce Mahkeme” başlıklı yazısında yasaların Anayasa'ya uygulununun merkezî bir yargı organı eliyle denetlenmesi düşüncesini toplumla paylaşır. Burada kuruluş sebeplerini, Yassıada mahkemelerini, ilk üye seçimlerini uzun uzun anlatmaya gerek duymuyorum. Anayasa Mahkemesi, 27 Mayıs darbesinin ardından 61 Anayasası'na giren bir kurumdur.

Avrupa Birliği ülkelerinin hiçbirinde bizimkine benzer anayasa mahkemesi kurumu yoktur. İngiltere ve Hollanda'da esasen anayasa mahkemesi yoktur; Amerika'da kanunların anayasaya uygunluğunu genel mahkemeler denetler.

Yapısı, yargılama usulleri, görev ve sorumluluklarına ilişkin esaslara baktığımızda, anayasa değişikliğini şekil yönünden; kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesini şekil ve esas yönünden inceler, Anayasa'ya aykırı olup olmadığına bakar; siyasi partilerin kapatılma davasına bakar ve mali denetimini yapar; hak ihlalleri sebebiyle bireysel başvuruları karara bağlar; Anayasa'da belirtilmiş olan kişileri görevleriyle ilgili işledikleri suçlar sebebiyle Yüce Divan sıfatıyla yargılar; yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarına karşı yapılan başvuruları da karara bağlar; geçtiğimiz yıl bunu sık sık gördük. Görüldüğü gibi Anayasa Mahkemesi, birbirinden değişik çok önemli konularda yargılama ve denetleme yapmakta, kararlar vermektedir. Anayasa Mahkemesini, Anayasa'ya ve kendi kuruluş kanunlarına aykırı karar tesis ettiğinde denetleyecek bir kurum maalesef yoktur. Bu boşluk zaman zaman yerel mahkemelerde “görev gasbı nedeniyle yokluk” kurumuna başvurularak doldurulmaya çalışılmaktadır ancak bu sıhhatli bir yol değildir. Anayasa Mahkemesinin kararları tartışılabilir, bilimsel olarak eleştirilebilir ancak bu kararlar kesindir; yasamayı, yürütmeyi, yargıyı, idareyi, herkesi bağlar.

Sayın milletvekilleri, bireysel başvurularda Anayasa Mahkemesinin işlevi ancak hak ihlali kararı vermekle sınırlıdır. Kararın sonuçlarına ilişkin yetki diğer anayasal kurumlara aittir. Hak ihlali saptanması hâlinde Anayasa Mahkemesinin yetkisi ancak yetkili mahkemeye karar suretini gönderip sonuçlarının ortadan kaldırılması için gerekenin yapılmasına hükmetmektir ancak uygulamamızda maalesef bunun dışına çıktığımızı sık sık görüyoruz. Yani demem o ki Anayasa Mahkemesi yerindelik denetimi yapamaz, idari eylem ve işlem niteliğinde karar veremez. Yeniden yargılama yapılmasında eğer hukuki yarar yoksa başvuru lehine tazminata hükmeder ya da yargılamanın yenilenmesi yoluna gider. Oysa gördüğümüz şudur: Özellikle tutukluluk hâlinin incelenmesinde resmen delil değerlendirmesi yapılmaktadır; bu, yetkisinin aşılmasıdır bize göre. Haksız tutukluluk iddiaları da dâhil olmak üzere, bireysel başvuru incelemesi sırasında kanun gereği kesin şekilde delil değerlendirmesi yapamaz. Ama yine, uygulamada çok sık görüyoruz, Anayasa Mahkemesi toplanıyor, bir karar hakkında olumlu ya da olumsuz kararı, gerekçeli karar da yazılmadan, gerekçeli karar açıklanmadan kamuoyuyla paylaşıyor. Bu hem kuruluş kanununa hem de Anayasa'mıza aykırı bir tutumdur, bundan derhâl vazgeçmelidir, Anayasa Mahkemesi kararlarıyla konuşmalıdır.

Değerli arkadaşlar, demokrasinin olmazsa olmazı elbette kuvvetler ayrılığıdır. Ancak bu kuvvetler ayrılığı her zaman yürütme tarafından ihlal edilmez. Burada bir iki örnek vereceğim size. Yani yargısal aktivizm bazen yasama organının etkisizleşmesi, bazen yasama kararlarının iptali, bazen de yasama organının yerine geçilmesi suretiyle karşımıza çıkmaktadır. Anayasa Mahkemesinin bazı kararlarıyla, üyelerinin bazı eylemleriyle güncel siyasete taraf olduğu bilinen bir husustur. Yine, bu mahkeme milletin seçtiklerinin kararlarına karşı eğer devamlı surette karar alıyorsa orada millet egemenliğinden çok, yargıçlar yönetimi hâkimdir ve esasen, mahkemenin hukuk kuralı koyma konusunda teorik olarak demokratik meşruiyeti yoktur. Anayasa Mahkemesinin bir anlamda yasama yetkisinin kullanımına ortak olması sonucunu da doğuran kararlar, ülkemizin dışında da görülmektedir, bu önemli bir demokrasi sorunudur ve Gazi Mecliste bu konular konuşulmalıdır. Her zaman aynı şeyleri tekrar ederek bir adım ileri gidemeyiz, sadece kendimizi tekrarlarız. Hukuk normu koyma, mahkeme meselesi, muhakeme meselesi değil, irade ve iktidar meselesidir; bu hiç unutulmamalıdır, bu yetki de milletin seçilmiş temsilcilerine aittir. Anayasa Mahkemesi bazı kararlarında seçilmiş organların üzerinde tahakküm kuran, kürsüden yasa yapan mahkeme konumuna düşmektedir. Değerli milletvekilleri, yorum yoluyla ya da yasama yetkisinin üstüne çıkarak karar kılması, kabul edilecek bir husus değildir.

Değerli milletvekilleri -süreyi de ekonomik kullanmak için- Anayasa Mahkemesinin birkaç kararından bahsetmek istiyorum: Bildiğiniz gibi, Cumhuriyet Halk Partisinin 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından çıkarılan 8 Kasım 2016 tarihli 6755 sayılı OHAL Yasası'nın bazı maddelerinin iptal istemini karara bağladı. Bu kararda 15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün bastırılmasında adli ve idari önlemlerle kanun hükmünde kararname kapsamında karar alan ve görevini yerine getiren kamu görevlilerinin hukuki, idari, mali sorumluluğunun olduğuna hükmetti. "Burada cezai sorumluluğu da var." diye Cumhuriyet Halk Partisi müracaat etmişti ama cezai sorumluluğunu kabul etmedi. 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından FETÖ'yle mücadelede önemli kararların altına imza atan kamu görevlilerine tazminat ve rücu davalarının yolu açıldı. Yani bir milletvekili çıkıp bütün konuşmasını Anayasa Mahkemesinin kuruluşuna ve... Garip karşılayabilirsiniz ama bu, çok örnek bir tutumdur, örnek bir karardır ve maalesef toplumumuzda da bu

konu tartışılmadan geçmiştir. Yani vatani koruyan, her türlü fedakârlığı yapan, gecesini gündüzüne katan insanların yaptığı hizmeti alkışlamamız, taltif etmemiz yerine onlara yargı yolu açıldı.

Anayasa Mahkemesine 2012’den bugüne bireysel başvuruda 330.324 müracaat yapıldı, yine bunlardan 276 bini karara bağlandı.

Değerli arkadaşlar, hukuk meselesi matematik gibi çözülür -burada hukukçu arkadaşlar var- yani aynı davada aynı sonuçlar alınır. Benzer davalarda benzer sonuçların olması hukukun emredici kuralıdır. Ama biz bakıyoruz, başvurusunun unvanına göre, davanın özelliklerine göre ele alınıp çok kısa sürede sonuçlandırılan bireysel başvurular vardır. Ben biliyorum, meslekte olduğum yıllarda müracaatlarımıza üç senede, dört senede cevap alamıyorduk ama maalesef, bir unvan varsa, bir örgütün elemanıysan, milletvekiliysen senin dosyan on beş yirmi günde karara bağlanıyor; sonra da buraya çıkıp halkçılıktan, eşitlikten, özgürlükten bahsediyoruz maalesef.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, Anayasa Mahkemesinin bir de kanunda yazılı kişileri Yüce Divan sıfatıyla yargılamak için bir ceza mahkemesi görevi vardır. Yarısı veya yarısından fazlası hukuk eğitimi almamış, hayatında hiç hâkimlik yapmamış kişilerden oluşan bir mahkeme nasıl olur da Yüce Divan sıfatıyla yargılamasını yapacaktır? İşte bütün bunlara, bu problemlere çözüm bulmak için Milliyetçi Hareket Partisi 100 maddelik bir anayasa hazırlamış ve milletimizle genel esaslarını paylaşmıştır. Burada, siyasi parti kapatma davaları, Yüce Divan yargılamaları “Yüce Divan” adıyla kurulacak bir mahkemeye verilecektir.

Yine, siyasi parti kapatma davalarını burada tekrarlamak istemiyorum; 1924 yılından yani Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasından Çiftçi Partisine, İslam Partisine gelene kadar Bakanlar Kurulu, ceza mahkemesi kararı, sıkıyönetim mahkemeleri vesair mahkemeler kararıyla kapatılan partiler vardır ancak 1966 yılından beri bu görev Anayasa Mahkemesine verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde bugün itibarıyla 120’nin üzerinde siyasi parti vardır. Bu partilere ihtiyaç var mıdır, yok mudur? Hangisine sorsanız “Aziz Türk milletine en iyi hizmeti ben vereceğim.” diyor. Neredeyse, erken kalkan siyasi parti kuruyor. Biz bunların amacını biliyoruz, bunlara genel ad olarak da “pazarlık partileri” diyoruz. Bunların demokrasiyi yozlaştırmaktan başka da hiçbir görevleri yok.

Değerli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin hazırladığı anayasadan ben birkaç başlık paylaşmak istiyorum. Biliyorsunuz başlangıç kısmı anayasanın temel felsefesini belirler. Yine, dört kısım, 100 maddeden oluşan bu anayasa teklifimizde “Allah’ın lütfu, kardeşlik ruhu ve vatan sevgisiyle varlık bulmuş biz Türk milleti.” düsturuyla giriş yapılmıştır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devletin şekli ve nitelikleri aynen korunarak 1’inci maddede ele alınmış “Bu madde değiştirilmez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez.” hükmü konulmuştur. Hakları düzenleyen tüm maddelerdeki sınırlama sebepleri kaldırılmıştır. Temel hak ve hürriyetlerin kapsamının taraf olduğumuz İnsan Hakları Sözleşmesi baz alınarak kanunla belirlenmesi esas alınmıştır. Yine, yasama organına millî birliği sağlama görevi, yürütme için kurumsallaşmış başkanlık sistemi, yargı için bağımsız ve tarafsız yapılanma anlayışı öne çıkarılmıştır. Bu kapsamda, milletvekilliği dokunulmazlığı yeniden düzenlenmiş, Meclis Başkanına ara buluculuk görevi üstlendirilmiş, başkan ve 2 yardımcısının seçimle gelmesi, başkanlık kabinesinin programının da Meclise getirilmesi esası getirilmiştir yani yeni bir statüye kavuşturulmuştur. Üniter devlet yapısı da – özellikle burayı söylüyorum- anayasada açıkça yer almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETİ YILDIZ (Devamla) – Sayın Başkanım, bir iki dakika şey yaparsanız...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Yani biz böyle el kol hareketiyle hakaret ederek falan politika yapmayız Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Biz çıkarız, burada yasayı, anayasayı yaparız; müsamahanıza sığmıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Hatip, söz talebinizi karşılayacağım ama söz talebinizin gerekçesini o şekilde anlatmanız doğru değil. Ben arkadaşların söz taleplerini de karşılıyorum burada.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Konuşabiliriz, Meclisteyiz.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Elle kolla... Niye alındınız Başkan?

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Senin de müdahale etmen doğru değil Başkan.

BAŞKAN – Ben, ben hiç...

FETİ YILDIZ (Devamla) – Elle kolla hareket yapmam, kimseyle polemige girmem, kimseyle de tartışmam.

BAŞKAN – Söz talebinizi...

FETİ YILDIZ (Devamla) – “Müsaade edin, iki dakika verin.” dedim.

BAŞKAN – Zaten vereceğim yani ama niye bir talebi böyle, bu şekilde izah ettiniz, onu da anlamış değilim.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Niye alındınız bundan?

BAŞKAN – Hiçbir arkadaşına ben...

FETİ YILDIZ (Devamla) – Niye alındınız bundan? Demek ki burada böyle bir şey oldu, değil mi?

BAŞKAN – Evet, bir dakika... Tamamlayınız lütfen.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Peki, bu da kayda geçsin.

Arkadaşlar, emperyalizm Yunan adaları, Suriye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETİ YILDIZ (Devamla) – Açtınız mı mikrofonumu Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Emperyalizm Yunan adaları, Suriye, Irak, Trakya sınırlarına yüzlerce askerî üs kurdu, PKK/YPG'ye ordular donatacak kadar silah verdi, 2022 bütçesine 170 milyon dolar ayırdı, terör elebaşını Beyaz Saray'da ağırladı, Yunanistan'ın istediği Doğu Akdeniz tasarısını Senatoya sundu, Başkonsolosumuz Kemal Arıkan'ı şehit eden ASALA militanı Sasunyan'ı serbest bırakıp Ermenistan'a gönderdi. (MHP sıralarından alkışlar) Emperyalizm FETÖ'nün başını sahiplendi, iktidarı devirmek için muhalefetle iş birliği yaptı, ülkemizin sokaklarını yakıp yıkmak için harekete geçti ancak en son da döviz kuru operasyonu ile ülkemizi kuşatmaya çalıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETİ YILDIZ (Devamla) – Emperyalizm ve iş birlikçilerinin terörü de tutmadı ve bu planlar içerisinde bu olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlarken bütçemizin milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yıldız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sözlerime direkt sizin alınmanızı hayretle karşıladım, onu da söyleyeyim.
(MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, yerimden...

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, biliyorsunuz, tur sonunda sizlere söz vereceğim talep ederseniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bir karar almadık ama. Öyle bir karar almadık yani gruplar olarak.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Biz aldık efendim.

BAŞKAN – Evet, evet. Tur sonunda...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Meclis Başkan Vekilleri olarak aldık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – E, bize de söyleseydiniz keşke.

BAŞKAN - Sayın Bilgiç, müsaade ederseniz...

Evet, tur sonunda arzu eden Grup Başkan Vekillerine...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani haberimiz yok bizim bundan da en azından...

BAŞKAN – Evet, devam ediyoruz.

Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurun Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Büyümenin, kalkınmanın, gelişmiş bir ülke olabilmenin temel dinamiklerinden biri olan enerji, büyük ölçüde kendi imkânlarımızla temin edemediğimiz ve ithal etmek zorunda kaldığımız önemli bir girdidir. Enerjiye olan talep, nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak artış göstermektedir. Bu durum, ülke olarak uzun vadeli enerji stratejisi çerçevesinde millî bir enerji politikası ortaya koymamızı zorunlu kılmaktadır. Ülkemizin enerji politikasının temel hedefi, enerjinin ekonomik büyümeyi gerçekleştirecek ve sosyal gelişmeyi düzenleyecek şekilde, zamanında, yeterli, güvenilir, rekabet edilebilir fiyatlardan, çevresel etki de göz önüne alınarak temin edilmesidir. Görüldüğü gibi, ülkemiz enerji politikalarını, enerji arz güvenliğini sağlama ve enerji pazarında avantaj yakalama amacıyla şekillendirmektedir. Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler, ham madde ve petrol fiyatlarındaki değişimler, yenilenebilir enerji ve doğal gaz kaynaklı politikalara geçiş enerji sektörünün dinamik ve gelişmeye ne kadar açık olduğunu da göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, 2021 yılı enerji konusunda ülkemizde heyecan verici gelişmeler olduğu bir yıl oldu. Geçtiğimiz haziran ayında Karadeniz’de Tuna-1 havzasında tespit edilen yüklü miktardaki

doğal gaz rezervi ülkemiz millî enerji ve maden politikasını yeni baştan belirleyecek bir önemi haizdir. Yıllık ortalama 40 milyar dolar civarında enerji ithalatı gerçekleştiren ülkemiz ihtiyaç duyduğu doğal gazı ve petrolü Rusya, Azerbaycan, İran'dan boru hatları yoluyla, Cezayir'den ise sıvılaştırılmış doğal gaz olarak tankerlerle temin etmektedir. Bu hem ekonomik olarak ciddi bir maliyet hem de siyasi olarak bağımlılığa sebep olmaktadır. Türkiye'nin petrol ve doğal gazda dışa bağımlılığının Türkiye'nin dış ticaret açığındaki en önemli kalemlerden biri olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, Karadeniz'de Fatih sondaj gemisiyle yapılan derin deniz sondajı sonucunda keşfedilen 540 milyar metreküp doğal gaz rezervi önümüzdeki dönemde Türkiye'nin doğal gaz üretimini artıracak, ithalatını azaltacak sevindirici bir gelişme olmuşken yakın zamanda filomuza katılacak olan 7'nci nesil üstün teknoloji donanımına sahip 4'üncü sondaj gemimizin de bu alanda gücümüze güç katacağına bütün kalbimle inanıyorum. Ayrıca BOTAŞ tarafından, Türk denizcilik siciline kayıtlı ilk yüzer depolama ve tekrar gazlaştırma ünitesine sahip gemisi olan Ertuğrul Gazi gemisi temin edilerek 22 Nisan 2021 tarihinde ülkemize getirilmiş, 25 Haziran 2021 tarihinde ise Hatay'ın Dörtüyl ilçesinde bulunan tesisinde devreye alınmıştır.

Ülkemiz için önemli bir proje olan Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisi'nin 1'inci fazı tamamlanarak 10 Şubat 2017'de ilk gaz dolumu gerçekleştirilmiştir. Şu anki mevcut depolama kapasitesi 1 milyar metreküp ve geri üretim kapasitesi 40 milyon metreküp/gün olan proje 2023 yılında tamamlandığında nihai olarak 5,4 milyar metreküp depolama ve 80 milyon metreküp/gün geri üretim kapasitesine sahip olacaktır.

Sondaj ve sismik araştırma gemisi filomuzla, tamamen yerli ekipman ve personelle yürütülen çalışmalarımız sonucu keşfedilen doğal gazın 2023'ten itibaren kullanıma alınması ise hedeflenmektedir. Böylece millî kalkınma ve bağımsızlığın tesisinde çok önemli adımlar atılmış olacaktır. Bu vesileyle, başta Enerji Bakanımız Sayın Fatih Dönmez Bey ve çalışma arkadaşları olmak üzere bu önemli adımların atılmasında payı olan herkese tekrar teşekkür etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, enerjide dışa bağımlılığı azaltmanın en önemli ayaklarından bir tanesini de nükleer enerji oluşturmaktadır. MHP, her dönem nükleer enerjiye olumlu yaklaşmış ve seçim beyannamelerinde kesintisiz olarak nükleer enerjinin geliştirilmesine yer vermiş siyasi bir harekettir. Merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş, daha 1961 yılında nükleer araştırmalarla ilgili bütçeye 30 bin lira para koymuştur. Merhum Alparslan Türkeş'le başlayan nükleer güce sahip olma hedefi, ülkücü akademik camianın ve devlet içindeki ülkücü kadroların en önemli ve heyecan verici amaçlarından biri olmuştur. Nükleer santraller güvenlik tehlikesiyle tartışma konusu olsa da kesintisiz, sıfır karbonlu üretim için önemli görülmektedir. Dünya Nükleer Birliğinin verilerine göre, dünyada 33 ülkede faaliyet gösteren 443 nükleer reaktörün toplam kurulu gücü yaklaşık 400 bin megavatır. Bu santraller aracılığıyla dünya elektrik üretiminin yaklaşık yüzde 10'u nükleer enerjiden karşılanmaktadır. Ülkemiz 2010'da Rusya'yla imzalandığı anlaşma uyarınca Akkuyu'da başladığı nükleer santral inşasına devam etmektedir. Bu santral toplam 4.800 megavatlık bir güce sahip olacaktır. Sinop'ta yapılması planlanan 2'nci santralle Türkiye'nin nükleer enerjideki gücünün yaklaşık 10 bin megavata çıkarılması planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ithalat bağımlılığı, yerel ve yenilenebilir enerji kaynaklarını devreye almak için yeni politika ve yatırım modellerinin oluşturulması ve uygulanmasının arkasındaki temel itici güç olmuştur. Önemli miktarda yenilenebilir enerji potansiyeline sahip ülkemizdeki

bu potansiyelin kullanımı son on yılda büyük artış göstermiştir. Yenilenebilir enerji alanında yapılan yatırımlar ve teknolojik ilerlemeler sayesinde “temiz enerji” de diyebileceğimiz bu enerjinin tüketim oranları giderek artmaktadır. Ülkemiz, 2000’li yıllarda küresel yenilenebilir enerji istatistiklerinde “diğer” başlığı içindeyken, bugün sahip olduğumuz toplam yenilenebilir enerji kurulu gücüyle Avrupa’da 5’inci, dünyada 12’nci sırada yer almaktadır. Türkiye’nin yenilenebilir enerji kapasitesinin 2026 yılının sonuna kadar 26 gigavat artışla yüzde 53 büyümesi beklenmektedir; bu büyümenin yüzde 48’inin güneş, yüzde 30’unun ise rüzgâr enerjisinden sağlanacağı da öngörülmektedir. Türkiye’nin 2021-2026 döneminde Avrupa’da yenilenebilir enerji kapasitesini en fazla artıran 5’inci, dünyada da 12’nci ülke olacağı dile getirilmektedir. Yenilenebilir enerji yatırımları, Türkiye’nin iklim değişikliğiyle mücadele ve ithal fosil yakıtlara bağımlılığını azaltmada önemli bir rol oynayacaktır. Türkiye, Paris Anlaşması kapsamında, Ulusal Katkı Beyanı’nda 2030’a kadar rüzgâr ve güneşte 26 gigavat kapasite oluşturmayı taahhüt etmiştir. Türkiye hedefine rüzgârda dört yıl, güneşte ise yedi yıl önceden ulaşıyor ve çok daha fazla bir potansiyeli mevcuttur.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; enerji arz güvenliği de önemli bir husustur. Uluslararası Enerji Ajansı, enerji arz güvenliğini “enerji kaynaklarının satın alınabilir bir fiyattan, kesintisiz bir şekilde ulaşılabileceği” şeklinde tanımlamaktadır. Uluslararası Enerji Ajansına göre enerji arz güvenliğinin birçok boyutu vardır. Uzun dönemde arz güvenliği “temelde enerji arzını ekonomik gelişim ve çevresel ihtiyaçlarla uyumlu bir şekilde sağlamak amacıyla yapılan yatırımlar” anlamına gelmektedir. Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı olarak bilinen TANAP projesinin temeli 17 Mart 2015 tarihinde atılmış, projenin Gürcistan-Türkiye sınırından Eskişehir’e çıkış noktasına kadar olan kısmı faz 0; 12/6/2018 tarihinde Avrupa bağlantısına ulaşacak kısmı faz 1 ise 30/11/2019 tarihinde yapılan açılış töreniyle tamamlanmıştır. TANAP projesi kapsamında ülkemize ilk gaz teslimi ise 2018 yılı Haziran ayında başlamıştır ve Avrupa’nın gaz ihtiyacının önemli bir kısmını da karşılamaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) AR-GE çalışmalarının daha etkin, verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü kapatılarak görevleri ile uhdelerinde yürütülen çalışmalar TENMAK çatısı altında birleştirilmiştir. Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu bünyesinde kurulmuş olan Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü (NÜKEN), Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN), Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü (NATEN), Enerji Araştırma Enstitüsü (ENAREN) ve Temiz Enerji Araştırma Enstitüsünün (TEMEN) faaliyete geçmesiyle birlikte enerji, nükleer ve tabii kaynaklar alanındaki AR-GE ve inovasyon faaliyetleri tek çatı altında birleştirilerek daha etkin, verimli ve ekonomik olarak yürütülmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Ayrıca, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu tarafından, Uluslararası Enerji Ajansı ve OECD’ye bağlı Nükleer Enerji Ajansı ile iş birliği içinde, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımına ilişkin çalışmalar da yürütülmektedir.

Diğer yandan, ülkemizin 2015 yılında ortak üyesi olduğu Avrupa Nükleer Araştırma Merkezine (CERN) ortak üyeliğimiz kapsamında, TENMAK, ülkemizde yürütülen faaliyetleri koordine etmekte, ülkemizde yürütülen çalışmalara mali destek sağlamakta ve CERN çalışmalarında ülkemizi temsil etmektedir. Ülkemiz, Orta Doğu Sinkrotron Işığı Deneysel Bilim ve Uygulamaları Uluslararası Merkezinin de (SESAME) kurucuları arasında yer almaktadır.

Madencilik, ülkemiz ve milletimizin kalkınması için büyük bir öneme sahip. Türkiye'nin bor, perlit, trona, pomza, bentonit, profillit, feldspat, zeolit, barit, manyezit, krom, linyit, jips, mermer ve çimento ham maddelerinde dünyada en büyük rezervlere sahip madencilik sektörünün gayrisafı yurt içi hasılaya katkısı 2019'da 11 milyar lira iken 2020'de 59,2 milyar liraya ulaşmıştır. İşlenmiş maden ihracatı da bunun için önemli bir katkı sağlamıştır.

Madencilik sektöründe atılan adımların ülke ekonomisine kalıcı faydalar sağladığını görmekten memnuniyet duyuyoruz. Madencilik sektöründe temel amaç, iç, Türkiye'deki teknolojinin yerleştirilmesi ve madenlerin zenginleştirilerek ithalatın azaltılmasıdır. Bu çerçevede, maden ihracatımız 2020 yılında 4,3 milyar dolar iken 2021 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla 4,9 milyar dolara aşmış yani geçen seneki ihracatımızı ilk dokuz ayda gerçekleştirmiş bulunmaktayız.

Bor madenciliğinde, bor kimyasalları üretimine geçiş yapılarak başlatılan değişim süreci doğrultusunda millî savunma ve yurt dışı piyasası açısından son derece önemli olan bor minerallerinden katma değeri yüksek uç ürün üretilmesine yönelik olarak 25/10/2019 tarihinde Bor Karbür Üretim Tesisinin temeli atılarak inşasına başlanmış olup tesisin 2022 yılının ilk yarısında tamamlanarak faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Seçim Beyannamemizde Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi partimizin enerji stratejisi ve politikalarının çerçevesini şu şekilde ifade etmiştir:

“Enerji ham maddelerinde dış bağımlılığının azaltılması amacıyla kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami seviyede değerlendirilmesi,

Enerji ithalatında kaynak ve kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanmasıyla arz güvenliğinin artırılması,

Nükleer enerji santrali projelerinin hızla tamamlanması,

Etkin bir talep yönetimiyle enerji arzının kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi,

Çevreye dost ve duyarlı bir anlayışla, gelişmiş atık kontrol ve bertarafına, havza ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla enerjinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesi,

Enerji verimliliğinin üretimden tüketime bütün alanlarda güçlü ve çeşitlendirilmiş finansal araçlarla desteklenmesi,

Yeni enerji teknolojilerini üretecek yetkinliğe ulaşılması,

Enerji sektöründe rekabeti kısıtlayıcı uygulamalara son verilmesi.”

Görüldüğü üzere, seçim beyannamemiz ve parti politikalarımızla uyumlu bir enerji politikası yürürlüktedir. Enerji arz güvenliğimiz, bağımsızlığımızla ilgili bu politikalar devam ettiği sürece bizim de bu politikaları destekleyeceğimizi burada ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi, değerli milletvekillerimizi ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini bir kez daha saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı'da.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Bakanlar, gelen bürokratlar alkışlayamaz ki yani burada gayet Meclisin, Divanın almış olduğu karar var; kararı ben takdim edeyim, önlerinde de var. Yani bu tartışmalara katılmamaları lazım, işte, Divan olarak bize dağıtılan protokol burada.

BAŞKAN – Peki, anlaşıldı Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ikaz etmenizde yarar var,

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Tanal, anlaşıldı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın hatipten de özür diliyorum, kusura bakmasın.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız ve bizleri televizyonları başında izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2 çok değerli Bakanımız var, sizler de hoş geldiniz.

Şimdi iki üç konudan bahsetmek istiyorum, tabii zamanım yettiğince. Birincisi, bu, spor yasasıyla ilgili. Spor yasası için aslında iki sene önce Sayın Bakan ve Gençlik Spor Bakanlığındaki ekibi ciddi bir hazırlık yapmıştı fakat pandemiden dolayı biraz gecikti bu. Bu yasada bizim de ciddi katkımız var ve bir an önce de çıkmasını istiyoruz ama elde olmayan bazı nedenlerden dolayı biraz gecikti. En son durum, bildiğim kadarıyla, bütçeden sonra bu yasayı Genel Kurul Salonu'na getirip inşallah oy birliğiyle çıkaracağız çünkü bu yasa bir siyasi çalışma değildir, bu, siyasetüstü bir konudur çünkü neticede Türk sporunun geleceği bu.

Şimdi, bu yasayla ilgili paylaşmak istediğim dört beş tane nokta var kısa kısa. Neden bu yasayı çıkarmak istiyoruz biz, bu yasanın neden çıkması lazım? Birinci sırada, kulüpler kötü yönetiliyor. Nasıl yönetiliyor? İsteyen istediği kadar para harcıyor, kimse kimseye karışmıyor, sorumluluk yok, kulüpleri borç batağına götürüyorlar ve ondan sonra da ayrılıp gidiyorlar. Size biraz rakam vereyim. 31 Mayıs 2021 yani bundan aşağı yukarı altı ay önce Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ve Trabzonspor'un borcu 17 milyar 380 milyon yani 17,5 milyar diyelim; 31 Mayıs'ta. 31 Mayıs'tan sonra ne oldu? 2 tane önemli şey oldu. Bir, transferler yapıldı. Maşallah, kulüpler sekizer onar oyuncu aldılar; bu paranın içinde yok. Üzerine de bu kur artışından sonra 4 büyük kulübün borcu tahmini olarak 25 milyar TL'ye geldi. Peki, 25 milyar TL'nin sadece yıllık faizini düşünseniz –işte, yüzde 20 ortalamadan desek 25 milyarın faizi yıllık aşağı yukarı ne yapıyor 5'e bölersek?– 5 milyar lira. Yani kulüplerin böyle bir geliri yok ki zaten, bu 5 milyar lirayı ödesinler. Bu borçlar nasıl oluştu? Kimin canı nasıl harcamak istiyorsa harcadı, çekti gitti ve ondan sonra da kulüplere kaldı bu. Bir tanesi bu. Ne olacak bu yasada? Maddenin bir tanesinde diyor ki: “Kulüp başkanları ve yöneticiler buldukları dönemden sorumludur, borçlardan sorumludur.” Yani geldi, 10 milyon TL kulübün borcu var, üç sene yöneticilik yaptılar, 100 milyona çıktı. “Hadi, ben gidiyorum.” yok, o 90 milyonu cebinden ödeyecekler. Onun için bu yasadaki bu madde çok önemli.

İkincisi, hep “Sporu, sporun dışındakiler yönetiyor.” diye konuşuyoruz ya, haklı bir serzenişte bulunuyoruz. Bütün federasyonların yönetim kurulunda o branşta millî olmuş en az 2 sporcu olacak yani bu millî sporcular da artık sporun yönetiminde olacaklar, en az 2. Bildiğim kadarıyla yönetimler de 10-12 kişi oluyor; demek ki en az bir yüzde 20 oranında o branşta millî olmuş sporcular yöneticilik yapacak.

Üçüncüsü, maddelerden bir tanesi; kulüplere yatırımcı gelmesi olanağı sağlanacak yani kulüplere biraz daha fazla şirketleşme yolu açılacak ki bir iş adamı mantığıyla yönetilirse finansal olarak bu sıkıntılara düşmeyecekler.

Bir tanesi daha; denetleme. Kulüplerimiz maalesef iyi denetlenmiyordu, iyi denetlenmediği için de istedikleri gibi hareket ediyordu. Şu anda, birkaç mekanizma, denetleme mekanizması devreye girecek ve kulüpler ciddi manada denetlenecek.

Güzel bir madde daha var; hep şikâyet ediyoruz ya “Birçok insan, birçok iş adamı, birçok gayrimeşru adam sporun içine girip kendisini temizliyor, aklamaya çalışıyor.” diye. Maddenin bir tanesinde birçok suç yazıldı, bu suçları işleyenler hayatları boyunca hiçbir spor branşında, hiçbir federasyonda yöneticilik yapamayacaklar. Mesela, suçlardan bir tanesi de ihaleye fesat karıştırmak dersem, ne demek istediğimizi anlarsınız.

Şimdi, tabii, bunları biz anlatınca diyorlar ki: “Eğer böyle yaparsanız yönetecek yönetici bulamazsınız.” Nasıl bulamayacağız? Yani biz Türkiye’de 85 milyonun içerisinde 1.000 namuslu, şerefli, haysiyetli, bilen adam mı bulamayacağız? Tabii ki bulacağız ama bu, onların dümeni “Biz gidersek Türk futbolu şöyle olur, Türk sporu böyle olur.” Zaten bu hâle siz getirdiniz. Size kötü bir haberim var: Bu yasa çıktıktan sonra, tahmin ediyorum, yüzde 80’iniz, yüzde 90’mız zaten gideceksiniz.

Şimdi ikinci bir konuya değinmek istiyorum...

Ha, tabii, bu yasayla ilgili de Sayın Bakanımızın ve ekibinin çok ciddi çalışması var, kendisine bir teşekkürü de borç biliyoruz. Kendisine ve ekibine teşekkür ediyorum, işi buraya getirdiniz, inşallah da beraber çıkacağız, sizin döneminizde çıktığı için siz de tarihe geçeceksiniz.

İkinci bir konu var; tahmin ediyorum bu konuyu söylediğimde güzel bir alkış alacağım. Şimdi, tabii, bizim bir hayalimiz vardı Türk dünyasını kurmak, dünyayı yönetmek gibi. Şükürler olsun ki Türk Devletleri Teşkilatı kuruldu. Bu Türk Devletleri Teşkilatı kurulduğunda... (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Alkışın büyüğünü birazdan alacağım, açıkladığım zaman. Türk Devletleri Teşkilatı kuruldu, ne oldu? Bu Teşkilat Türk devletlerini ekonomik, kültürel, sosyolojik olarak yakınlaştıracak ve güçlendirecek. Tabii, tam da burada bizim aklımıza ne geldi? Ne geldi aklımıza? Türk dünyası olimpiyatları arkadaşlar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN HABERAL (Ankara) – Turan.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Buna da herhâlde herkes “evet” diyecek. Bu Türk dünyası olimpiyatları ne kazandıracak bize? Bizim beş bin yıllık ata sporlarımız var ama bunlar, bu modern olimpiyatların hiçbir yerinde yoklar ve dünyanın birçok yerinde de tanınmıyorlar. Mesela, güreşler var; yağlı güreş, aba güreşi, kuşak, şalvar gibi. Mesela, cirit atma var, atın üzerinde cirit. Olimpiyatlarda olsa millet bayılır buna ama tanımıyorlar. Mesela, matrak var, atlı okçuluk var, rahvan yarışları var, kılıç sporları var. Bunlar bizim beş bin yıllık ata sporlarımız. İşte, biz millî değerlerimizin bir parçası olan ata sporlarımızı sportif faaliyetlerle gelecek nesillere taşıyabiliriz ve bunu bütün dünyaya öğretebiliriz. Bu sadece Türk dünyasında değil, bence bütün dünyada ses getirecek ve bunlar izlendikten sonra belki de bunların bir kısmı modern olimpiyatlarda yarışacak ve dünya bu sporları tanıyacak. Onun için bu konuda da böyle bir isteğimiz var, arzumuz var, fikrimiz var; bu, tahmin ediyorum ortak fikrimiz, inşallah bugünleri de göreceğiz, Türk dünyası olimpiyatlarını.

Şimdi, tabii -çabuk çabuk- üçüncü bir konu var. Bu spor yasasını bitirdikten sonra -daha önce de anlattım, bunu bir kez daha anlatıyorum- devamını anlatacağım ve bu projeyi uygulamak zorunda olduğumuzu düşünüyorum. Bu proje nedir? Milliyetçi Hareket Partisinin hazırladığı vizyon projesi. Kısaca bahsedeyim hemen, vaktim yettiğince.

Şimdi, Türkiye’de yüzde 34 obezite var, yüzde 31 aşırı kiloyla mücadele var. Yani, Türkiye’de bulunan insanların -Meclistekiler de dâhil- yüzde 65’i ya obez ya aşırı kiloyla uğraşiyor. Peki, bu ne

getiriyor? Hasta bir toplum getiriyor. Aramızda hastalığı olmayan kimse yoktur. Bunun da en büyük nedeni, bizim spor kültürümüz yok. Tabii ki beslenmeyle alakalı birçok daha nedeni var ama spor kültürümüz yok. Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, şu dönem kapanmadan şöyle bir yasayı çıkarıp hayata geçirebilirsek çok yerinde bir hareket olacak ve Türkiye'nin önümüzdeki neslini yetiştirecek, sağlam bir nesil yetiştirecek bir duruma geleceğiz. Bu proje nedir mesela? İlkokula başlarken daha 6 yaşındaki çocuğun fiziğine göre, ailesindeki sportif yapıya göre, isteğine göre bir spor branşı verilecek kendisine, bir de sanatsal bir branş verilecek ve en az haftada beş saat spor yapacak sanat yapacak; hafta sonları da okullar arası müsabakalarda oynayacak. Liseyi bitiren bir çocuk on iki sene spor ve sanat yapmış olacak. Üstüne beş sene daha koyarsak üniversiteyi, 23 yaşına gelmiş bir çocuk on altı, on yedi, on sekiz sene spor ve sanat yapmış olacak. Peki, dün burada Grup Başkan Vekilimiz açıkladı, dedi ki: "Türkiye'nin en büyük bütçelerinden bir tanesi Sağlık Bakanlığına harcanıyor; binlerce hastane var, modern hastaneler yapıldı, bu kadar para harcıyoruz ilaçlara." Peki, bu hastaneler niye bu kadar yapılıyor? Her gittiğiniz hastanede de kuyruk var maşallah. Bu, bizim hasta bir toplum olduğumuzu gösteriyor. Peki, biz buna böyle devam edersek şu anda yüzde 65, on sene sonra yüzde 70, yirmi sene sonra yüzde 80, kırk sene sonra, elli sene sonra yüzde 100 obez olmuş, hastalıklarla boğuşan bir toplumuz. Peki, biz bunu nasıl yapacağız işte? Millî Eğitim Bakanlığı, Spor Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı beraber bu projeyi başlatacağız. Peki, yirmi üç senenin on yedi senesi, on sekiz senesi spor yapmış bir insan düşünün, bundan sonraki hayatında spor yapmaya devam eder mi? Mutlaka devam eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Peki, bu kadar spor yapan bir nesil hastalanır mı? Hayır, hastalanmaz. Peki, bu kadar hastaneye gerek kalacak mı? Bu kadar ilaca gerek kalacak mı? Bu kadar sağlık harcamalarına gerek kalacak mı? Tabii ki gerek kalmayacak, en az yarı yarıya azalacak. O zaman, burada Sağlık Bakanlığına harcadığımız, oraya boşuna harcadığımız, hastalıklardan dolayı harcadığımız fazla bütçeyi tekrar Millî Eğitim Bakanlığına ve Spor Bakanlığına kaydırırsak ne olacak? Ne olacak, ben size söyleyeyim: Bir kere spor kültürümüz olacak, ondan sonra hayat boyu devam edecek, bir nesil değişecek. Yani on beş yirmi senede biz sağlıklı, spor yapan, sanat yapan, sağlam kafalı, sağlam vücutlu bir nesil yetiştireceğiz. Tabii, ne olacak? Uyuşturucu ve diğer kötü alışkanlıklardan kurtulmuş bir gençlik olacak. Ne olacak? Hem ruhen hem bedenen sağlıklı bir nesil olacak. Ne olacak? Diyoruz ya, millî takımlara oyuncu yetişmiyor, altyapıdan oyuncu yetişmiyor. Alın size altyapıdan milyonlarca oyuncu. Bunların iyileri millî takımlara girecekler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kaptan, bir dakika eksik kullanmıştı bir arkadaşımız, onu da size veriyorum çünkü hepimizi ilgilendiren bir konu.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN - Son bir dakika, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Teşekkür ederim.

Millî takımlarımıza oyuncu yetişmiyor. Yetişmiyor tabii, tarlaya bir şey ekmeyip sonra bekliyorsun oradan bir şey çıksın diye. Oraya ürün koyacaksın filizlenecek, tohum atacaksın filizlenecek, gübre atacaksın

ve sulayacaksınız ki oradan bir verim alırsınız. Biz bunları yapmıyoruz. Alın size bu projeye spor yapan, sanat yapan milyonlarca genç. Bunların arasındaki en yetenekliler millî takımlara girecekler, sanatsal olarak en yetenekliler de sanatına devam edecekler, ülkenin sporuna ve sanatına katkı sağlayacaklar.

Bir de bunları kimlerle yapacağız biz? Bu kadar okulda öğretmen mi var? Arkadaşlar, 60 bine yakın BESYO mezunu boşta şu anda öğretmen var, bunların hepsini yapabilecek kapasitede insanlar. Öğretmenler bunun için eğitim aldılar ve bundan sonra da hem iş bulmuş olacaklar hem de yeni nesli yetiştirmek için, yeni nesle katkı sağlamak için olacaklar.

Şimdilik vaktim bitti. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Vakit olduğu zaman biraz daha anlatacağım.

Sağ olun Başkanım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, sahip olduğu genç nüfusuyla yüksek öneme sahip bir ülkedir. Bu noktada, Türk gençliğinin enerji ve potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmek, Türk gençliğine yönelik yatırımları ve politikaları artırmak, Türk gençliğinin misyonu, vizyonu ve hedeflerini zaferlerle taçlandırmak Türk vatani ve Türk milleti adına ciddi bir kazanım olacaktır. Unutulmamalıdır ki gençliğe yatırım yapmayan ülkelerin sonu hüsrandır.

Türkiye, spor altyapısıyla, sporda tesisleşme atılımlarıyla, sportif yetenek taramasıyla, millî sporcu bursu uygulamasıyla, gençlik ve sporcu eğitim merkezlerindeki çok yönlü faaliyetleriyle başarılı çalışmalara imza atmıştır. En çok madalya ve en fazla spor branşında kazandığımız Tokyo 2020 ilklerin olimpiyatı olmuştur.

Tarihî ve kültürel altyapısıyla spor turizmi potansiyeli taşıyan ülkemizde, teröristlerden temizlenen bölgelerin sporla ihya edilmesi adına düzenlenen Cudi Tenis Turnuvası, Diyarbakır Atletizm Şampiyonası, Van’da Türkiye Futsal Ligi Şampiyonası, Zap Suyu’nda rafting, Hani’de yamaç paraşütü turnuvaları, kayak ve su sporları gibi etkinlikler bölgemiz ve ülkemiz adına oldukça sevindirici ve gurur vericidir. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın Türk gençliğine ve Türk sporuna yönelik yapmış olduğu çalışmalarından ötürü, Sayın Bakanlığımızın şahsında tüm Bakanlık çalışanlarımıza ve uluslararası organizasyonlarda ülkemizi başarıyla temsil eden, al bayrağımızı şanla, şerefle dalgalandırıp göğsümüzü kabartan millî sporcularımıza teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunuyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk gençliği, geleceğin mimarı ve mihmandarı, Türk milletinin ışığı, Türk bayrağının şerefli taşıyıcısıdır. Türk gençliği “Ne mutlu Türk’üm diyene!” demekten gurur duyan, muhtaç olduğu kudreti damarlarındaki asil kanda bulan, Türk istiklal ve cumhuriyetinin muhafızı olan kahramanlardır. Türk gençliğini kültür emperyalizminin her türlü yıkıcı etkisine karşı muhafaza etmek, Türk kültür ve medeniyetinden beslenerek tarih şuuruyla yetiştirmek, değerlerin aşındığı günümüzde millî ve manevi değerlerle bütünleştirmek, kimliksiz ve kişiliksiz bireylerin yaratılmak istendiği çağımızda millî kimliğini güçlendirmesi noktasında çalışmalara hız vermek gençlik politikamızın temelini oluşturmaktadır.

Gençliğe yönelik çalışmalarda aynı hedeflere odaklı sivil toplum kuruluşlarının da önemi büyüktür. Türk gençliğine vatan, millet, devlet, bayrak ve mukaddesat sevgisini kazandıran Bilge Kağan'dan Sultan Alparslan'a, Fatih Sultan Mehmet Han'dan Mustafa Kemal Atatürk'e, ulu Türk büyüklerinin anlamını kavratan Hoca Ahmet Yesevi'den Hacı Bektaş Veli'ye, Ebu Hanife'den İmam Maturidi'ye, iman ocağını harlatan Mimar Sinan'dan İtri'ye, Fuzuli'den Şeyh Galip'e Türk'ün estetik ruhunu aktaran Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının varlığı, Türk gençliği adına büyük bir önem arz etmektedir. Gazi Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." sözünden temel alan Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in "Buluşma yerimiz ne doğudur ne batıdır ne kuzeydir ne güneydir, buluşma yerimiz büyük Türkiye'dir. Buluşma noktamız Türk'ün kafası, Türk'ün kalbi, Türk'ün cevheriaslisidir." sözünü rehber yapan, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in "Tarihine, kültürüne, medeniyetine, öz değerlerine, inançlarına ve ruh yapısına sınıksız bağlı, haraba kul olmayan, hüsrana uğramayan, nefesine teslim olmayan, Kızılmeşe'ye, Turan ülküsüne, yükseldikçe yükselme kararlılığıyla İlayikelimetullah'a giden bir gençlik." ifadesini şiar edinen, eğitimden spora, kültürden sanata nice marka projelere imza atıp gurur verici çalışmalar yapan Ülkü Ocaklarına ve Genel Başkanı Ahmet Yiğit Yıldırım'ın şahsında tüm başkanlarımıza teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum. Yaşasın Ülkü Ocakları! (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk gençliğine yönelik oyunlar, tuzaklar ve algı yönetimleri devam etmektedir. Türk gençliğini "X, Y, Z" diyerek kuşaklara ayırıp politik fayda devşiren, sorunlarını istismar ederek politikalarına alet eden kökü karanlıklarda olan anlayışlara, Türk gençliğinin deistlendiğini ve ateistlendiği iddia eden kara propagandalara karşı mücadele etmek temel vazifemizdir. Bunun yanı sıra, sokak röportajlarında Türk gençliğinin bu vatana aidiyetlerinin ekonomik faktörler üzerinden konumlandırma çabaları oldukça tehlikeli bir oyundur. 2 çorabından 1'ini Kuvayimilliyeye bağışlayan, özveri ve fedakârlık destanları yazan bu asil milletin evlatlarının bu vatana ve bu millete olan sevgisini, aidiyetini ve mensubiyetini parayla değiştirmesini beklemek, buna yönelik içeriği zehirli sorular yöneltmek Türk gençliğine en büyük ihanettir. Türk gençliği sadece maddi kazanım gayesi taşıyan ekonomik bir varlık değildir, Türkiye'yi hedeflerine ulaştıracak azmin, cesaretin ve imanın kalesidir. Biliyorsunuz ki "Sahipsiz olan memleketin batması haktır/Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır." Türk gençliği dünyanın öbür ucunda da olsa hayallerini başka ülkelerde gerçekleştirmeyecek; aklı, ruhu ve kalbi bu vatanda, bu milletle birlikte atacaktır. Türk gençliğini sokakta bulmadık, sokakta kaybetmeyeceğiz.

Asrın belası ve musibeti olarak tanımladığımız terör örgütlerinin en büyük finans kaynağı olduğu için millî güvenlik meselesi olarak adlandırdığımız gençlerimizi zehirleyen uyuşturucu ve madde bağımlılığına karşı yürütülen başarılı mücadele devlet, millet, aile ve sivil toplum iş birliğiyle, seferberlik ruhuyla topyekûn devam ettirilmeli, ciddi ve kapsamlı bir eylem planı ortaya konularak sonuç alıcı çalışmalar yapılmalıdır. Buradan uyuşturucuyla mücadeleden dem vurup terörün ve teröristlerin bezirgânlığını yapanların riyakârlığı da net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Türk gençliği en çok da bu teröristlerin sözcülerinden korunmalıdır.

Gençlik üzerinde olumsuz etkileri olan TV dizileri ve yarışma programlarının kaldırılması konusunda girişimlerde bulunmak, kumarı, bahsi ve her türlü ahlak dışı tutum ve davranışı özendirilen video paylaşım sitelerindeki reklamları engellemek, sosyal medya platformlarını denetleyip özellikle bazı uygulamalardaki rezaletlere son vermek, cep telefonu ve internet bağımlılığı ile şiddeti tetikleyen bilgisayar oyunlarına karşı önlem almak hayati öneme sahiptir.

Ayrıca, burs ve öğrenim kredilerinin ihtiyaçlara cevap verecek biçimde düzenlenmesi, öğrenim kredilerinin geri ödemelerinde faizin mutlak suretle kaldırılması elzemdir. Öğrenci yurtlarında öğrencilerin vakit geçireceği kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin artırılması, yurt ücretlerinin sembolik seviyelere çekilmesi, sadece eğitim ve kültür harcamalarında kullanılmak üzere karşılıksız eğitim çeki verilmesi Türk gençliği adına beklentimizdir. Türk soylu devletlerle düzenlenen geleneksel Türk spor oyunlarının sürdürülmesi, Türk dünyası gençliğini kapsayacak gençlik kamplarının oluşturulması ve yaygınlaştırılması ise önemlidir.

Son olarak, seçim bölgem olan Mersin'in geçmişte olduğu gibi gelecekte de uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapmaya devam etmesi, Mersin'imizin spor şehri ve spor turizmiyle anılmasını sağlayacak çalışmaların sürdürülmesi beklentimizdir. Bunun yanı sıra, Anamur'da, Gülnar'da, Aydıncık'ta, Bozyazı'da, Mut'ta, Silifke'de, Erdemli'de, Mezitli'de, Yenişehir'de, Akdeniz'de, Toroslarda, Tarsus ve Çamlıyayla'da ihtiyaç duyulan spor tesislerinin ve gençlik merkezlerinin yapılması taleplerimiz arasındadır.

“Tohum saç, bitmezse toprak utansın!

Hedefe varmayan mızrak utansın!

Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!

Çatlarsan, doğuran kısrak utansın!”

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçemizin vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun söz talepleri karşılanmıştır.

Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, hatiplerin AYM hakkında yaptığı değerlendirmelere, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin son aylarda AYM hakkında yaptığı açıklamalara ve HDP'nin kapatılması meselesine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, AYM hakkında hatiplerin, bir hatibin özellikle, Sayın Fethi Yıldız'dı sanırım, uzunca değerlendirmeleri oldu. Bu değerlendirmeler tabii ki bizim açımızdan çok tanıdık değerlendirmeler çünkü MHP Genel Başkanının, özellikle son aylarda Anayasa Mahkemesiyle ilgili çok sayıda açıklaması var. Birkaç tanesine örnek vermek isterim: “AYM öyle bir hâle gelmiştir ki nerede bir hain, çapulcu varsa onlarla yan yanadır. Hem canımızı alıyorlar hem de paramızı alıyorlar. AYM kapanmasın da terörle mücadelede sünger mi çekilsin?” Kim demiş? Bahçeli söylemiş.

Şimdi, başka bir şey, yine aynı sözlerin başka bir günü: “AYM öyle bir hâle gelmiştir ki nerede bir hain, nerede Türkiye'nin kuyusunu kazmak için faal hâlde bulunan çapulcu varsa onlarla yan yanadır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Rica edeceğim, derli toplu...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, size...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Konuşmacıların... Böyle bir polemik yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "...nokta nokta- Demirtaş'ın yanında duran..."

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "...Sorosçu fitnenin yanında konuşlanan bir mahkemedir."

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Başkan "bir dakika" demiştiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "AYM kapanmasın da hak ve hukukun itibarı mı kaybolsun?"

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biz görüşlerimizi söylemeyecek miyiz? Kürsüde söyledik. Konuşmacılar da...

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüden söyleyeyim Başkan, sorun yok, kürsüden söyleyebilirim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, lütfen... Konuşmaya devam ediyor bir saattir.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bütçede böyle bir usul yok ki.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, tamamlayın lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bütçede böyle bir usul mü var Sayın Başkan?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yine, partimizin kapatılmasına ilişkin, HDP'nin... Anlamadım bunu söylemediniz mi? Ya, neyi reddediyorsunuz, anlamadım gerçekten?

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz görüşümüzü söyleyemez miyiz?

BAŞKAN – Sayın Beştaş, görüşünüzü kürsüde... Şimdi sıra sizde ve sizin hatipleriniz bu görüşü söyleyecek.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, Başkan, ben Grup Başkan Vekili olarak grubun sonunda HDP adına bir değerlendirme yapıyorum, bir görüş ifade ediyorum. Siz "Anlaştık." dediniz, ben de bunu açıklıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Beştaş... Sayın Beştaş, böyle bir usul yok. Grubunuz adına bir değerlendirme usulü yok, grubunuza bir sataşma... Bakın, turun sonunda...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sanki sataşma yapıyor. Sataşma varmış gibi konuşuyor. Böyle bir durum yok, yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben değerlendirmeyi keşke hukukun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, müsaade eder misiniz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz edin Başkan.

BAŞKAN – Turun sonunda, grubunuza ilişkin bir sataşma var ise bu sataşmaya cevap verebilirsiniz ama grubun sonunda.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Var Başkan, var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl sataşma ya! Nerede sataşma!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben sataşmayı söyleyeyim Başkan.

BAŞKAN – Hayır efendim, Anayasa Mahkemesiyle ilgili, Milliyetçi Hareket Partisi kendi grubunun görüşünü açıkladı. Şimdi sıra sizde, siz de bunu açıklarsınız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Anayasa... Bir dakika, bir dakika... Başkan, PKK'ya söyledik biz, o mu savunmasını yapacak, onu mu alınmışlar? PKK'ya söylediğimiz söz sataşma mı?

BAŞKAN – Sayın Yıldız, lütfen oturur musunuz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sataşmaya devam ediyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, zaten şu anda sözleriyle, bırakın sataşmayı ağır ithamlarda ve hakaretlerde bulunuyor, ben kürsüden söz istiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, böyle bir usul olmaz, böyle bir şey yok!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, benim işitmiş olduğum bir hakaret yok şu anda, itham da yok sizinle ilgili. Lütfen, oturur musunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne demek ya! Ya “PKK adına ona mı savunma hakkı verdiler?” diyor, ne demek bu ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Meclisi terörize ediyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşma yok mu burada?

BAŞKAN – Sayın Beştaş, oturur musunuz lütfen. Böyle bir usul yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne demek “Böyle bir usul yok.” Bana böyle hakaret edemez!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kim hakaret ediyor!

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ne hakareti?

BAŞKAN – Pardon, ne hakaret etti? Ben anlayamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz duymadınız mı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz duymadınız herhâlde.

BAŞKAN – Hayır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “AYM’yi savunma görevini ona mı verdiler.” dedi. “PKK ona mı verdi savunma hakkını?” dedi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Buradan ver cevabını.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Tamam, ben tutanaklara bakacağım, size bir hakaret varsa kürsüden söz vereceğim.

Evet, devam ediyoruz görüşmelere.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüden...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne bu ya!

BAŞKAN – Ben tutanaklara bakacağım, ben sözü duyamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, o zaman sözlerimi bitireyim, lütfen müsaade eder misiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır efendim...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir başka grubun konuşmaları üzerine bir değerlendirme şeklimiz yok. Bir sataşma varsa bununla ilgili söz veriyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben size, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım ve size söz vereceğim eğer bir sataşma varsa.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, lütfen... Hep siz konuştunuz! Böyle bir usul yok! Böyle bir usul yok!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizin gibi bir usul de yok!

BAŞKAN – Peki, Halkların Demokratik Partisi adına konuşmaları, söz taleplerini karşılayacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir usul yok! Lütfen, izin verin, ben size sataşma cümlesini söyleyeceğim.

BAŞKAN – Lütfen, oturur musunuz. Lütfen, oturur musunuz.

İlk konuşmacı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşma cümlesini söyleyeceğim Başkan! Sataşma cümlesini söyleyeceğim, lütfen!

BAŞKAN – Sayın Beştaş! Tekrar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, şu anda demokratik davranmıyorsunuz.

BAŞKAN – Çok demokratik davranıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tarafli davranıyorsunuz!

BAŞKAN – Tutanaklara bakacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şu anda tarafli davranıyorsunuz! (MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Hayır, davranmıyorum. Ben duyamadım çünkü, gürültüden duyamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size buradan okuyacağım diyorum.

BAŞKAN - Bakacağım tutanaklara Sayın Beştaş, çok rica ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Okuyacağım, okuyacağım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Önceki sataşmayı söylüyor, önceki.

BAŞKAN – Duymadığım bir cümlenin doğru olup olmadığına ben karar veremem, tutanaklara bakacağım ve haklı olup olmadığına karar vereceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizin göreviniz hatiplerin konuşmalarını dinlemek ve bize yönelik bir söz varsa bunu tespit etmektir.

BAŞKAN – Evet, ben bu görevimi biliyorum, görevimi de bana öğretmeyin lütfen, sayenizde duyamadım.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Başkan, devam edelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Orada dinlemeden “Ben duymadım demek.” diye bir usul yok yani.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, duyamadım. Ben de diyorum ki: Tutanaklara bakacağım, sizin talebinizin doğru olup olmadığını değerlendireceğim, bir sataşma varsa söz vereceğim. Bundan daha başka şekli var mı bu işin?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de hatibin konuşmasını not ettim diyorum, yanımda var diyorum.

BAŞKAN – Evet, devam ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bunu protesto ediyoruz. Bu yaklaşımınız tarafli bir yaklaşımdır, başka bir partiyi korumaya dönüktür.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz de sizi protesto ediyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kimsenin korumasına ihtiyacı yok, MHP kendisini korur.

BAŞKAN – Ben davranışımın doğru olduğunu düşünüyorum, tamamen İç Tüzük’e de uygun hareket ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İç Tüzük’e uygun hareket etmiyorsunuz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul'a aittir.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; partim Halkların Demokratik Partisi adına Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Kamu Denetçiliği Kurumunun bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve televizyonları başında bizleri izleyen sevgili halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum.

Bir diğer selamım da rehin tututan seçilmişlerimiz; başta Eş Genel Başkanlarımız Sayın Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere tüm seçilmişleri buradan saygıyla selamlıyorum.

Başta şunu belirtmek gerekiyor: İktidara göre Türk tipi Cumhurbaşkanlığı sistemi, bize göre tek adam rejimiyle birlikte, parlamenter sistemin üzerine inşa edildiği kuvvetler ayrılığı büyük oranda işlevsizleştirildi; özerk ve birbirini denetleyen birer kurum olması gereken yasama, yürütme ve yargının kuvvetler ayrılığı ilkesi kaldırıldı, kuvvetler birliğine dönüştürüldü.

Bakın, kuvvetler ayrılığı ilkesinin ortadan kaldırılması ve yasama organının tek adam tarafından etkisizleştirilmesinin en yakın örneği, bu Parlamentoda yasalaşan ama tek adamın bir kararıyla bir günde ilga edilen İstanbul Sözleşmesi'dir ve maalesef, TBMM buna sesini çıkarmadı, "Benim çıkardığım bir yasayı sen nasıl ilga edersin?" diyemedi.

Koca bir ülke Cumhurbaşkanlığı karnameleriyle yönetiliyor. Bakın, yeni sisteme geçişle birlikte, 2018 Temmuz ve 2021 Temmuz ayları arasında tam 80 tane kararname çıkarılmış; aynı sürede, 600 üyeli Mecliste, uluslararası sözleşmeleri çıkarırsak 80 torba yasa geçirilmiş. Üç yıllık süreçte Meclis Genel Kurulunda yasalaşan 80 teklifin hemen hemen tamamı torba tekliftir ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor. Meclisin diğer ihtisas komisyonları bir yerde işlevsizleştirilmiş ve devre dışı bırakılmış, sanki Meclisin tek komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonuymuş gibi davranılıyor. Bize göre, torba yasa anlayışı bir yasama kurnazlığıdır ve bu anlayış ciddi sıkıntılar doğurmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleri sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle alelacele yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere, Meclis

geleneğine ve kaliteli yasama yapma ilkelerine aykırıdır. Bilindiği gibi, TBMM, demokratik ve özgür tartışma ortamının önünü kesen tüm engelleri kaldırmakla yükümlüdür. Bu açıdan, herkesin özgürce konuşabildiği demokratik, özgür ortamı sağlayacak yasal düzenlemeler yapılması, baskı ortamına son verilmesi, demokratikleşme ve siyasi iradenin kararlılığını göstermesi açısından Meclisin üstlenmesi gereken rol çok önemlidir. Ancak Meclis, başta Kürt meselesinin demokratik çözümü olmak üzere birçok noktada etkisiz kalmıştır.

Bir diğer önemli nokta, vekilliklerin düşürülmesi hususunda Meclis neredeyse ön açıcı bir rol oynamıştır. Son dört yılda 13 HDP'li milletvekilinin vekilliğinin düşürülmüş olması, aslında, yargının yasama üzerinde bir erkine dönüştürülmüş, bir sopaya dönüştürülmüştür. Berberoğlu kararında seçme ve seçilme hakkını irdeleyen aynı Anayasa Mahkemesi, Sayın Leyla Güven ve Musa Farisoğulları, Demirtaş ve HDP'li milletvekillerinin seçme ve seçilme haklarının adını dahi anmamıştır. Yani, toplumun bir kesimi seçme ve seçilme hakkına sahipken maalesef diğer kesimin seçme ve seçilme iradesi gasbedilmiştir. Hukuken, teamülen ve usulen değerlendirildiğinde Leyla Güven ile Farisoğulları'nın kesin hüküm kararlarının Parlamentoda okunarak vekilliklerinin düşürülmesi, aslında TBMM'nin görevini kötüye kullanmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekilliği düşürülen ve adalet nöbeti başlatan Milletvekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sahte tutanak tutularak abdest almak için grup odasından ayrıldığı zaman gözaltına alınması sürecinde Meclis Başkanlığının yaptığı açıklamalar ve takındığı tutum tam bir hukuk garabetidir.

Değerli arkadaşlar, yine, bu Meclis, cezaevinde bulunan kendi vekillerine sahip çıkmadı. Şu anda hasta olan Sayın Aysel Tuğluk'un derhâl salıverilmesi noktasında Meclis üzerine düşeni bir an önce yapmalıdır. Hâlen vekil olan vekillerimiz ise hukuk dışı, uyduruk yüzlerce fezlekeyle tehdit ediliyor. Halk iradesinin savunucusu olması gereken Meclis, hukuku ayaklar altına alarak seçilmiş temsilcileri bir şekilde siyaseten dışlama politikasının bir parçası oluyor. Konuşuyoruz, fezleke oluyor; susuyoruz, fezleke oluyor ama Meclis ses etmiyor. Alanda suç işleri bakanı milletvekillerinin iradesi üzerine vesayet koyuyor, halkla arasına perde çekiyor, istediği milletvekilinin pasaportunu ihlal ediyor mahkeme kararlarına rağmen ve vekillere yurt dışı çıkışı yasağı koyabiliyor. Mecliste yaşanan bu hukuksuzluklar sürecini dışarıdan izlediği, suskunluğuyla onayladığı ve parçası olduğu müddetçe bu hukuksuzluklardan aynı zamanda Meclisin kendisi de sorumlu olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Meclisin denetim yetkisi elinden tamamen alınmıştır. En önemli denetim yetkisi olan yazılı soru önergelerimiz önce Meclisin sansüründen geçiyor ve birçok önergemiz “kaba ve yaralayıcı dil” olduğu gerekçesiyle ya da “kişisel” olduğu gerekçesiyle geri gönderiliyor. Ezkaza orayı geçenler ise bakanlar tarafından süresi içerisinde cevaplanmıyor veya cevaplandığında bir link gönderiliyor, onlarca sorumuza tek satırlık “Gereği yapılıyor.” gibi kelimelerle cevaplar gönderiliyor. Haziran 2018’de başlayan 27’nci Yasama Döneminde, milletvekillerinin yönelttikleri önergelerin yüzde 65’i yanıtız kalmıştır. Meclis Başkanına sormak istiyoruz: Siz neden Meclisin denetim yetkisini artırmak için harekete geçmiyorsunuz?

Diğer bir durum ise, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kürtçe maalesef hâlâ yasaklı dil. Şu anda Meclis Başkan Vekilinin, normalde Meclisi temsilen oturması gereken Meclis Başkan Vekilinin imzasıyla yeni sistemde var olması gereken Kürtçe yoktu, Kürtçe olmasın diye diğer diller de kaldırıldı. Yine, Meclisin

aplikasyonundan, demokratik yayın politikasıyla bilinen Yeni Yaşam gazetesi çıkarıldı. Sorduğumuzda “Yayın politikası hoşumuza gitmedi.” Cevap bu kadar.

Sayın vekiller, maalesef bu Meclis, çalışanlarına karşı da sorumluluğunu yerine getirmiyor. Çalışan personeller aynı işi yapmalarına rağmen birçok farklı kategoride çalışıyorlar ve hepsinin özlük hakları farklı, hepsinin emeklilikten faydalanma hakları birbirinden farklı. Bu durum, defaatle dile getirmemize rağmen düzeltilmiyor. Yine, danışman arkadaşlarımızın aylık maaşları dışında hiçbir sosyal güvenceleri yok. Danışmanlar sözleşmeli çalıştıkları için 31 Aralıkta sözleşmeleri feshediliyor, 1 Ocakta sözleşmeler tekrar yenileniyor ve bu yolla kıdem tazminat hakları gasbediliyor. Meclis çatısı altında tazminat hakkını gasbeden, hileli bir iş sözleşmesi yapılıyor. Meclis hizmet birimlerinde çalışan emekçiler, personel eksikliği nedeniyle iş yükünün altında her gün eziliyor ve resmen yöneticilerin, idarecilerin keyfiyetçi tutumlarıyla angaryaya maruz kalıyorlar. Deyim yerindeyse terzinin kendi söküğünü dikemediği gibi, buradaki personelin sorununu çözemeyen bir Meclis, maalesef ülkenin sorunlarını da çözemez.

Sayın Başkan, sayın vekiller; son olarak, Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili bir iki şey söylemek istiyorum: Kamu Denetçiliği Kurumunu önemsiyorduk ama rolünü oynamadı. Kamu Denetçiliği Kurumunun başvuru beklemeden bazı durumlara müdahale etme hakkı var, kullanmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Memlekette kamunun yapmış olduğu yüzlerce ihlal var fakat çok şükür Kamu Denetçiliği Kurumunun harekete geçtiği tek bir durum yok. Kamu Denetçiliği Kurumunun görevi nedir? Kamuyu denetlemek değil midir? Peki, kamuyu denetliyor mu? Hayır. Denetlenmiş olsa, kamu kurumları bu kadar riyakârlık yapabilir mi? Kamuda liyakat yok, nepotizm ve torpil almış başını gidiyor, eylem ve etkinlikler, en demokratik haklardan biriyken valiler, eylem ve etkinlik yasağını tam bir keyfiyete dönüştürmüş ama maalesef bu konuda tek bir ifadesi yok Kamu Denetçiliği Kurumunun.

Sayın Başkan, Kamu Denetçiliği Kurumunun harekete geçmesi gereken bir diğer konu barış akademisyenleri. Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı vermiş, yerel mahkeme beraat vermiş ama OHAL oyalama komisyonu beş yıl beklettikten sonra şimdi haklarını vermeyi reddetmiştir ama Kamu Denetçiliği bu oyalama komisyonuna tek bir cümle etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan, son bir kelimem.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Mevcut hâliyle Kamu Denetçiliğinin yaptığı bir denetim yok. Bu hâliyle, kamunun yapmış olduğu uygulamalara, haksızlıklara, ihlallere destek olmuş, suç ortağı olmuş olursunuz ve size verilen bütçeyi hak etmemiş olursunuz. Size verilen bütçeyi hak etmek istiyorsanız bu hukuksuzluklara derhâl müdahale edin diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki’de.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamda Anayasa Mahkemesine ilişkin değerlendirmelerde bulunacağım. Öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa Mahkemesinin çok yaşamsal görevleri var. Birincisi, kanunların Anayasa'ya uygunluğunu yargısal olarak denetlemek; ikincisi, Yüce Divan sıfatıyla Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, yüksek yargı organlarının başkan ve üyelerini yargılamak; üçüncüsü, Anayasa'ya yeni giren bir ilke, temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini düşünenlerin bireysel olarak yaptıkları başvuruları incelemek; son olarak, siyasi partileri mali olarak denetlemek ve kapatma davalarını karara bağlamak. Hükümet, ilk 3 yetkisinden çok rahatsız, ben ayrıntılarına ve örneklerine girmeyeceğim; daha çok, siyasi partiler hakkında açılmış kapatma davalarını anlatmaya çalışacağım. Bana “Anayasa Mahkemesinin en istikrarlı kararları hangisi?” diye sorarsanız tereddütsüz, siyasi parti kapatma kararları derim. Türkiye’de son otuz yılda verilmiş siyasi parti kapatma kararları İkinci Dünya Savaşı’ndan bugüne bütün Avrupa’da verilmiş parti kapatma kararlarının toplamından daha fazla. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin parti kapatma davalarında verdiği kararların, içtihadın temelini Türkiye’yle ilgili olarak verilmiş kararlar oluşturuyor. Venedik Komisyonunun siyasi parti kapatma kararlarına ilişkin temel ilkeleri Türkiye’deki parti kapatma kararları üzerine oluşturuluyor. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin siyasi parti kapatmalarına ilişkin temel ilkeleri Türkiye’deki kapatma davaları üzerine oluşturuldu.

AYM parti kapatma konusunda âdetâ istikrar abidesi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bugüne kadar verilmiş kapatma kararlarından sadece ikisi hakkında ihlal kararı vermedi; bunlardan biri Herri Batasuna kararı, diğeri de bu karar örnek gösterilerek verilmiş olan Refah Partisi kapatma kararıdır; bunun dışında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği bütün kararlar sözleşmenin ihlal edildiği yönündedir. TBKP’yle ilgili karar da böyledir, Sosyalist Partiyle ilgili karar da böyledir, Emek Partisiyle ilgili; HEP, DEP, HADEP, DTP hakkındaki kararların tamamı sözleşmenin ihlal edildiği yönündedir. Peki, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu kararları Türkiye için bir örnek oluşturdu mu? Oluşturmadı. Her seferinde neredeyse aynı gerekçelerle kapatma davaları açıldı, her seferinde neredeyse aynı gerekçelerle kapatma kararları verildi. Hatta 2008’de Türkiye’nin en çok oy almış, tek başına hükümeti oluşturan siyasi partisi hakkında da kapatma davası açıldı. Biz, bugün, siyasi partilerin kapatılması davalarına nasıl karşı isek o gün de karşı çıktık ama Adalet ve Kalkınma Partisi, bugün, herhâlde küçük ortağımı küstürmemek için olsa gerek, ölü balık taklidi yapıyor, bu konuda hiç sesini yükseltmiyor çünkü AK PARTİ’li arkadaşlar demokrasiyi savunmuyor, demokratik değerleri savunmuyor, yalnızca kendileri için demokrasiyi istiyorlar. Burada ve başka yerlerde çok tekrarlanan bir iddia var, deniliyor ki: “Herri Batasuna terörü kınamadığı için kapatıldı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de bunu sözleşmeye uygun buldu, öyleyse HDP de kapatılsın.” Bu bilgi külliye yanlıştır arkadaşlar. İspanya Yüksek Mahkemesi Herri Batasuna’yı terörü kınamadığı için kapatmadı; kapatma gerekçesi, Herri Batasuna’nın şiddeti açıkça savunması ve teşvik etmesiydi. Doğru veya yanlış ama kapatma gerekçesi buydu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’yle ulaşılmak istenen değerlere aykırı gördüğü için Herri Batasuna kararını sözleşmeye aykırı bulmadı.

Bu “terör” kavramına gelince arkadaşlar, gerçekten çok tartışmalı ve siyasallaşmış bir karar; ülkeden ülkeye değişiyor, yıldan yıla değişiyor. Örneğin, Rusya, kendi topraklarında kendisine yönelik bir eylemi

olmayan dünyadaki hiçbir örgütü terör örgütü olarak görmüyor. Diyelim, İsrail Hamas'ı terör örgütü olarak görüyor ama Adalet ve Kalkınma Partisi Hamas'ın liderlerini kendi kongresine davet edebiliyor. Amerika Birleşik Devletleri düne kadar terör örgütü olarak gördüğü Taliban'la bugün masaya oturabiliyor veya bir başka somut örnek verelim, düne kadar YPG'lileri devletin hastanelerinde tedavi ettiren, PYD'nin eş başkanlarını Dışişleri Bakanlığında ağırlayan Adalet ve Kalkınma Partisi bugün, PYD'ye, YPG'ye işine gelmediği için "terör örgütü" diyebiliyor. Ayrıca, en önemli şey, kafanıza göre siyasi parti kapatma gerekçesi uyduramazsınız. Hangi gerekçelerle bir siyasi parti hakkında kapatma davası açılacağı Anayasa'nın 69'uncu maddesinde, Siyasiler Partiler Yasası'nın 79, 80, 81, 82 ve 83'üncü maddelerinde tek tek sayılmış. Bunun içerisinde "terörü kınamamak" diye bir gerekçe yok.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Terörü kınamadığınızı söylüyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Ben size daha dramatik olanını söyleyeyim: İspanya'da şiddeti doğrudan teşvik etmek bir siyasi parti kapatma gerekçesi ya, Türkiye'de böyle bir kapatma gerekçesi de yok ama varsayalım bir gün Anayasa'da, bir gün Siyasal Partiler Yasası'nda şiddeti teşvik etmek bir siyasi partinin kapatılma gerekçesi sayılırsa o, bizim partimiz hakkında kampanya yürütenlerin vay hâline! Bu ülkede şiddeti doğrudan teşvik edenler onlardır. (HDP sıralarından alkışlar)

Neyse, konuyu dağıtmayalım. Herri Batasuna terörü kınamadığı için değil, şiddeti teşvik ettiği için kapatıldı. AİHM kararı doğru yanlış ayrı bir konu, ayrı bir tartışma konusu ama gerekçe buydu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz de öylesiniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Peki, HDP şiddeti mi savunuyor yoksa doğrudan şiddetin mağduru olan bir parti mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şiddeti savunuyor, PKK'yı savunuyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bakın, mitinglerimize IŞİD tarafından bombalı saldırı düzenlendi, arkadaşlarımızı kaybettik. Mersin ve Adana il binalarımıza bombalı paketler gönderildi; içinde arkadaşlarımız varken seçim otobüslerimiz yakıldı; güpegündüz İzmir'in ortasında il binamıza girildi, 1 arkadaşımız katledildi, kapının önüne çıktığında "İçimi soğuttum." dedi. Neden? Çünkü iktidar ve ortakları gece gündüz bizim partimizi hedef gösteriyordu. Yüzlerce binamız linç girişimlerine maruz kaldı, genel merkezimiz yakıldı, arkadaşlarımız çatıya çıkarak kurtulabildiler. Linç gösterilerine katılanları susturma bahanesiyle karşılarına çıkan Emniyet Müdürü ne dedi biliyor musunuz? "Tepkinizi anlıyoruz, haklısınız; artık dağılılabilirsiniz." dedi. Demek ki neymiş? HDP şiddetin en büyük mağduru olan partiymiş. Şiddeti kınamaya gelince, biz bugüne kadar, kimden gelirse gelsin; kişi, örgüt veya devlet fark etmez, Türkiye'de veya dünyanın başka yerinde açık biçimde şiddete karşı tavrımızı koyduk. Bu konuda şüphesi olan varsa internet sitemize girebilir, bütün sorularının yanıtlarını orada bulabilir.

Evet, başsavcılıkça bir kapatma davası açıldı. Anayasa Mahkemesi bunu reddetti. Anayasa Mahkemesi ne için reddetti biliyor musunuz? Sadece HDP üyelerinin, yöneticilerinin, vekillerinin hakkındaki kapatma davalarını üst üste koymuşsunuz ama bununla HDP arasında nasıl bir bağ kurdunuz, bunu unutmamışsınız. Yani "Niye HDP'nin kapatılmasını istiyorsunuz, dilekçeye yazmamışsınız." diye reddetmişti. 7 Haziran tarihinde başsavcı yeniledi. Sadece kalın bir cümle koyarak: "İşte bu kadar HDP'li hakkında bu kadar dava var, öyleyse odak olmuşlardır, öyleyse HDP hakkında kapatma davası açılınsın." Kalan 843 sayfanın 720 sayfası böyle; kalan 120 sayfada ne var biliyor musunuz? HDP tarafından doğrudan gerçekleştirilmiş

hiçbir etkinlik yok. İddianamede HDP yok ama PKK var, uzun uzun PKK'yi anlatmış başsavcı; kongre tarihlerini, kongre kararlarını, konferans tarihlerini -HDP kurulmadan yirmi yıl önce olan olaylar-konferanslarda alınan kararlarını, avukatlarının İmralı'da Sayın Öcalan'la HDP kurulmadan yıllar yıllar önce yaptığı görüşmeleri bile koymuş. Sanırsınız bu dava HDP hakkında değil de PKK hakkında açılmış bir kapatma davası. İçişleri Bakanlığına başvurularak kurulmuş bir parti olmadığına göre neden başsavcı bu kadar uzun uzun PKK'yi anlatıyor? Çünkü heybesinde başka bir hikâye yok. Bırakınız hukuksal bir temeli, bir argüman bile geliştirememiş başsavcı. "Google iddianamesi" gibi bir iddianame var. Emin olun; oturmuş, hakkımızdaki adli sicil kayıtlarını indirmiş, bir de Google'dan taramalar yapmış, hakkımızda bir dava açmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sonra da -AKP'ye katılanlar bilmez ama AKP'nin kurucuları bilir- 2008 yılında AKP hakkında kapatma davası açıldığında da yine Google taramalarıyla böyle bir dava açılmıştı.

Son olarak şunu söyleyeyim, söylemek istediğim çok şey var ama: Siyasal partiler birbirleriyle rekabet ederler ama siyasal olarak rekabet edemediklerini, iktidarlarının sonunu getiriyor diye uyduruk gerekçelerle kapatmaya çalışmazlar, çalışırlarsa ne olur? İşte o zaman eksiklerine rağmen "gelişkin demokrasiler" olarak adlandırılan Norveç, İsveç, Finlandiya, Almanya, Hollanda, Fransa olmaz; yarı diktatörlük, Asya tipi diktatörlüklerle yönetilen Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Azerbaycan liginde top koşturursunuz. Onların Batılı değerlere ulaşması için bir köprü olabileceksen onlar gibi olursunuz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Şırnak Milletvekili Sayın Hasan Özgüneş'te.

Buyurun Sayın Özgüneş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayıştay bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bütçenin ötesinde Sayıştayın kayyumlarla ilgili yolsuzluklarını dile getirmek istiyorum.

Önce şu belirlemeyi yapmakta fayda vardır: Kayyum bir darbe rejimidir. Yaklaşık 4,5 milyon insanımızın iradesine darbe vurulmuştur. Başta Kürt halkı olmak üzere, coğrafyada yaşayan diğer halkların iradesine darbe vurulmuştur. Eş başkanlığa karşı bir duruştur. Kadının iradesine karşı bir darbedir. 2016 tarihinde DBP'den seçilen belediyelere kayyum atanmış, 93 belediyenin eş başkanı tutuklanmış, 95 belediyeye kayyum atanmıştır. Bir kısım başkanımız hâlâ cezaevinde; 15 bine yakın işçi ve memur, 300'e yakın muhtar ihraç edilmiştir. 2019 yerel seçimlerinde HDP'nin 48 belediyesine kayyum atanmıştır. 142 belediye meclis üyemiz tutuklanmış, belediye binaları panzerlerle karakola çevrilmiştir. AKP seçimlerde oyla alamadığı belediyeleri zorla yani diktatöryel yöntemlerle almıştır. Millî Güvenlik Kurulu 2014 Ekim ayında Kürt halkının mücadelesine, özgürlük, kimlik, demokrasi mücadelesine karşı çöktürme planı kararı almıştır. Kayyum bunun bir yansımasıdır, Şark Islahat Planı güncellenmiştir. Kayyum aynı zamanda yolsuzluk, rant, talan, alavere dalavere sistemidir.

Sayıştay Mardin Belediyesinde incelemelerde bulundu. Kayyumla gelen Mardin Valisi Mustafa Yaman kenti âdeta satılığa çıkarmıştı, mezarlıkları bile imara açtı. Sayıştay, Mardin Belediyesinde bu dönemde milyonlarca TL'lik ihalelerin kanuna aykırı yapıldığının tespitini yapmıştır. Mardin Belediyesinde 2 milyon TL bedelinde yapılan araç kiralamalarının hukuksuz olduğu tespiti yapılmış, 352 milyon TL harcanarak yapılan yolların çökmesi sonucu 2'nci kez ihaleye çıkarılmıştır. Yeni bir kayyum atanmış, yapılan incelemelerde birçok evrakin kaybolduğu görülmüş, kamera kayıtları silinmiştir. On aylık kayyum döneminde 470 milyonluk bütçe tüketilmiş, 200 milyon lira da borçlanılmıştır. 14 yönetici ve memur, ihale, yolsuzluk, rüşvet, imar usulsüzlüğü nedeniyle görevlerinden alınmış ve mahkemeye verilmiş. Ağustos 2020 itibarıyla Mardin Belediyesinin borcu 1,8 milyar TL'ye çıkarılmıştır. Derik beldesinde 1 milyon 366 bin TL'ye inşa edilen hububat merkezi ve hayvan pazarı yanlış planlama sonucu atıl duruma düşmüştür. Müteahhit Şerif Acar, kendisinden toplamda 3,5 milyon lira paranın rüşvet olarak istendiğini ve bunu verdiğini ifade etmiştir. Yerli şirketlere ihale verilmemiş, Konya, Kocaeli, Bolu ve Ankara merkezli şirketlere kayyum belediyeleri ihale vermiştir. Niye? AKP'nin cebine rant boruları girsin diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Oysa yerli şirketler varken niye Konya'ya, Ankara'ya veriyorsun? Batman Belediyesinde Hulusi Şahin, ramazan ayı etkinliklerinin Covid nedeniyle yasak olmasına rağmen, etkinlik yapacağım diye 500 bin lira bir planlama ve harcama gerçekleştirmiştir.

Kayyum, 43 kadın merkezini kapatmıştır, kadın eş başkanlığını ortadan kaldırmıştır, kadın kurumlarını etkisiz hâle getirmiş, kadın bürosunu kapatmıştır. Dolayısıyla, Roboski Anıtı ortadan kaldırılmış, Kürtçe, Ermenice, Asurice levhalar ortadan kaldırılmış, Kürt büyüklerinin heykelleri ortadan kaldırılmış, mahallelere, sokaklara verilen Kürtçe isimler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özgüneş.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Bir dakika verdiniz mi?

BAŞKAN – Verdim efendim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Son cümlem...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Son cümle...

BAŞKAN – Sayın Özgüneş, teşekkür ediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, arkadaşlar, saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Şırnak Milletvekili Sayın Nuran İmir'de.

Buyurun Sayın İmir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NURAN İMİR (Şırnak) – Sayın Başkan, konuşmama geçmeden önce, cezaevlerinde tutuklu bulunan bütün arkadaşlarımızı ve halkımızı büyük bir sevgi ve saygıyla selamlamak istiyorum.

Bugünkü konuşmamda Sayıştay bütçesine ilişkin değerlendirmelerde bulunacağım. Öncelikle şunu belirtmek isterim: İktidar ülkeyi bir parti devleti politikasıyla yönetiyor; yüksek yargı üyelerinden valilere,

rektörlerden bakan yardımcılara, kurum başkanlarına, kurumların il müdürlerine kadar neredeyse her kamu yöneticisinin atamasını Cumhurbaşkanı tek başına yapıyor.

Yine, dikkatinizi çekmek isterim: Osmanlı'dan bu yana 38 Sayıştay Başkanı erkek, şu andaki Başkan dâhil 8 bölüm başkanının hepsi erkek; bu, bir tercih aslında. Görevi Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kamu idarelerinin mali işlerini denetlemek, hesap ve işlemlerinin kanunlara uygun olup olmadığını incelemek olan Sayıştayın da bu görevini yaptığı kuşkuludur. Sayıştay, niteliğini kaybetmiştir, o yüzden görevini yerine getirmemektedir.

Partimiz HDP belediyelerine birçok iftira attınız “Paralar örgüte gidiyor, belediye kaynakları başka yerlere gidiyor.” dediniz ama bunları kanıtlayacak tek bir belge bulamadınız çünkü bunların tamamı iftira. Mülkiye müfettişleri denetledi, bir şey bulamadı. Sayıştay denetledi “Harcamalar yerinde.” dedi ama siz bu iftiralara dayanarak belediyelerimize kayyum atadınız. Denetimimize aldığınız yargı eliyle belediye eş başkanlarımıza asılsız soruşturmalar açtınız, algı yaratarak, hedef göstererek tutuklattınız. Peki, kayyumlarınız ne yaptı bu arada? O kadar çok yolsuzluk, o kadar çok hırsızlık yaptılar ki kayyumlarınızı Sayıştay bile görmezden gelemedi. Geçen dönemde yapılan milyonlarca yolsuzluk, kayyumların yanına kâr kalınca bu dönemde yolsuzluklar olduğu gibi devam etmektedir.

Kayyumlarınızın yaptığı birkaç usulsüzlüğü, yolsuzluğu sizlerle paylaşmak istiyorum: Sadece Cizre Belediyesinde, HDP'nin 220 milyon borçla kayyumdan devraldığı önceki dönem Cizre Belediyesinde yapılan onlarca usulsüzlük hakkında bir soruşturma başlatılmadı ve bu dönem yeniden atanan kayyum, usulsüzlüklere devam ediyor. Cizre'de minibüs kooperatiflerinin itirazlarına rağmen, iki yıl önce 310 bin TL harcanarak inşa edilen ilçe garajı kullanılmayınca arsasıyla birlikte satılığa çıkarıldı. Bir önceki dönemde 25 milyon TL'ye ihalesi yapılan Taşköprü Projesi dört yıl sonra yeni kayyum tarafından bu kez de 31 milyon TL'ye yine aynı firmaya ihaleye çıkarılmıştır ve daha sonra gelen kayyum ise bu ihaleyi de iptal etmiştir. Aradan geçen dört yıldan sonra değişen 3 kayyumun köprüye 73 milyon harcama yaptığı iddiası vardır; köprü de hâlâ tamamlanmış değil. Yapılan bu usulsüzlüklere ilişkin devletin denetleyici kurumları bir soruşturma başlatmış mıdır? Tabii ki hayır.

Yine, Mardin Büyükşehir Belediyesinin kayyumuna ait 316 taşınmaz kayıp, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kayyumuna ait 180 taşınmaz kayıp. Van Büyükşehir Belediyesi kayyumunun otopark için toplanan paraları amaç dışı kullandığı 2020 Sayıştay raporlarına da yansdı. Peki, bu taşınmazlar neden kayıtlara geçmemiştir? Bu taşınmazlar nerededir ve hangi amaçla kullanılmaktadır? Bunu sizin iktidarınız dışında kimse bilmemektedir.

2020 Sayıştay raporlarında kayyum atanan belediyelerden sadece 6 belediyenin raporu yayınlandı; diğer kayyumların raporları nerede; bunu da sadece siz biliyorsunuz. Ayrıca, kayyumların dışında Şırnak, Bitlis, Ağrı, Bingöl gibi AKP belediyesi olan bazı belediyelerin 2020 Sayıştay raporlarının hâlâ yayınlanmamış olmasının sebebi nedir? Sayıştay kimin denetimindedir? Sayıştay raporlarının sarayın kontrolünden geçtiği doğru mudur? Bu konuda kamuoyunu bilgilendirmekle mükellefsiniz.

Değerli halkımız, sizin de gördüğünüz gibi iktidar, ülkedeki bütün kurumları sarayın çiftliğine çevirmiş durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

NURAN İMİR (Devamla) – Fakat bilinmelidir ki bu ülkenin üretimini, emeğini ve geleceğini saraya peşkeş çekenlerden hesap soracağımız günler yakındır diyorum.

Bu itibarla, her gün sokakta iken halkımızın özellikle ısrarla ifade ettiği bu yolsuzluklara karşı HDP'ye yönelik tezahüratı ve mutluluğunu paylaşmak istiyorum. Her fırsatta halkımız "..."(x) HDP, "..."(x) HDP, "..."(x) diye bizi karşılıyor ve ben de buradan halkımız adına "..."(x) HDP." diyorum, bu kararlılıkla bütün halkımızı tekrardan selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu'nda.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cezaevlerinde bizleri izleyen tüm yoldaşlarımıza ve tüm canlarımıza selam ve sevgilerimizi iletiyorum buradan.

Ayrıca, Aysel Tuğluk canımızın bir an evvel tahliyesinin gerektiğini ifade etmek istiyorum. Adli Tıp Kurumunun artık siyasi kararlar vermekten vazgeçip görevini doğru dürüst yerine getirmesi gerektiğini ve bir hekim bilinci içerisinde ve etiği içerisinde davranmaları gerektiğini de tekrar ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi üzerine söz aldım. Tabii, bu Bakanlık yaşamımızı doğrudan ilgilendiren konuları barındırıyor. Elektrik, doğal gaz, petrol ve bilimum madenler bunların başında geliyor ve bu Bakanlığın konusunu ifade ediyor.

Şimdi, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay sunumunda şöyle dedi: “Doğal gazın maliyetinin dördte 3’ünü, elektrikte yarısını Hükümet olarak üstlendik. 87 bin megavat olan elektrik kurulu gücünü 99 bin megavata çıkarttık. Elektrik santrallerini 6.917’den 10.262’ye yükselttik. Yenilenebilir enerji kurulu gücünü Avrupa’da 5, dünyada 12’nci sıraya çıkarttık.” 2020 yılında devreye alınan yenilenebilir enerji kurulu gücünün 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilebilir enerji kurulu gücünden fazla olduğunu ifade etti ve enerjide dışa bağımlılığın azalmasını sağlamak üzere 4’üncü sondaj gemisini de filolarına eklediklerini söyledi.

Şimdi, bütün bu bilgiler ışığında şunları sormak istiyoruz: Peki, doğal gazda, elektrikte maliyetin yarısından fazlası üstleniliyorsa, elektrik kurulu gücü 87 binden 99 bin megavata çıkartılmışsa, elektrik santrallerinin sayısı 6 binden 10 bine yükseltilmişse, Avrupa’da 5, dünyada 12’nci sıradaysak Avrupa’da geçen yıl elektrik ve doğal gaz fiyatlarına en fazla zam yapan ülke niye biziz? Niye Türkiye bu konuda Avrupa lideri? Geçen yıl doğal gazda AB ülkelerinde ortalama yüzde 1,7 oranında artış olmuş, bazı ülkelerde fiyatlar düşmüş, Letonya, Danimarka, Yunanistan gibi ülkelerde; en fazla zam ise Türkiye’de 24,5; 2’nci İspanya, 3’üncü de Hırvatistan’da olmuş.

Şimdi, elektrik fiyatlarında ise AB ülkelerinde ortalama 1,3 oranında artış olmuş; Türkiye’ye bakıyoruz, yüzde 20,2 oranında ilk sırada; sonrasında Hollanda, Litvanya falan geliyor. Satın alma gücüne bakıldığında, elektrik fiyatlarında en pahalı ülkeler sıralamasında Türkiye, Romanya ve Almanya gözüküyor.

Şimdi, Türkiye’de elektrik ve doğal gaz fiyatları son üç yılda ne kadar zamlanmış, ona da baktığımız zaman yüzde 122 civarında zam olduğunu görüyoruz. Doğal gazda ise en son meskenlere, haziran ayında

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

geçerli olmak üzere, yüzde 112 zam yapılmış idi. Yani bu kadar enerji fazlamız ve birikimimiz varsa, o zaman neden bu zamlar meydana geliyor diye sormak gerekiyor.

Şimdi, bazı hatipler buradan hamasi nutuklar atarken toz pembe tablolar çiziyor, algı operasyonları yapıyor “Günlük petrol üretimi bir yılda 50 bin varilden 62 bin varile çıkartıldı.” diye anlatıyorlar. Tabii, bunu böyle dinlediğiniz zaman, vatandaş “Vay anasını ya, büyük bir artış.” falan diye bakıyor. Yani Türkiye’nin tüketimdeki payı üretim açısından tarihinin hiçbir döneminde yüzde 7 ila 10 oranı bandını aşmamış. Burada bir kıyaslama yapmak gerekirse, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nde, ya bir artezyen kuyusundan -hani böyle bir maliyete falan gerek yok- musluğu açılırsun bir anda 80 bin varil çıkıyor yani kıyaslamak açısından söylüyorum. O yüzden hani bu işleri böyle çok büyük, abartılı, mühim meseleler, çok işler yapılmış falan gibi anlatmanın anlamı yok çünkü bunlar sadece bir algı operasyonundan ibaret.

Şimdi, yine doğal gaz meselesi var. Karadeniz’de bulunan doğal gaz yataklarını, ya, fakirleştirdiğiniz halka bir umut olarak sunuyorsunuz. Bu rezervler işletmeye konulunca hani vatandaşın doğal gazında bir ucuzlama mı meydana gelecek ya da vatandaşa bedava mı doğal gaz vereceksiniz? Bu mümkün değil, bunu yapamadığınızı ve yapmadığınızı da biliyoruz ancak ve ancak -uygulamalarınızdan biliyoruz- sadece şirketlerin faydasına işler yapıyorsunuz. Bugüne kadar, elektrikte yaptığınız bütün indirimler dağıtım şirketlerine, tedarik şirketlerine indirim olarak yansıdı; vatandaşa yansıdı mı? Yansımadı, oradan biliyoruz.

Şimdi, bu projede, geçtiğimiz günlerde, Fransız firmasıyla projenin bir kısmı için, 1,5 milyar dolarlık üretim tesisi için anlaşma imzalandı. Sondajda çalışanların yüzde 90’ı yabancı. Bütün bunların bir maliyeti var ve maliyeti siz vatandaşa yükleyeceksiniz yani şirketleri koruyup kollayacaksınız; elimizdeki bütün örnekler de bunu gösteriyor.

Şimdi, bakıyoruz, yine, elektrik faturalarında bir torba fatura dönemindeyiz, torba fatura. Elektrik faturalarında kalemler belli değil, harcamaların nelerden ibaret olduğu belli değil, sadece “vergi” “dağıtım” ve “enerji” adı altında 3 parçaya ayırmışsınız, evimize gelen elektrik faturaları da bu 3 parça içerisinde. Bunun içerisinde enerji payı yüzde 52’ye tekabül ediyor. Aslında, bizim faturalarımızın yüzde 52’si enerji payının karşılığı; geri kalanın tamamı dağıtım şirketlerinin cebine giden ya da vergi olarak alınan paralar. O anlamıyla bu, yaklaşımınızın, nereye, nasıl baktığımızın tablosudur; buradan çok net bir şekilde belli oluyor.

Şimdi, bir de -yeni yasayla beraber- kanun teklifi, herhâlde bütçeden sonra görüşülecek, tamamlanacak ancak geçen maddelerde kademeli fatura sistemini uyguladınız yani geçti şu anda madde olarak, o 32’nci maddede, son görüşülen kanun teklifinde. Kademeli fatura sistemi de vatandaşa yeni bir yük getirecektir, bunu da buradan ifade etmek isterim.

Şimdi, elektriğin üretimi esnasında vatandaşın, köylünün ve tüm canlıların doğasını, suyunu, havasını, ormanlarını tahrip ediyorsunuz, kirletiyorsunuz, yok ediyorsunuz, kullanılamaz hâle getiriyorsunuz; bu şekilde bir tahribatla bir elektrik elde ediyorsunuz. Peki, bunun olumlu anlamda vatandaşa yansması oluyor mu? Yok. Çünkü bizim hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de ilgili komisyonlarda vermiş olduğumuz bir önerge var, HDP olarak söylediğimiz bir şey var: 200 kilovatsaate kadar elektrik vatandaşa muaf olmalıdır yani özellikle pandemi koşullarının getirdiği yoksulluk koşullarında bu ihtiyacı karşılamak durumundayız.

Bir diğ er mesele, tabii, hani dedik ya, bu elektrik enerjisini üretirken tahribat yapıyorsunuz, madencilik faaliyetleri. Yani, madencilik faaliyetlerinde takındığınız tavır şu: Gölgesini kiraya veremediğiniz ağacı, ormanı maden şirketlerine peşkeş çekiyorsunuz, oralara aktarıyorsunuz. Ş u an 15 kentin yüzde 62'si madenlere verilmiş durumda yani ilginç bir durum var. Bunu, TEMA Vakfı oluşturmuş; TEMA Vakfı, bu bilgileri MAPEG'ten parayla satın almış ve 300 bin liradan fazla para vermişler bilgiye ulaşabilmek için. Elde ettikleri çalışma 15 kenti kapsıyor yani sadece 15 kent için bu çalışmayı yapabilmişler henüz. Baktığınız zaman, bu çalışma sonucunda 15 kentin yüzde 62'si -bunun içinde ormanlar var, korunması gereken alanlar var, kent yaşam alanları var, tarım alanları var- büyük oranda maden şirketlerine ruhsatlandırılmış durumda. Yani, madencilik mevzusu bir vakaya dönüşmüş durumda tarafınızdan.

Ş imdi, baktığınız zaman, madenlerden elde edilenler nedir? Ham maddeyi alıyoruz, ham maddeyi iş letilmek üzere yurt dışına satıyoruz. Esasında, buradan bir kâr elde edilmesi de söz konusu değil, hani, sadece o açıdan baksanız bile; tamamen yurt dışındaki şirketlere ve emperyalist ülkelere çekilen bir peşkeş söz konusu.

Ç ED vakaları var, zaten Ç ED vakalarında Ç ED uygun olarak yapılmıyor; onun da arkasından dolaş an Maden Kanunu'nda bir sürü değı ş iklik yaptınız ve oradan kaynaklı olarak da zaten Ç ED vakalarında da Ç ED yerli yerinde durmuyor.

Ş imdi, Giresun Ş ebinkarahisar'da Nesko Madenin atık havuzu patladı; iddia edildiğine göre kimyasal su, siyanür filan da var, Kelkit Ç ayı'na karış tığı söyleniyor. Tabii, bunun bilimsel olarak incelemesi yapılmış değil; hani ne oldu, sonuç ne, ne kadar neyi tahrip etti filan? Peki, siz ne yapıyorsunuz? Ş irkete ceza kesiyorsunuz ya da faaliyetten menediyorsunuz. Ş imdi, bu, şu: "Parasını veririm, tahrip ederim." mantığıdır, bir taraftan budur. Diğ er taraftan da bir kanun geç ti buradan, buradan bir kanun geç ti. Ş öyle bir şey, bu vatandaş gider başka bir şirket kurar ve olduğı gibi faaliyetlerine devam edebilir. Ceza yiyen bu şirket, başka bir şekilde değil yani. Ş imdi, bütün bunlar esasında doğ adan, canlılardan yana bir tavır sergilemediğinizi, tümüyle şirketleri koruyan kollayan bir yerden bu madencilik faaliyetlerini yürüttüğ ünüzü ortaya koyuyor. Bu anlamıyla, hani "Parasını veririm, kirletirim." mantığı, yaklaşımı terk edilmesi gereken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞ KAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞ LU (Devamla) – Teş ekkürler Başkan.

Ş imdi, bu yenilenebilir enerji kapsamı var. Bu kapsamda neler var; HES'ler, JES'ler, RES'ler, GES'ler var. Ş imdi, bakıyorsunuz yani HES'ler bu oran içerisinde en yüksek payı tutuyor, yani hidroelektrik santraller. Hani bu kürsülerde çıkıyorsunuz, diyorsunuz ya, "Ya, payını ş u kadar artırdık, bu kadar yükselttik." Ya, beton yatırımı ya! "HES'ler" dediğiniz nedir yani? Bütünüyle beton yatırımıdır ve köylülerin suyunu, akarsularını kirleten, onları yok eden, onları tahrip eden bir yöntemdir. HES'lerin kesinlikle yenilenebilir enerji kapsamından çıkarılması gerekir. Aslında siz Avrupa'dan bu desteğı alıyorsunuz, YEKDEM üzerinden şirketleri destekliyorsunuz ve parayı yine betona aktarıyorsunuz yani HES'ler betondan başka bir şey değil ve insanların, canlıların doğ asını kirletmekten başka bir şey değil. Yapmış olduğ unuz tahribatların sonucu budur. Bütün bu tahribatları ortadan kaldıracak olan da bizleriz.

Teş ekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan Işık'ta.

Buyurun Sayın Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine söz aldım.

İnsanlar çeşitli enerjilerden on binlerce yıldır faydalanmaktadır. Yerleşik düzene geçildikçe, insanın doğaya egemen olduğu algısı yerleştikçe, kentler büyüyüp metropolleştikçe enerji ihtiyacı artmıştır ancak radyoaktivitenin kullanımı son iki yıllık süreçte açığa çıkmıştır.

Türkiye’de ve dünyanın birçok yerinde olduğu gibi kapitalizm ve piyasa koşullarına terk edilmiş bir enerji piyasası egemen durumdadır. Sizin enerji politikalarınızda da halkların ihtiyaçları değil; rantın, sermayenin ve sömürünün öncelikleri esas alınmaktadır. Kanser vakalarının çok hızlı ve kontrolsüz bir şekilde arttığı çağda, radyasyona maruz kalan milyonlarca insanın yaşamları tehdit altındadır. Maalesef, bu konuda bir farkındalık ve bilinçlendirme amaçlı bir politika ve sağlıklı işleyen bir denetim mekanizması da yoktur.

Radyasyon kaynağı olan radyoterapi dış ve diğer tıbbi radyoloji cihazları ve bu cihazları kullanan merkezler ile hastaneler ciddi bir şekilde denetlenerek sağlık emekçileri ve yurttaşların sağlığı için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, doğa talanı ve tahribatı sonucu salgınlar, hastalıklar, kanser vakaları hızla artıyorken, küresel iklim krizi tüm dünyanın gündemindeyken ve su kaynakları hızla tükeniyorken iktidarların nükleerdeki ısrarını anlamak mümkün değil. Bu ısrar nedeniyle dünya bir nükleer çöplük üzerinde patlamaya hazır bir bomba gibidir. Üstünden otuz beş yıl geçmesine rağmen Çernobil faciasının etkilerini hâlen yaşamaktayız. Türkiye sınırına 16 kilometre uzaklıkta olan Metzamor Nükleer Santrali’nde oluşabilecek herhangi bir sızıntının sadece Ermenistan’ı etkilemeyeceğini hepimiz biliyoruz. Şimdiye kadar nükleer santrallerde etkileri binlerce yıl süren ve telifisi mümkün olmayan onlarca ölümcül kaza yaşanmış, binlerce insan yaşamından olmuş ya da engelli kalmıştır. Bu felaketlere kaza demek çok hafif kalır, bunlar göz göre göre gelen felaketlerdir.

Değerli milletvekilleri, nükleer reaktörlerin çıkartıldığı yerlerde özellikle sıvı ve gaz atıkların geri dönüşümü de çok büyük tehlikeler barındırmaktadır. Ayrıca, katı atıkların geri dönüşümü için de yüksek teknoloji ve mutlak denetim süreçleri zorunludur. Hafızalarımızdan Soma’da, Ermenek’te, Şirvan’da yaşanan maden katliamları silinmemişken, Sakarya Hendek’teki barut fabrikasındaki iş cinayetlerinin acısı hâlâ canlıyken nükleer felaketlerin sonuçlarının daha büyük acılara neden olacağını tahmin etmek zor değil. Japonya’da yaşanan deprem sonrası meydana gelen nükleer sızıntının sonuçları ortadayken nükleerde ısrar etmek intihar girişimidir. Çernobil’den Fukuşima’ya ortaya çıkmıştır ki deprem, ihmal, sabotaj veya altyapı yetersizlikleri nedeniyle nükleer felaket riski her zaman vardır; Türkiye gibi, yaşamın değersizleştirildiği ülkelerde bu risk daha da fazladır. Herhangi bir sızıntı durumu milyonlarca kişinin acil tahliyesini gerektirir. Türkiye’de depremler sonrasında yaşanan kargaşa ve yetersizliklere baktığımızda bile bunun ne kadar zor olabileceğini tahmin edebiliriz. Daha bu yaz yaşanan yangınlara müdahalede yetersiz kalan bir altyapının olası bir nükleer faciaya müdahalesi mümkün görülmemektedir.

2021 yılı ekolojik yıkım ve doğal afetlerin yaygın yaşandığı bir yıl oldu. Yaşanan deprem, sel ve orman yangınlarından sonra insanlar yalnız, çaresiz, evsiz ve yoksul kalmıştır bu ülkede. Felaketlerde

bile bölgesel ayrımcılık yaptınız; kürdistan'daki orman yangınlarına müdahale etmediniz, ettirmediniz. Van, yaşanan onlarca afet sonrası doğal afet bölgesi ilan edilmedi, halkın zararları hâlâ karşılanmadı. Bu ayrımcı politikalarıyla gözünü rant bürümüş iktidarınız tüm ülkeyi felakete sürüklemektedir.

Yine, bir rant projesi olan Akkuyu Nükleer Santrali'nde herhangi bir risk oluşmasa bile faaliyete başladığı andan itibaren ekolojik bir felakete sebep olacak, reaktör soğutmak için yapılacak işlemler Akdeniz'deki canlı yaşamı yok edecektir. Türkiye'nin nefesi olan ormanlarının, bacasız sanayi olan turizminin bu kadar riske edilmesi, kısacası, kısa vadeli rant hesaplarıyla açıklanabilir. Elbette ki bizler enerji üretimine karşı değiliz ama enerji üretiminin yandaşlara, yandaş şirketlere, güvenlikçi politikalara ve ranta odaklı yaklaşımla yapılmasına karşıyız. Tabii ki halkın barınma, ulaşım, üretim, istihdam ve refahı için yeterli düzeyde ve ucuz enerji üretilmelidir ancak bu üretim rant uğruna doğayı ve yaşamı yok ederek yapılmamalıdır. Soluduğumuz havadan içtiğimiz suya, genetiğimize kadar etkili olan enerji çeşitlerinden en az zararlı olanları tercih etmek zorundayız. Ayrıca, nükleer enerji dövizde endeksli olduğu için hiç de ucuz bir enerji değildir. Bu tesisler her yönüyle yabancı sermayeye aittir, Türkiye halklarının değildir. Nükleer bir çılgınlığa savrulmadan yenilenebilir ve halkın yararına bir enerji politikası oluşturulmalıdır. Nükleer enerji için ayrılan bütçe güneş ve rüzgâr enerjisi için ayrılmalıdır. Dünya nükleerden vazgeçmeye başlamışken Türkiye'nin bu ısrarı ülkeyi felakete götürmektedir.

Değerli milletvekilleri, maalesef Türkiye enerji üretiminde de dışa bağımlıdır. Türkiye'de tüm kaynaklar yabancı sermayeye satılmıştır; bu nedenle, enerjinin üretimi kadar tüketimi de pahalıdır. Kayyum belediyeleri başta olmak üzere birçok şehirde aşırı bir ışık kirliliği mevcuttur; bu durum sadece gösteriş için değil, aynı zamanda rant amaçlıdır. Şehirlerin kırsallarında birçok mahalle, sokak ve evlerde yeterli düzeyde elektrik yokken şehirlerin girişlerinden merkezlerine 15-20 metrede bir ucube ışıklandırmalar yapılmıştır. Birçok şehirde olduğu gibi Van'da da 20 metrede bir dikilen ışıklandırma direklerinde Erdoğan'ın fotoğrafları asılıdır. Amaç ışıklandırma değil; rant, AKP ve Erdoğan propagandasıdır.

Sizin görgüsüz şatafatınız uğruna elektrik israf edilmektesyken birçok köy ve mahalle karanlıkta ve soğukta kalmaktadır. Van'dan sadece bir saat uzaklıkta olan Geliya Karker bölgesindeki 13 köyde yılın yarısında elektrik yoktur. Sadece bu bölgede değil, Van'ın ve bölgenin birçok köyünde durum böyledir. Yaprak düşse bu köylerde elektrik kesilmektedir.

Başka bir sorun da kış saati uygulamasına beş yıldır geçilmemesidir. Özellikle nüfusun çok yoğun olduğu batı illerinde gün yaklaşık olarak bir saat geç başladığı için milyonlarca kişi fazladan bir saat elektrik kullanmaktadır. Uzmanlar bu durumun tasarruf getirmediğini yıllardır ifade ediyor. Enerji istatistikleri de son beş yılda enerji kullanımının arttığını gösteriyor ama AKP bu konuda her nedense ısrar etmeye devam ediyor. Ülkede ihtiyaçtan fazla elektrik olduğu, yapılmakta olan ve yapılması planlanan projelerle elektrik üretim kapasitesinin en az on beş yıla yeteceği de ifade edilmektedir. Üretim ve kapasite fazlası olması doğal olabilir ancak Türkiye'de yandaş firmalara alım garantileri verildiği için politik tercihlerle bir planlama yapılmaktadır. Buradaki öncelik halkın ihtiyaçlarını karşılamak değil, yandaşlara sermaye transferi yapmaktır. AKP döneminde elektrik üretimi için verilen desteklerin ve alım garantilerinin hangi işletmelere, ne kadar, hangi kur değerleri üzerinden ve kaç yıllığına verildiği, bunun halka maliyetinin ne olduğu bilinmemektedir. Elektriğin halka maliyeti her ay gelen zamlarla da artmaktadır. Milyonlarca abonenin elektrik borcunu ödeyemediği için elektrikleri kesilmektedir. Zaten borcunu ödeyemeyen bu

yurttaşlardan bir de dış kirası ister gibi açma kapama bedeli alınmaktadır. Elektrik temel bir hak ve yaşamsal bir ihtiyaçtır. Öyle ki SSPE hastaları ve solunum cihazlarına bağlı hastaların yaşamı elektriğe bağlı olduğundan elektrik kesintisi hayati önemdedir.

Elektrik ve doğal gaz yoksullar ve dar gelirli haneler için lüks hâle gelmiştir. Yoksullara ve engellilere belirli bir kilovata kadar elektrik ücretsiz verilmelidir. Elektrik kullanım miktarı arttıkça fiyatları da oransal artırılabilir. Bu şekilde faturalandırılırsa nüfusun büyük bir bölümü de tasarrufa yönelmiş olur. Enerji üretiminde yenilenebilir enerji esas alınmalıdır. Yandaş şirketlere tanınan imtiyaz ve ayrıcalıklar iptal edilmelidir. Elektrik üretim ve tüketimi kamusallaştırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Devamla) – Yoksul ve engelli yurttaşların enerji hakkı korunmalıdır.

2022 yılı bütçesi saray ekonomistlerinin döviz darbesiyle halka ulaşmadan sıfırlanmıştır. Bu bütçe saraydan hazırlandığı için ne bilim insanların tespitleri ve önerileri ne de halkın temel enerji ihtiyaçları dikkate alınmamıştır. Bu bütçe halk için değil, rant, yandaş ve sermaye odaklı hazırlanmıştır. Doğayı, kadınları, gençleri, emekçileri, çiftçiyi, engellileri ve yoksulları esas almayan bu saray ve savaş bütçesini reddediyoruz.

Tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan.

Buyurun Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; halkımızı saygıyla selamlıyorum.

2022 yılının 1 trilyon 700 milyar liralık bütçesini şu an görünürde bu Meclis yapıyor. Eller kaldırılacak, indirilecek ama merkezî hükümet sisteminde, merkezî ulus devleti sisteminde maalesef birileri hazırlıyor, bürokratlar hazırlıyor; burada getirecekler önümüze koyacaklar, sayısal çoğunluk yeterlidir, tartışmaya ve değiştirmeye herhangi bir zemin olmayacak. Şimdi, biz bu sistem içerisinde bu yapılanmayı eleştirirsek ya da bu mekanizmayı eleştirirsek biraz anlamsız olur. Aslında sistemin dışına çıkarak var olan mevcut ulus devlet sistemini eleştirmekte fayda var. Şu an biz burada ekonomiyi ve 2022 yılının bütçesini konuşmuyoruz; biz burada kurumlar arasında var olan ganimeti nasıl pay edeceğiz meselesini konuşuyoruz; hangi kurum nereden yararlanacak, ne kadar ganimet alacak, hangi bölüme aktaracak, yerelerde bu para nasıl eritilecek, onun üzerine konuşuyoruz. Var olan büyük bir ekonomik buhranı, ekonomik krizi görmeyen bir anlayış vardır. Bunun eleştirilmesinin önündeki en büyük engel de merkezî ulus devlet sistemidir. Maalesef, muhalefet de belki şu noktada ortaktır: Biz, Avrupa Birliğinin Yerel Özerklik Şartı'nın karşısında yer alıyorlar mı, onu bilmiyoruz. 2 tane büyük belediyeye ve Akdeniz sınırları içerisinde bulunan belediyelere sahiptir. Bu merkezî düzeydeki yapılanma, bu merkezî düzeydeki devlet mekanizması, yerelin geleceğini, bütçesini düşünmez arkadaşlar, bu çok nettir. Buradaki yapı, antidemokratik bir yapıdır. Doğrudur, 583 vekil 2018'de seçilerek buraya gelmiştir, oradan buraya bir çalışma yapmaktadır. Seksen yıl da böyleydi, AKP'den önceki seksen yıllık dönemde de bu yapı böyleydi. Sistemi değiştirme iddiasıyla yola çıkan AKP, günün sonunda seksen yıllık sisteme de rahmet okuttu, maalesef, ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalışıyor. Artık bir sistem demekte de fayda yok aslında,

sistem değil. Niye sistem değil? Cumhurbaşkanlığı sistemi mi? Hiç değil. Başkanlık sistemi mi? Hiç değil. Federal sistem mi? Hiç değil arkadaşlar. Gerçi Hükümet de bunu adlandırmıştır, ne demiştir? “Türk tipi sistem.” Ne olduğu belirsiz, anlamsız, kıymetsiz bir sistem. Cumhurbaşkanı tarafından atanan bir Cumhurbaşkanı Yardımcısı gelip burada seçilmişlere laflar düzebiliyor, hakaret edebiliyor. Meşruluğunu nereden alıyor? Meşruluğunu Cumhurbaşkanının aldığı yüzde 52 oy oranına dayandırıyor ama kendisinin atama yöntemiyle geldiğini görmüyor. Şu an bir bürokrasi devletine döndük, şu an bir teokrasi devletine döndük. Bunun karşısında, sistemin dışına çıkarak önermelerde bulunmamız gerekiyor. Bu ülkede siyasal rejimde demokrasiyi inşa etmezseniz, demokratik alanı genişletmezseniz için içinden çıkamazsınız yani daha az devlet, daha çok toplumu esas alacaksınız, toplum merkezli yaklaşacaksınız. Devleti kutsayan, devleti büyüten, devleti kutsallaştıran, tüm geliri, tüm gideri, tüm maddi manevi değerleri toplumdan kaçırıyor aslında. Büyük bir mit yaratıyor, büyük bir sembol yaratıyor, bu sembol üzerinden bir meşru alan sağlıyor. Bizim önermelerimiz vardır; biz buna sistemin dışından eleştiri yöneltmek durumundayız. Birden fazla etnik yapıyı içinde barındıran, birden fazla inançsal yapıyı içinde barındıran, birden fazla siyasal anlayışı içinde barındıran mekanizma ulus devlet yapısıyla yürütülmez. Biz bunun karşısına demokratik ulusu koyuyoruz, biz bunun karşısına demokratik konfederal sistemi koyuyoruz. Yoksa 1923’ten beri, yüz yıldır böyle geldi... 2023 hedefi olanlar, ülkeyi daha bir uçuruma, daha da derinleşen çelişkilerin içerisine koyacaktır.

Arkadaşlar, ekonominin neresinden bahsedelim? Ben şimdi baktım, mazota 66 kuruş zam gelmiş Sayın Bakan. Bir çuval un 170 liraydı bundan bir ay önce, şu an 340 lira, belki daha da yükseliyor. Meyve sebze, giyim, gıda hepsi uçmuş, bunu kontrol edemiyorsunuz. Ekonomi aslında bir barınma, beslenme, savunmayı kendi içinde barındıran durum değil midir? Ekonomiyi neyle ifade edersiniz? Para, döviz, repo, borsa... Aslında halktan kaçırıyorsunuz, halktan uzaklaştırıyorsunuz. Halkın bu terimlerle, bu ekonomi tarzıyla alakası yoktur; halk barınmıyor, halk beslenemiyor, halk kendi iç mekanizmasını işletemiyor. Buna karşı farklı bir sistemle bizim cumhuriyeti demokrasiyle buluşturmamız lazım. Bu cumhuriyet demokratikleşmezse sonu kaçınılmazdır. Bakınız, sonu yaklaşıyor; milliyetçilik dalgasıyla, dincilik akımıyla bu işi bir nebze de olsa ileri taşıyamazsınız.

Bakınız, içe kapandığınızı söylüyorsunuz ama içe kapanamayacaksınız çünkü ihracattan bahsediyorsunuz, ihracatı savunduğunuz için aslında dünya değerlerinden beslenmeniz gerekiyor, demokrasi değerlerinden beslenmeniz lazım. Avrupa’ya ihraç edeceğimiz mallardan bahsediyorsunuz. Sizin Avrupa değerlerine biraz daha yaklaşmanız gerekiyor ama görünen o ki burada iş hamasetten ziyade bir gır gır geçme, bir dalga konusu olmuş artık.

Bakınız, insanlar zor durumda. İnsanlar, araçları olan insanlar, tasarruf yapmak için gece petrolere akın ediyor, petrol ofislerine akın ediyor; AKP’nin buradaki milletvekilleri, ülkedeki araba çokluğundan dolayı bu kalabalığın olduğunu söylüyor. Bu konuları konuşurken bence ciddi olmak lazım çünkü halkımız, insanlarımız ızdırap içerisinde, insanlarımız ekonomik buhran içerisinde.

Doğrudur, buradaki yapı bundan pek etkilenemeyebilir. Ulus devletin yapısı böyledir, ulus devletin gerekliliği budur yani burayı etkilemiyor. Ama gidip bakınız; Amed’in bütçesi, İstanbul’un bütçesi, Hakkâri’nin bütçesi, Urfa’nın bütçesi burada yapılmıyor arkadaşlar, burada yapılan bambaşka bir şeydir. Biz, bu duruma göz yummamalıyız. Ülke uçurumun kenarındadır.

Arkadaşlarımız kayyumlardan bahsetti, arkadaşlarımız gasbedilen halk iradesinden bahsetti. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bu sistemdir, ötesi yoktur; gücü yettiğini alıyor, gücü yetmediğini de farklı bir yöntemle talan ediyor; ülkeyi bir cendereye almış, ülkeyi bir tecride almış, kurumları bir tecride almış. Düşünün, bu ülkenin Ana Muhalefet Partisi Başkanı TÜİK'in kapısından içeri giremiyor, bilgi alamıyor. Partimiz üzerinde büyük bir şiddet var, bilgi alamıyoruz, verilen soru önergelerine cevaplar verilmiyor. Böyle bir sistem inşa ettiniz ama bu sistem artık sona doğru yaklaşmaktadır.

Şunu da belirteyim: Güçlendirilmiş parlamenter sistem... Arkadaşlar, seksen yıl bir parlamenter sistem geldi sonrasında gayriresmî, fiilî olarak AKP yirmi yıl farklı bir sistem işletti, 2018'de de "Türk tipi bir sistem" olarak adlandırılarak geldiler. Bundan sonra iddia nedir, ne yapılacak? Güçlendirilmiş parlamenter sistemden kastınız nedir? Neyi söylüyorsunuz, neyi açıklıyorsunuz? Bu kadar farklılığa, bu kadar etnik kimliğe, bu kadar farklı düşünceye bir şeyler söyleyecek misiniz yoksa işi farklı bir boyutta, iktidar mekanizması gelene kadar mı bu söylemler... Aslında, gelecek sistemin üstü kapalı "Geldikten sonra kendimize göre farklı bir şey yaparız." bu sıkıntılı bir durumdur. Ekonomik, sosyal, siyasal yapı, hepsi birbiriyle bağlantılıdır. Maalesef buradaki bütçede de halka, yoksula, varoшта bulunan kimseye bir şey yoktur, kurumlar arasında bir pay etme davası vardır; bunu böyle belirteyim arkadaşlar.

Bir de birkaç cümleyle Türkçe bilmeyen halkımıza ben sesleneyim: "..."(x)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – "..."(x)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Anlıyor musun Başkanım ne dediğini? Ne konuşuyor, ne?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – "..."(x)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – "..."(x)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Anlıyor musun Başkanım, belki küfrediyor?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – "..."(x) (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öcalan... Sayın Öcalan...

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Buyurun...

BAŞKAN – Bizim de anlamamız gerekiyor. "Kısa bir cümle" dediniz, uzattınız cümleyi.

Teşekkür ediyorum.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Nasıl? Türkçesini mi söyleyeyim?

BAŞKAN – Yani biz anlamadık, bizim de anlamamız gerekiyor.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Türkçesini söyleyeyim mi?

BAŞKAN – Söyleyin, Türkçesini söyleyin.

Buyurun, dinliyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Konuşma Genel Kurula yapılır efendim.

BAŞKAN – Devam edin, açıklayın Türkçe olarak.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Evet, arkadaşlar, Türkçesini de söyleyeyim: Bir reaksiyon durumu var, anlıyoruz.

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Hayır, reaksiyon yok -Türkçesini de- biz de anlayalım istiyoruz.

Buyurun.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Reaksiyon filan yok, ne dediğini anlamıyoruz Beyefendi.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Evet, tabii, sizin de anlamaya hakkınız var. Türkçesini de söyleyeyim, halkımız bilsin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burada Türkçe konuşulur.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Her şey pahalalanıyor, yoksulluk artıyor. Bu ülkede mevcut durumda en ucuz şey Türk lirasıdır. Bundan mutluluk duyan bir iktidar vardır, maalesef mutluluk duyuyor. 1 avro 15 liranın üstünde, 1 dolar 13 liranın üstünde; bu, sizin eserinizdir. Bunun sebeplerinden biri de bölgede yürüyen şiddet, çatışma ve savaş durumudur.

Halkımızı selamlıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi adına son söz Diyarbakır Milletvekili Sayın Dersim Dağ'a aittir.

Buyurun Sayın Dağ. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesi üzerine konuşuyoruz ama açıkçası ben ne söyleyeceğimi bilemiyorum fakat en sonunda söyleyeceğimi ilk başta ifade etmek istiyorum. Bu ülke bizlere bir gençlik borçludur. Neden mi? Çünkü kendimizi yitire yitire ancak kazanabildiğimiz bir ülke burası. Hakkında en çok söz kurulan ama hiçbir mekanizmada yer verilmeyen biz gençler, okuyup sorgulayınca gözaltıyla tanışıyoruz. Hayallerimizin genişliği cezaevi avlularının genişliğiyle doğru orantılı artık. Farklıklarımız suç olarak önümüze geliyor. Düşünce özgürlüğü mü dediniz? Hak getire. Gerçekler böyleyken iktidarın çizdiği tabloda her şey güllük gülistanlık. Diplomalı işsizlik yok çünkü okul okurken ister dönerci olursunuz, ister pazarcı, isterseniz de inşaat işçisi. Eğitim sorunu yok, yurt sorunu yok çünkü bir torpil yeterli. Barınma sorunu yok çünkü parklarda uyku bedava. AKP'li mi değilsiniz, TÜGVA'da mı yer almıyorsunuz? Umutsuzluğa kapılmayın, yurt dışında iş fırsatları bolca var. (HDP sıralarından alkışlar) Tüm bunlara tek bir eleştiri mi getiriniz? İşte o zaman devreye iktidarın tekerleğin icadından daha büyük politikası giriyor: “Çıkart telefonunu.” Evet, işleyen tek gençlik politikası: “Telefonunu göster.” (HDP sıralarından alkışlar) Telefon kadar başınıza taş düşsün. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, müsaadenizle sizlere biraz da gerçeklerden bahsedeceğim. Pandemiden dolayı on-line eğitimi elinize yüzünüze bulaştırdınız. Yüz yüze eğitim başlayınca da durum çok farklı olmadı. Üniversiteye yerleşen öğrencilerin en büyük derdi barınma ve geçinememe. Yaklaşık 8 milyon öğrenci varken KYK yurt kapasitesi sadece 724 bin. Yurt kapasitesinin az olması, kira artışlarından kaynaklı onlarca öğrenci sokakta kaldı. Öğrencilerin yüzde 89'u barınamıyor ve yurda yerleşemeyen onlarca öğrencinin eve çıkma imkânı yok. Barınamayan öğrenciler parklarda sabahlamaya başladı. Dersim'de kadın öğrenciler bir gece yarısı “Asil öğrenciler geldi.” denilerek sokağa atıldı. Sokakta kalan öğrenciler bu sefer de barınma hakları için 12 Aralıkta Ankara'ya yürüyecek. Yurda girebilen çok az öğrenci de pahalı fiyatlarla kötü yemeklere maruz kalıyor. Peki, bu arada siz ne yaptınız? Saraylarınızdan, öğrencileri “terör” ilan ettiniz. Öğrenciler okumaya değil âdeta “survivor” ortamına geliyor; internet yok, yurt yok,

artık yarım simit satışının yapıldığı bu zamanda öğrenciye de aylık sadece 650 TL veriliyor. Nimete bakar mısımız? Harca harca bitmez zaten iktidara göre bu da fazla.

Buradan hepinize sormak istiyorum: Refikcan Uysal'ı duydunuz mu? Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 3'üncü sınıf öğrencisi. Refikcan Uysal, öğrenciyken çalışmak zorunda bırakılan milyonlarca öğrenciden sadece biri. Uysal, işten yurda döndüğü sırada geçirdiği kazada yaşamını yitirdi. Sadece öğrenciyken çalışmakla bitmiyor hikâye, mezun olduktan sonra gerçek işsizlik başlıyor. Genç işsizlik oranı yüzde 40'lara varmış durumda ve bu genç işsizlerin çoğunu üniversite mezunu gençler oluşturuyor. Üniversite mezunu genç nüfusun işsizlik oranı 2004 yılında yüzde 12,9 iken bu oran 2021 yılında yüzde 27,2'ye yükseldi. Sadece 1,5 milyona yakın üniversite mezunu asgari ücretin altında çalışmayla karşı karşıya.

Yine size bir isimden bahsedeceğim: Fedai Altun. Van'dan Malatya'ya inşaata çalışmaya giden Fedai Altun ataması yapılmayan 23 yaşında bir genç. Trafoda elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi. Kim bunun sorumlusu? Ben size söyleyeyim: Siziniz bunun sorumlusu. Sizler gençlerin açlığıyla doyuyor, çıplaklığıyla giyiniyorsunuz. Bundan utanmalısınız. (HDP sıralarından alkışlar) 4 yıllık üniversite okuyan ve kredi alan bir öğrenci dört yıl sonunda ortalama 28.894 bin TL borçlandırılıyor. 2020-2021 yılında 8 milyondan fazla öğrenci arasından 5,5 milyon öğrenci üniversiteden borçlu ayrıldı. 400 bin öğrencinin hesaplarına e-haciz uygulandı. Bugün gençler kültür, sanat, politika, felsefeyle uğraşacağına borçlarla uğraşiyor çünkü her gün bir önceki günden daha çok borçlandırıyorlar. Yarattığınız bu ekonomik krizin faturasını öğrencilere kesmekten vazgeçin. Mezun olduktan sonra aldığı krediyi ödeyemeyen öğrencilerin tamamının borcunu silin. Sosyal hukuk devletinde haracın yeri olmaz, öğrencilerden haraç kesmeyin. Parasız, nitelikli eğitim en temel haktır. (HDP sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer Meclis üyeleri, aldıkları geri ödemeli kredilerle geçinemeyen üniversiteli genç kadınlar, atamaları yapılmayan üniversite mezunu kadınlar, mevsimlik işçi olarak çalışmak zorunda kalıyor. Genç kadınlar bir yandan tarlada çalışırken bir yandan yaşlı ve çocukların bakımlarını üstleniyorlar. Bu genç kadınlardan biri durumunu şu sözlerle aktarıyor: “Annem hasta, şeker hastası, babam ise kalp hastası. Buraya gelip çalıştığım için okula gidemiyorum. Okumak istiyordum, doktor olmak istiyordum. Gücümün üzerinde yük taşıyorum.”

AKP'nin on dokuz yıllık iktidarında kadınlara yönelik şiddet, taciz ve tecavüz de sistematik olarak arttı. Resmî rakamlara göre, 2021 yılının ilk on bir ayında 251 kadın katledildi. Elbette intihara sürüklenen, kaybedilen, kaybettirilen kadınlar yok bu resmî verilerde. Dersim'de kaybettirilen Gülistan Doku, yedi yüz üç gündür bulunamıyor, bulunmak istenmiyor. Yine, Kübra Ekin, yirmi üç yaşında, Diyarbakır'da yaşıyor ve tam yirmi dört gündür kayıp, Kübra bulunmuyor. İpek Er'e tecavüz edip intihara sürüklenmesine sebep olan Uzman Çavuş Musa Orhan ise yargılandığı davadan iyi hâl indirimi alarak on yıl cezaya çarptırıldı ve tabii ki tutuksuz yargılanmasına karar verildi. Genç bir kadına tecavüz edip ölümüne sebep olan kişi eğer üniformalı ise verilen ceza ödül gibi oluyor; tecavüzcüye “tecavüzcü” diyen kadın sanatçıya ise tazminat cezası veriliyor. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilen, kadınları korumasız bırakan iktidar, failleri ve üniformalıları cezasızlık politikasıyla koruyor ve bu cezasızlık politikası her gün onlarca kadının katledilmesine, tecavüze uğramasına yol açıyor.

Bir diğer değinmek istediğim konu ise bağımlılıktır. Bağımlılık yaşı 11-12 yaşlarına kadar düştü ve neredeyse her 5 gençten 4'ü madde bağımlısı. Kolluk devleti hâline gelmiş olmamız ve her köşebaşında MOBESE bulunuyor olması madde satışının önünde bir engel oluşturmuyor, hatta uzman çavuşlar ve kolluk görevlileri madde satıcısı olarak karşımıza çıkıyor.

Son olarak HDP Gençlik Meclisine dair birkaç şeyi kayıtlara geçirmek istiyorum. Yayımlaşan madde bağımlılığı ve istismara karşı Gençlik Meclisimiz “Bağımlılığı kiralım, yeni yaşamı kuralım.” şiarıyla bir kampanya başlattı. Kapı kapı dolaşarak gençlere ve ailelere ulaşip bağımlılığa karşı bilinçlendirme çalışması yürütüyorlar. Elbette bu çalışmalarda da iktidarın ve onun emrindeki kolluk görevlilerinin engellerine takılıyorlar. Bir yandan Gençlik Meclisimizin çalışmaları engellenirken bir yandan da gençler kaçırılıp ajanlık dayatmalarına maruz kalıyor, tutuklanıyor veya gözaltına alınıyor. Madde bağımlılığına ve istismara karşı yürütülen çalışmalar Hükümeti rahatsız mı ediyor? Neden Gençlik Meclisimizin bu yönlü çalışmaları engelleniyor ve kolluk tarafından “Size bu çalışmayı yaptırmayacağız.” deniliyor? HDP Gençlik Meclisi var olduğu sürece hiçbir güç öyle kolay kolay gençleri karanlığa çekemeyecek. (HDP sıralarından alkışlar) Buradan gençleri ve iradelerini yok sayanlara diyoruz ki: Ülkenin gençliğini çalan sarayın ömrü yakında son bulacak, gençleri en üretken zamanlarında işsiz bırakanları gençler makamsız bırakacak, umutsuzluk üreten sistemlerine format atacak. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Enflasyon, faiz, döviz; Erdoğan, sensin en büyük kriz! (HDP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bu arada “Meclisi terörize ediyor.” lafını görmemişsiniz, ben size göstereyim, “Erkan Akçay (Manisa) – Meclisi terörize ediyor...”

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

İki dakika süreniz.

Lütfen, yeni bir satışmaya mahal vermeden bitirelim konuşmamızı.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Mecliste neyin satışması olup olmadığını bilebilecek durumdayız tabii ki, yıllardır burada beraber çalışıyoruz. Bir kere, her şeyden önce, partimizin kapatılmasını gece gündüz her yerde savunan başka bir parti var, ismini söylememe gerek var mı, bilmiyorum. Grup toplantılarında ve her yerde siyasetlerini sadece HDP'nin kapatılması üzerine kurmuşlar. Bu da yetmedi, şimdi, bu sefer, “AYM de kapatılsın.” diyorlar, AYM'ye de takmış vaziyetler. Ne olmuş? Biz itiraz ediyoruz bu “Kapatılsın.” lafına ve bunu çok da ciddiye almıyoruz -onu söyleyeyim-gündemimize de almıyoruz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O zaman niye konuşuyorsun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...ama bugün Anayasa Mahkemesi görüldüğü için bunu konuşma ihtiyacı duyduk. Biz itiraz da ediyoruz, onlar bağırıp çağırıyor, dinlemeyi de beceremiyorlar

gerçekten. Neden? Diyorlar ki bana, notlarda var: “AYM’yi savunmak size mi düştü, sana mı düştü?” Bana diyorlar. Evet efendim, bana düştü. Ben bir hukukçu olarak, bir milletvekili olarak AYM’nin kararlarını eleştirebilirim, yapısının demokratikleşmesini savunabilirim, kuvvetler ayrılığına göre farklı eleştirilerimi yapabilirim ama “AYM kapatılsın.” diyemem. Onlar kendilerini bu ülkenin sahibi sanıyorlar, hamasetle Türkiye yurttaşlarını götürebileceklerini sanıyorlar. “Milletçi” diye diye milleti üç kuruşa muhtaç hâle getirdiler. En büyük millet düşmanlığını onlar yapıyorlar aslında çünkü pusulaları hukuk ve adalet değil. Bu ülke sahipsiz değil ve sahibi de siz değilsiniz. En az sizin kadar bu ülkenin sahiplerinden biri de biziz. Başka bir siyasetiniz olmadığı için...

Ben, Feti Yıldız’ın konuşmasını saatlerce size anlatabilirim -hukuk dışılığı-...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir ihtiyacımız yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...saatlerce ama hiç ihtiyaç duymuyorum çünkü sizin pusulanız zorbalık, hamaset...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeter be!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...hukuk yok, adalet yok. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sataşmadan söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun, süreniz iki dakika. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmacı, bizim grup konuşmacımız Sayın Feti Yıldız’ın konuşmasını “sataşma” kabul ederek söz almak istedi. Oysa, konuşmacımız dedi ki Anayasa Mahkemesine yönelik olarak...

Bunların grubuna yönelik bir ima bile yok, herhangi bir sataşma da yok. (HDP sıralarından gültüler) Var, şimdi açık.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Dinlemesini öğrenin ya; biz dinledik, siz de dinleyin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dinleyelim lütfen.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – “Hava bulutlu.” dedi, bunlar da “Feti Yıldız, MHP Grubu bize ‘Ördek.’ dedi.” diye ayağa kalktılar; başka bir şey yok. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve burada tahrikte bulunmak için, kendince bir siyaset yürütmek için burada konuşuyorsunuz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “AYM kapatılsın.” ne demek? Buna kast bile darbedir ya.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Burada diğer konuşmacılarınız da aynı şekilde.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Anayasal düzene darbedir.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Şimdi 6-7 Ekim olaylarını çıkarıp, milleti sokağa döküp kışkırtma yapmak...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Doğru değil.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – ...terör örgütüyle olan bağlantılarınızı kendilerinize satışa olarak kabul etmek...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İftira atıyorsunuz Başkan, iftira atıyorsunuz. İftira atıyorsunuz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “Anayasa Mahkemesini kapatın.” demek Anayasa’ya darbe yapmaktır.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Ondan sonra “PKK sizi tükürüğünüzde boğar.” sözlerini kim söyledi? HDP’li vekiller. “Sırtımızı YPG’ye dayıyoruz.” diyenler kimler? HDP’liler. “Apo’nun heykelini dikeceğiz.” diyenler kimler? HDP’liler.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Anayasal bir düzeni tehdittir.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Daha önce de bu kürsüde söyledim: HDP’yi yani bir “PKK destekçiliği” olarak söylemek noksanlıktır, siz PKK’nın bizatihi kendisi olmuştunuz diyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “AYM kapatılsın.” demek anayasal düzeni tehdit etmektir.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Biz Anayasa Mahkemesine ilişkin görüşlerimizi söyleriz. Burada da gayet açık bir şekilde Sayın Feti Yıldız, burada, bakın... (HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Çakıcı’nın...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – “Başvurucunun -Anayasa Mahkemesine yönelik- davanın özelliğine göre ele alınıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – ...eğer bir unvanı varsa, bir örgüt mensubuysa, hele de milletvekiliyse Anayasa Mahkemesi bunu öne alıp bir an evvel karar veriyor.” diyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – “Anayasa Mahkemesini kapatın.” demek darbe yapmaktır ya!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Zaten bu Anayasa Mahkemesini HDP’den başka savunan da kalmadı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın satışa nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Değerli halkımız, katil ve çete liderlerine kendini siper eden bir parti bizim hakkımızda konuşamaz. (HDP sıralarından alkışlar, MHP sıralarından gürültüler) “Terörö” laflarıyla kendi siyasetini meşrulaştırmaya çalışıyor ama bunu asla kabul etmeyeceğiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teröristsiniz, terörist! Bu Meclis terörist hücresi değil!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Siz kimsiniz!

BAŞKAN – Sayın Akçay... Sayın Akçay...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partisi bütün üyeleriyle birlikte olmasa da belirli isimler ve sözcüleri her gün her konuşmasında Türk Ceza Kanunu’nun 288’inci maddesindeki suç bilerek ve isteyerek işliyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mahkemelere bu kadar saygılısınız da terörden yatan adama niye “sayın” deyip duruyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Anayasa Mahkemesini tehdit ediyorlar, Anayasa Mahkemesi üzerinde baskı kuruyorlar; öyle bir hâle geldi ki Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan “Siyaseti cübbeliler yapmaz. Biz cübbemizle hukuk çalışırız, yargıçlık yaparız.” dedi. Biz ne anlatıyoruz, onlar ne anlatıyor... Biz diyoruz ki: Siz bu ülkenin sahibi sayıyorsunuz kendinizi ama değilsiniz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sahibin ta kendisiyiz, ta.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Siz giderek küçülen, barajı kendiniz için indiren ve sadece bize saldırıyla yaşamınızı devam ettirmeye çalışan bir partisiniz. Bunu sadece biz söylemiyoruz, bunu bütün Türkiye yurttaşları görüyor. Biz bu konuda mümkün olduğunca konuşmuyoruz. Şu cümleye bakar mısınız ya, HDP'nin kapatılmasına ilişkin diyor ki: “Bölücülüğün şakşakçısı mıdır Anayasa Mahkemesi?” (MHP sıralarından “Doğru, doğru.” sesleri) Bunun gibi yüzlerce konuşma var.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – “Öcalan'ın heykelini dikeceğim.” diyene ne dememizi bekliyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Anayasa Mahkemesinin ayda yılda bir verdiği istisnai hukuka uygun kararlara da tahammül edemiyorsunuz.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sana ne, sana ne, biz öyle düşünüyoruz. Hani fikirlere özgürlükten bahsediyordunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sayın Hatibiniz Feti Yıldız, Ömer Faruk Gergerlioğlu'nu kastederek dedi ki...

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sana ne, sana ne! Sana mı düştü?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...“Örgüt üyelerinin ve yandaş milletvekillerinin yanında duruyor.” Ayıptır ya! Günahdır ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Düşünce ve ifade özgürlüğünden mahkûm edilmiş, mahkeme kararı kaldırılmış, siz “Terör yardakçısı.” diyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, yerinizden mi talep ediyorsunuz?

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve HDP'nin PKK'nın uzantısı olması sebebiyle kapatılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu HDP, PKK terör örgütünün bir uzantısı olmasının ezikliğiyle bu sözleri söylüyor.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak tekrarlıyoruz: HDP kapatılmalıdır, tek sebebi de PKK'nın uzantısı olmasıdır. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – MHP bu ülkenin başına beladır! Vallahi, MHP bu ülkenin başına beladır!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – MHP kontrgerilla örgütüdür, kapatılmalıdır!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – MHP kapatılmalıdır, mafya uzantısıdır!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Mafya uzantısıdır!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu HDP'nin hiçbir iradesi yok, kendi yönetim kurullarını, adaylarını, milletvekili adaylarını, belediye meclisi adaylarını dahi kendi kurumsal yapısıyla belirlemeyip Kandil tarafından belirlenen, terör örgütünün bir uzantısıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi terörist hücresi değildir, olmayacaktır! (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nereden biliyorsunuz? Nereden biliyorsunuz ya?

BAŞKAN - Peki...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüye geçebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yerinizden... Sayın Akçay yerinden konuştu. Allah Allah!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size ne oluyor?

BAŞKAN – Bırakın da ben yöneteyim!

Sayın Beştaş, lütfen, çok rica ediyorum, yeni bir sataşmaya mahal vermeyin.

Buyurun.

VI- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vallahi, biz ne savunduğumuzu, ne söylediğimizi gayet iyi biliyoruz. Siz “HDP kapatılsın!” diyorsunuz ama biz MHP'nin yaptığı siyaset aslında binlerce kere kapatılmayı hak ettiği hâlde bir siyasi parti olarak bunu söylemeyi zül kabul ediyoruz; asla bunu söylemiyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah Allah!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Vay be!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çünkü biz sizin halk tarafından kapatılacağınızı ve kapatılmaya başladığınızı gayet iyi biliyoruz zaten. (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah Allah!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yüzde 5'e düşürdünüz oyları; öyle diyorlar.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yok ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz mahkeme kararlarıyla değil, mahkeme kararlarıyla değil, partilerin sandıkta kazanıp sandıkta kaybedeceklerine inanan, demokratik siyasete inanan bir partiyiz. Şu anda siz “terörü” diyorsunuz ya, dünyanın birçok ülkesinde, Avrupa ve dünyanın birçok yerinde ülkücülük ve ırkçılık suç olarak kabul ediliyor. (MHP sıralarından gürültüler)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İrkçılığı siz yapıyorsunuz!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – İrkçılık yapan Őerefsizdir! İrkçılık yapan Őerefsizdir, haysiyetsizdir, onursuzdur! Siz ırkçılık yapıyorsunuz.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – İrkçi sensin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Artık listelerde var. Yani bu konuda en son, en son, en son bize söz söyleyebilecek konumdasınız.

Bakin, bağırarak olmuyor bu işler. Ben ne dediğimi gayet iyi biliyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – İrkçılık yapan Őerefsizdir, haysiyetsizdir, namussuzdur!

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – İrkçi sensin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz ırkçılığa da karşıyız. Biz bŧyle ‘‘Milletçiyiz.’’ diyerek milleti uç-beş kuruşa muhtaç eden, fakirlikle bođuŐturan, iktidara kendisini siper eden ve sonra ‘‘Ortağı değil.’’ diyen bir partiyle konuşuyoruz yani bunun gayet farkındayız.

Bir de yani açıkçası 2001 krizine bakarsak MHP’yi gŧrŧrŧz orada ve Şu anda da krizde yine MHP’yi gŧrebiliyoruz ve Kŧrt dŧŐmanlıđı konusunda hakikaten elinize su dŧkecek bir parti yok maalesef.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kŧrt dŧŐmanı sizsiniz.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Kŧrt dŧŐmanı sizsiniz, siz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bebek katilleri! İrkçi da sizsiniz, Kŧrt dŧŐmanı da sizsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz burada her zaman, her zaman ne sŧylersek bunun karşısında duruyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ama biz Kŧrt’ŧn de, Tŧrk’ŧn de, Arap’ın da, Laz’ın da, Őerkez’in de partisiyiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – TeŐekkŧr ediyorum Sayın Beştaş.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – İrkçi da, Kŧrt dŧŐmanı da, bebek katili de sizsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Buyurun Sayın Akçay.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yurt dışındaki PKK ve birtakım Ermeni lobilerinin FETÖ'cülerle iş birliği içerisinde ülküçülere yönelik yürüttükleri karalama kampanyasının devletler nezdinde herhangi bir itibarı olmadığına ve asıl Kürt düşmanlığı yapanın PKK olduğuna ilişkin açıklaması ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz aylarda Amerika Birleşik Devletleri'nde, Fransa'da, Almanya'da, daha önce de Avusturya'da özellikle o ülkelerdeki PKK ve birtakım Ermeni lobileri FETÖ'cülerle de iş birliği yapmak suretiyle ülküçülere yönelik bir karalama kampanyası yürütmüşlerdir ve bunun devletler nezdinde de herhangi bir itibarı, geçerliliği ve ciddiye alınacak bir yönü de yoktur. PKK'yı baş tacı edenlerin ülküçülere düşman olması bizim için şereftir, onurdur; onu ifade edeyim. (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ayrınca, Milliyetçi Hareket Partisi 81 ilde 900'den fazla ilçede, bütün yurt sahında teşkilatlanmış ve bütün yöneticilerimizle buldukları beldenin, ilçenin, ilin sakin vatandaşlarıdır ve asıl Kürt düşmanlığını yapanlar... Otuz beş senedir yol kesip köy basıp ana karnındaki bebekleri dahi katleden PKK'dır Kürt düşmanı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve bu Gazi Meclis hiçbir zaman terörist hücresi olmayacaktır.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağız.

İlk söz, İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan’a aittir.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, çok teşekkür ederim ilgilendiğiniz için, var olun.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bütçe hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına genel değerlendirmede bulunmak üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Çürüyen her şey düşer.” demiştik geçen bütçede, çürüdünüz ve düştünüz. Şimdi anlamışsınızdır ne demek istediğimi; henüz düşmekteydiniz, o zaman çok kavrayamamıştınız, bu bütçe düştüğünüzün bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün konuştuğumuz şey, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesi değildir; bugün konuştuğumuz şey, çürüyen sistemin, yok olan ahlakın sayısal verilerinden başka hiçbir şey değildir. Siz, halkımıza bu bütçeyle gözyaşı, kemer sıkma, açlık, yokluk dışında hiçbir şey vadetmiyorsunuz, hiçbir şey; hayal bile kurduramıyorsunuz, hayal kurdukmaktan bile uzak bir bütçe metniyle karşı karşıyayız. Hikâyeniz bitti, çürüdünüz, düşeceksiniz; o mukadder sondan kaçınmanız mümkün değildir. O nedenle, ahlakını dolar cinsinden satan sistemi konuşacağız, kokuşmayı konuşacağız. Bu bütçe, bütün bunlar yüzünden saray iktidarının veda bütçesidir. Bu bütçe son bütçenizdir, bundan başka bütçe hazırlayamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü saray, sonunda sınıfsal tercihinin yapmıştır, halkı döviz cinsinden patronlara satmıştır, tercihinin kendini iktidara taşıyan garip gurebadan yana değil; sömürden, para babalarından yana koymuştur. Ülkenin birey güvensizliği, mala ve cana karşı suçların artması, kadın cinayetleri, şiddet eğilimi, ağır şiddet eğilimi bu tercihin doğal bir sonucudur. AK PARTİ, artık bir zengin ve elitler partisidir, başka da hiçbir şey değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Dün, çürüyen bu sisteme namuslu bir stajyer olarak başlayan ve orada, çalıştığı mekânda geldiği yerin değerlerini taşıyan o arkadaşlar, bugün, kaynağı belli olmayan milyonlarla, pudra şekeriyle kafa yapıp milletle alay etmişlerdir. Bu, insanımızın zaafı değildir, haşa; bu, çürüyen sistemin doğal bir sonucudur. Unutmayalım arkadaşlar, küçük suçlar, büyük suçların anasıdır. O ana, bu sistemin sahipleridir, saraydır. Saray, artık zenginlerin mutfağı olmuştur. Saray, zenginlerle yatılıp kalkılan, akşam yemekleri yenilen bir sofradan başka hiçbir anlam taşımamaktadır. Sarayın zengin mutfağına varsın onları çağırınsınlar, biz halkımıza gönlümüzü

açtık, soframızı açtık, biz varız, canımızla, soframızla varız, helal ekmeğimizle, ahlakımızla varız, herkesi, bütün yurttaşlarımızı soframıza davet ediyoruz. Bu davet bizim, sağ olsun dostlar, buyurun dostlar, bu davet bizim. (CHP sıralarından alkışlar) O gün yapacağımız bütçe de bu memleketin bütçesi olacaktır.

Rahmetli arkadaşım Erol Olçok, yıllar önce Erkan Mumcu'yla birlikte, bir grup arkadaşıyla beraber ziyaretime geldi -rahmetle yâd edeyim şehidimizi- bana biraz yüklenerek "Sen neye karşısın arkadaş? Sen neye karşısın biz de ona karşısın. Bak 'bürokratik oligarşi' diye yazıyordun, 'yolsuzluk' diyordun, senin söylediklerinin aynısını söylüyoruz, neden bize muhalefet ediyorsun?" demişti. Allah rahmet eylesin. Bugün yaşanacakları o gün kendisine anlatmıştım şahitlerin huzurunda, hayal gördüğümü ifade etmişti. Keşke ben yanılsaydım, keşke hayal görseydim, keşke oligarşinin kendisi hâline düşmeseydiniz, keşke oligarşiye yenilmeseydiniz, teslim olmasaydınız, ona dönüşmeseydiniz, keşke, keşke, keşke... Geçti. O günleri mumla arıyoruz. Sarayda sadece bir kişi, tek adam bütçe dâhil her şeye karar veriyor, 27 bin imzanın tek sorumlusu o, tam 27 bin imzanın tek sorumlusu o. Sadece bir kişi 27 bin imza atıyor. Bu ucube rejimin bütçesi yapılabilir mi arkadaşlar? Soruyorum: Ağustos ayına kadar 160 milyar dolar borç ödenecek. Para var mı? Yok. Merkez Bankası eksi 70 milyar dolarda, cari açık 40 milyar dolar. Bunları yüreğim yanarak söylüyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Rakamlar hep yanlış.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bunları yüreğim yanarak söylüyorum, kahroluyorum söylerken; keşke bunları söylemez hâlde olsaydım, keşke başka şeylerden konuşabilseydik.

Bakın, 1 trilyon 750 milyar liralık bütçeyi Meclise getirdiğinizde dolar 9 liraydı, bugün 14 lira oldu. Bu ateşi siz yaktınız arkadaşlar, o nedenle bu bir veda bütçesidir, çürüyen sistemin düşüşüdür, sona gelindiğinin adıdır, "..."(x) diye yazmaktadır. Dışarıda, sinemaların hepsinde oynuyor; biraz yabancılara bakarsanız görürsünüz.

Saray, piyasaları yatıştırmak için orta vadeli plan açıkladı. Orta vadeli plan, Türkiye ekonomisinin geçmiştten bugüne taşıdığı, son dönemde giderek ağırlaşan, bütün yapısal problemleri çözecek vaatler bütünüydü; daha açıklandığı gün yok oldu, şu an için bir orta vadeli plan yoktur; geçerli değildir, hükümsüzdür, tüm hedefleri anlamsız hâlde gelmiştir, 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına dayanak teşkil eden orta vadeli plan, tüm varsayımlarıyla keenlemyekündür.

Orta vadeli plana göre 2022 yılı için öngörülen dolar kuru 9,7; orta vadeli plana göre 2024 yılında öngörülen dolar kuru 10,27; bugün, dolar 14 lira arkadaşlar, tam 14 lira. Bu nedenle, böylesi bir ortamda 2022 yılı bütçesini Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşmek anlamsızdır çünkü plan yoktur, program yoktur, gerçekliği yoktur; gerçek olan şey içine düştüğümüz derin yoksulluktur. Bugün içinde bulunduğumuz şey bütçe değildir, bugün içinde bulunduğumuz şey derin yoksulluktur. Biz, derin yoksulluk ağına yakalandık; okullarda çocuklarımız aç, öğretmenlerimiz aç, ana babalar aç. "Açız, aç." diye bağırnlara hakaret eden bir iktidarımız var, bir saray düzenimiz var. Bu olabilir mi? Oldu, başımıza geldi.

Size soruyorum: Bu bir bütçeyse, bugün üzerine konuştuğumuz şey bir bütçeyse -Sayın Engin Altay, siz bir öğretmensiniz- bugün, derhal, hemen, şimdi bir önergeyle devlet okullarımızda -bir önerge versin arkadaşlarımız, önergeyi veren arkadaşlarımızı avuçlarımız patlayana kadar alkışlayacağım, biz de destekleriz- okul beslenme programını neden başlatmıyoruz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hemen.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Neden çocuklarımız okula aç gidiyorlar, neden okuldan aç geliyorlar, bu bir bütçeysen neden çocuklarımızın açlığıyla mücadele etmiyoruz? Bu sorunun yanıtını verebilecek bir bütçe değildir bu. Madem buna bütçe diyorsun, madem böyle bir bütçen var, o zaman yaz getir kardeşim, yaz getir, biz altına imza atacağız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yemek var ya okullarda.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Nerede yemek var?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Var tabii okullarda.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Senin dünyadan haberin yok ya.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin yok ya.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yok ya, varsa ben milletvekilliğini bırakacağım.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Var tabii.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Tabii, senin çocuklar özel okula gidiyor, değil mi?

BAŞKAN – Sayın Özkan, Genel Kurula hitap edin lütfen.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bastırıyorsun 50 bin, 50 bin. Ha, senin çocuklarının gittiği okulda var, evet, fakir fukaranın gittiği okulda yok. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Taşımалıda bile var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Taşımалıda var, evet. 1 milyon lira da bütçeye ödenek koydun, onunla mı övünüyorsun?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hepsinde var, hepsinde.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Taşımалıdaki tostla mı övünüyorsun?

BAŞKAN – Sayın Özkan, Genel Kurula hitap edelim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Taşımалıdaki tostla mı övünüyorsun? Yazık, yazık.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sana yazıklar olsun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Madem bu, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesidir, dolar baronlarını, tefecileri zengin etmekten vazgeçin. Gelin hep beraber...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “Yemek yok.” diyor ya.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Okulda yemek yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Atıp duruyorsun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hadi oradan!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hadi be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hadi!

BAŞKAN – Sayın Özkan... Sayın Tunç...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Senin söylediğin gerçek çıksın, senin söylediğin gerçek çıksın...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin dünyadan haberin yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Senin dünyadan haberin yok. Okula git, çocuğunla beraber okula git.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin dünyadan haberin yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Buradan hep beraber bu önergeyi geçirelim, çocuklarımızı açlıktan kurtaralım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Okullarda yemek yokmuş, yalan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bak, seni millet duyuyor, seni millete şikâyet ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Palavra.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bu arkadaşı millete şikâyet ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Palavracısın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Aç gönderdiğiniz çocuklarınızın aç kalması için burada bana laf atıyor, o kadar. Başka bir çözümü yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Her şeyin yalan ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sen şunu da bilmiyorsun: Öğlen, özel sektörde çalışanlar yarım gevrek, yarım boyoz; kamuda çalışanlar akşam çocuklarına yemek götürebilmek için sefer taşıyla öğlen çıkan yemeği götürüyorlar. Bir ulusun açlığıyla, bir milletin açlığıyla böyle dalga geçilmez.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hadi be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hadi oradan be!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Her şeyin palavra senin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – “Palavracı” sana derler, her şeyin palavra, sensin o.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yalan atma, yalan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun dün söylediği gibi, bu bir kumpas bütçesidir, halka kumpas kurulmuştur bu bütçeyle. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Biz, bu bütçenin hakkını ve hukukunu, bu halkın hakkını ve hukukunu bu arkadaşlara, palavracılara yedirmeyeceğiz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin çocuğun özel okula gidiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Okullarda, zengin okullarındaki ekmeğe yemekle devlet okullarındaki açlığı karşılaştıran, birbiriyle açlık yarıştıran, 1 milyon liralık ödenekle...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Yalan konuşuyorsun, yalan!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yalan senin söylediğin şey. Şuradan gideriz bir okulda...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Devlet okullarından konuşma, haberin yok senin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yalancı sensin, hadi oradan! (AK PARTİ sıralarından alkışlar gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Özkan, Genel Kurula hitap edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sizin gücünüz ancak böyle palavralara yeter.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sen hangi devlet okulunu gördün?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – İstanbul Büyükşehir Belediyesinin... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilim...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Niçin yapamayacağımızı ben size anlatayım, yapamazsınız, bu iktidar yapamaz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sen hangi devlet okulunu gördün?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Malazgirt İlkokulunda okudum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hiçbir devlet okuluna gittin mi sen?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hepsinde ben okudum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yazık sana be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ben hep devlet okulunda okudum; tabii giderim, besleme değilim ben.

BAŞKAN – Sayın Özkan, Sayın Özkan...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ben bu milletin çocuğuyum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Özel okulda okudun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hadi oradan be!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hadi be!

BAŞKAN – Lütfen Genel Kurula hitap edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – İstanbul Büyükşehir Belediyesinin süt yardımını yasaklayan bunlardır.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ne yasaklaması ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yasaklayan bunlardır. (CHP sıralarından alkışlar) İstanbul Büyükşehir Belediyesinin taşımalı... Annesinin yanında çocuk, elinden tutacak hastaneye gidecek.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Dünyadan haberin yok be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hiç mi yoksulluk görmediniz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sizin Türkiye’den hiç mi haberiniz yok?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Hiç mi açlık görmediniz? Hiç mi bilmiyorsunuz bunu?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Hangi semtin...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sizinle her semtin okuluna giderim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Gidelim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Eğer bir devlet okulunda öğle yemeği varsa ben her şeyi kabul ederim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hadi gidelim, hadi gidelim, hadi.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Gel gidelim...

BAŞKAN – Sayın Tunç, lütfen...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Siz İstanbul Büyükşehir Belediyesinin uygulamalarına engel vururken o yoksulların hayatlarına büyük bir darbe indirdiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaç kişiye verdi, kaç kişiye verdi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Bilmez misiniz, dünyayı yakarsa garipler yakar, sarayı yakarsa o gariplerin ahı ile oyları yıkar; bunu da unutmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaç tane öğrenciye vermiş? Kaç öğrenciye vermiş, kaç? Kaç öğrenciye vermiş? İstanbul’da 3 milyon öğrenci var, kaç öğrenciye vermiş?

ERKAN AYDIN (Bursa) – 1 milyon öğrenciye verdik.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bak oradan Sayıştay raporlarına, 15 bin öğrenciye vermiş, laf atıyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Derin Yoksulluk Ağı, bugün sosyal dayanışma grubu üzerinden, bugün sosyal dayanışma ağı üzerinden “yoklar listesi”ni açıkladı. Yoklar listesi: Yoksulun evinde tüp yok, sıvı yağ yok, un yok, şeker yok, çay yok, makarna yok, hazır çorba yok; yok, yok, yok. Okula giden çocuğun eline verecek peynir yok, peynir yok. Hadi, hepiniz yağ ile bal içindesiniz, hiç ihtiyacınız yok; peki, kardeşim, olmayanı düşünmez misiniz ya?

ARZU AYDIN (Bolu) – Vay be, vay be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Olmayan için yüreğinizde bir ateş yanmaz mı ya? Yoksul yaşayan kitleler için bir göz yaşı dökmez misiniz ya? Bu utançtan kurtulalım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Biz onlarla beraberiz, sen hiç merak etme.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Benim yediğim boğazımdan geçmiyor, seninkinden geçiyor, anladım ben seni, seninkinden geçiyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Biz onlarla beraberiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Vallahi döner geçiyor!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ne biliyorsun? Nereden biliyorsun? Beni mi takip ediyorsun?

BAŞKAN – Sayın Özkan, lütfen Genel Kurula hitap eder misiniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ne olduğunu nereden biliyorsunuz?

Seninle devlet okuluna gideceğim. Senin dediğini...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sen palavra atıyorsun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Palavracı sensin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Benim çocuğum devlet okulunda, seninki nerede?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Marketlerde bile bebek bezlerine kilit, yağa kilit...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yalana bak!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – ...sınırlı satış, dayanıklı tüketim mallarının tamamına sınırlı satış.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Mamaya kilit.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Un yok, un, un!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Söyle Başkanım, söyle; hiçbir şey yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Un yok Başkan, un, un!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Paralel evrende yaşıyorlar, paralel evrende; paralel evrende yaşıyor bu arkadaşlar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, devletimize niye yalan söylüyorsunuz ya! Devlete niye iftira atıyorsunuz!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Ya, o zaman, varsa gelin de hep beraber bir önerge verelim, bu iş bitsin. Niye uzatıyorsunuz ya?

Arkadaşlar, devlet çökmüştür. Millî İstihbarat Teşkilatının yirmi yıl önce Türkiye'ye getirdiği Abdullah Öcalan cezaevinde; kaçırılan 2 daire başkanımız var; birisi içeride, birisi dışarıda mücadeleyle

sorumlu. Ne oldu bu çocuklara? Ne oldu bu çocuklara? Neye gülüyorsun be! Ne oldu bu çocuklara? Çok mu keyifli bir şey, neye gülüyorsun? Nerede?

ARZU AYDIN (Bolu) – Ne bağıryorsun?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sizin canınız yanmıyor, benim canım yanıyor.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Senden başka... Nasıl bir konuşmadır bu ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Murat Mercan Amerika’da büyükelçi yapıldı; kurucu.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Canınız kolay kolay yanmaz sizin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Siyasetleştirilen bürokrasi maalesef, canına okudu Türkiye’nin, siyasetin içine düşürülen bürokrasi. Murat Mercan, Fetullah’la görüşüyor arkadaşlar.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Fetullah kim? Terör örgütü lideri.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Henri Barkey -beyler biliyorlar- darbenin planlayıcısı, Amerika’nın Türkiye’de Fetullahçılara yardım eden adamı. “Darbeden önce Türkiye’de.” diyordunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Kanaltürk’ü kime verdin?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Sen istedin de vermedim mi?

SALİH CORA (Trabzon) – FETÖ’cülere niye verdin?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – İddianameyi oku onun nasıl verildiğini öğrenirsin.

Henri Barkey’in evinde ne görüştü Murat Mercan? Ne konuştular? Murat Mercan’la o görüşmenin tutanakları devletin arşivinde var mı? Henri Barkey ne dedi ona? Niye Fetullahçılarla bir görüşme var?

ARZU AYDIN (Bolu) – Bu bilgiyi nereden aldınız?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – 15 Temmuz şehitlerinin mezarda ruhları sızlar, yazıktır. Ne yapmaya çalışıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Onu sen açıklayacaksın, senin büyükelçin, benim değil.

ARZU AYDIN (Bolu) – Kimle ortakısınız?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Meslekten bir diplomat olsaydı bunu yapmazdı. Notları da mutlaka devletin arşivinde olurdu.

Türkiye’nin teslim alınan bürokrasisini liyakat üzerinden yeniden kuracağız. Biz, umutsuzluk dergâhı değiliz. Liyakat üzerinden yeniden kuracağız, milletimize söz veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Hiçbir hukuksuzluğa göz açtırmayacağız, sizin bürokratik oligarşinizi yıkacağız! (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hadi be!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yıkacağız. Kokuşan bürokrasi...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – 15 Temmuzda yıkamadılar, darbeciler yıkamadı, sen mi yıkacaksın?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – O Fetullah’ın bürokrasisi, sen oraya mı dâhilsin yoksa?

Kokuşan bürokrasi sokağa taşmasın diye TÜİK’in kapılarını sıkı sıkı kapatabilirsiniz, ne fayda! O kapılar halka açılacak, çürüten sistem milletin oylarıyla temizlenecek. Milletten kaçırdıklarını, milletten çaldıklarını biz millete teslim edeceğiz, herkese hak ettiğini vereceğiz, telafi edeceğiz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayal, hayal.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Milletimize sözümüzdür.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayal gördün, hayal.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ha, ha, ha! Çok güldüm!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Niye gülüyorsun?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Senin zavallılığına gülüyorum, zavallılığına.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kendi zavallılığına gül.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Şu an daha da kötüydü, konuşmadan daha da kötüydü. Solun hâli bu, solun geldiği hâl bu. Tuncay Bey bile bu konuşmayı yapmışsa sol bitmiştir, bu kadar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, pek kısa bir söz talebim var, müsaade ederseniz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, bakın, bu kadar sataşmaya rağmen, ben söz istemedim. Çünkü yapılan anlaşma gereği, Sayın Engin Altay’la da az önce konuştuğumuzda “Grupların konuşmaları tamamlandıktan sonra Grup Başkan Vekilleri söz isteyecek.” dediği için bu kadar sataşmaya rağmen söz istemedim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İste, iste.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – O zaman, biz anlaşma falan yapmayalım aramızda. Niye anlaşma yapıyoruz o zaman?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Canım, ben 60’a göre...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Grup Başkan Vekilleri kendi aralarında neden anlaşma yapıyorlar o zaman?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşma değil, canımı yakan, içimi acıtan bir mesele oldu.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ben içimi acıtan şeyi söyleyeyim. Bu ülkede, öğrencilerden tebeşir parası, odun parası istenen Türkiye’den bugün geldiğimiz Türkiye’ye... Bunları konuşmuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Bu kadar yalanın hangisine cevap vereceğiz?

BAŞKAN – Sayın Ünal... Sayın Altay, müsaade eder misiniz.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Ünal, siz de söz talep ederseniz, ben niçin talep ettiğinizi size de sorarım.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri...

Evet, sataşmadan dolayı turun sonunda veriyoruz sözleri.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O ayrı, ben pek kısa...

BAŞKAN – Ama henüz Sayın Altay niçin söz talep ettiğini söylemedi. Grup Başkan Vekili, bütün Grup Başkan Vekilleri söz talep ettiğinde niçin talep ettiğini soruyorum zaten doğal olarak, eğer...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ama az önce siz, aynı şekilde, diğer Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş söz istediğinde vermediniz.

BAŞKAN – Ama verdim. Bakın, sonra bir değerlendirme yapıyordu, dedim ki tur sonunda yapacağız.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sonunda konuşmalar tamamlandıktan sonra Meral Danış Beştaş’a söz verdiniz.

BAŞKAN – Evet, şimdi, bakın, Sayın Ünal, Sayın Altay henüz niçin söz istediğini söylemedi. Bir sataşmadan dolayı söz isteseydi aynı şeyleri tekrarlayacaktım. 60’a göre bir açıklama yapabilir, doğaldır ama bir sataşma veya değerlendirme yapacaksa -genel değerlendirme- “Tur sonunu bekleyeceğiz.” diyecektim ama fırsat vermediniz siz bana. Aynen bu şekilde.

Şimdi, Sayın Engin Altay’ı dinliyorum, eğer sataşmadan söz talebi varsa tur sonunda...

ENGİN ALTAY (İstanbul) –Yok efendim, söz talebi sataşmadan değil.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Pek kısa olarak, beni çok inciten bir hâlde ilgili yüce Genel Kurula bir durumu, duygumu anlatmak istedim. Buna hakkım yok mu ya? Sabahtan beri ağzımızı açmadık ya.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Biz de açmadık.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aç sen de, aç, ben de açayım.

BAŞKAN – Peki, Sayın Altay, bunu da bir değerlendirme kabul edelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, meramımı dinlemeyecek misiniz? Efendim, şimdiye kadar bitirmiştim çoktan. Şimdi, kesilecek, yeniden bir dakika söz verirseniz.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan’ın 2022 yılı bütçesinin birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında, Millî İstihbarat Teşkilatından 2 mensubumuzun kaçırıldığına dair ifadesine AK PARTİ sıralarından kahkahalarla karşılık verilmesinin kendisini incittiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şuna çok üzüldüm: Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi; biz kendi aramızda tartışırız, ederiz. Sayın Tuncay Özkan kürsüden dedi ki: “2 vatan evladı, Millî İstihbarat Teşkilatı mensubumuz kaçırıldı.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Daire Başkanı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Üst düzey; alt düzey olsa da fark etmez. Bir üzüntüsünü dile getirdi, AK PARTİ sıralarından âdeta kahkahalar.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir şey söz konusu değil.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yok öyle bir şey.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu beni incitti ya, söyleyeceğim buydu ya, söyleyeceğim buydu ya. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, peki.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir durum söz konusu olmadı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oldu ya.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Olmadı, hayır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aç, incele ya.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle bir şeyi kabul etmiyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oldu, açın tutanakları.

BAŞKAN – Sayın Ünal, size söz veriyorum, buyurun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Lütfen, görüşmelere devam edelim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum anlayışımıza.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Evet, söz sırası Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere’de.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, insanlık tarihine baktığımızda parlamentolar özgürlüğün mekânları olmuşlardır. Gazi Meclisimiz de özgürlükler tarihine sahiptir ve Gazi Meclisimiz de Türkiye’de ülkeyi kuran, demokrasiyi getiren bir maziye sahiptir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve denetim görevleri Anayasa gereğidir. Ancak özellikle 2017 referandumunu ve akabinde 2018’de yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Gazi Meclisimizin yetkileri tırtıklanmıştır ve Gazi Meclisimizin millet adına denetim yapma yetkisi tamamen ortadan kaldırılmıştır. Değerli milletvekilleri, biz bunu nereden anlıyoruz? Meclisimizin özellikle üyelerinin, milletvekillerinin denetimdeki tek silahı, Anayasa’mıza göre yazılı soru önergesidir. 27’nci Yasama Döneminde Meclis Başkanlığına 55.294 yazılı soru önergesi verilmiş, yürütme tarafından bunlardan sadece 6.809’una cevap verilmiş, tam 27.323 yazılı soru önergesi süre geçtikten sonra cevaplanmış, 34.132 tanesine de yürütme ve Cumhurbaşkanlığı tenezzül edip cevap dahi vermemiştir. Bu tabloya baktığımızda Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yürütme, milletin temsilcisi olan milletvekillerini hesaba almamaktadır. Milletvekillerinin sorduğu sorulara cevap süresinde gelmediği için milletvekilleri denetim görevini tam olarak yapamamaktadırlar. Aynı şekilde Meclis araştırması önergelerinde de durum aynıdır, kanun tekliflerinde de durum aynıdır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Mecliste uygun bir müzakere ortamı kalmamıştır. Bakanlıklardan gelen kanun teklifleri komisyonlarda parmak çoğunluğuyla geçmekte, Genel Kurulda da aynı şekilde kanunlaşmaktadır. Burada,

Mecliste son dönemlerde maalesef, nitelikli kanun yapılmamaktadır. Örnek olarak en son Türkiye Barolar Birliği için burada bir kanun çıktı. Siz bir kişiyi başkan seçmek için kanun çıkardınız; ne oldu? Hafta sonu kongre oldu ve sizin şahsı için kanun çıkardığınız şahıs kaybetti. Ne oldu sizin kanununuz? Elinizde kaldı, patladı. Dolayısıyla Parlamento bu dönemde, bu hükümet sisteminde nitelikli yasa da yapamamaktadır.

Bir de değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yasama organına paralel olarak Cumhurbaşkanına da kararname çıkarma yetkisi verdi. İşte, tabloya baktığımızda tek kişi 87 kararname çıkararak 2.534 maddelik kararnameler çıkarmış. 600 kişilik Millet Meclisi 200 kanun çıkarmış, 2.646 maddelik kanunlar yapmış. Buraya baktığımızda tek adam yememiş, içmemiş, yatmamış, hep kanun çıkarmış. Bu tabloya baktığımızda Sayın Cumhurbaşkanı sadece ekonominin değil, aynı zamanda hukukun da kitabını yazmış. İşte, sizin Cumhurbaşkanınızın tek adam rejiminin Meclisimizi, ülkemizi getirdiği tablo; işte, arkadaşlar, burada. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, tabii, şu anda çatısı altında bulunduğumuz Mecliste de birtakım hukuksuzluklar var. Özellikle Meclis çalışanları açısından ücret anlamında büyük adaletsizlikler var. Biz bunu defalarca söyledik buradan ancak Meclis Başkanlığı bu olaya duyarız kalıyor. Meclis Başkanlığı kendi çalışanlarının, personellerinin hakkını, hukukunu koruyamıyor. Meclis Başkanlığının Meclisin itibarını koruma gibi asli bir görevi var ancak bu dönem yaşadıklarımız, gerçekten Meclisin kendi temsilcilerinin hakkını hukukunu dahi koruyamadığını gördük. Bu Parlamentoda milletin oyuyla seçilmiş milletvekilleri polis zoruyla gözaltına alındı, cezaevine gönderildi. Biz Parlamento olarak milletvekillerinin hukukunu yüksek mahkemelere teslim ettik, dolayısıyla Meclisimizin itibarı zedelendi. Meclis itibarını korumak Meclis Başkanının görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bir İçişleri Bakanı çıkıp “Mafyadan aylık 10 bin lira rüşvet alan siyasetçi var.” diyor, Meclis Başkanı seyrediyor. İşte, sizin ülkeyi getirdiğiniz durum.

Değerli milletvekilleri, ben AK PARTİ'nin 2022 bütçesini özetliyorum: Egemenliğin sahibi olan millete bu bütçede ekmek yok, bu bütçede ekmek yok arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, on dokuz yıllık AK PARTİ iktidarının ekonomi politikalarının Türkiye'yi getirdiği yeri de özetliyorum: Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana! İşte, AK PARTİ'nin yönettiği Türkiye.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal'da.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çantada ne var, herkes merak ediyor ama çıkaracağız.

Başkanım, başlatmazsanız sevinirim ama özür diliyorum.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Başkanım, işportacılık yasaklanmıştı Mecliste, yeniden başlamışlar.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Mahmut ağabey, şapkadan ne çıkacak?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şapkadan tavşan çıkacak.

BAŞKAN – Mahmut Bey, başlayalım artık.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Özür dilerim. Hemen başlıyorum.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; 2022 yılı Meclis bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Konuşulacak çok şey var ama bugün farklı bir hadiseyi anlatacağım size. Yetkileri kuşa çevrilen Meclisi anlatacağım. Artık lüks ve şatafat sevdalılarının mekânı olan bir Meclisi anlatacağım. Nedir bu? Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ana Binası'nda koca bir koca bir koridor var, hiç gideniniz oldu mu? Sizden istirhamım, o koca koridora bir gidin, Eski Meclis Başkanlarının makam odaları yapıldı orada. Kaç kişi var? Aslında 10 Meclis Başkanı var ama o şatafatlı olan odalarda 9 Meclis Başkanı var. Kimler var orada? İsmail Kahraman, İsmet Yılmaz, Cemil Çiçek, Mehmet Ali Şahin, Köksal Toptan, Bülent Arınç, Ömer İzgi, Mustafa Kalemlı, Cahit Karakaş ama her birisinin emrinde de 3 personel var ve makam araçları, akaryakıtlar da hariç. Aynı zamanda, İzmir Milletvekili, yine, Sayın Binali Bey'i, onu bir başka başlık altında anlatacağım; onunla 10 kişi var. Sayın Mustafa Şentop'un selefleri ayda yılda bir sefer Meclise geliyorlar çay kahve içmek için, koca makam odalarına ne gerek var? Yani bu Meclis Başkanı sıfatı manevi anlamda çok ağır, çok iyi bir unvandır; buna gerek var mıdır?

Ayrıca, eski Meclis Başkanlarına araç tahsis edilmiş durumda. Akaryakıt tahsisi yapıp yapılmadığını... Sayın Bilgiç bilgilendirirse sevinirim. Ayrıca, verdikleri akaryakıt miktarı nedir? Bunda da Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna açıklama yapsınlar. Sizin yaptığınız bu, hakikaten hangi vicdana sığar? Yani burada 10 Meclis Başkanı olacak, araç vereceksiniz, personel vereceksiniz, oda vereceksiniz, telefon vereceksiniz, elektrik vereceksiniz, su vereceksiniz; vatandaş evinde elektrige, suya muhtaç. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı sıfatlı bir kişi var ki o hâlen milletvekili yani hâlen Meclisten ayrılmadı ama o da eski Meclis Başkanları koridorlarında, makam odası tahsis edilen kişi, yakın zamanda AK Parti Grup Başkanı seçilen Sayın İsmet Yılmaz'dan bahsedeceğim. Sayın İsmet Yılmaz Bey, kendisi 23 Nisan koltuk değişimi tadında Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en kısa Meclis Başkanlığını yaptı ama o makamdan vazgeçemiyor. Arkadaşlar, bunu...

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Erken seçim oldu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bu bir tiyatro değil hanımefendi. Şimdi, bunu bir tiyatro olarak kabul etmeyin, tek adam yönetimin nasıl bu hâle getirdiğini size tek tek anlatacağım.

Sayın İsmet Yılmaz Bey, birkaç hafta öncesine kadar Millî Savunma Komisyonu Başkanıydı, orada Millî Savunma Komisyonu Başkanı sıfatıyla kendisine bu şapka ile bir araç tahsis edildi, bir araç tahsis edildi. İki, geliyoruz, o aracı kullanmadıysa hangi aracı kullandı? Onun bir cevabını versinler.

Şimdi, burada canı sıkıldığı zaman eski Meclis Başkanı odasına gidiyor, bu şapkayı bıraktı, şimdi bu şapkayı takıyor. Meclis Başkanının odası var ya orada, o odaya giderken bu şapkayı takıyor, bu şapkayı da bıraktım. Şimdi, Sayın Bostancı'nın yerine gelen AK PARTİ Grup Başkanı Sayın İsmet Bey, AK PARTİ Grubuna gittiği zaman da şu şapkayı takıyor, bu da ayrı bir şapka.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Bu en güzeliymiş, en güzeli bu.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şimdi, hangisi en güzeli bilemiyorum tabii kamuoyu bunun cevabını verecek ama AK PARTİ Grubunun bir numaralı odası kendisine tahsis edildi ama AK PARTİ Grubuna giderken yeni aldığı şapkayı takıyor. Vazgeçilmez olan isim Sayın Yılmaz, 61, 62, 64'üncü Hükûmette Millî Savunma Bakanıydı. Evet yani İsmet Bey'in de hakkını yememek lazım, Meclis ona araç tahsis etti,

o aracı reddetti, Millî Savunma Bakanının aracını kullanıyor, aslında hiçbirini kullanmaması lazım. Millet İttifakı'nın iktidarında hiçbir Meclis Başkanına araç tahsis edilmemesi lazım, 3 personel tahsis edilmemesi lazım, bu odaların tahsis edilmemesi lazım, elektrik, su parasının ödenmemesi lazım. Manevi anlamda verilen bu Meclis Başkanı sıfatı aslında neyine yetmez, yedi sülalesine yeter, bundan daha iyi miras olur mu? Bundan daha iyi hiçbir miras olamaz ama maalesef bu durumda. Ve aynı durumda şimdi Sayın Binali Bey'i söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Özür dilerim. Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Sayın Binali Bey'in... Efendim, bakın, İsmet Bey'in işte tabelası şu şekilde, Binali Bey'in de bu şekilde...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ayıp ya, ayıp! Şahıslar üzerinden ayıp!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Ama Binali Bey'in durumu da daha farklı; Binali Bey ne yapıyor biliyor musunuz? Konvoyla çıkarken 10 tane araçla çıkıyor, şu andaki Sayın Meclis Başkanı çıkarken en az 7 araçla çıkıyor. Ya, bu şatafat neyinize lazım, millet aç perişan -biraz önce Tuncay bey anlattı- millet çoluk çocuğuna ekmek götüremiyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalan!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yalan mı? “Utanmaz adam!” diyeceğim ama özür diliyorum, gel kamera kayıtlarına bak, kamera kayıtlarına, kamera kayıtlarına bak.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bu, açıkça 65'e göre şahsiyatla uğraşmaktır. Lütfen, şahsiyatla uğraşmaması konusunda hatibi uyarır mısınız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalan, yalan!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Kamera kayıtlarına bak, getirsin, Meclis Başkan Vekili burada. Getirin, kim yalan söylüyor, ben mi yalan söylüyorum, siz mi yalan söylüyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUTTANAL (Devamla) – Burada, işte, getirin kamera kayıtlarını. Kim burada yalan söylüyorsa daha ağır laf söyleyeceğim; benim terbiyeme, eğitimime, parti disiplinine, parti ahlakımıza uymuyor ya. Kamera kayıtları orada.

Şimdi, bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Son söz, son söz... Son sözü söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bitiriyorum.

Sayın Meclis Başkan Vekiline... Nasuhi Güngör, bu personel -burada personel- Habertürk'ün haber yorumcusu olarak çıkıyor. Nasıl bunu yaparsınız? Gelip diğer tüm muhalefet partilerini eleştiriyor. Var mı sizin vicdanınız?

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hem Meclisten maaş alacak hem sigortası ödenecek ve Habertürk’te de siyasi yorumcu geçecek. Bu da sizin imzanız, işte buranın personeli... (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Ya seviye yerlerde.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Mahmut, o şapkalardan birini ver de kürsüye çıkarken giyeyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Önce şu Nasuhi Güngör meselesini... Hem ona cevap vereceğine “Özür dilerim.” de, bu Meclisin personeli gelecek buradaki siyasi partileri...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Habertürk yorumcusu olarak çıkacak. Size düşen sorumluluk budur. Size düşen sorumluluk budur yani.

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasuhi Güngör’le ilgili kamuoyunu bir bilgilendir.

BAŞKAN – Evet, söz sırası İzmir Milletvekili Sayın Sevda Erdan Kılıç’ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bundan yüz bir sene önce zor şartlar altında açılan Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi yönetmiş Gazi Meclisimizde oturanlar bize görkemli bir tarih, tüm kurumlarıyla laik bir cumhuriyet ve tıkr tıkr işleyen fabrikalar bıraktı ta ki siz haramzadelerin saltanatına kadar. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, “haramzade” ne demek ya, böyle bir ifade olur mu ya.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şimdi Meclis, arkadaşlarımız anlattı, işlevsiz hâlde.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Temiz dil istiyoruz, temiz dil.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – En önemli denetim araçları olan yazılı soru önergelerimiz yanıtız.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Temiz dil istiyoruz Başkan, temiz dil.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Sayıştay raporları da sansürleniyor. Bu dönem, 55.294 soru önergesinin 18.053’ü yanıtız kalmış, 27.323’ü de süresi geçtikten sonra yani Anayasa ihlal edilerek cevaplanmış. Atanmış bakanların, seçilmiş vekillere ve halka karşı bir sorumluluk duygusu hissetmediğini zaten biliyoruz da ama Anayasa ihlaline hiç ses çıkarılmamasını biz kabul edemiyoruz. Ama bilin ki sizler Anayasa ihlallerini normalleştirmeye çalışsanız da biz her seferinde bunu hatırlatacak ve hesabını muhakkak soracağız.

Değerli milletvekilleri, her yıl söylüyoruz, bu yıl bir daha söyleyeceğim: Kendi içinde adaleti sağlayamayan bir kurum ülkeye adalet getiremez. Meclis çalışanlarının farklı statüleri ve farklı maaşları var biliyorsunuz, bunların bir an önce “eşit işe eşit ücret” şiarıyla düzenlenmesi gerekiyor ve yol arkadaşlarımız danışmanlarımız var, onların özlük hakları ve kıdem tazminatlarıyla ilgili de ivedilikle bir düzenleme muhakkak yapılmalı.

Değerli milletvekilleri, Sayıştay Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca dış denetim yapmak üzere görevlendirdiği Komisyonun bir raporu var, bu raporda şöyle diyor: “Bazı harcırah beyannameleri yasal süresinde yapılmamış ve yasal faiz hesaplanmış, bunlar da ilgililerin maaşlarından kesilmiş; 70 lira 27 kuruş, 42 lira 36 kuruş, 73 lira 18 kuruş.” Sayın Başkan, keşke devletin bütün kurumları bu kadar hassas davranırsa bu konuda. Doğrusu, devlet bankalarından milyonlarca kredi çekip yandaşların bunları ödemediği, Demirören grubunun Ziraat Bankasından çektiği 750 milyon doları ödemediği, Doğu İnşaatın son üç yılda hiçbir kurumlar vergisini ödemediği, Cengiz İnşaatın 2018’de hiç kurumlar vergisi ödemediği, Özaltın İnşaatın 2020’de kurumlar vergisini hiç ödemediği ve Limak İnşaatın 2019-2020’de hiç kurumlar vergisi ödemediği bir ülkede çalışan emekçinin maaş kesintisine gelince gösterilen kuruşluk hassasiyet hakikaten gözlerimizi yaşarttı hepimizin. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, binlerce esnaf ve şirketin batışına göz yumduğunuz, milyonlarca işsiz, yoksul ve çaresiz kaderine terk ettiğiniz, küçük bir azınlığın mutluluğu için cebini boşalttığınız bu millet ise son beş yılda 2 trilyon dolar vergi ödeyip görevini yaptı. Bu halkın ödediği vergiler nerelere gitti? Tabii ki biliyorsunuz, 5’li çetelere, saray beslemelerinin 2’li, 3’lü, 5’li maaşlarına gitti ve her felakette IBAN vererek, vatandaşa el açarak para isteyenlerin hesabını halkımızın ilk seçimde kapatacağını bizler de çok iyi biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu ülkeye karşı sorumluluğumuz çok. Kolluk güçlerine gazeteci tartaklanan, işini yapmasını engelleyen, suçu işleyeni değil, onu haber yapanı tutuklayan zihniyetten ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. Yangın söndürmek için bilimden değil de Diyanetin yağmur duasından medet uman zihniyetten bu ülkeyi kurtarmamız gerekiyor. Kadın katillerini koruyan, kadınlar ölmesin diye eylem yapanlara biber gazıyla, copla, TOMA’yla, elinde ne varsa saldıran zihniyetten ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. (CHP sıralarından alkışlar) Kendi iradesiyle bıyık bile bırakamayan, ancak İstanbul Sözleşmesi hakkında atıp tutan, tek adam sözleşmeden çekilirken irade koyamayan bu eril zihniyetten bu ülkeyi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. (CHP sıralarından alkışlar) Kendi bakanlığına ürün satan ve sattığı yanına kâr kalan bu zihniyetten ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. Çiftçi toprağını ekemez, ektiğini toplayamaz, toplasa da satamaz hâldeyken kamu bankalarından aldığı beleş kredilerle zenginleşen yandaşlardan ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. Emeklilikte yaşa takılanları, atanmayan öğretmenleri, mühendisleri, sağlıkçıları yani umutla kadro bekleyenleri görmezden gelen bu zihniyetten ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) - Sanatçılar, gençler işsizlikten; çocuğuna pantolon alamayan babalar, pazara gidecek parası olmayan anneler intihar ederken yoksulluktan, bu milletin vergileriyle zengin olan yandaşlar için bütçe hazırlayan zihniyetten bu ülkeyi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var.

Değerli milletvekilleri, son olarak, halkı yoksullukla kırılıp evine ekmeğe götüremezken, yetkisi çok ama iş sorumluluk almaya gelince birden yok olan, her mevsim için ayrı ayrı yaptırdığı saraylarında yaşayan tek adamdan ve tek adam zihniyetinden ülkemizi kurtarmak gibi bir sorumluluğumuz var. (CHP sıralarından alkışlar)

O yüzden, bu bütçe son bütçeniz, bu koltuklar son koltuklarımız olacak, geliyor gelmekte olan diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, tek bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünal.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Lütfen, İç Tüzük 66’yı ve 67’yi rica ediyorum uygulayın çünkü İç Tüzük 66 açık bir şekilde, hatibin konu dışına çıkması durumunda Başkan tarafından uyarılmasını gerektiriyor. Aynı zamanda, İç Tüzük 67 de temiz bir dil kullanmayı gerektiriyor. “Haramzade” ifadesini lütfen, aynıyla iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ortada bir bütçe olsa da konuşsak.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – O zaman bu Kurulu niye yapıyoruz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ortada bir bütçe olsa da konuşsak.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – O zaman bu görüşmeleri yapmayalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dolar 8 lirayken hazırladığımız bütçeyi, dolar 14 lira oldu, Meclise getiriyorsunuz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – O zaman bu görüşmeleri yapmayalım. Yapmoyalım mı?

HALİL ETYEMEZ (Konya) – O zaman çıkma kürsüye.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Milletle dalga geçer gibi ya!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kaynakların yanlış kullanılmasıdır yoksulluk.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Grup Başkan Vekilleri.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Görüşmelere devam ediyoruz.

Söz Sırası...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yeni aldığımız bir haber var. Bununla ilgili Bakan da buradayken, 60’a göre, Grup Başkan Vekili olarak bir söz talep ediyorum. Konuşmalarla ilgili değil Başkanım. Yani 60’a göre pek kısa bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un, Gençlik ve Spor Bakanının Antalya İlim ve Kültür Derneğinin öğrenci yurdunda işlenen cinayete dair bir açıklama yapıp yapmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biraz önce aldığımız bir habere göre, Antalya Kepez ilçesinde Antalya İlim ve Kültür Derneğinin -kısa adı ALİM Derneği- 4 katlı öğrenci yurdunun yemekhanesinde aşçı olarak çalışan İhsan Güney’in Akdeniz Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği 1’inci sınıf öğrencisi Mehmet Sami Tuğrul adlı öğrencinin başını satırla kestiği iddiası basına yansdı. Yurtlardan sorumlu Gençlik ve Spor Bakanımız bugün burada. Öğrencilerimizi devlet yurdunda barındırmayı beceremeyen ve cemaat yurtlarına mahkûm eden bu Bakanlık bu konuda bir açıklama yapacak mıdır? Kamuoyunun takdirine sunuyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen’de.

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP’nin son bütçesi olacak 2022 yılı bütçesinde Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili söz almış bulunmaktayım.

Kamu Denetçiliği Kurumu, Meclise bağlı ve son derece önemli bir görev ifa eden bir kurum. Görevi, idarenin eylem ve işlemlerini insan haklarına dayalı, adalet anlayışı içinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak. Çok önemli bir iş yapmaya çalışıyorlar ama Kurumun işi çok zor çünkü AKP iktidarında hukuka ve hakkaniyete uyan zaten hiç kimse yok. Hukuka uymayan AKP iktidarı Kurumun önerilerine umarım uyar, uyması da zorunlu. Kurumun 2020 yılı Faaliyet Raporu’na bakacak olursak, 2020 yılında daha önceki yıllarda olmayan inanılmaz bir sayıda başvuruyla karşılaşılıyor. Kuruma 2020 yılında gelen başvuru sayısı 90.209 -yangın var demek- çözümlenen dosya sayısı 71.699, idareye tavsiye kararı verilen dosya sayısı 68.128.

Sayın milletvekilleri, bunların pek çoğu bankayla ilgili. Demek ki bankalar insanların canını öyle bir yakmış ki insanlar artık her yerden bir umut, feryat figan başvuruyorlar. Ama bunun yanında, Kuruma başvuruların 15 bin tanesi bakanlıklarla ilgili, 15 bin başvuru. 15 bin idari başvurudan idarenin cevap verdiği dosya sayısı 1.325; 13.500 başvuru ne oldu? Meçhul. Tanıdık değil mi sayın milletvekilleri? Milletvekillerimizin soru önergelerine cevap vermeyen veya boş cevaplarla savaştıran siyasi iktidardan burada da başka bir yaklaşım beklemek hayalcilik olurdu.

Tek adam rejimiyle beraber bakanlar, Meclis yerine kendilerini atayan tek adama ve saraya hesap vermek dışında başka bir şey yapmıyorlar. Ben buradan sayın bakanlara sesleniyorum: Bakın, bu millete vermediğiniz hesapları yarın bu millet size sandıkta soracak. (CHP sıralarından alkışlar) Çok açık söylüyorum, halktan alınan vergilerle çalışan kamu kurumlarının tamamı herkese hesap vermek zorundadır. Meclise de hesap vereceksiniz, halka da hesap vereceksiniz, vatandaşa da hesap vereceksiniz. Kamu kurumlarının kapılarını da kimseye kapatmayacaksınız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bir kurumda hesap vermiyorsanız o kurumda hırsızlık yapıldığı iddiası insanın aklına geliyor. Kim bir kurumda hesap vermiyorsa, o kurumda hırsızlık varsa ona ortak olmuş sayılır. Ben, size sadece bir örnek vermek istiyorum: TRT’yle ilgili üç buçuk yılda tam 15 tane soru önergesi verdim, TRT’nin harcamalarını sordum. TRT kimin? Kamunun. Verilen tüm soru önergelerine cevap “Ticari sır.” diye geldi. Kamuda

ticari sır diye bir şey olmaz, her şey kamunun malıdır, her bilgiyi vermek zorundasınız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Çok açık söylüyorum, TRT’de Kartal İmam Hatip ekibi her ay milyonlarca lirayı heba ediyor; iddia, hortumladıkları yönünde. Yine, içeriden gelen bilgilere göre -buradan sizinle paylaşıyorum- filmleri seçen, yapımları seçen heyettekilerin firmalardan ve kişilerden komisyon aldığı iddiaları var. Eğer alıyorlarsa haram zıkkım olsun. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Biz bunları soruyoruz “Ticari sır.” diyorsunuz. Vatandaştan ne saklıyorsunuz? Halka ait Türk Hava Yollarını soruyoruz, Türk Hava Yollarının her şeyi “Ticari sır.” Ödenmeyen kredileri soruyoruz -750 milyon dolar- vatandaşın, tüyü bitmemiş yetimin hakkını soruyoruz “Ticari sır.” Yandaş müteahhitlerin silinen vergilerini soruyoruz “Ticari sır.” Her şey ticari sır. Ne değil? “Hiçbir şey.” Niye? “Vatandaşa hesap vermeyeceğiz.” Önergelerimize “Ticari sır.” diyenlerin tamamı yapılan hırsızlıklara ortak olmuş addedilir. Açık ve net söylüyorum, sorudan korkan aslında vereceği cevaptan korkmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği neden çok önemlidir, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ses anlaşılmıyor, biraz daha bağır.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

İdarenin her türlü eylem ve işleminin kanuna uyguna olması gerekiyor, her türlü eylem ve işleminin denetlenmesi gerekiyor. İdare yani siyasi iktidar önce Meclise, sonra halka hesap vermek zorundadır ama tek adam rejiminde sarayda kurulan paralel devlet hiç kimseye hesap vermiyor.

Halk aç, 50 milyon kişi yoksulluk sınırı altında, 15 milyon kişi açlık sınırı altında yaşıyor. Saraylılar ve saray şürekâsı ne yapıyor? Saray müteahhitleri ne yapıyor? Osmanlı’nın Lale Devri’ni arattırıyorsunuz. Lüks içinde, şatafat içinde yaşıyorlar. Uçaklar, lüks araçlar, pudra şekerleri, yatlar, katlar, dövizle garantili ihaleler; sanki bu ülke Yağma Hasan’ın böreği. Yazıklar olsun!

Kamu Denetçiliğinin işi zor ama geliyor gelmekte olan; bu sizin son bütçeniz, gelecek bütçe halkın iktidarında halkın bütçesi olacak.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Daha çok beklersin!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Yok öyle bir şey.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Gel, cesaretin varsa sandığa gidelim! Pazara git, pazarda dolaş, halkı gör! Hadi oradan!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Antmen.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bağırma!

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kes sesini!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Otur yerine!

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Halktan bihabersiniz be!

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu’nda.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi güçlendirilmeli ve etkili kılınmalıdır. 2017’de kurul hâlinde yönetim,

siyasal karar düzenekleri, siyasal sorumluluk kaldırılmış, yürütme ilk kez tek bir kişiye verilmiştir. Parti Başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme, devlet, siyaset, idare üçlü ayırımına dayanan geleneksel devlet yönetim yapısını altüst etmiş, bu durumun yarattığı kaos bütçe görüşmelerine somut bir biçimde yansımıştır.

SALİH CORA (Trabzon) – Hocam, size beş dakika verilmesi doğru mu?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, bir hocaya beş dakika verilmesi doğru mu?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ya, bir dinle, bir şey öğren ya!

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Gerçekten, yürütme üzerinde tekeli yetkiye sahip olan kişi devletin varlık nedeniyle özdeşleşen bütçede yok. Uygulamada her yerde hazır ve her şeye nazır kişi en olması gereken yerde yok; yer Türkiye Büyük Millet Meclisi, konu bütçe.

Anayasa Mahkemesi denetimi ve etkililiği üzerinde bu ortamda konuşuyoruz. Avrupa modeli üzerine kurulan Anayasa Mahkemesi 60'ıncı yılında, kuruluş amaçları doğrultusunda, karşılaştırmalı anayasa yargısı verileri ışığında değerlendirilmelidir. Anayasa Mahkemesi kararları kesin ve bağlayıcıdır, bu konuda tartışma yapılmamalıdır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yapanları sınıfta bırak Hocam.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hocam öğrencilerin var mı orada?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Anayasa Mahkemesi kararlarını eleştirmek yerinde ve yararlıdır ama tanımamak, uygulamamak ve Anayasa Mahkemesini kapatmakla tehdit etmek anayasal düzeni tahrip ve ilga girişimidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından alkışlar) Normlar hiyerarşisi ters yüz edilmiştir. 2017 Anayasa değişikliğiyle kurulan ve siyasal anayasal tarihimize yabancı olan parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütmede yasal düzenleme amacı olarak kamu yararından çok siyasal saikler öne çıkmakta, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri çoğu kez anayasal yetki çerçevesi dışında ve torba biçiminde, istisnasız olarak gerekçesiz hazırlanmaktadır.

Yasa teklifinde kendi gündemini belirleyemeyen yüce Meclis, Anayasa'nın emredici ve yasaklayıcı maddelerine açıkça aykırı düzenleme yapmakta sakınca görmemekte; yine, denetim alanında olan CBK'leri denetlemekten kaçınmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarıyla çakışan düzenlemeler Anayasa Komisyonuna götürülmeden yeniden yasalaştırılmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa Mahkemesinin pilot kararları gereği yapmak zorunda olduğu düzenlemeleri yapmaktan kaçınmaktadır. İşte, bu durum karşısında Cumhuriyet Halk Partisi için Anayasa Mahkemesine etkili başvuruda bulunmak sadece anayasal yükümlülük değil, aynı zamanda tarihsel bir sorumluluktur ama yaratılan bu hukuk enkazı karşısında en etkili, en uzman Anayasa Mahkemesi raportörleri bile etkisiz kalabilmektedir. Bu bakımdan, Anayasa Mahkemesinin iş yükünün azalması için adil yargılanma gerekleri yargı bütününde geçerli kılınmalıdır. Anayasa Mahkemesinin sadece iş yükü fazla olduğu için değil, baskılar nedeniyle iş yükü artmaktadır. 12/9/2010'da yapılan Anayasa referandumuyla bireysel başvuru hakkının tanınması Avrupa Mahkemesi ve Avrupa Sözleşmesi'nin ciddiye alındığını gösterir. O nedenle yargı bütününde reform yapılması gerekirdi, bireysel başvuruda adil yargının gereklerinin bütün yargıya teşmil edilmesi ölçüsünde Anayasa Mahkemesi etkili olabilirdi ama bu yapılmadığı için sadece 2021'in ilk on bir ayında 130 hak ihlali kararı 21 hak türüne yayılmaktadır, çok geniş bir alana. Ama Anayasa Mahkemesi ancak on beş ayda karar verebilmekte bir dosya üzerinde, CBK'ler üzerinde ise on yedi ay

beklemekte. Ama ciddi bir gündem sorunu bulunmakta, en yaşamsal yasalar, OHAL'in devamına dair yasa, 1 no.lu CBK veya yeniden yasalaştırılan Anayasa Mahkemesi kararları üzerine çıkarılan yasalar aradan üç yıl geçtiği hâlde hâlâ bekletilmektedir; bu, ciddi bir sorundur. Yani kısaca, anayasal OHAL sürmektedir. Peki, Anayasa Mahkemesinin etkili kılınması için ne yapmak gerekir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir kez yürütme, suçsuzluk karinesi, kanunsuz emir ve yargı bağımsızlığına ilişkin Anayasa maddelerine kesinlikle saygı duymalıdır. Yasama kürsüsünden “Anayasa Mahkemesi kararları bağlayıcı değildir.” deme cüreti dile getirilmemelidir, bu kesinlikle kabul edilemez. Yargı Anayasa Mahkemesi kararlarına uymalı, uymayanlar yaptırıma tabi tutulmalıdır. Şu hâlde, öncesinde yapılması gerekenler var; Meclise büyük görev düşmekte. Anayasa Mahkemesi yorum tekniklerini uygularken Avrupa benzerlerinden esinlenmeli, sonrasında ise kararları tartışmasız bir biçimde uygulanmalıdır.

Evet, Türkiye Cumhuriyeti'nde bütün bunlar var olan anayasal düzen içerisinde yapılması gerekenler ama Türkiye Cumhuriyeti'ni kurtarmak için demokratik hukuk devleti inşası acil bir görevdir. Öncelikle, cumhuriyetin temel kurumlarını yasama, yürütme, yargı bütününde, yargının bağımsız olduğu erkler ayrılığı, hesap verebilir hükümet, anayasal denge ve denetim düzeneklerinin tanındığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sözünü bitirsin Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - ...bir demokratik hukuk devleti anayasası gerekliliği açıktır.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Hatay Milletvekili Suzan Şahin'de.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum.

Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapmaktadır ama bazılarının yanlış anladığı gibi, TBMM'ye bağlı değildir. Sayıştay, özünde kamu ve toplum adına denetim yapan bağımsız bir anayasal kuruluştur. Vatandaşın kamu giderlerini karşılamak üzere üstlendikleri vergilerin amacına uygun harcanıp harcanmadığının yine toplum adına denetlenmesi modern demokrasilerin en belirleyici tarihsel özelliğidir. Dolayısıyla Sayıştay gibi kurumların bağımsızlığının gözetilmesi sadece siyasilere görevi değil, tüm halkımızın titizlenmesi gereken bir konudur. Sayıştay, verimlilik ve etkinlik denetimi düzleminden basit bir performans denetimine indirgenmiş olmakla birlikte, Sayıştay denetimi dışında tutulan işlemler kategorisi, kurumlar kategorisi giderek yaygınlaşmakta ve bu da tabii ki hukuk devleti ilkesine ağır bir darbe indirmektedir. Denetimden muaf tutulan Varlık Fonu bunun en büyük kanıtıdır. Böylece, AKP'nin istediği dikensiz gül bahçesi yani denetimsiz icraat ortamı hızla oluşturulmuştur. Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet Denetleme Teşkilatı ve Sayıştay gibi tüm mekanizmaların içi boşaltılmıştır. İçerikler incelendiğinde, Anayasa ve 6085 sayılı Kanun'da belirtilen denetim yetkisinin

filen ortadan kaldırıldığı görülmektedir. Bağımsız yargıdan ve bağımsız denetimden kaçış bir bütündür ve Anayasa'ya aykırılıktır, demokrasiden kaçıştır. Bugün denetçiler baskı altındadır. Bu durum düzenlilik denetim raporlarında yapılan tespitlerin rapor okuma komiteleri tarafından rapordan çıkartıldığından ve sansürlendiğinden bellidir. Şeffaflık olmadığı da raporlarda kişi adlarının bulunmamasından ve eksik gelir tahsilatlarında rakam verilmemesinden bellidir. Ki bugün gelinen süreçte 83 milyonun içine düşürüldüğü ekonomik buhran ve Türkiye'nin itibarının yerlerde oluşu, AKP'nin israf ve yolsuzluğa dayalı rejiminin ülkeyi sürüklediği felaketlerin en büyüğü olmuştur. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün görüştüğümüz bu bütçenin dayanağı olan orta vadeli programın yayımlandığı 5 Eylül 2021 tarihinde dolar kuru 8,3 lirayken bugün dolar 13,8 lira. Son üç ayda AKP'nin ekonomide yarattığı bilinçli türbülansla bütçe Meclisten geçmeden kadük oldu. Bütçeyi hazırlayan Bakan istifa edip kaçtı. AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan ve hazinenin gizli bakanı, sosyete damadı bütçeyi daha doğmadan öldürdü. Aslında, bu kumpas sadece halka yapılmadı.

Değerli milletvekilleri, kumpas, iktidara da yapılmış bir kumpastır ve trajikomik bir durumdadır. Daha önceden size de haber vermedi Sayın Erdoğan böyle bir ekonomi politikası izleyeceğini. Öngörüsüz ekonomi politikaları ve halk için değil, rant için yapılan bütçelemeler vatandaşa zam, vergi ve açıklık olarak geri döndü, dönüyor. Türkiye'yi on dokuz yıllık fetret devrine sokanların sayesinde bugün bütçeler yetersiz, halk perişan.

Eğitimden sosyal adalete, demokrasiden eşitliğe kadar birçok alanda ülkeyi üçüncü dünya ülkelerinden bile kötü hâle getiren AKP esnafa, çiftçiye, işçiye, öğrenciyeye yönelik değil, israfa, şatafata, ağırlama giderlerine, yandaşına, komisyoncusuna kaynak sağlıyor. Türkiye'yi Avrupa'nın zam şampiyonu yapan, ağır vergiler ve gece yarısı kararlarıyla vatandaşı açlığa mahkûm eden, dövizdeki dalgalanmaya çanak tutup Türk lirasını pul edip yandaşını ve yabancı ortaklarını zenginleştiren AKP bugün yaşanan ekonomik buhranın tek sorumlusudur. Düşük faiz, yüksek kur ve yüksek enflasyonu bilinçli olarak ülkeye dayatıp giderayak vatandaşın vergilerini cebine indirme gayesinde olanlar; karısı, kocası, çocuğu çocuğu devletten sekiz maaş alanlar her gün yeni bir zam haberiyle güne başlanmıyormuş gibi utanmadan, sıkılmadan kameralar karşısına çıkıyor. Yok "dış güçler", yok "ekonomik savaş", yok "kurtuluş savaşı" demagojisiyle milletin aklıyla alay edenler ülkeyi uçuruma sürüklüyor. Halka değil, ranta; hizmete değil, yolsuzluğa bütçe hazırlayanlar bu öngörüsüz yönetememe hâlinin tek sorumlusudur. Evet, sorumlu AKP ve küçük ortağıdır sayın milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Türkiye, 2021 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 139 ülke arasında 117'nci sırada yer aldı, Türkiye bir önceki yıl 107'nci sırada yer alıyordu. Dünya Sefalet Endeksi'nde 156 ülke arasında 21'inci olan Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında ise 1'inci sırada bulunuyor. Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre Türkiye 180 ülke arasında 86'nci sırada yer aldı. Son sekiz yıl içinde en çok gerileyen 5 ülke arasındaki yerimizi koruduk. Bu istatistik veriler bir kez daha gösterdi ki AKP artık yönetemiyor ve uçurumun kıyısında bir Türkiye yarattı. AKP'nin denetlenmemek, sorgulanmamak için çıkarmadığı yasa kalmadı; lügatlarında "şeffaflık" diye bir şey yok ama artık ne yaparlarsa yapsınlar milletin gözünden hiçbir şey kaçmıyor. Hiçbir vatanseverin içine sindiremeyeceği bu kumpas bütçesini kabul etmemiz mümkün değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Merak etmeyin, bu, son sömürü bütçesidir; bu, son faiz bütçesidir! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Cesaretiniz varsa getirin sandığı, görün! Geliyor gelmekte olan! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İzmir Milletvekili Sayın Ednan Arslan’da.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; EPDK bütçesi üzerine parti grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

EPDK, üstlendiği görev ve aldığı kararlarla 84 milyon insanın hayatını doğrudan etkileyen, çok önemli bir kurumdur. Maalesef her geçen gün vatandaşın enerji giderleri artıyor, her gün yeni bir zamlara güne uyanıyoruz. Biraz evvel, buraya çıkmadan önce de 66 kuruş motorin zammı geldi ve motorin fiyatları da çift haneleri geçmiş durumda. Son üç yılda, faturasını ödemediği için elektriği kesilen abone sayısı, hane sayısı 12 milyon. 5 milyon abonenin doğal gazı kesildi, 15.382 sanayi kuruluşu ise maalesef üretimine ara vermek zorunda kaldı. 2016 yılında 230 kilovatlık bir elektrik faturası 94 lirayken bugün 210 lira. Geçtiğimiz ağustos ayından bugüne kadar 4 kişilik bir ailenin faturası aylık olarak -doğal gaz, elektrik ve benzin faturaları- 250 lira artmış durumda. Bir sanayi odası başkanının enerjiyle ilgili söylediği şu sözünü sizlere hatırlatmak isterim çünkü bunun sonucu zam demektir: “Enerjinin üretimdeki payı yüzde 8’lerden 12’lere çıktı.” Ama bunu söylediğinde dolar kuru bu kadar yüksek değildi ve enerji fiyatları bu kadar artmamıştı. Ama Sayın Bakan hâlâ en ucuz doğal gazı kullandığımızı iddia etmekte.

Bakın, EPDK bütçesiyle ilgili, Sayıştayın yapmış olduğu birkaç tespit var. Enerji piyasalarında yükümlülüklerini yerine getirmeyen, usulsüzlük yapan firmalara EPDK ceza kesiyor ama ne hikmetse bu cezalar bir türlü tahsil edilemiyor. 2020’ye kadar 3 milyar 848 milyon liralık ceza kesildi bu kurumlara ama bunun sadece 395 milyonu tahsil edilmiş durumda.

Bir başka tespit, kamu kurumlarından doğal gaz güvence bedeli alınmaması gerektiği hâlde doğal gaz şirketleri ne hikmetse Türkiye Büyük Millet Meclisinden, Cumhurbaşkanlığından ve hatta Enerji Bakanlığından dahi güvence bedeli alıyor. Peki, güvence bedeli nedir? Dağıtım şirketi tarafından alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla bir defaya mahsus olmak üzere alınan ücret. Yani dağıtım şirketlerimiz devletimizin kurumlarına maalesef güvenmiyor.

Sayın Bakanım, bu pusulayı size Komisyon görüşmelerimizde de göstermiştim. Viranşehir’de Urfalı bir çiftçi bunu getirdi, bana verdi. Bakın, burada diyor ki: “Ödeme pusulasıdır.” Üstünde bir miktar para yazıyor ve “Gidin, şu ilgili hesaba yatırın.” diyor. Ya, biz faturalamayı bile doğru düzgün beceremez hâlde geldik. Sizin elinize şöyle bir pusula tutuşturulsa gidip bir bankaya ödeme yapar mısınız? Böyle bir düzen var mı dünyada? (CHP sıralarından alkışlar) Maalesef, ülkemizi getirdiğiniz durum budur. Lütfen, Sayın Bakanım, şu rezalete son verelim. Çiftçinin eline bir ödeme pusulası veriyorsunuz, “Gidin şu bankaya, şunu yatırın.” diyorsunuz. Ya, o faturada ilk endeks var, son endeks var, tarifenin kaç para yazdığı var. Buradan bunların hangisini kontrol edebilir çiftçi, hangisine bakabilir vatandaş ya da ne hak iddia edebilir bu ödeme pusulası üzerinden? Lütfen, bu ilkeye de bir an önce son verelim.

Önemli sorunlarımızdan biri kayıp kaçak bedelleri. Bakın, ülkemizdeki kayıp kaçak oranı yüzde 11-12’ler seviyesinde yani bu, şu demek: Ödediğimiz her 100 liralık faturanın içerisinde 11-12 lira kayıp

kaçak bedeli var. Geçen yılki elektrik üretimimiz 306 milyar kilovatsaat. Bunun yaklaşık 35 milyar kilovattı kayıp kaçak. “Bunun parasal değeri nedir?” diye hesapladığımızda karşımıza 26 milyar TL gibi bir bedel çıkıyor yani namuslu vatandaşın cebinden kayıp kaçak bedeli olarak her yıl bu şirketlerin cebine 26 milyar TL para koyuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kayıp kaçak bedelleri bir an evvel düşürülmeli, OECD ülkelerinin seviyesine getirilmelidir. Kayıp kaçak bedelini alıyoruz, bir de şunu yapıyoruz Sayın Bakanım: Ya, zaten namuslu adam bunu birilerinin yerine ödüyor, bir de onun KDV’sini de alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Yani kayıp kaçak bedelinin KDV’sini de ödüyor namuslu vatandaş. Peki, bu şirketler kayıp kaçakla ilgili ne yapıyor Sayın Bakanım? Soru soruyoruz, her sorduğumuz soruyu “Ticari sır.” diye geçiştiriyorlar ama bir şirket bir cevap verdi. Dedik ki: Bu kayıp kaçakla ilgili siz ne yapıyorsunuz? Bununla ilgili sözleşmenizdeki hükümler nedir? Verdikleri cevap şu: “Şirketimizin özelleştirme sözleşmesinde kayıp kaçakla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.” Niye bulunsun ki? Umurunda mı şirketin kayıp kaçakla mücadele? Namuslu vatandaşın cebinden faturalarla çatır çatır alıyor ve biz buna maalesef seyirci kalıyoruz. Peki, EPDK ne yapıyor? Kayıp kaçığa ilişkin tahmini oranlar belirliyor; vatandaş kayıp kaçak için cebinden çıkan payı görmesin diye, hakkını aramasın diye faturaları sansürlemekle görevli ve faturaları torba fatura yaparak bu bedelin görülmesini engelliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Bunun da bir an önce düzeltilmesi gerekiyor.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyor, geliyor gelmekte olan diyerek bu son bütçenizin de hayırlı olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İzmir Milletvekili Sayın Tacettin Bayır’da.

Buyurun Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’yle ilgili olarak Enerji Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son üç yılda elektrige, doğal gaz, kömüre, benzine, mazota ve LPG’ye beklenenin çok çok üzerinde zamlar geldi. Yapılan aşırı zamlar sonucunda emeklilerin, işçilerin, çiftçilerin, küçük esnafların ve memurların bu fahiş faturaları ödeyemediği ve çok büyük mağduriyetler yaşadığı yadsınamaz bir gerçek. Zamlar gerçekten kaldırılabilir boyutta değildir. Bu yüzden, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun da dediği gibi, derhâl kara kış fonunun oluşturulması gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde Bakan Fatih Dönmez’in ağzından “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı” ve “BOTAS” kelimelerini hiç duymadık. Sayın Bakan, şimdi size soruyorum: Bu kurumlar size bağlı mıdır, değil midir? Başka bir bakanlığa bağlandı, bizim mi haberimiz yok? Bu 2 kurumun Varlık Fonuna devredilmiş olması ve denetimlerinin KİT Komisyonu tarafından yapılıyor olması, bunlarla ilgili bir şey söylemenize engel mi olmaktadır yoksa KİT Mevzuatı’ndan bunları çıkarmak mı istiyorsunuz?

Sayın Bakan, partili Cumhurbaşkanınızın yaptığı gibi, enerjiyle ilgili alınacak kararlarda sektör temsilcilerinin görüşlerini dikkate almadan alınan kararları hayata geçiriyorsunuz. “Ben yaptım oldu.” anlayışıyla devlet yönetilemez. Uygulamış olduğunuz yanlış politikaların acı reçetesini ne yazık ki vatandaşımız ödüyor ve gün geçtikçe daha da fakirleşiyor.

Kayıp kaçak bedelinin faturasını da halkın sırtına yüklemekten artık vazgeçin, buna bir çözüm bulun, bulamıyorsanız bırakın, “Yapamıyoruz.” deyin, biz gelir yaparız, müsaade edin yeter. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; TEİAŞ kârını bir yılda 3’e katlamasına rağmen TEİAŞ’ı niçin özelleştirmek istiyorsunuz? 3 kurum ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. Bu vesileyle, TEİAŞ’ın, TPAO’nun, BOTAS’ın özelleştirilmesini doğru bulmamaktayız; atalarımızın malını, cumhuriyetin değerlerini satarak har vurup harman savuran bu müsrif, savurgan tavrınızdan vazgeçiniz. Çok değil, bir sene önce, döviz girdisi için Borsa İstanbulun yüzde 10’unu Katarlılara verdiniz, her sene devlet kurumlarını babanızın malıymış gibi satmaya devam ediyorsunuz. Ülkeyi yönetenlerin görevi kazanımları satıp ayakta kalmaya çalışmak değil, tam tersine daha fazla üretip kazanarak, yatırım yaparak devleti daha güçlü kılmak olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Türk lirasının dolar karşısında kaybettiği her kuruş bize zam olarak geri dönmektedir. Enerjide dışa bağımlı olmanın bedelini ağır ödüyoruz. Sonucunda esnaf kira fiyatının 2 katı faturayla karşılaşılıyor, vatandaş sene başında ödediği 200 liralık faturaya şu anda 300 lira elektrik parası ödüyor. Sanayici ise bitmiş durumda zaten. Bir hafta önce sanayi ve elektrik üretiminde kullanılan doğal gazda yüzde 20 zam geldi, zaten kasım ayında yüzde 48 zam yapılmıştı. Böyle devam ederse üretim sevdalısı sanayicilerimiz yurt dışı rekabet gücünü kaybedip ihracat yapamaz hâle geleceklerdir. Bir an önce tedbir almalıyız.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yaz saati uygulamasıyla altı yılda 6 milyar TL tasarruf yapıldığına dair gazetelerde haberler çıktı. Bugün ise Bakan Dönmez yaz saati uygulamasının stresi ve depresyonu azalttığını söyledi. Sayın Bakan, siz de mi bu verileri TÜİK’ten alıyorsunuz yoksa? Bakan hesaplamayı nasıl yaptığını açıklamadığı gibi bir de psikoloji bilimine el atmış olsa gerek ki ben Sayın Bakanı elektrik ve elektronik mühendisi sanıyordum, meğerse psikoloji eğitimi de almış. Gerçi, alıştık bu arada bakanların vatandaşlara akıl vermelerine. “Kalın kazak giyin.” diyen mi ararsınız, “Doğal gazı kısın.” diyen mi ararsınız; vatandaş herhâlde bunları düşünemiyor ki bu şekilde akıl vermeyi uygun görüyorlar vatandaşta.

Tasarrufla ilgili, Bakanın söylediğini teyit edecek bir bilimsel veri yoktur. Hangi kriterleri baz alıyorsunuz? Doğru hesap yapıldığını nasıl bileceğiz? Derhâl, Sabit Saat Uygulaması Değerlendirme Raporu’nu açıklamanızı bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Devlet tarafından çıkarılması gereken yer altı ve yer üstü kaynaklarımız devlet kurumu olan MTA tarafından yapılması gerekirken bugün ne yazık ki yandaşlara verilmiştir.

Çok övünerek söylediğiniz “yerli ve millî” kavramı sorgulanır hâle gelmiştir. EPDK’nin tahsil edemediği cezalar Kurumun on yıllık gelirine bedeldir. MAPEG, EPDK gibi, kestiği cezalarda alacakların takibini yapamamaktadır. Şirketlerin vatandaştan tahsil ettiği elektrik enerjisi fonu bedelleri Bakanlık hesabına hâlâ yatırılmıyor ve Bakanlık bunun Maliyeyle ortak takibini yapacak bir sistemi hâlâ kuramamıştır. 37 enerji şirketi vatandaştan elektrik enerjisi fonu bedelini tahsil etti ama Bakanlık hesabına yatırmadı.

Sahi, bu arada 128 milyar dolar nerede?

Hepinize saygılar sunuyorum.

Geliyor gelmekte olan! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu’nda.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizim, bazı şeyleri söylemekten dilimizde tüy bitti gerçekten. Hani, nasıl desem; insan duvara konuşsa duvar bile yeşerir ama AKP Hükûmeti duvardan da beter. “İyi şeyler yaptık, bizi tebrik edin.” diyorsunuz, edelim. Olmayan gençlik politikalarınızla ilgili yıllardır eleştiriliyorsunuz, bana mısın demiyorsunuz ya, sizi gerçekten tebrik ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Hatırlarsanız, geçtiğimiz senelerde, size, gençler adına, işsizlik ve mutsuzluk Oscar’ı vermiştim, maalesef siz durumu çok yanlış anlamışsınız; 2018’de yüzde 20 olan genç işsizliği bugün yüzde 25’in üzerine çıktı, üniversiteli işsizlik oranı yüzde 14 oldu, ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranıysa yüzde 30 oldu. Cesaretinizi takdir etmemek mümkün değil gerçekten(!)

Enflasyon yüzde 50. Bu ülkede üniversite öğrencileri 650 lirayla yaşamaya, yurtlarda 19 lirayla karınlarını doyurmaya çalışıyor. Bunun dünya standardı olduğunu söylüyorsunuz. Değerli arkadaşlar, lütfen, bu dünya standardını bir deneyimleyin. Bir gün “dünya standardı” dediğiniz o yurtlarda kalın mesela, bir gün kalıp 19 lirayla karınızı doyurmayı deneyin mesela; bir ay 650 lirayla geçinmeyi deneyin bakalım. Ya, Bakanlığınız daha yeni 80,5 milyona 494 tane araba kiraladı. Bu parayla ne yapabiliyorsunuz? 2,5 milyon öğrenciye dört sene boyunca burs verebilirsiniz. Güya faize karşısınız ama öğrenci kredilerini faiziyle geri istiyorsunuz. Ya, lüks arabalar kiralayacağınıza bu faizleri silsenize. Silin diyoruz, silmiyorsunuz; öneride bulunuyoruz, duymuyorsunuz; soruyoruz, cevap vermiyorsunuz; eleştiriyoruz, kötü oluyoruz; seçim yapın diyoruz, yanaşmıyorsunuz. Gençler, yer bulamadığı için parklarda yatıyor; “Yurt yok.” diyor, terörist oluyor. Mesela, Bartın’da “Yurtta su yok.” diye bağırın, eylem yapan gençleri “Yurttan atarım.” diye tehdit ediyorsunuz. “Para yok.” diyor, sadaka verir gibi “Gözünüze dizinize dursun.” diyorsunuz; “İş yok.” diyor, “Canım, her üniversite mezunu da iş mi bulacak?” diyorsunuz. Yurt dışına gidiyor gençler, beyin göçü var, ona da “Gezmeye gidiyor.” diyorsunuz. Pes diyorum, hiç utanmanız yok gerçekten! (CHP sıralarından alkışlar) Belki reislerinizin, Bakanlarımızın çocukları yurt dışında geziyor olabilirler tabii, bilemiyorum ama torpil imkânı olmayan gençlerin şu anda yurt dışında gezecek gücü de yok, imkânı da yok, gençler yurt dışına göçüyor arkadaşlar ve Bakanlığımızın bu konuda yaptığı hiçbir şey yok, suspus bakıyorsunuz. Size ayna tutacak her söze, her şeye, her eyleme karşısınız; “Ses çıkarını bastırabilirim, bastıramadığımızda da topu taca atalım...” Çok kabiliyetlisiniz bu konuda, gerçekten takdir ediyorum (!)

“Genç işsizliği” deyince, topu Çalışma Bakanına atıyorsunuz. Ya, Boğaziçi Üniversitesinde öğrenciler anayasal haklarını kullandıkları için ters kelepçeyle tutukladınız, yurt eylemlerinde gençleri parklarda kovaladınız.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Rektörün arabasının üstüne çıkıyor, anayasal hakkını kullanmak üstüne çıkıp tepiniyor.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Değil sokağa çıkmak, sosyal medyada bir şey paylaşmaya korkar oldular. Beyza Buldağ, Boğaziçi eylemlerine katıldığı için tutuklandı, eylemlere katıldığı için öğrencilerin bursları kesildi, haberiniz var mı? Gençler ifade özgürlüğünün olmamasından şikâyetçiler ama bunlar sizi ilgilendirmiyor, atın topu Adalet Bakanına. Para kazanmak için inşaatta çalışmak zorunda kalan tıp öğrencisi Remzi Ersu hayatını kaybetti; bu da mı sizi ilgilendirmiyor? 13 yaşında kâğıt toplayarak geçimini sağladığı el arabasına el konulan Samet, o da mı sizi ilgilendirmiyor? Atın topu Çalışma Bakanına, atın topu İçişleri Bakanına. Muhatap olduğunuz tek konu var KYK, onu da elinize yüzünüze bulaştırdınız. Dün FETÖ'nün elinde olan yurtlar bugün TÜGVA'da, Ensar'da. Dün sizi kandıran cemaatlerin binbir türlü ülkenin dört bir yanında; bu yurtları cemaatlere değil de neden KYK'ye vermediniz, ya hiç mi aklınıza gelmiyor? Bu ülkede üniversite enflasyonu var, bu ülkede beyin göçü var; gençler mutsuz, ifade özgürlüğü yok, adalet yok, gelecekleri yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gitmiş Aysu Bankoğlu, gelmiş Mahmut Tanal; bunun da üslubu bozulmuş.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Siz, bütçenizin yüzde 3'ünü gençlere ayırmışsınız, gelmişsiniz burada bir de “Gençlik Bakanım.” diye oturuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Zahmet etmeseydiniz Sayın Bakan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ya, Sayın Başkan, bu nasıl ifadedir ya?

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Ya, bu bütçedeki seviye düşüklüğü...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – ...zahmet etmeseydiniz, gerçekten “gençliği” de Bakanlığınızın adından çıkarsaydınız hem siz kurtulurdunuz hem gençler kurtulurdu.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Öyle Genel Başkana böyle milletvekili!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Hatta, ona da zahmet etmeyin diye ben size tabelasını getirdim; buyurun -T.C.'sini de silmeye elim gitmedi, kusura bakmayın- Spor Bakanlığı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Öyle Genel Başkana böyle milletvekili yakışır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gitmiş Aysu, gelmiş Mahmut Tanal. Üsluba bak, çok ayıp, hiç yakışmadı size; çok ayıp, hiç yakışmadı!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Genç arkadaşlarıma sesleneceğim, son sözüm onlara: Leonard Cohen'in dediği gibi: “Herkes biliyor geminin su aldığı, herkes biliyor kaptanın yalan söylediğini, herkes biliyor zarların hileli olduğunu.” Ama az kaldı, geliyor gelmekte olan. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkürler.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mahmut Tanal var zaten, size ne gerek var?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Grup Başkan Vekilisiniz...

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Öyle Genel Başkana böyle milletvekili yakıştır zaten.

ARZU AYDIN (Bolu) – Kimin geldiğini millet gördü dün kürsüde; rahat ol, millet gördü dün, gördü kürsüde, rahat ol, millet gördü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mahmut Tanal’ın uzun saçlı hâli.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Öyle Genel Başkana böyle milletvekili işte, başka ne olacak?

BAŞKAN - Söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Özgür Karabat’ta.

Buyurun Sayın Karabat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin bildiği gibi, Türkiye, yakın bir zamanda gri listeye alındı, kara parayı aklamada ve terörün finansmanında gerekli tedbirleri almadığı konusunda suçlandı. Bunu niye söylüyorum? Kara parayla mücadele, aynı zamanda kaçak bahisle, aynı zamanda mafyayla, aynı zamanda uyuşturucuyla mücadele demektir. Ben size şimdi Sayın Bakanlığımızla ilgili bir şeyden bahsetmek istiyorum. Bizim yasal bahis ihalemiz yapıldı, Demirören grubuna verildi ve onun bir İtalyan ortağı var. Ben bu İtalyan ortağı merak ettim, internet sitesine girmek istedim, girdiğimde bir engelle karşılaştım “Uyarı!” dedi, “Uyarı!” Uyarı ne biliyor musunuz değerli arkadaşlar? “Yasa dışı bahis terörün finansmanında kullanılabilir. Yasa dışı bahis sizi suçlu duruma düşürebilir.” diyor. Hangi firma? Demirören’le beraber bizim bahis ihalemizi alan İtalyan firması; kaçak bahis işi yapıyor. Kim söylüyor? Türk Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı söylüyor. Şimdi, hâl böyle iken yani kuzuyu kurda emanet etmiş iken bizim kaçak bahisle mücadelemiz nasıl etkili olabilir değerli arkadaşlar, nasıl etkili olabilir? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu merak ediyorum ve Sayın Bakan buradayken birkaç soruyu sormak istiyorum. O “Kaçak bahisle mücadele ediyoruz. Biz yasal bahsin bütçesini 28 milyardan 64 milyara çıkarttık.” diyor. Şimdi, o zaman niye kulüplerin payı artmıyor? Merak ediyorum; bu rakamın şüpheli olup olmadığını buradan sormak istiyorum.

Sayın Bakana soruyorum: Bütün bakanlıklarda, bütün kurumlarda FETÖ operasyonu oldu. Ya, Allah aşkına, sizin oraya bu FETÖ operasyonu rastladı mı hiç? Merak ediyorum. Spor Toto Genel Müdürlüğünde hiç bu FETÖ operasyonu oldu mu? Merak ediyorum.

Sayın Bakana soruyorum: MASAK sizden kaçak bahisle mücadele bütçesi istedi mi; siz verdiniz mi? Bunu merak ediyorum, bunu soruyorum. Size soruyorum: MASAK suç ihbar listelerinde neden kaçak bahisle ilgili ihbar ödüllendirmesi yok? Bu konuda neden tedbir almıyorsunuz? Ve şunu soruyorum: Bu bahis sistemi yasal olsaydı Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Trabzonspor, Türk spor kulüpleri alacağı isim haklarıyla borçlarından kurtulabilirlerdi miydi? Bunu merak ediyorum. Bu, sporla ilgili kısım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hepimiz haberlerde vatandaşların geçim sıkıntısına tanıklık ediyoruz, emeklilerin geçim sıkıntısına tanıklık ediyoruz. Sayın Grup Başkan Vekilim, elbette bu sorumluluk AKP’ye ait ama bizim de bunları çözmek gibi görevimiz var. Dolayısıyla burada büyük bir görev sorumluluğuyla konuşuyorum. Vatandaşlarımızın hâli dertli. Bütçeden konuşmuyoruz çünkü bütçenin yüzde 40’ı buraya gelmeden erimiş. Ama gençlerimize diyorum ki: Umudunuzu kesmeyin. Bakın, Ahmed Arif: “Öyle yıkma kendini,

Öyle mahzun, öyle garip...

Nerede olursan ol,

İçerde, dışarıda, derste, sırada
Yürü üstüne üstüne
Tükür yüzüne yüzüne celladın
Fırsatçının, fesatçının, hayının...
Dayan kitap ile
Dayan iş ile
Tırnak ile, diş ile
Umut ile, seveda ile, düş ile.
Dayan rüsva etme beni.

Bir umudum sende anlıyor musun?" diyor. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, ben gençlere sesleniyorum: Bir umudumuz her şeye rağmen sizsiniz değerli gençler, her şeye rağmen sizsiniz.

Bakın, 73 bin öğrenci yurtsuz kalmış; bir umudumuz bu gençler. 1 milyon 73 bin genç iş bulma umudundan vazgeçmiş, genç işsiz sayısı 3,5 milyon; işte, bir umudumuz bu gençler. Gençlerin yarınları tüketiyor, gençler Kredi Yurtlar Kurumu borçlusu; 5,5 milyon genç; 400 bin genç KYK'yle icralık olmuş. Allah aşkına, bu tablodan hiç pay edinmiyor musunuz? Biz bunun vicdani sorumluluğunu hissediyoruz; siz hissetmiyor musunuz Allah aşkına?

Ve şimdi, size bir şey göstereyim: 50.154 genç ülkeyi terk etti, bakın, uçakla; belki de hayatlarında ilk defa bir uçağa bu ülkeyi terk etmek için bindiler. Hayatlarında ilk defa bir uçağa bu ülkeyi terk etmek için bindiler, tam 50.154 genç. Allah aşkına, buna ilişkin kendinizde hiç sorumluluk hissetmiyor musunuz? Bunu soruyorum sizlere. Ve gençlere diyorum ki: Sakın umutsuzluğa kapılmayın, bir umudumuz sizde, bunu söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Ben şimdi, size bir şey göstereceğim. Bu kep ne biliyor musunuz? Bir annenin umudu, çocuğu mezun olduğu zaman havaya fırlattığı mutluluk sevinci bu kep. Ve şimdi bu kepler mutlulukla fırlatılmıyor, bu kepler ne yazık ki bir geleceksizlik durumuyla fırlatılıyor. Değerli arkadaşlar, ben sizinle bunun üzüntüsünü paylaşmak istiyorum.

Ve şunu söylemek isterim, Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: "Biz her şeyi gençliğe bırakacağız... Geleceğin umidi, ışıklı çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktedir." Ve ben şimdi çok isterdim Sayın Bakana bu kepi emanet edeyim, gençliğin geleceğini onlara emanet edeyim ama ne yazık ki umutsuzum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sakın ha!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – O yüzden, Mustafa Kemal Atatürk'ün sahip çıktığı gençlerin kurduğu partinin Grup Başkan Vekiline, iktidarımızda gençlerin sorunlarını çözmek üzere bu kepi emanet etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – İstanbul Belediyesinden bahsedeceksin zannettim, İstanbul Belediyesinden.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son konuşmacı Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Bakanlık bünyesinde olup hasılatı Bakanlık bütçesinin tam 4 katı olan bir kurumu konuşmak istiyorum, Spor Toto Teşkilatını konuşmak istiyorum. Arkadaşlar, spor deyip aldanmayın, asıl cıdık burada. Tüm spor kamuoyunun ve siyaset kurumunun dikkatini buraya çekmek istiyorum. Bugünkü parayla tam 70 milyar lira, eski parayla 70 katrilyon lira, kayıt dışı ve denetimsiz bir şekilde buradan dağıtılıyor. Peki, neden burası seçilmiş? Çünkü Spor Toto Teşkilat Başkanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na tabi değil, tıpkı Varlık Fonu gibi; haksız ödemeler var, kayıtsız ödemeler var. Sayıştay raporunun 16’ncı sayfasında, spor federasyonları, spor kulüpleri, belediyeler, iller, hatta okullar arasında ayrımcılık yapıldığı açık bir şekilde ifade edilmiş. Geçmişte FETÖ’yle ilişkisi saptanan birçok kuruma para transferi olmuş ki bunlar hâlen araştırılmamıştır, bugün de benzer yapılara kaynak aktarımı devam etmektedir.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sen o kurumların listesini ver; her seferinde aynı yalanı söylüyorsun, o kurumların listesini ver. Yalancısı!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Soruyoruz: Sayıştay raporundaki 103 milyon hangi dernek ve vakıflara ödenmiştir? Cevap yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Yalancısın yalancı, büyük yalancısın! (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bakan... Sayın Bakan...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Konuşmayın oradan, böyle bir usul yok.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Sayın Bakan Komisyonunda da aynısını yaptı. Biz saatlerdir onu dinliyoruz ama burada beş dakika konuşmamıza müsaade etmiyor, biz saatlerdir dinliyoruz, Komisyonunda da aynısı oldu. Sizi saygıya davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Meclisi bile karıştırıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakan, çık cevap ver, ayıp ediyorsun, bir daha yapma!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Meclisi bile karıştırdınız, haddinizi bilin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Vekilim, ben ne yaptım? Ayıp ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Vakıflara...

Sayın Başkanım, süreme ilave eder misiniz.

Vakıflara para aktarmanın her çeşidi var... (CHP ve AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, müsaade eder misin.

Lütfen, oturun arkadaşlar.

Sayın Bakan, buradaki bütün arkadaşlar milletvekili, halk tarafından seçilen insanlar. Onlara “Yalancısınız.” diye hitap etme lüksünüz yok, böyle bir hitap tarzında bulunamazsınız, kimden olursa olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Devam edelim lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Şimdi, Sayın Bakan Komisyonunda da aynısı yaptı, saatlerce onu dinliyoruz, beş dakika konuşmamıza müsaade etmiyor. Bunun sebebini, ben, konuşmama ara verip hemen söylemek istiyorum, bilmeyenleriniz vardır: Saraydaki tek damat Berat değil, Sayın Kasapoğlu da damat kontenjanındandır ama Kasapoğlu bilmiyorsa öğrenecek.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Böyle kişisel, şahsi... Ayıp ya, ayıptır ya, ayıp ayıp!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Bu tek adam devletinde, saraylarda ve koltuklarda damat kadrosundan karşılık görmüş olabilirsin...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Bu yaptığın ayıptır, ayıp!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – ...ama bu milletin nazarında damat olmanın devlette makam sahibi olmaya bir öncelik olduğu günler yüz sene önce, 1920’de bu Meclis açıldığında kapandı beyler, bunu da öğreneceksiniz.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Başkan, şahsiyatla uğraşiyor burada. Böyle bir şey olur mu ya! Böyle bir şey olmaz ya! Ayıptır ya!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ayıptır ya, ayıp!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Evet, vakıflara para aktarmanın çeşit çeşit yolları var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Bakana hakaret ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüden konuşmanın bir cümlesi, bir kelimesi dahi duyulmuyor.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Arkadaşlar, tutanaklardan bakarsınız, cevap verirsiniz.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, eğer yanlış bir şey söylerse ikaz ederim ama duymuyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Bakana hakaret edildi.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Tutanaklardan bakarsınız, hakaret varsa cevap verirsiniz.

Vakıflara para aktarmanın birçok yolu var; KYK yurtlarındaki öğrencilerin yemek öğünleri parmak iziyle kontrol ediliyor ama cemaat yurtlarındaki öğrencilerin yemek yiyip yemediği parmak iziyle kontrol edilmiyor, kişi başına ödeme yapılıyor. Örneğin, cemaat yurdunda kalan bir öğrenci –misal- 1 öğün yemek yiyor ama 3 öğün parası ödeniyor, bu şekilde 2 öğün o vakfın cebine giriyor arkadaşlar. Çeşit çeşit, vakıflara ödemenin yolları var.

Tüm illerde gençlik il spor müdürlükleri TÜGVA’yla ortak programlar düzenliyor, il dışına seyahatler düzenliyor ama “sporcuların yol parası” deyince, “konaklama” deyince para yok. Önceki yıl Ordu’dan Yozgat’a giden kadın hentbol takımı konaklama parasından sakınmak için sabahın köründe yola çıktı, kendi tuttıkları minibüsle kaza yaptı, 2 yavrumuz vefat etti; haberiniz var mı? Spor Toto Teşkilatından yine, Erdoğan’ın Okçular Vakfına 3 milyon lirayı tek kalemde ödeyen bu Bakanlık, kendi 4/D işçilerinin mart ayından kasım ayına kadar parasını ödemiyor; haberiniz var mı? (CHP sıralarından alkışlar)

Spor Toto Teşkilatı 5-6 milyar reklam için para ayırmış, bazıları da eğitim kurumlarına. Bakın, Anayasa’mızın 41’inci ve 58’inci maddelerine aykırı olarak çocuk ve gençlere bahis ve şans oyunları reklamı mı yapıyorsunuz? Hakikaten enteresan da bir durum var: Hem kumara karşı ahkâm keseceksin, sonra da şans oyunlarından elde ettiğin parayı cemaat ve vakıflara aktaracaksın, afiyetle yiyeceksin; bu nasıl bir ikiyüzlülüktür.

Ya, yayıncı kuruluş BeIN Sports'a 300 milyon lira farkın da Spor Totodan ödeneceğini kim söyledi? Nihat Özdemir söyledi. Ya, sen TFF Başkanı mısın, yayıncı kuruluşun CEO'su musun Nihat Özdemir?

Çok daha fazlası da var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Şimdi, bu şekilde, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Türk sporundaki kara kutudur, Hükûmetin örtülü ödeneğidir. Sayın Bakan Spor Toto Teşkilatından geldi, Bakan olduktan sonra Spor Totoyu bıraktı sanıyorsunuz değil mi? Maalesef yanılıyorsunuz, hiç ayrılmadı ki, çünkü burada Bakan olduktan sonra çıkarılan bir yönetmelikle Spor Toto Yönetim Kuruluna Başkan oldu, geri kalan üyeleri de kendisi atıyor ama kendisinin dışında kimse bilmiyor. Bu üyelerin kim olduğunu ne Sayıştay biliyor ne biz biliyoruz, tutanaklar da ortada yok.

Spor yasasına gelince; tüm federasyona özerklik getiren, kulüp yönetimlerine mali sorumluluk yükleyen, adil, güvenli, rekabet güvencesi sağlayan, amatörden profesyonelle futbol ve tüm diğer spor dallarında çözümler üreten bir yasa gerekli midir? Gereklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Adıgüzel.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Bununla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi olarak hazırlığımız da vardır ama şu konuda uyarıyoruz: “Yeni spor kanunu getiriyoruz.” diye sporu doğrudan Bakana bağlayan, federasyonların bağımsızlığını ortadan kaldıran, şike ve teşviki yasalaştıran, işi fırsata çevirip bir iş yaparsanız sizi orta ederiz. (CHP sıralarından alkışlar) Sporda da tek adamlık yasası getirilmesine ve spor içinde yıllardır çöreklenmiş bu kirli yapının devamına asla müsaade etmeyeceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına, lehinde olmak üzere, Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2022 yılı bütçe görüşmelerinin ilk kısmı için şahsım adına lehte söz almış bulunuyorum.

AK PARTİ iktidara geldiği günden beri gençlerle yürümüş, enerjisini ve gücünü gençlerden alan bir hareket olmuştur. Partimizin kuruluş yıllarında, kiminin başörtüsü, kiminin sakalı, kiminin fikirleri uygun görülmediği, tehlikeli sayıldığı için üniversite kapılarından döndürülen gençler vardı; darbe heveslisi bir üniformalı gördüğünde hemen hazır ola geçen, sözüme ona özgür akademisyenler vardı ya hani işte, o çok özgür ve çağdaş akademi mensuplarının mağduru gençler; hayalleri vardı yaşayamadılar, hedefleri vardı, hedeflerinden alıkonmak için önlerine binbir engel koyuldu. İşte o gençler, daha özgür, gerçekten daha çağdaş bir Türkiye için partimizi destekledi. Yine aynı gençler, AK PARTİ'yi ekonomik gelişme istediği için destekledi. Akşam haberlerde, ödenek olmadığı için yakıt alamayan polis aracının yolda kaldığını gören çocuklar büyüdü ve partimize oy verdi. Artık gençler devletlerini daha fazla zaaf içinde görmek istemiyordu; IMF'den gelen sömürge valisi kılıklı müfettişlerin ülkesinde yapılacak her şeye burnunu soktuğunu ve bunun utanılası bir durum olduğunu gören gençler AK PARTİ'mize oy verdi. Örnekler uzayıp gider.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidara gelip halkın bütün sıkıntılarını çözmek için var gücüyle çalışırken yoluna taş koymaktan başka bir emelleri olmayanlar bugün gençlere bambaşka hikâyeler anlatıyor; üniversitelerde başörtülü genç kızlar da özgürce okuyabilsin diye yapılan kanuni düzenlemeleri Anayasa Mahkemesine taşıyanların kendisine “demokrat amca” dediği, türlü şirinliklere bürünmüş sosyal medya yalanlarıyla onları aldatmaya çalıştığı hikâyeler yani. Muhalefetin tutumunda, AK PARTİ iktidara geldiği günden beri değişen hiçbir şey yok; sıfır yenilik var, aynı tas, aynı hamam, sürekli kısır tartışmalar ve yapay gündemlerle iktidarı sıkıştırmaya çalışıyorlar. Biz her alanda reformlar, yenilikler ve hizmetler üretirken muhalefetin de yeni bir şeyler ürettiğini görmek isterdik ama maalesef, yine yok, yine yok.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tarikat yurtlarına teslim ettiniz çocukları.

AHMET KILIÇ (Devamla) - Bizim yolumuz bellidir. Biz, millete hizmet yolunda çalışmaya, kafa yormaya devam edeceğiz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tarikat yurtlarında kan kusturuluyor çocuklara. Yenilikleriniz bunlar mı?

AHMET KILIÇ (Devamla) - Bizim derdimiz, nüfusumuzun büyük kısmını oluşturan gençlerimizin sorunlarıyla ilgilenmek ve onlara yeni hizmetler sunmaktır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençleri tarikatların kucağına bıraktınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gençlerin boğazını kesiyorlar.

AHMET KILIÇ (Devamla) - Nedir bunlar? Gençlik merkezleri, gençlerimizin her alanda kendini geliştirebildiği birçok kurs ve eğitim imkânları...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençlerin boğazını kestiriyorsunuz açşılara. Sonra “Yenilik yaptık.” diye de çıkıp utanmadan konuşuyorsunuz.

AHMET KILIÇ (Devamla) – ...gençlerimizin mahallelerde oluşturulan spor sahalarından faydalanmaları, şehirlerimizde inşa ettiğimiz dev spor kompleksleri, harçların kaldırılması yoluyla eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, yeni ve modern öğrenci yurtları, en önemlisi de kendilerine siyaset yolunda seçim yaşının indirilmesi. Bu saydıklarım, gençlerimiz için yaptıklarımızın sadece bir kısmı. Muhalefetin yaptığı ise çarpık zihniyetleri doğrultusunda gençlerimizi manipüle ederek, aynı söylem ve yalanların değişik versiyonlarıyla onları oyalamaktır. Mecliste artık daha genç bir kuşakla siyaset yapıldığını görüyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çocukları öldürdünüz. Çarpık zihniyetlilerin eline bırakıyorsunuz çocukları.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Sadece bunun için bile hem partime hem Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a teşekkür ediyorum. Yıllardır siyasetten etkilenip siyasete girme şansı olmayan gençler, Cumhurbaşkanımızın gençlere duyduğu güvenle onlara açtığı alan sayesinde siyasetin öznesi hâline geldi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evet, Z kuşağını istemiştir.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, konuşmamın başında değinmiştim, biz AK PARTİ olarak gençlerle var olduk. Dolayısıyla, gençler bizim hem geçmişimiz hem bugünümüz hem de geleceğimizdir. Onların talepleri bizim için her zaman önceliklidir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Onlara iş bulmak zorunda değilsiniz(!)

AHMET KILIÇ (Devamla) – Bu sebeple, gençleri siyasetin nesnesi değil öznesi hâline getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Seçilme yaşını düşürerek gençlerimizin Parlametoda daha çok temsil

edilmesine olanak sağladık, siyasetin her alanında onlarla yürüdük, onlara inandık, onlara güvendidik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ama onlar size güvenmiyorlar.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Gençlik kollarımızın üye sayısı bugün ana muhalefetin toplam üye sayısını geçmiş vaziyette. Bu memleketin genç evlatlarının bize duyduğu güvenin, verdikleri desteğin en büyük göstergesi, kanıtı budur.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençlere iş bulmak zorunda değilsiniz, gençler borçlarını ödeyecek ama(!)

AHMET KILIÇ (Devamla) – Onlar için projeler ürettik, ellerimizdeki imkânlar neyse onları kullanmaktan asla vazgeçmedik.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ama borç ödesinler.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Gençleri ideolojik olarak yönlendirdiğimizi söyleyenler oldu, bizi eleştirenler oldu. Bizim gençlerimize aşılacak istediğimiz fikirler Anadolu irfanının yansımasıdır, başka bir şey barındırmaz içinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatanını, milletini seven, bu aziz milletin değerlerine saygılı nesiller yetiştirmek istiyoruz. Yüksek insani değerlerle, çağın gerekleriyle donanmış, bilimde, sporda, sanatta ileri düzeyde bir gençlik yetiştirmek istiyoruz. Her canı aziz bilen, insana değer veren, günü geldiğinde ise canını cennet vatanı için ortaya koymaktan çekinmeyecek bir nesil için çabalıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Kısacası, gençlerimizi Türk gencine yakışır şartlarda, onlara yakışır imkân ve olanaklar ile vatan ve millet aşkıyla yetiştirmek için çaba gösteriyoruz.

Bu hedeflerimizden asla geri durmayacağız çünkü Türk gençliği asla birilerinin istediği gibi kaos ve anarşiye sürüklenmeyecek, asla bazılarının istediği gibi terör örgütlerinin mağası olmayacaktır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu topraklarda yaşayan tek bir gencimizi bile, elinden tutamaz da kaybedersek vebalini omzumuzda hissederiz; anlayışımız budur ve hassasiyetimiz bunun içindir.

Bu bütçe, olimpiyatlarda yarışan sporcularımızı yetiştiren, ülkemizin dört bir yanında gençlik merkezleri ve spor tesisleriyle gençlere dokunan gençlik ve spor camiamızın bütçesidir. 2022 yılı bütçesi sağladığımız ilerlemeleri daha da öteye taşıyacak, her bir vatandaşımızın, her bir gencimizin beklentisi, talepleri ve hayalleri doğrultusunda yeni başarı hikâyelerimizin dayanağını oluşturacaktır.

2022 yılı bütçemiz hayırlı ve uğurlu olsun inşallah. (AK PARTİ sıralarından “Bravo sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Süreyya Sadi Bilgiç.

Buyurun Sayın Bilgiç. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime başlarken hepimizi saygıyla selamlıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerinin ve kurumlarımızın 2022 yılı bütçelerinin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Yoğun ve yorucu geçen bütçe görüşmelerinde canla başla gayret gösteren siz değerli milletvekillerimize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyor, kolaylıklar diliyorum.

Malumunuz olduğu üzere 2020 yılında Gazi Meclisimizin açılışının 100'üncü yılını idrak etmiştik. Güzel bir tevafuk ki 2021 yılı da tarihimiz açısından son derece önem arz eden birçok hadisenin 100'üncü yıl dönümlerine rastladı. 2021 yılı da 1921 Anayasası'nın kabul edilmesinin, Moskova Antlaşması'nın imzalanmasının, Antep'e "gazi" unvanının verilmesinin ve İstiklal Marşı'nın kabulünün 100'üncü yıl dönümleriydi. Bu özel yıl dönümlerine şahit olmak Meclisimizin 27'nci Yasama Döneminde görev alan milletvekillerine, yani bizlere nasip oldu; hepimiz bunun haklı gururunu yaşıyoruz. Meclisimiz ve devletimiz nice yüzyıllara güç ve kudretle ulaşsın ve ilelebet var olsun inşallah.

Bu vesileyle, öncelikle Meclisimizin ilk Başkanı ve kurucu liderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Birinci Meclisimizin merhum üyelerini, İstiklal Mücadelemizin bütün kahramanlarını ve Rahmetirahman'a kavuşan ecdadımızı en samimi duygularla yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Ayrıca, Meclisimizin açılışından bugüne kadar bu mukaddes çatı altında görev yapan bütün milletvekillerimizi, siyasetçilerimizi, devlet adamlarımızı şükran ve minnetle yâd ediyorum; vefat edenlere Cenab-ı Allah'tan rahmet, hayatta olanlara da sıhhat, afiyet ve uzun ömürler diliyorum.

Sayın milletvekilleri, değerli milletvekili arkadaşlarımız; kürsüye çıkan hatipler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma düzenine ve bütçe hakkı gereği denetim hakkına ilişkin pek çok eleştiri getirdiler. Ben bu eleştirilere, özellikle hemen hemen bütün konuşmacıların dile getirmiş olduğu işte yetkilerin kuşa çevrildiği, yazılı soru önergelerine cevapların vermediği, denetim imkânının ortadan kaldırıldığı iddialarına -ki 27'nci Dönem de vurgu yaparak ve bunun yeni Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle gelişen bir durum olduğunu ifade ederek birtakım söylemlerde bulundular ama- müsaade ederlerse geçmişle mukayese ederek de bu rakamları bir kere sizinle birinci ağızdan paylaşmak istiyorum çünkü mesela, dün baktığımızda, Genel Başkan Sayın Kılıçdaroğlu çıktığında 27.323 soruya cevap verilmediğini söyledi; bugün gene, çıkan başka bir hatip arkadaşımız bunun "34.132" sayısı olduğunu söyledi ama gerçekte baktığımızda 27'nci Dönemde 56.891 toplam yazılı soru önergesi gelmiştir, iade edilen soru önergesi sayısı 1.081'dir, 54.777 tanesi işleme alınmıştır. Bunların 6.945'i süresi içerisinde, 28.456 tanesi de süresi geçtikten sonra cevaplandırılmış...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Başkanın kastettiği o, süresi geçtikten sonra.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) - ...18.891 soru önergesi henüz cevaplanmamıştır. Bütün bu oranlara baktığımızda şu an yüzde 64,63 oranına gelmiştir. Ben 22'nci Dönemden itibaren bu oranları paylaşmak istiyorum ki dediğim gibi 56.891 önerge geldi. Mesela 22'nci Dönemde yazılı soru önergesi 23.360, cevaplanma oranı yüzde 62,8. 23'üncü Dönemde 21.220, cevaplanma oranı yüzde 85 olmuş ama o döneme baktığımızda da 1.668 tanesinin iade edildiğini görüyoruz. 24'üncü Dönemde yüzde 60, 25'inci Dönemde yüzde 6,1 -çok kısa bir dönemdi- 26'nci Dönemde bu oranın ise yüzde 45,4'te kaldığını görüyoruz. Yani Meclis Başkanlığı olarak bu önergelerin zamanında cevaplanması noktasında hakikaten hassasiyetle üzerinde durulmuş, defaatle de Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı nezdinde de bakanlıklarımıza bununla ilgili olarak Meclis Başkanlığımız tarafından yazılar gönderilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cevapların niteliği nedir Sayın Başkan?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) - Evet, cevapların içeriğini ya da niteliğini tartışmak noktasında Anayasa'nın Meclis Başkanlığına vermiş olduğu bir görev yoktur. Herhâlde

sizler de milletvekilleri olarak Meclis Başkanlık Divanının, Meclis Başkanının Anayasa'nın dışına çıkarak bir hüküm tesis etmesini arzu etmezsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi bizim sorularımıza sansür yapıyorsunuz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Evet, teşekkür ediyorum.

Ben aslında şunu söyleyeceğim: Hepimiz Meclisin hukukunu korumak zorundayız. Şimdi yani hepimizin sahip çıkması gereken yer Meclis. Burada eski Meclis Başkanlarımıza tahsis edilen araçlar ve irtibat ofisleriyle ilgili bir konu gündeme geldi ama bunu gündeme getirirken ve eleştirirken devletin bütününe bakmanız lazım. Bu ülkede eski Başbakanların hepsine bu imkânlar sağlanıyor mu? Eski Cumhurbaşkanlarına sağlanıyor mu? Onun dışında eski Anayasa Mahkemesi Başkanlarına bu imkânlar sağlanıyor mu? Sayıştayına, Danıştayına sağlanıyor mu? Genelkurmay Başkanlarına, kuvvet komutanlarına, bu devlet kritik yerlerde görev yapanlara bu imkânı vermiyor mu? O zaman Meclis Başkanlarımıza da eski Meclis Başkanlarına da bu hakların verilmesinden daha doğal ne olabilir ki? Bu da kimsenin kafasından yaptığı bir şey değil. Bakın, 31 Mart 2000 tarihli Başkanlık Divanı kararıyla araç ve şoför tahsis edilmesine karar veriliyor; 31 Mart 2000 tarihinden bahsediyorum. Sonra 22 Ocak 2014 tarihinde eski Meclis Başkanlarına irtibat bürosu olarak kullanabilecekleri bir mekânın tahsisine ilişkin bir Başkanlık Divanı kararı var ve Başkanlık Divanındaki temsilcisi olan bütün siyasi partilerin milletvekillerinin de bunun altında imzası var. 6 Nisan 2015 tarihli ve 99 sayılı Kararı'yla da yine, Başkanlık Divanı, Meclis Başkanlarına 3 personele kadar personel verilmesi imkânı sağlanmış. Bunu yurt dışındaki parlamentolarla mukayese ettiğimizde de Almanya'sından İspanya'sına, Belçika'sından Portekiz'ine pek çok ülkede bu imkânların Meclis Başkanlarına sağlanmış olduğunu hep beraber görüyoruz. Yani bununla ilgili olarak da Meclisimizin Araştırma Merkezinin yayımlamış olduğu Şubat 2016 tarihli bir rapor da vardır, isteyen milletvekillerimize de tabii ki memnuniyetle bunu ulaştırırız.

AK PARTİ Grup Başkanı Sayın İsmet Yılmaz Bey'e değinildi. Yani Grup Başkanı olduktan sonra Meclis tarafından Sayın Başkana 1 adet araç tahsis edilmiştir ve bununla ilgili olarak zaten ilgili düzenleme geçmişte yapılmıştı ve Genel Başkan olarak Mecliste temsil edilmeyen Grup Başkanlarımıza Meclis tarafından araç tahsisi yapılmaktadır ve Sayın Yılmaz'a da önceki görevleri nedeniyle ilave olarak kullanmış olduğu başka da bir araç tahsisi söz konusu değildir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Millî Savunma Bakanlığının aracı iade mi edildi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Tabii ki Mecliste aslında Türkiye'deki personel rejiminden kaynaklanan birtakım yaralar var, Meclis personelimizle ilgili ifade ettikleriniz var, milletvekili danışmanlarıyla ilgili söylediklerimiz var. Çok kısa şunu yapmak istiyorum, ki o tarihte yani 2011 senesinde Meclisin Teşkilat Kanunu yapılırken de ben Alt Komisyon Başkanı olarak o kanunun çalışmaları içerisinde bulundum. Bu milletvekillerine danışmanlar verilirken zaten ücretleri yukarıda belirlenerek kıdem tazminatı almamaları zaten öngörülmüştü çünkü ne kadar süreyle milletvekilleriyle çalışacağını bilmiyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zincirleme on yıl çalışıyorlar, kıdem tazminatı alamıyorlar Sayın Başkan.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Orada da Sayın Toğrul'un ifadesinde her yıl sonu onların sözleşmelerinin bittiği gibi bir ifade vardı. Hayır, milletvekilliği dönemi

boyunca bu devam ediyor. Her ne zaman eğer milletvekili aynı personelle çalışmaya devam etmediği takdirde bir bildirimde bulunuyorsa o zaman o sözleşmesi iptal ediliyor, yoksa her sene bir sözleşmenin yenilenmesi söz konusu değil. Sadece bilgi olarak paylaşıyorum: Yani Meclisin kadrosunda şef unvanında bir memur bugün 6.203 lira maaş alırken biz birinci danışmanımıza 10.945 lira ödüyoruz. Sadece bu farkı telafi etmek adına yapılmış bir işlemdir. Bir memur 5.802 lira alırken ikinci danışman bugün 9.565 lira alıyor. Bir hizmetli 5.063 lira alırken bizim ilave yardımcı personelimiz 8.252 lira ücret alıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Net ellerine geçen nedir Başkan?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Müsaade ederseniz ben bitireyim, sonra tekrar konuşalım.

Biz Başkanlık Divanı olarak da Başkanlık Divanının ve Başkanlık makamının yetki ve kapsamında olan bütün konularda her türlü sosyal haklarda, çalışanlarımızın sosyal haklarında iyileştirme yapılması noktasında bütün gayreti gösterdik. Gene tüm kamu kurumlarında olduğu gibi bir de bizde de 4/A kadrolu, 4/B sözleşmeli, 4/D sürekli işçi kadrosu olmak üzere değişik statüde personel istihdamı yapılıyor ama kısa kısa; mesela sürekli işçilerdeki ücret dengesizliğini gidermek amacıyla 820 işçinin bütün ücretleri eşitlenmiştir. Bu dönemde yapılmıştır ve en düşük ücret alan bir işçimizin de ücretine yüzde 54,90 oranında bir zam, iyileştirme sağlanmıştır, bir artış sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika rica edeceğim.

Gene öğle yemeğinden yararlanamayan milletvekili personeli, sürekli işçiler, stajyerler vardı, Koruma Daire Başkanlığında çalışan polislerimiz vardı -sizler de biliyorsunuz- bunların da eşit şartlarda yemek yeme imkânları sağlandı. Nöbete kalan personele akşam yemeği uygulamasına geçildi. Giyim yardımları 2 kat artırılarak 5.183 lira olarak uygulandı. Yani hepsiyle ilgili olarak yapılmış düzenlemeler var.

Müsaade ederseniz ben bir iki konuyu da Sayıştaya ayırmak istiyorum çünkü Sayıştay, bütçe hakkı gereği Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan bir kurum ama üzülerek izliyorum ki çıkan konuşmacılarımız, milletvekillerimiz hakikaten Sayıştayın bütün dünyadaki sayıştaylarla, “audit court”larla mukayese ettiğinizde ne kadar başarılı ve ne kadar geniş kapsamlı bir denetim yapmış olduğunu gözden geçiriyor. Öncelikle 2003 yılında çıkan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, arkasından 6085...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Son bir dakika daha...

BAŞKAN – Meclis olduğu için bir dakika daha verelim. Bu bizim bütçemiz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – ...sayılı Sayıştay Kanunu çıktıktan sonra 2013 yılından itibaren -eskiden Meclise sadece ve sadece genel uygunluk bildirimini, genel değerlendirme raporu, mali istatistikleri değerlendirme raporu ve sadece faaliyet genel raporu, değerlendirme raporu gelirken- 2013 yılı Eylül ayından itibaren bütün diğer kurumların da denetim raporları Meclisimize gelir hâle geldi arkadaşlar ve taslak raporlar üzerinden bir denetim değil, tamamen INTOSAI standartlarında bir denetim süreci Sayıştayda işlemektedir. Taslak raporu gelir yani denetçinin raporu gelir, öncelikle bir

rapor kuruluna girer. Burada savunmalar istenir yani kurumlara yazılır yazılır. Bu geldikten sonra ilgili dairesine gönderilir. İlgili dairesi raporunu verdikten sonra tekrar bu Rapor Değerlendirme Kurulunda değerlendirilir, ondan sonra da onların değerlendirmeleri sonucunda da Denetim Kurulu tekrar bu raporu sonuna kadar oluşturur ve toplamda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Devamla) – Çok özür diliyorum, hemen bitiriyorum.

Yani baktığınızda da bizim önümüze gelen 2020 yılıyla ilgili olarak 508 tane kurum denetlenmiştir. Bunlardan 194 tanesini ve diğer 4 taneyle beraber 198 tanesi ilgili yer olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiştir. Mahalli idarelerle ilgili olanlar, 30 büyükşehir, diğer iller, özel idareler, bunlarla ilgili olanlar da hepsi kendi Meclislerine gönderilmiştir denetimi yapılmak üzere. Bu çerçevede de yani bizim adımıza millet hakkına, bütçe hakkı adına bu denetimleri yapan Sayıştayımıza bizlerin mutlak suretle daha saygılı yaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bilgiç.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cihazlar çalışmıyor, bu cihazlar bozuk. Bunlara boşuna para vermişsiniz, eskiler daha iyiydi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Meclis Başkanı konuşmama binaen bu araçların Yargıtayın, Danıştayın, Sayıştayın, diğer kurumların başkanlarına verildiğini söyledi. Tüm imtiyazlara karşı, bu tüm imtiyazların kaldırılması lazım, bu israftır.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bu başka bir yaklaşımdır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anayasa Mahkemesine de verilmişse, Sayıştaya da verilmişse, Yargıtaya da verilmişse, yine eski Başkanlara da... Hepsi kaldırılın, doğrusu bu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Mahmut Bey. Bunu kürsüden söylemişsiniz, teşekkür ediyorum.

Evet, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.16

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.50****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Yürütme adına ilk söz Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez’e ait.

Buyurun Sayın Dönmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Gazi Meclisimizin Sayın Başkanı ve değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin müzakerelerini yapmak üzere toplanmış bulunuyoruz. Bu müzakereler esnasında katkı sağlayan tüm değerli milletvekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kalkınmanın, ulusal güvenliğin ve refahın sağlanmasında temel unsur enerji ve madenciliktir. Enerji ve tabii kaynakları verimli ve çevreye duyarlı bir şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkı sağlama misyonumuz kapsamında belirlediğimiz, enerjide ve tabii kaynaklarda güvenli bir gelecek vizyonumuz doğrultusunda uygulamaya geçirdiğimiz politikalarımızı sadece bugünün ihtiyaçlarını karşılamak için değil bizden sonraki nesillerin karşılına çıkacak muhtemel sorunları da şimdiden çözüme gayesi içinde, çalışmalarımızı tempoyu sürekli artırarak devam ettiriyoruz.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak omzumuzdaki sorumluluğun ve bu dönemde tarihin bize yüklediği misyonun farkındayız ve gereğini yapmak için hiçbir fedakârlıktan da kaçınmıyoruz. Bu doğrultuda “İki günü eşit olan ziyadadır.” sözünü kendimize şiar edinerek, bir önceki günden daha fazla çalışarak, gelişerek ve üreterek devletimize ve aziz milletimize büyük bir aşkla hizmet ediyoruz, etmeye de devam edeceğiz.

Sektörde meydana gelen küresel ve teknolojik gelişmelerden enerji fiyatlarına ve çevreye kadar birçok konuda geleceğe yönelik planlamalarımıza paydaşlarımızın da görüşlerini alarak yön veriyor, enerji ve madencilik politikalarımızı Millî Enerji ve Maden Stratejisi kapsamında ve yeşil kalkınma öncelikli bir stratejiyle ele alıyor, çalışmalarımızı finansal ve politik sürdürülebilirlik ile katılımcılık ilkeleri doğrultusunda inşa ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik talebi 2002-2019 yılları arasında dünyada yıllık ortalama yüzde 3,2; üyesi olduğumuz OECD ülkelerindeyse yüzde 0,8; Avrupa bölgelerindeyse yüzde 0,6 artış gösterirken ülkemizde bu artış yıllık ortalama yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiş olup bu yıl ise elektrik talebindeki artışın yüzde 8’ler mertebesinde gerçekleşmesini bekliyoruz. Artan elektrik talebinin kısıntı ya da kesinti olmadan karşılanması için attığımız adımların neticesinde hem kurulu güçte hem de üretimde

çok iyi bir seviyeyi yakalamış olup bu sayede elektrikte arz güvenliği riski gündemimizden çıkartılmıştır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına duyduğumuz pozitif ayrımcılık neticesinde, elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payında önemli artış sağlanmış ve tarihî rekorlara imza atılmıştır.

Millî enerji ve maden politikasının uygulamaya konulduğu 2017 yılından beri devreye alınan 24.718 megavat kurulu gücün yüzde 74,2'sini, son iki yılda ise devreye alınan santrallerin neredeyse tamamını yenilenebilir enerji kaynakları santralleri oluşturmaktadır. Böylelikle, ülkemiz yenilenebilir enerji kaynaklı kurulu güçte dünyada 12'nci, Avrupa'da ise 5'inci sıraya yükselmiştir. Sadece 2020 yılında devreye aldığımız yenilenebilir enerji kurulu gücü 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilenebilir enerji kurulu gücünden fazladır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bugün yenilenebilir enerji kurulu gücümüz 52.930 megavat değeriyle toplam kurulu gücümüzün yüzde 53'lük kısmını oluşturmaktadır. Bu yıl sonunda ise toplam kurulu gücümüzün 100 bin megavat sınırını aşmasını öngörüyoruz. Geldiğimiz noktanın daha net anlaşılması adına; 2020 yılında sadece yenilenebilir enerjiden üretilen elektrik miktarı 2002 yılındaki toplam elektrik üretimini geçmiştir. Son yirmi yılda kendi suyumuzdan, rüzgârımızdan, güneşimizden, jeotermal ve biyo kaynaklarımızdan elde ettiğimiz enerjiyi yaklaşık 3,7 katına çıkarttık. Bu yıllık su seviyesinde yaşanan ciddi düşüşe rağmen 2021 yılı ilk on ayında üretilen 275 milyar kilovatsaat elektriğin yaklaşık yüzde 52'si yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından gerçekleşmiştir. Yerli ve yenilenebilir enerji payındaki bu ciddi artışlar sayesinde hem arz güvenliği güvence altına alınmış hem de cari açığa olumlu katkı sağlanmıştır. Sadece bir fikir olması açısından söyleyeyim: Her yüzde 1'lik enerji üretimindeki payı yerleştirdiğimizde tam 250 milyon dolarlık dövizin yurt dışına gitmesine engel oluyoruz. Ayrıca, yenilenebilir enerji kaynaklarının daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla yarışmaları yapılan toplam 4.000 megavatlık güneş ve rüzgâr YEKA projeleri ile yarışma ilanlarına çıkılan ve önümüzdeki dönemde başvuruları alınacak olan 4.500 megavat toplam kapasiteye sahip 3 YEKA projesiyle birlikte 8.500 megavatlık YEKA portföyünü oluşturmuş olacağız.

Elektrik altyapımızın geliştirilmesi ve modernize edilmesine yönelik çalışmalar kapsamında elektrik dağıtım şirketleri tarafından 2021 yılı Eylül ayı TÜFE'sine göre 2006-2020 yılları arasındaki on beş yıllık dönemde toplam 87 milyar liralık yatırım yapılmış olup 2021-2025 yıllarını kapsayacak önümüzdeki beş yıllık dördüncü uygulama döneminde ise 78 milyar liralık bir şebeke yatırımı yapmayı planladık. İletim tarafında ise 2021-2023 yıllarını kapsayan altıncı uygulama döneminde yine, 2021 yılı Eylül ayı TÜFE'sine göre 20 milyar liralık yatırım gerçekleştirilecektir.

Bu arada bazı sayın vekillerimiz TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin burada görüşlerini ve eleştirilerini ifade ettiler. Daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda da gündeme gelmişti, basına da biz bu konudaki yaklaşımımızı söyledik. Buradaki özelleştirme bir blok satış değil halka arz şeklinde olacak. Dolayısıyla, sermayenin tabana yayılması açısından yönetim ve denetim hakkı tamamen devlette kalacak şekilde bir özelleştirmeden bahsediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öyle başlıyor, sonu kötü geliyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ayrıca elektrikli araç şarj istasyonu altyapısına ilişkin düzenlememiz de Meclisimizde kabul edilmiş olup bu mevzuatın hayata geçmesiyle birlikte bu alanda yatırımların önü açılacak. Yerli elektrikli otomobil TOGG'un üretim bandından inmeden şarj altyapısını hazır etmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; petrol ve doğal gaz ithalatımızın yüksek olduğu düşünüldüğünde hidrokarbon arz güvenliğimizin sağlanması yeni kaynak ve güzergâhlarla birlikte enerji sepetindeki yerli üretim oranının artırılmasına bağlıdır. Bu kapsamda, petrol ve doğal gaz arayıcılığında paradigma değişikliğine gittik. Piyasa fiyatının oldukça altında bedellerle satın aldığımız derin deniz sondaj gemilerimiz ve sismik araştırma gemilerimizden oluşan filomuzla mavi vatanın her karışını tek tek arıyoruz. Sismik araştırma gemilerimiz marifetiyle belirlenen lokasyonlarda sondaj gemilerimizle bugüne kadar toplam 15 derin deniz sondajı yapılmış olup bir sondajaysa hâlihazırda Karadeniz’de devam edilmektedir. Yapılan bu yoğun arama çalışmalarının sonucunda Karadeniz’in Sakarya havzasında 540 milyar metreküplük tarihimizdeki en büyük doğal gaz keşfini gerçekleştirdik. Bu keşfin 2023 yılında vatandaşlarımızın kullanımına sunulması için de çalışmalarımızı planladığımız takvime uygun olarak yapmaktayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kapsamda, gaz sahamızda mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup 2022 yılının baharında Karadeniz’in tabanına boruları yerleştirerek ilk kaynağı yapacağız. Ayrıca, 2022 yılı içinde tüm kuyularda üretim öncesi tamamlama operasyonlarını bitirmeyi planlıyoruz. 2023 yılı içerisinde tamamlanması beklenen ilk fazda 10 kuyu açılarak günlük 10 milyon metreküp doğal gaz taşınacak olup 2’nci fazda yapılacak çalışmalarla yaklaşık 40 üretim kuyusuna ulaşılarak günlük 40 milyon metreküp doğal gazın iletim sistemimize aktarılması sağlanacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sakarya sahasındaki doğal gaz keşfi 2020 yılında denizlerde yapılan dünyadaki en büyük keşif olarak kayıtlara geçmiştir. Ancak bununla yetinmeyip yeni hidrokarbon keşiflerine milletimiz adına imza atmayı arzu ediyoruz. Karadeniz’deki keşif, var olan arama motivasyonumuzu en üst düzeye taşımış olup yeni rezervlerin ortaya çıkarılmasına yönelik çabalarımızı da artırmıştır; her zaman dediğimiz gibi, varsa bulacağız. Bu doğrultuda, kendi sınıfında dünyadaki 5 sondaj gemisinden 1’i olan, en son teknolojiyle donatılmış 7’nci nesil ve ilk defa bizim kullanacağımız 4’üncü sondaj gemimizi de önümüzdeki yılın haziran ayında filomuza katmayı hedefliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yeni geminin önümüzdeki yılın ortalarından itibaren sondaj faaliyetlerine başlamasını bekliyoruz. Güçlendirdiğimiz arama filomuzla enerji bağımsızlığımızı sağlamak adına milletimize verecek yeni müjdelere için de gün sayıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Doğal gazda arz güvenliğini tahkim etmek için 2 yer altı doğal gaz ve yer üstü LNG tesislerinin toplam depolama kapasitesini 4,7 milyar metreküpe ulaştırdık. Kapasite artırma çalışmaları devam eden 2 yer altı doğal gaz depomuzun 2023 yılında tamamlanmasıyla birlikte toplam ulusal doğal gaz depolama kapasitemiz yaklaşık 11 milyar metreküpe ulaşacaktır; bir başka deyişle, yıllık tüketimimizin yaklaşık yüzde 20’sini depolayabileceğiz. Ayrıca, yapılan doğal gaz altyapı geliştirme çalışmalarıyla toplam giriş kapasitemiz 362 milyon metreküpe çıkarılmış olup bu giriş kapasitesi günlük ulusal tüketim talebinin tarihi zirvesi olan 280 milyon metreküpün neredeyse yüzde 30’u kadar üzerinde bir seviyededir. Bu oran doğal gaz altyapımızı ne derece güçlendirdiğimizi ortaya koyan önemli bir göstergedir.

Doğal gaz tedarikinde sadece boru hatlarına ve birkaç ülkeye bağımlı kalınması önemli riskler barındırmaktadır. Bu risklerin bertarafı için doğal gaz giriş noktalarının hem doğal gaz türü hem de kaynak ülke olarak çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Bundan yirmi yıl önce 2 tanesi boru hattı olmak üzere sadece 3 adet giriş noktamız bulunmaktaydı. 2002’den sonra ise enerjinin her alanında olduğu gibi bu alanda da ülkemize önemli kazanımlar sağladık. Bugün 6 tanesi boru hattı olmak üzere giriş noktası sayısını 12’ye

çıkarmış durumdayız. Yaptığımız yatırımlar sayesinde tek ithalat kaynağına bağımlılık seviyesi de önemli oranda aşağı çekilmiştir. Doğal gaz ithalatında 2002 yılında tek ülkeye bağımlılık oranı yüzde 68 iken bu oran 2020 yılında yüzde 33 mertebesine gerilemiştir.

Ayrıca, LNG formunda gazın da gemilerle getirilip ulusal iletim sistemimize enjeksiyonuna yönelik altyapı ve giriş noktaları devreye alınmış olup spot piyasalardaki fırsatların da değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda, mülkiyeti kamuya ait olan ilk yüzer LNG depolama ve yeniden gazlaştırma gemimiz olan Ertuğrul Gazi gemisi de yine bildiğiniz gibi bu yıl içerisinde işletmeye alınmıştır. Bütün bu gayretin, çalışmanın ve yatırımın tek gayesi, mümkün olan her bir vatandaşımıza ve sanayicimize doğal gazı kesintisiz, kaliteli ve makul fiyatla ulaştırmaktır. Bu gayret neticesinde 2002’de sadece 5 ilimize sağlanan doğal gaz bugün 81 ilimizin hepsine ve 615 yerleşim birimine ulaştırılmış olup ülkemiz nüfusunun yaklaşık yüzde 80’i doğal gaza erişebilir hâle gelmiştir.

Ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonunda müjdesini verdiğimiz 2021-2026 yatırım döneminde 367 yerleşim yerine daha doğal gazı ulaştırmayı hedefliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı ülkelerde nükleer güç santrallerinin kapatılacağı gündeme taşınmaktadır. Nitekim bugün bazı hatiplerden bu yönde sözleri de işittik ancak dünya genelinde bu santrallerin mevcut durumuna baktığımızda 442 reaktör işletmede olup, 51 yeni reaktörün inşası da devam etmektedir. Avrupa’da şu an yaşanan enerji krizi nükleer enerjiye bakışı değiştirmiş olup, elektrik üretiminin yüzde 71’ini nükleer enerjiden sağlayan Fransa’da enerji bağımsızlıklarını sağlamak, elektrik arzlarını garanti altına almak ve sıfır karbon hedeflerine ulaşmak için yeni nükleer güç santralleri kurulacağı da açıklanmıştır.

Türkiye olarak enerji arz güvenliğimizin tahkimi ve üretim portföyündeki çeşitliliğin artırılması için 1965 yılından beri kurulmaya çalışılan ancak bir türlü hayata geçirilemeyen Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nin inşasına 2018 yılında başlanmış olup ilk ünitesinin 2023’te, diğer ünitelerin ise birer yıl arayla 2026 yılına kadar devreye alınması planlanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projemiz konusunda da halkımız müsterih olsun çünkü bu santral 9 şiddetindeki depreme, uçak çarpmasına, tsunami, olağan dışı fırtınalara karşı dayanıklı şekilde inşa edilmekte olup bu şartlar altında dahi faaliyetine devam edebilecektir. Tüm bunların yanı sıra, nükleer güç santralleri karbonsuz enerji üretimi yaptıkları için iklim değişikliğiyle mücadelede de önemli rol üstlenmektedirler. Bu bağlamda, enerji üretim kaynaklı karbon salımı azaltımı hedefimize ulaşmada önemli katkı sunacak olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projemizle yıllık yaklaşık 7 milyar metreküp daha az doğal gaz ithal edecek olup bunun yanında yıllık 35 milyon ton karbondioksit salımı engellenebilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizi sadece enerjinin transfer edildiği yer olarak değil, enerji fiyatlarının oluştuğu, rekabete dayalı serbest piyasa şartlarında piyasa oyuncularının bir araya geldiği, gelişmiş enerji ve piyasa altyapısına sahip bir enerji merkezi hâline getirmeyi planlıyoruz. Enerji sektörünün ve piyasalarının geliştirilmesi doğrultusunda piyasalardaki gerginliğin ve esnekliğin artırılması, fiyat belirsizliklerinden kaynaklı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla günlük işlemlerin yanında yıllık, çeyreklik ve aylık vadelerle fiziksel teslimatlı elektrik ticaretine imkân veren Vadeli Elektrik Piyasası’nı 1 Haziran 2021 tarihinde, Vadeli Doğal Gaz Piyasasını ise 1 Ekim 2021 tarihinde devreye aldık. Ayrıca, tedarik edilen enerjinin yenilenebilir kaynaklardan üretildiğinin belgelenmesini sağlayan Yenilenebilir

Enerji Kaynak Garanti Sistemi 1 Haziran 2021’de devreye alınmıştır. “YEK-G” diye adlandırdığımız bu sistem sayesinde, ihracat yaptığımız ülkeler tarafından gündeme getirilebilecek olan karbon sınır vergileri konusunda da ülkemize önemli avantajlar sağlanacaktır.

Sayın Başkan, saygıdeğer hazırım; küresel çapta artan enerji fiyatlarına rağmen vatandaşlarımızın bu artışlardan en az şekilde etkilenmesi için elimizden gelen tüm gayreti göstermekteyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yüzde 100 zam yaptınız, onu da söyleyin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu amaçla, enerji fiyatlarına yönelik sağlanan devlet desteğiyle vatandaşlarımızın cebinden yaklaşık 150 milyar liranın çıkması önlenmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne kadar zam yaptınız, onu da söyleyin; yüzde 100 zam yaptınız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, elektriğe üç yılda yüzde 122 zam yaptınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Doğal gaz faturalarında dörtte 3’lük yani yüzde 76’lık kısmını, elektrik faturalarında ise yüzde 50’lik, yarıya yakın kısmını Hükümetimiz hazine kaynaklarından karşılamaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Kurdan gelen artışlar sizin beceriniz!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Üç yılda yüzde 122 zam yaptınız Sayın Bakan, üç yılda yüzde 122.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ayrıca, elektrik faturalarındaki TRT ve enerji fonunu da kaldırarak vatandaşlarımıza yıllık yaklaşık 3 milyar liralık bir destek daha vermiş olacağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 1 lira, 1 lira.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – 1,5 lira.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yine, önümüzdeki yıl itibarıyla uygulamaya koymayı hedeflediğimiz kademeli tarife uygulamasıyla evindeki elektriği az tüketen vatandaşlarımız daha az bedel ödeyeceklerdir.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Daha az değil, normal.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu sayede meskenlerde elektrik kullanımında tasarruf miktarı da artmış olacaktır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Zam yapmanın başka bir modeli bu Sayın Bakan, zam yapmanın başka bir modelini söylüyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bununla birlikte, dar gelirli vatandaşlarımıza aylık 150 kilovatsaate kadar elektrik tüketim desteği devletimiz tarafından sağlanmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sokak lambalarını bile söndürüyorsunuz yarım saat önce.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu kapsamda, bu yıl 2,4 milyon haneye elektrik tüketimi desteği sağlanmış olup uygulamanın başladığı 1 Mart 2019 tarihinden itibaren yaklaşık 6 milyar liralık kaynak bu vatandaşlarımıza tahsis edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 150 kilovatsaate kadar olan elektrik tüketiminin tamamını devletimiz karşılıyor. 2021 yılında ısınma desteği olarak 1 milyon 622 bin ton kömür dar gelirli 1 milyon 808 bin 219 aileye ücretsiz olarak dağıtıldı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sabit saat uygulamasından vazgeçecek misiniz Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Son yirmi yılda dar gelirli vatandaşlarımıza bedelsiz olarak ulaştırılan kömürün mali karşılığı da bugünkü fiyatlarla 29,4 milyar liradır.

Akaryakıt fiyatlarına bakacak olursak... Ülkemiz, Avrupa Birliği ülkeleri içinde ÖTV'nin sıfırlanmasından önce dahi akaryakıttan en az vergi alan 7'nci ülke konumunda iken eşel mobil uygulamasıyla sıfırlanan ÖTV'yle akaryakıtta KDV hariç vergi almayan tek ülke hâline gelmiş bulunmaktayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Akaryakıttaki artış ne oldu? Petrol fiyatları...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Söz konusu AB ülkelerinde alınan vergi oranları, akaryakıttan alınan vergi oranları yüzde 42 ile yüzde 60 arasında değişirken ülkemizde bu oran sadece yüzde 15,2'dir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Mazotun ne kadarı vergi Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Alınan bu önlemler sayesinde Avrupa'da vatandaşlarına...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Benzin fiyatları ne oldu Sayın Bakan? Benzin fiyatlarına bir katkısı var mı?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mazota bir yılda ne kadar zam yapıldı onu anlatın...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Buyurun Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Şimdi akaryakıtı söyledik, en ucuz olduğumuzu söyledik. Elektrik ve gazla ilgili olanları da söyleyeceğim. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mazota ne kadar zam yaptınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Alınan bu önlemler sayesinde Avrupa'da vatandaşlarına konutlarda en ucuz doğal gaz sunan ülkenin Türkiye olduğunu...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Dolar bazında mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – ...elektrikte ise en ucuz 2'nci ülke konumunda olduğumuzu ifade etmek isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Vatandaş Türk lirasıyla maaş alıyor, dolarla kıyaslıyorsunuz!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş tezek yakıyor Sayın Bakan, kömür bile alamıyor, kömür bile alamıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Kişi başı gelir...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tezek yakıyor vatandaş.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, bakın, bu petrol ve doğal gazı uluslararası piyasalardan alırken “Siz Türkiye’siniz.” diye bize farklı fiyat uygulamıyorlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Kişi başı gelir ne kadar?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Asgari ücret dolarla değil ama!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –Afrika’da da alsanız, Amerika’da da almış olsanız aynı fiyatı ödüyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Asgari ücretten... Niye hep aynı şeyden bahsediyorsunuz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Asgari ücret dolarla değil!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –Devletimiz, Hükümetimiz, bu maliyeti kendi üstüne çekti ve bugün sıralamalara baktığınızda Avrupa’nın en ucuz enerji kullanan ülkelerinden biri olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Türk lirasıyla asgari ücret alan bir ülkeyiz ama bütün zamlar dolarla oluyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Zamlar...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Paris Anlaşması kapsamında ulusal katkı beyanlarıyla ülkeler yol haritalarını çizmektedir.

Katkı beyanlarının temel noktası hedeflenen sera gazı emisyon azaltımı olduğu için enerji sektöründe yenilenebilir kaynaklardan, karbonsuz üretim yapan nükleer enerjiden ve her sektörde enerji verimliliğinden maksimum düzeyde fayda sağlanması çerçevesindeki politikalarımıza daha güçlü bir şekilde devam edeceğimizi belirtmek isterim.

Biraz önce hatip “‘Sayın Bakan doğal gazı kısın.’ diyor.” dedi. Çarpıtma olduğunu kendisi de biliyor. Plan Bütçe Komisyonunda 47 milletvekilimiz söz aldı ve sorular yöneltti. Biliyorsunuz, sonunda da yaklaşık otuz ila kırk dakikalık cevaplama hakkım var. Gruplandırımdı, 10 değişik konuda milletvekillerimiz bize soru yöneltmişti. İlk soru, enerji fiyatlarındaki artışın nedeniydi. Biraz önce burada ifade ettiğim gibi orada da rakamlarıyla ortaya koydum. Sanırım aradan üç dört soru geçtikten sonra bir başka milletvekilimizin “Enerji verimliliği konusunda Bakanlığımız ne yapıyor?” sorusuna cevap verirken de Cumhurbaşkanlığı tasarruf genelgesi kapsamında önümüzdeki üç yıl içerisinde, 2023’e kadar yüzde 15’lik bir tasarruf hedeflendiğini, vatandaşlarımıza örnek olmak adına kamu kurumlarının da bu anlamda bu uygulamayı yapması gerektiğini ve bunun da tasarruf genelgesine konu olduğunu söyledim. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Bununla birlikte, vatandaşlarımızın da tutum ve davranışlarıyla enerjiyi daha verimli kullanabileceğini de ifade etmişim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İşte, aynı şey. Lafı döndürüp arkalarından...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –Burada da tekrarlıyorum: Yüzde 1’lik bir dereceleyle yüzde 7’lik bir tasarruf imkânı olduğunu söyledim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yine aynı şeyi söylemiş oluyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Aradan iki gün geçti, o gün orada milletvekillerimizin hiçbirisi tepki vermedi. Enerji ve altyapıdan sorumlu Sayın CHP Genel Başkan Yardımcımız da oradaydı, kendisi de tepki vermedi çünkü normalde soruların ve cevapların akışı oydu. Aradan bir gün geçti -1 Aralıkta yaptık- 2 Aralıkta herhangi bir tepki yok, ne sosyal medyada ne gazetelerde ama 2 Aralıkta sözcünüz bir manşet attı, dedi ki: “Biz Bakana enerji fiyatlarını sorduk, o da ‘Kaloriferleri kısın.’ dedi.” Cimbızlama yapmıştı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İşleri o, işleri çarpıtmak onların!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ben o gün de söyledim, bugün de söylüyorum; cımbız siyasetinin size de kimseye de faydası yok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bugüne kadar hiçbir Bakan “Enerjiyi verimsiz kullanın.” demedi; benden öncekiler de demedi, ben de demiyorum, benden sonra gelecekler de demeyecek. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İşleri çarpıtmak!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğal gazı, elektriği kesilen vatandaşın sarayın kapısına...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çarpıtmak, çarpıtmak işiniz; doğruları dinleyin bakın, doğruları.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; salgın döneminde önemi çok net anlaşılan hususlardan biri de sanayi sektörünün ham maddeye erişimi ve bu alandaki arz güvenliğidir. Malumunuz olduğu üzere madencilik sektörü, sanayinin üretim için ihtiyaç duyduğu ham maddeyi sağlamaktadır. Uluslararası tedarik zincirlerinin bozulduğu salgın ve benzeri dönemlerde millî sanayinin ayakta tutulması için yurt içindeki madencilik sektörünün üretim gücüyle doğru orantılı olduğunu bir kez daha ifade etmek isterim. Yerin üstündeki kaynaklarımız kadar yer altı zenginliklerimizin de değerlendirilmesi, ham madde arz güvenliğimizin sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir. Bilindiği üzere ülkemiz, yer altı potansiyeli açısından oldukça zengin bir konumdadır. Bizlere düşen görev ise bu maden kaynaklarımızı uluslararası standartlarda çevreye uyumlu ve güvenli bir şekilde ekonomimize kazandırmaktır. Gerçekleştirdiğimiz çalışmalar neticesinde yerin üstünü ve altını karadan, havadan ve denizden en ince ayrıntısına kadar inceleme imkânlarına sahip hâle geldik. Karadan jeolojik haritalama, jeokimya, arama, araştırma ve detay etütler, havadan uydu görüntüleriyle uzaktan algılama, uçaklarla manyetik ve radyometrik yöntemlerle jeofizik etütler, denizlerde ise araştırma gemilerimizle deniz jeolojisi ve sismik araştırma yapabilir hâle geldik.

Bu kapsamda, sahip olduğumuz maden kaynaklarımızı ortaya çıkarmak için ülke genelinde yürütülen yoğun çalışmalar neticesinde MTA'nın kurulduğu 1935 yılından 2002 sonuna kadar altmış yedi yılda yapılan toplam sondaj miktarı sadece 3,7 milyon metreyken 2003 yılından günümüze kadar on dokuz yılda toplam 7,9 milyon metre sondaj yapılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Bakan, sondajla övüneceğinize işsiz jeoloji mühendislerini istihdam etseniz bu kadar sondaja gerek olmaz, bu kadar sondaja gerek olmaz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) - Yapılan yoğun arama çalışmaları neticesinde MTA tarafından birçok maden türünde çok büyük rezervlerin keşfi yapılmış olup bunların ekonomimize kazandırılması sağlanmaktadır.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sondaj sayısıyla, metrajıyla övünülmek.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ülkenin yarısını maden sahası yaptınız, maden sahası!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) - Bu azimli...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ülkenin yarısından fazlasını maden sahası yaptınız!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Dinle, dinle!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) - Bir dinle, dinle; anlatıyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Neyi anlatıyorsun?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Anlamazsın sen, anlamazsın bizi!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yarısından fazlasını maden sahası yaptınız!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Bakanım, Genel Kurula hitap edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) - Bu azimli çalışmalarla birlikte gayri safi yurtiçi hasıla içindeki madencilğin payı yirmi yıl önce 2,95 milyar lirayla yüzde 0,8 iken bu oran 2020 yılında 60 milyar lirayla yüzde 1,17 olarak gerçekleşmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Burada Alamos Goldun miktarı ne?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam Sayın Bakanım, devam edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Tahakkuk eden devlet hakkı ise yirmi yıl içinde 52 katına çıkarak 2020 yılında 2,35 milyar liraya yükselmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Alamos Gold, Alamos Gold... Alamos Goldun buradaki miktarı ne? Alamos Gold... Kanadalı şirket...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Madencilikte bu atılım sayesinde 2002 yılında yaklaşık 700 milyon dolar olan maden ihracatımızın...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Kaz Dağları...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –...bu yıl sonuna kadar 6 milyar dolara ulaşmasını bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Alamos Gold, Alamos Gold... Kaz Dağları, Kaz Dağları...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –Özellikle önemli ithalat kalemlerimizden biri olan altın için yeni sahaların keşfedilerek üretime geçilmesi amacıyla çalışmalar yürütüyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Üretime kim geçiyor, Kanadalı şirketler mi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo! Bravo!

BAŞKAN – Sayın Bak, Sayın Bakanın motivasyonunu bozuyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –

Bu kapsamda, 2020 yılında 42 ton olan rekor altın üretimi yapılarak ekonomimize 2,5 milyar dolarlık bir katkı sağlanmıştır. Asıl hedefimiz yıllık 100 ton altın üretim seviyesine ulaşarak önemli bir cari açık olan bu kalemi en aza indirmektir.

Madencilği diğer sektörlerle karşılaştırdığımızda iş güvenliği açısından daha riskli bir iş kolu olduğu görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ya, ülkenin yarısından fazlasını maden sahası yaptınız, maden sahası. Ülkenin yarısından fazlasını maden sahası yaptınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) –İki dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Bakan, son kez uzatıyorum bir dakika.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu nedenle, maden işletmelerinin sürekli olarak denetlenmesi, makine ve ekipmanların çağın getirdiği teknolojik imkânlar kapsamında standardı aşması önem arz etmektedir. Denetimlerimize aralıksız olarak devam etmekteyiz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, sosyal yardımlaşma... Kim veriyor kömürleri? Kimin firması o?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Son olarak, Bakanlığımız, kalkınma planı ve diğer üst politikalar belgelerinde de yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynağının mümkün olduğunca etkili, ekonomik ve verimli şekilde kullanılmasını sağlayarak enerji ve tabii kaynaklar alanındaki çalışmalarını yürütmeye devam edecektir.

Bakanlığımız 2020 yılı bütçesi ödeneği toplam 3,64 milyar olup bu tutarın 3,54 milyar lirası harcanmış, kalan 98,6 milyon lira ödenek de yıl sonunda iptal edilmiştir. Oluşan bu kesin hesap rakamlarına bağlı olarak 2020 yılı bütçe gerçekleştirme oranı yüzde 97’dir.

Bakanlığımız merkez teşkilatı için 2022 yılı bütçe teklifi 5,33 milyar lira olup MTA, MAPEG, TENMAK, EPDK ve NDK’yla birlikte teklif edilen toplam bütçe 7,71 milyar liradır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyoruz.

Sadece selamlama için mikrofonunuzu açıyorum Sayın Bakan, selamlayın lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, bırak hikâyeyi!

BAŞKAN – Sayın Aygun...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ülkenin kalan ormanlarını maden işletmelerine peşkeş çektiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sözlerime son verirken, beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür eder...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sabırla dinlemiyorum! Ormanları, maden sahalarını birisine peşkeş çektiniz, peşkeş!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – ...2022 yılı bütçesinin milletimiz, devletimiz ve Bakanlığımız için hayırlara vesile olmasını diler, Meclisimizi saygıyla selamlarım. Enerjiniz bol, geleceğiniz aydınlık olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi bakalım! Millî enerji, millî teknoloji, devam!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, Osman, yeter ya!

BAŞKAN – Sayın Bak...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Osman, slogan atma, yeter ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne var ya?

BAŞKAN – Bakanların motivasyonunu bozuyorsun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Motive ediyorum. Ağabey enerji dolu ya, enerji dolu, enerji! Enerji dolu!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kasapoğlu. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçesi için huzurlarınızdayım. Bu vesileyle, bu yüce çatı altındaki tüm değerli milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün, bu yüce çatı altında fikir beyan eden, katkıda bulunan tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. 2022 yılı bütçe görüşmelerinin Gençlik ve Spor Bakanlığımız, ülkemiz ve aziz milletimiz için hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Evet, bütçe görüşmeleri esnasında Antalya’dan gelen elim bir olayın haberini aldık. Ben öncelikli olarak bu elim hadisede hayatını kaybeden genç kardeşimize Allah’tan rahmet niyaz ediyorum, değerli ailesine başsağlığı diliyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Katledildi Sayın Bakan, katledildi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sorumluluk duyuyor musunuz Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Konuyu Antalya Valimizle görüştüm, olayın gerçekleştiği mahallin bir özel işletme ya da bir dernek ya da vakfa ait yurt olmadığı bilgisine ulaştım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İsmi verdik ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Konu, şu an için savcılığın yakın takibinde, Emniyetin takibinde, bizler de hassasiyetle takip edeceğiz. Gencimize bir kez daha rahmet diliyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakanım, madem değil, yurdun adı ne?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam et Sayın Bakanım, devam et.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Lütfen yurdun adını söyleyin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Hiçbir hadiseyi kirli siyasetiniz için istismar etmeyin. Burada üzücü bir olay var, takip edelim, aydınlatalım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kirli siyaset o çocukları oraya mahkûm edendir, kirli siyaset odur.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sorumlusunuz yirmi yıldır.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Çok değerli milletvekilleri, malumunuz, iki yıldır tüm dünya bir pandemiyle mücadele ediyor. Bu süreç tüm hayatı etkilediği gibi, gençlik ve spor alanındaki pek çok faaliyeti de etkiledi. Bizler bu sürecin kolaylıkla atlatılması noktasında Bakanlık olarak yeni stratejiler ortaya koyduk, yeni planlamalar hayata geçirdik. Ülke olarak tüm alanlarda olduğu gibi, gençlik ve spor alanında da uyguladığımız proaktif politikalarla bu süreci şükürler olsun ki başarıyla yönettik. Sürdürülebilir ve katılımcı stratejilerimizle, tüm çalışmalarımızla ve yatırımlarımızla kalkınma mücadelemize devam ettik.

Katılımcılık, Bakanlık olarak en önemli pusulamız. Bu çerçevede, tüm paydaşlarımızla sıkı bir iş birliği hâlinde olduk. Bizim odağımız gençler, gençleri duymak, gençleri dinlemek, gençleri anlamak ve onlarla birlikte bu yolu yürüme. Amacımız, gençlerimizin ve sporcularımızın hem bugünlerini hem yarınlarını onlar için güçlü ve donanımlı kılmak, 84 milyonun kadınıyla erkeğiyle tamamının spora erişimini güçlü kılmak. Bu yolda var gücümüzle çalışmaya da devam edeceğiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, park bile yok park!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Tokyo 2020 Olimpiyatları'nı ve Paralimpik Oyunları'nı geride bıraktık. Bu süreçteki...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Örs sabahleyin bahsetti, Trabzon'da millet bahçesi yapmışsınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Rahatsız mı oldun “olimpiyatlar” deyince, rahatsız mı oldun? Gurur duy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Öncelikli olarak, tüm Parlamentomuzda hiçbir ayırım gözetmeksizin bu süreçteki destekleri, katkıları için ve bu heyecanı bizlerle paylaştıkları için teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Hatırlarsınız, geçtiğimiz yıl 2021 için “Madalyalar yılı olacak.” demiştim ve hamdolsun bu amacı, bu hedefi... Birbirinden değerli sporcularımız hem olimpiyatlarda hem paralimpik oyunlarda adlarını tarihe yazarak, ilkleri gerçekleştirerek bizlere mutluluğu yaşattılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben tüm Parlamentoyu bu kahramanları, birbirinden değerli yıldızları alkışlamaya davet ediyorum, buyurun. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz de alkışlayın, alkışlasanız. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Şova gerek yok! Şovmenlik yapıyorsunuz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şov yapma Sayın Bakan, şov yapma.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Alkışlasanız. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler; AK PARTİ sıralarından “Kocaman Bakan konuşuyor, ayıptır ayıp.” sesi) Bu sevinç hepimizin, bu sevinç hepimizin. İstiklal Marşı'mız, şanlı bayrağımız, bu gurur hepimizin.

Evet, değerli milletvekilleri, Tokyo'ya çok genç ve çok dinamik bir ekiple katıldık ve yine, Tokyo'ya tarihin en çok kadın sporcusuyla katıldık, kadınlarımızla gurur duyuyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Kadınlarımız tarih yazdılar. Kadın odaklı spor demiştik, hamdolsun onda da başarılıyız. Kadınıyla, erkeğiyle tüm sporcularımız, paralimpik sporcularımız bizlere büyük bir gururu yaşattılar ve sporcularımızı sadece bu gururu yaşattıkları için değil, sonraki nesiller, birbirinden değerli, kıymetli yeni nesiller için de birer rol model oldukları için canıgönülden tebrik ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Amigo sanki ya, amigo! Amigo gibi insanları alkışa davet ediyor ya! Amigo musun sen!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Amigo, biz seyircilerin değiliz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Onların izinden gelecek nice sporcularla bu ülkenin evlatları, Anadolu'nun çocukları bütün dünyada İstiklal Marşı'mızı söyletmeye, şanlı ay yıldızımızı dalgalandırmaya devam edecekler. Gurur duyuyoruz onlarla. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bakan değil, amigo!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Şov yapıyor! Şova devam!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Elbette bu başarılar tesadüf değil, hiçbir şey tesadüf değil.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Başarı var değil mi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Marifet iltifata tabi. Elbette gurur duyacağız ve bu süreçleri destekleyeceğiz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Millî Takım küme düştü, küme! Senin döneminde küme düştü!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen....

Sayın Aydoğan, lütfen, sayın hatibi dinleyelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, Millî Takım küme düştü, bu Bakanın döneminde düştü.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Başkan, şov yapıyor, konuşmuyor ki! Şov yapıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu sürece nasıl geldiğine baktığımızda bir özveri görürsünüz, bir kararlılık görürsünüz, bir geniş vizyon görürsünüz.

Biliyorsunuz, Bakanlık olarak sadece performans odaklı değil, her yaştan vatandaşımızın, kadınıyla erkeğiyle, tüm tesislere rahatlıkla erişimini, spor kültürünün güçlenmesini önemli bir öncelik olarak görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, her alanda olduğu gibi sporda da bir devrim var, bir destan var. İşte, bunun dönüm noktası da Sayın Cumhurbaşkanımızın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanırken başlatmış olduğu spor tesisleşmesidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bravo(!) Bravo(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Komisyon toplantısında bir sayın milletvekili eleştiride bulunmuştu tesislerimize dair, bunları birer beton yığını olarak gördüğünü ifade etmişti, bu kadar tesisin gereksiz olduğunu ifade etmişti.

MAHİR POLAT (İzmir) – İstanbul’a ihanet ettiniz, ihanet!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakın, bizler bugün tüm dünyada birbirinden değerli sporcularımızla -sadece bir branşta değil, birkaç branşta değil, pek çok branşta- bir destan yazıyorsak işte bu güçlü altyapı sayesinde. (CHP sıralarından gürültüler) Bingöl’den Erzurum’a, Erzurum’dan Van’a, Trabzon’a, Diyarbakır’a, Tekirdağ’a, Bursa’ya, Batman’a kadar tüm Türkiye’de her konuda dünyaya meydan okuyan mükemmel bir tesis altyapımız var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu tesisler 84 milyon içindir, bu ülkenin tüm evlatları içindir. (CHP sıralarından gürültüler) Sadece bugüne değil, yarınlara yapılmış yatırımdır bunlar. Bu ülkenin insanına verdiğimiz değer göstergesidir; bu ülkenin kadınlara, bu ülkenin gençlerine, bu ülkenin engelli bireylerine verdiğimiz değer göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 84 milyonun her biri bizim için ayrı ayrı değerlidir, başımızın tacıdır, başımızın tacı. Futboluyla, basketboluyla, voleyboluyla, tenis kortlarıyla, yüzme havuzlarıyla her bir tesis 7/24 bu ülkenin tüm vatandaşlarının emrine amadedir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bizim politikamız, bizim siyasetimiz insanların hayırlısı insana faydalı olan anlayıştır. Bizim siyasetimizde iki günü eşit olan ziyandadır, ziyanda.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin Cengize faydanız var, Cengiz İnşaata.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Biz “Havuzlarımızda yüzme bilmeyen kalmasın.” dedik, pandemiye rağmen 3 milyondan fazla insanımıza

yüzme öğrettik ve bu projemiz hızla devam ediyor. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Basketbol, voleybol, diğer alanlarda, her alanda güçlü bir şekilde spor mücadelemize devam edeceğiz. Tesisleşmemiz bir yandan tüm hızıyla devam ediyor; işte geçtiğimiz hafta Türkiye'nin en modern, Avrupa'nın 5'inci olimpik yüzme havuzunu Gaziantep'te hizmete açtık, hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İzmir'de geçtiğimiz hafta Alsancak Mustafa Denizli Stadı'nı hizmete açtık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Pandemide tüm dünya dururken biz durmadık, ürettik; işte onları birer birer hizmete açıyoruz.

İşte, bu 2 tesis bile yirmi yıl önceki Türkiye'de aylarca konuşulur, yıllarca da inşaatı devam ederdi ama biz AK PARTİ olarak, Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, size rağmen üretmeye devam edeceğiz, inşa etmeye devam edeceğiz, ihya etmeye devam edeceğiz. Milletimiz için, sizler için üreteceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz memleketi tükettiniz ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Evet, olimpiyat hazırlık merkezlerimiz bir yandan, sporcu eğitim merkezlerimiz bir yandan sporcularımızın gelişimine devam edecekler.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençlerin geleceğini tükettiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - “Eğitim mi, spor mu?” ikilemini millî sporcu bursumuzla tamamen ortadan kaldırdık. Bu projemiz hızlı bir şekilde devam ediyor. 2023 hedeflerimize, 2053 hedeflerimize, Allah'a şükürler olsun, tam gaz devam ediyoruz ve bir yandan da illerimizdeki yatırımlarımız en hızlı şekilde devam ediyor.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Boğaziçi öğrencileri sizi görüyor, Boğaziçi öğrencileri!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - İşte, az önce Sayın Adıgüzel, Sayın Ordu Milletvekili... Maalesef zamanımızı tüketeceğiz ama zaman en önemli varlık. Kendisinin ipe sapa gelmez ifadelerini ben Komisyonda cevaplamıştım ama maalesef sizlerin değerli zamanını da almak zorundayım.

MAHİR POLAT (İzmir) – Hop hop!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Çünkü Spor Toto teşkilatıyla ilgili ifadeleri, anlamsız ifadeleri, açıkçası birbirinden kopuk ifadeleri, benim bu süreci anlatmamı gerekli kılıyor, defaatle anlatmamı gerekli kılıyor.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Demagoji yapma, demagoji yapma!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Spor Totonun Yönetim Kurulu Başkanı değil misin?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - İşte, ülkemizde yaklaşık 10 milyar liraya yakın yaptığımız tesislerdir o bahsettiğiniz, “karakutu” dediğiniz. Onun 200 milyonundan fazlası da Ordu ilinedir, sizin ilinize; hayırlı uğurlu olsun, Ordu'ya helalühoş olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Siz istesenez de istemesenez de Türkiye'nin dört bir tarafını ihya etmeye; tesislerimizle, gençlik merkezlerimizle, yurtlarımızla, kamplarımızla, projelerimizle desteklemeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ben, bu tür ithamları, bu tür iftiraları aziz milletin kıymetli vicdanına havale ediyorum; milletimiz her şeyin en iyisini, en güzelini zamanı geldiğinde cevaplayacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Sokaklardan “istifa” sesleri yükseliyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Evet, gençler için gençlerle birlikte çalışıyoruz. Tüm politikalarımızı gençlerimizin varlığıyla, onların katılımıyla, gençlerimizi merkeze alarak gerçekleştiriyoruz. Gençlik merkezlerimizle, genç ofislerimizle, gençlik kamplarımızla yedi gün yirmi dört saat sosyal, kültürel, sportif, eğitsel faaliyetlerle gençlerimizin yanındayız ve faaliyetlerimizi de gençlerimize sorarak, onların katılımını esas alarak belirliyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Boğaziçi, Boğaziçi...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Dil eğitimleri, kişisel gelişim, teknoloji çalışmaları, sınavlara hazırlık eğitimleri, Deneyap Atölyeleri bunlardan birkaç tanesi. İnşallah en kısa zamanda bu süreçteki başarılarımızı da yine perçinleyerek artırmaya devam edeceğiz.

Bakınız, gençlik merkezlerimizin her geçen gün sayısı artıyor. İşte, sadece bugün 5 gençlik merkezini envanterimize kattık. Ağrı Eleşkirt Gençlik Merkezi, Siirt Eruh Gençlik Merkezi, Ankara Mamak Gençlik Merkezi, Uşak Sivash Gençlik Merkezi, Tunceli Ovacık Gençlik Merkezi; 393 tane gençlik merkezimiz oldu, hamdolsun, hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) 2019 yılını Gönüllülük Yılı ilan etmiştik. Pırl pırl bir genç neslimiz var; her birinin gönlü birbirinden zengin, birbirinden geniş, birbirinden kocaman gönüllü gençler.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Boğaziçilileri tutukladınız.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Yüzde 70’i kaçmak istiyor, onu ne yapacaksınız?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte o gençler gönüllülük çalışmalarımıza büyük bir ivme kazandırdılar. Hem altyapıyla hem akademik destekle, YÖK’le birlikte olsun, diğer kurumlarla iş birlikleriyle olsun, gönüllülük çalışmalarımızı daha kurumsal hâle getiriyoruz.

Ve ben buradan bir teşekkürü, bir şükranı ifade etmek istiyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanına et teşekkürü.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ülkemizin bu yıl yaşamış olduğu depremler, yangınlar ve sel felaketlerinde görev alan, özveriyle çalışan tüm gençlerimize, gönlü geniş, gönlü zengin gençlerimize buradan selamlarımı gönderiyorum, onları alınlarından öpüyorum. Sağ olsunlar, var olsunlar! (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Boğaziçi gençleri sizi hep protesto ediyor, protesto! Boğaziçi gençleri size hesap soruyor hesap!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Evet, Limitless Makers Programı... Birbirinden özgün projeler devreye alıyoruz. Sistem mühendisliği, yenilenebilir enerji, uzay teknolojileri, nanoteknoloji, yapay zekâ, nörobilim ve genetik gibi alanlarda bir eğitim süreci başlattık. İthal spor malzemelerinin yerleştirilmesiyle ilgili TÜBİTAK’la çalışmalarımız var, yerli spor ürünlerimizin sayısını artırıyoruz. TÜBİTAK’la bir teknogirişim çalışmamız var. BİGG SPOR Ödülleri’yle spor girişimciliğini özendiriyoruz, spor teknolojilerini güçlendiriyoruz, paydaşlarımızla sıkı bir iletişim hâlindeyiz. Ve yine spor araştırmaları kapsamında önemli bir çağrıya çıktık; spor bilimleri fakültelerini, onların değerli akademisyenlerini süreçlere kattık.

Bakın, bizim politikamızda katılımcılık var, katılımcılık sonucu oluşan bir sinerji var ve onun neticesinde de hamdolsun ki bereketli ürünler var, başarılar var, sonuçlar var. Bu bir gurur tablosudur, bu tablo tarihe geçen bir tablodur ve biz, inşallah, bu tabloyu daha da güçlendirecek şekilde, yine el birliğiyle daha yukarılara taşıyacağız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bugün tarihe geçti Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Proaktif politikalarımız var, bu politikalarımızın temelinde bilimsellik var. Hayat Becerileri Programı'mız yine bunlardan bir tanesi, bu program çerçevesinde 500 binden fazla gencimize ulaşacağız ve yine gençlerin istihdamıyla ilgili olarak -bunu da özellikle müjdelemek istiyorum- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızla birlikte Çalışan ve Üreten Gençler Programı'yla 2022 yılında 60 bin gencimizi istihdamla buluşturuyoruz, onun da hayırlı olmasını diliyorum; tüm illerimizde harekete geçen bir program. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstihdam, istihdam...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Değerli Zamanlar Eğitim Programı'yla, Anadolu'nun çeşitli il ve ilçelerinde isteyen her gencimize aynı anda bir spor ve bir sanat dalında ücretsiz eğitim sunuyoruz. Müzik aletinden spor malzemesine kadar ihtiyaç duyulan her malzemeyi gençlerimize sağlıyoruz.

Değerli milletvekilleri...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Spor kulüpleri bizden malzeme istiyor, amatör spor kulüpleri.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Tabii ki amatör sporlar, hepsi bizim göz bebeğimiz, onları birlikte büyüttük, birlikte güçlendireceğiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sayın Niğde Milletvekili, bak, Niğde'ye geldim, Niğde'yle ilgili spor yatırımlarını konuştuk seni orada göremedim maalesef. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bizden istiyor...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Az önce 25 yaşında bir HDP milletvekilini dinledik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, engelliler...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Kendisi milletvekili seçildiğinde 22 yaşındaymış.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Amatör spor kulüplerine yardım edin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Henüz 22 yaşında milletvekili seçilmiş Sayın Dersim Dağ.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kimin sayesinde?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Kimin sayesinde? Recep Tayyip Erdoğan sayesinde. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Atatürk'ün sayesinde, Atatürk'ün!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hadi oradan!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Halk sayesinde!

GÜLÜSTAN KOÇYİĞİT KILIÇ (Muş) – Anayasa...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Şimdi, bir de bizi milletin iradesini yok saymakla suçluyor. Bakın şuna, bakın, milletin iradesini yok saymak mıdır?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yok sayan sensin, sen!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – 18 yaşında gençlere seçme ve seçilme hakkını vermek milletin iradesini baş tacı yapmaktır, gençleri göz bebeği yapmaktır, gençlere değer vermektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

Ben gençlere verdiğiniz değeri Diyarbakır Annelerinin göz yaşında aramanızı tavsiye ederim...

GÜLÜSTAN KOÇYİĞİT KILIÇ (MUŞ) – Tayyip Erdoğan...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençler işsiz! Gençler geleceğini yurt dışında arıyor. Gençler geleceğini göremiyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – ...dağlara kaçırdığımız çocukların istikbalinde aramanızı tavsiye ederim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hadi oradan, hadi oradan!

KEMAL PEKÖZ (Adana) – İndir parmağın, indir!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Evet, değerli milletvekilleri, şimdi yurtları konuşacağız.

(Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yasama faaliyeti...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bak sen... İstanbul Büyükşehir Belediyesini konuşmayacağım.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Bana öyle parmak işareti yapmayın!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İstanbul Büyükşehir Belediyesini konuşmayacağım. Onları dün Nurettin Bey anlattı, onu konuşmayacağım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Genel Kurula hitap edin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakınız, yurtları konuşacağız, yurtları. Algı operasyonlarına kurban etmeye çalıştığımız yurtları konuşacağız. İşte burada gurur tablosu; AK PARTİ'nin on dokuz yılının en büyük gururu, size rağmen yaptığımız yurtlar, 190 bin kapasiteden 750 bine çıkardığımız yurtlar ve her geçen gün sayısını artırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bugün yaşanan ne, bugün yaşanan?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Hepsini Ensar kurdu, Ensar!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Gelişmiş ülkelere bakın, hamdolsun, -İspanya'dan, Almanya'dan, Fransa'dan- hepsini topladığımızda kamusuyla özeliyle bizim gurur tablomuz hepsinden daha güçlü, hepsinden daha büyük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Hepsini cemaat kurdu, cemaat!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İsmailağa yurdunda, Aladağ'da çocuklar öldü; unuttunuz mu Sayın Bakan?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Öğrenciler sokakta kaldı, sokakta!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sadece -siz konuşmayın- son üç yılda 216 bin kapasite ekledik pandemiye rağmen ve eklemeye de devam ediyoruz. Her bir gencimizin başımızın üstünde yeri var, hiçbirini mağdur etmeyiz, size kurban etmeyiz, hiçbirisinin gözyaşına müsaade etmeyiz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz gençleri tarikatlara kurban ediyorsunuz, tarikatlara!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bakın, bir yurt göstereceğim size.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençleri tarikatlara kurban ediyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Burası Muğla; 4.048 kişilik yurt, 8 adet blok var, 2 adet sosyal tesis var, 24 engelli odası var, 16 öğrenci etüt odası var, tenis kortu var, halı sahaları var.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) - Sokakta olan gençlerden bahset!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Hepiniz cemaatçisiniz, cemaatçi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Biz bu yurdu, hamdolsun, çok kısa bir sürede tamamladık, hizmete açtık.

Şimdi, başka bir şey göstereceğim. Bunu görüyor musunuz? Görüyor musunuz bunu?

SALİH CORA (Trabzon) – Gözleri var, görmezler Sayın Bakan!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ensar'ın yurtlarını göster, Ensar'ın yurtlarını!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu, Muğla Büyükşehir Belediyesinden istediğimiz kanalizasyon ve su altyapısını iki yılda onların yapmaması neticesinde bizim kurduğumuz ileri arıtma sistemi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Altyapısını da biz yaptık, üstyapısını da biz yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Gençlerimize helalühoş olsun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir inşaatı bırakıp öbür inşaatı yapıyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – “Yurt sorununa bir yılda çözüm bulacağız.” diyor; 8,5 milyon öğrenci üzerinden yurt meselesini hesaplıyor Sayın Kılıçdaroğlu. Hesap için hesap makinesi getirdim, biraz sonra takdim edeceğim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ensarcısın, Ensarcı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, bu da menülerimiz, yemekhanelerimiz birbirinden özel.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ensarcısınız, Ensarcı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, Malatya İlhan Akıncı Yurdu. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Dışarıda 8 liraya satılan meyve suyunu 10 liraya satıyor yurtlarınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İstanbul Atatürk Öğrenci Yurdu... (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şırnak'taki tenis kortlarımız... Şırnak'ta tenis raketlerinin sesi var; Cudi'de, gençlerin sevinç çılgınlıkları var, hocaların, ailelerin sevinci var. Alkışlayın, hadi alkışlayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kendini alkışlatan Bakan; sevsinler seni!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – 8,5 milyon öğrenci üzerinden yurt hesabı yapıyorlar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayıp ya, ayıp, ayıp! Bir atanmış komut veriyor, alkış yapıyorsunuz; yazıklar olsun!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Yanlış hesap Bağdat'tan döner, hesap makinesini de getirdim. İşte, bu yıl başvuran 624 bin öğrenci. Hesabınızı, kitabınızı iyi yapın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Size yazıklar olsun! Bir atanmış komut veriyor size alkış yapın diye, yazık ya! Milletvekili olduğunuzu bilin be!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Engin Bey, ayıp ediyorsun, ayıp ama.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Eskişehir yurdumuz; bunu da bu yıl açtık. Yunus Emre Yurdu, Yunus'un yurdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Gel, ne olursan ol yine gel.” Mevlâna'nın yurdu.

Evet, bakınız, Aydın'da... Yine, Aydın burası, Aydın. Burası sevinç tablosu, gurur tablosu; iftihar edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İçini göster, içini! İçinin fotoğrafı yok mu?

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Yalanı, dolanı bırak!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – İşte, Muğla Turgut Reis Yurdu, hayırlı olsun.

Bakın, burada da başka bir tablo var, burada off-line muhalefetin tablosu var, aradığımız numaraya ulaşamıyor, kapsam dışı muhalefet on dokuz yıldan beri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Karşı çıkan, inkâr eden, iftira atan muhalefetin tablosu var. ODTÜ'ye yapmak istediğimiz yurdu iki sene önce engelleyen tablo var burada.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Cemaat yurdu, cemaat! O yurdu cemaat kurdu, cemaat.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ama biz Ankara'mıza da İstanbul'umuza da güzel İzmir'imize de, hamdolsun, son yıllarda pek çok yurt yaptık.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, Bartın'da 80 milyona yurt yapıldı, 160 milyona satın aldınız, 80 milyonu kimin cebine verdiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bak, sen konuştun, şimdi ben konuşacağım, ben de sana ödül getirdim şimdi, hesap makinesi getirdim sana Sayın Bankoğlu. Bartın'da tüm öğrenciler yerleşmiş, hayırlı olsun öğrencilerimize. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Doğru, doğru(!)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Orası her şey 5 lira pazarı mı ya? Orası her şey 5 lira pazarı mı?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, 80 milyona yurt yapıldı, devlet 160 milyona satın aldı. Bu doğru mu yanlış mı? 80 milyona ne oldu?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Evet, bakan, biz hakaret etmeyiz, biz iftira atmıyoruz, biz yalan söylemeyiz ama hiçbir iftiraya, hiçbir algı operasyonuna ve Sayın Cumhurbaşkanımıza attığımız iftiralara da hiçbir şekilde müsamaha göstermeyiz; bunu böyle bilin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen kimsin? Ne müsamahası ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Limon sıkacağı nerede, limon sıkacağı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ben size on-line olmayı tavsiye ediyorum, bu off-line, çevrim dışı muhalefet zihniyetini bir kenara bırakın, “online” olun ve sonra milletimizle, gençlerimizle aynı frekansı paylaşın; bundan başka çözüm yok. Aynı frekansta olacaksınız gençlerle, milletle, yoksa milletimizi anlayamazsınız.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Başka bir ülkede yaşıyorsunuz Sayın Bakan, başka bir ülkeyi anlatıyorsunuz! Hikâye anlatıyorsun, hikâye!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yurt bulamayanlar bizi arıyor, sizi aramıyorlar!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve düşünce hürriyeti, özgürlükler... Hamdolsun, bunların önünü de biz açtık.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Siz gidin, Manhattan’da yurt yapın, gidin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) –Sizin zamanınızda ayrımcılık vardı. “Senin başın kapalı, giremezsin. Sen geç, sen geçme, sen kal.” diyorlardı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hadi oradan, hadi oradan!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, yalan mı, yalan mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Siz ayırtırsınız, biz birleştiririz; siz inkâr edersiniz, biz ihya ederiz; siz tahrip edersiniz, biz inşa ederiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Her şey 1 milyon, her şey 1 milyon pazarı! Bakan 1 milyoncukluk yapıyor!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz yağmaya gelmişsiniz, yağmaya; yağmacılar sizi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ama çağrımız şu: Gelin vazgeçin, bu off-line zihniyetten vazgeçin, gelin on-line olun, çevrimiçi olun, birlikte inşa edelim, bizim hiçbir derdimiz yok. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hadi be oradan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bizim için Batman neyse İzmir o, İzmir neyse Diyarbakır o, Diyarbakır neyse Van o, İstanbul neyse Hakkâri o, bizim işimiz gücümüz Türkiye, bizim tek sevdamız Türkiye, tek sevdamız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Tek sevdanız para sizin ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ülkeyi yağmaladınız, yağmaladınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Sosyal hukuk devletini AK PARTİ iktidarları kadar güçlü bir şekilde hayata geçiren bir iktidar ve hükümet anlayışı olmamıştır. Yurtlarıyla, burslarıyla, üniversiteleriyle... Bakın, Türkiye’deki kadar güçlü bir burs altyapısı dünyanın hiçbir ülkesinde yok; bunu göğsümüzü gererek söylüyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bir ay geçinmesi gerek 650 lirayla, bir ay.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Türkiye’deki kadar güçlü bir kredi altyapısı dünyanın hiçbir ülkesinde yok ve biz üniversite harçlarını kaldırdık ya. Harçlardan bahsediyorsun, bunu da mı bilmiyorsun?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz bir ay geçinebilir misiniz 650 lirayla?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Üniversite harçlarını biz kaldırdık. Ondan da mı haberiniz yok yahu! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İstanbul’da bursları biz başlattık, Cumhurbaşkanımız başlattı ve “Ce-Ha-Pe” bursları Anayasa Mahkemesine götürerek kestirdi, bunu da mı bilmiyorsunuz? Bunu ben biliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Ama işte o Cumhurbaşkanı iktidara geldiğinde dünyanın en güçlü burs altyapısı sistemini kurdu, şükürler olsun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bravo!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Şu an itibarıyla 650 lira veriyoruz, onu da yükselteceğiz, gençlerimiz için her şey feda olsun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hangi bütçeyle?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Gençlerimiz için varız, onlar için elimizi değil, gövdemizi taşın altına koymaktan da geri durmayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 50 dolarla mı?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kredilerin faizleri ne olacak, kredilerin faizleri?

(Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hep bir ağızdan söyleyince sorduğunuz sorular da anlaşılıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Geçtiğimiz hafta açtığımız yurdun resimlerini gösterecektim ama sizi o yurda davet ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Her şey 1 milyon, her şey 1 milyon...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ankara’da Mamak’ta 4 bin kişilik yurt açtık, kız yurdu; kızlara verdik o yurdu da hayırlı olsun. Her birinizi oraya kahve içmeye davet ediyorum. Gelin görün, algılarınızın ne kadar yanlış olduğunu görün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, değerli milletvekilleri, Türkiye’nin imkânları ve kaynakları Türkiye’ye hizmet etmek için var. İdealimiz, ufkumuz, rüyamız sadece bu aziz ülke için, Türkiye’nin mutluluğu için, Türkiyelilerin mutluluğu için, milletimiz için. Tek hedefimiz, tek arzumuz gençlerimizin geleceğini, emniyet ve güven duygusuyla inşa etmek. Bizler, bu yüce Parlatmentonun iradesiyle, milletimizin bize vermiş olduğu yetkiyle bütçe imkânlarının her bir kuruşunu bu millet için kullanıyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, çocukların sırtına...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Maddi imkânların yanında elbette her birimizin manevi sorumlulukları da var. Bu sorumluluk bilinciyle demokratik hukuk düzenimizi güçlendirmeye, milletimizin o kutlu hukukunu da korumaya çalışıyoruz. Elbette ürettiğimiz sosyal faydayı sadece istatistiki değerlerle ölçemeyiz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sefalet endeksinde 1’incisiniz, en üst sıradasınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Türkiye’nin neresine giderseniz gidin, hiçbir belde yok ki Türkiye’de... Şükürler olsun, bu bir gurur tablosu. Ben bu gurur tablosunda emeği olan Değerli Cumhurbaşkanımıza, Kabinemize, siz değerli Parlamentomuz ve Gençlik ve Spor Bakanlığındaki birbirinden değerli 65 bine yakın çalışma arkadaşlarıma, emekçilere teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz, hiçbir şekilde ayrımcılık yapmıyoruz, yapmayacağız; bölgecilik yapmıyoruz, yapmayacağız; zümrecilik yapmıyoruz, yapmayacağız; partizanlık yapmıyoruz, yapmayacağız. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz de cemaatçilik yapıyorsunuz, cemaatçilik! Cemaatçilik yapıyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – “Az olsun, küçük olsun, bizim olsun.” demedik, demeyeceğiz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – AK PARTİ’nin arka bahçesi yaptınız sporu, onu bir anlatsana! AK PARTİ’nin arka bahçesi yaptınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Ve Türkiye’nin gençlerinin önünde var olan engelleri, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da, gençlerimizin önüne çıkan her bir engeli kaldırmaktan da geri durmayacağız, beri durmayacağız. (HDP sıralarından gürültüler)

Ve biz umudu, biz sevinci büyütme derdindeyiz, çabasındayız; gelin, bu çabaya ortak olun. Biz ekmeğimizi aşımızı paylaşma derdindeyiz. Her gün milyonlarca gencimizin yüzünü güldürebildiğimiz için şükrediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öyle sanıyorsunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu ülkenin yüz binlerce gencine yurt imkânı sağlıyoruz.

AYSU BANKOĞOLU (Bartın) – Gençlerin yüzde 70’i mutsuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Gençlerin yatağını yorganını, yastığını, nevresimini, yemeğini, ısınmasını dert edindik; bu bizim meselemiz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Sizler muhalefetsiniz, elbette muhalefet edeceksiniz ama bakın, muhalefet etmek hakikate muhalefet etmek değildir. Bir fikirle, bir teklifle muhalefet edilir; çamurla, iftirayla, nefret diliyle muhalefet edilmez. Çamur atarak, sabah akşam, Sayın Cumhurbaşkanına, onun kadrolarına “Nasıl hakaret etsem?” diye düşünmek bir muhalefet tarzı olamaz. Böyle bir ruh hâliyle ayakta kalamazsınız. (CHP sıralarından gürültüler)

Cumhurbaşkanımız milletin iradesiyle, pek çok kez, milletin o güzel teveccühüyle iktidara gelmiştir, o makama gelmiştir ve tüm emperyalist güçlere rağmen, bu aziz milletin hukukunu aslanlar gibi savunmaktadır, aslanlar gibi. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Türkiye'nin başını öne eğdirmeyen bu lidere karşı politik olarak karşı olmak kimseyi körleştirmemeli. Tekraren söylüyorum, muhalefet etmek Türkiye'ye muhalefet etmek değildir; muhalefet, elbette, meşru, saygın, demokratik bir katılım hakkıdır. Gelin, Türkiye'de yolunda giden, milyonların faydalandığı, istifade ettiği eşsiz eserleri alkışlayın, takdir edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ensar'a ne zaman geleceksin Sayın Bakan? Ensar'ı anlatmadın, Aladağ'ı anlatmadın, yuvaları yanan çocukları anlatmadın.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bakan, TÜGVA, TÜGVA...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Aladağ'ı anlat bize, Aladağ'ı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Elbette eleştiri kurumu işlesin, elbette alkışlamak zorunda da değilsiniz ama “iyi” olana iyi diyelim, kötü olana “kötü” diyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, tamamlayalım lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Anneler babalar ilk kez evlerinden ayrılan evlatlarını bizlere gönül rahatlığıyla emanet ediyorlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Süleymanlıların yurtlarını anlat, Süleymanlıların yurtlarını anlat.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bakan Bey, TÜGVA, TÜGVA...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Demek ki bizler takdiri hak ediyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yoksul çocukları nasıl muhtaç ettiğinizi anlat.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Kaldı ki bu tesislerde, bu yurtlarda binlerce emekçi kardeşimiz gece demeden, gündüz demeden alın terleriyle gayret gösteriyorlar. Bu ülke ve bu toplum, kamu idaresiyle, sivil toplumuyla, yurtlarıyla, burslarıyla, üniversiteleriyle bütün evlatlarına sahip çıkıyorlar. Lütfen, gelin, bu güzel tabloyu birlikte büyütelim, bu güzel tabloyu karartmayalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hangi güzelliği? Ensar'daki güzellik mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Gençlerimiz hepimizin umudu, hepimizin ümidi, istikbal. Bu nedenle bizler “Gençlerin bütçesi gençlerde.” dedik, bütçemizi oluştururken bütçemizin adına “Katılımcı Gençlik Bütçesi” adı verdik ve 2022'deki faaliyetlerimizin alt kırılımlarını, ağırlıklı hangi projelere neyi harcayacağımızı yine gençlerimize sorarak karar vereceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Selamlamak için mikrofonunuzu açıyorum, artık bitirelim.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Yıl boyunca da yine onlardan aldığımız önerileri, projeleri dikkate alacağız.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – TÜGVA, TÜGVA...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Süreçlerde gençlerimizin katılımını en ön plana alarak karar alma mekanizmalarında da onların etkinliğini artıracamız. (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gençler geleceğini yurtdışında arıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Gençlerimizi güçlendirmekten başka, onları güçlü bir geleceğe hazırlamaktan başka bir gayemiz, bir amacımız yok.

2022 yılı, her zaman olduğu gibi, yine dijitalleşme hamlemizin sürdüğü, projelerimizin ve desteklerimizin arttığı, sportif başarıların çoğaldığı ve inşasına başlayıp milletimizle buluşturacağımız tesislerimizin hızlı bir şekilde açıldığı yıl olacak inşallah.

Öngörülen bütçe ödeneğimiz 27 milyar 782 milyon 948 bin lira. Bütçemiz gençlerimizin bize emanetidir; onu, en verimli, en hakkaniyetli şekilde kullanacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın.

Bu vesileyle, bütçemizin ülkemiz için, milletimiz için, gençlerimiz ve sporcularımız için şimdiden hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizin birbirinden değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Söz taleplerini alacağım tek tek, önce Sayın Erhan Usta söz istedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, niye müdahale etmiyorsunuz? Sayın Bakan o kâğıtlarını, tablolarını niye toplamıyor! Kavasların görevi mi o?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kendi koyduklarını niye toplamıyor?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Tanal; Grup Başkan Vekilleri konuşuyor. Lütfen, rica ediyorum...

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, elektrik dağıtım şirketlerinin faturalara yansıttığı yatırım bedelleri ile elektrik kesintilerinin paralel bir şekilde arttığına ve faturalara yansıtılan hizmet bedelinin çok yüksek olduğuna ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığıyla ve EPDK'yla ilgili bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Biz bunu daha önce Plan Bütçe Komisyonunda görüşmeler esnasında da Sayın Bakana ve EPDK Başkanına ilettik fakat buna ilişkin herhangi bir değerlendirme alamadık. Konunun önemine binaen, onlar soru-cevaba geçmeden önce, tekrar gündeme getirmek istiyorum, sayın milletvekillerinin de dikkatlerini arz etmek istiyorum.

Tabii, biliyorsunuz, elektrik dağıtım şirketleri AK PARTİ hükümetleri döneminde özelleştirildi. Yanlış hatırlamıyorsam 21 tane dağıtım firması var ve bunların önemli kısmı da zaten 3 5 tane bildik şirketlere gitmiş şekilde.

Şimdi, kayıp kaçakla ilgili sorunlara girmeyeceğim ama burada iki önemli sorun var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yatırım bedeli için bu firmalara, dağıtım şirketlerine, faturalara yansıtılan bir bedel konuluyor, vatandaşın ödediği faturalara. Ne için? Yatırım için. Ama biz bakıyoruz şimdi, elektrik kesintilerinde nasıl bir gelişim var? Elektrik kesintilerinin arttığını görüyoruz yani verdiğimiz, devletin tahsis ettiği, vatandaşın ödediği yatırım bedeli artıyor fakat kesintiler de ona paralel bir şekilde artıyor; onun normalde azalması lazım, bu birinci husus. Burada yatırım yapılmıyor büyük ihtimal ve bunlar iyi denetlenmiyor; buna ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmadı, Sayın Bakandan bu konuya ilişkin cevap bekliyoruz.

Daha da önemli bir konu var Sayın Başkan. Şimdi, dağıtım şirketlerine hizmetleri karşılığında yine faturalara yansıtılan bir hizmet bedeli var. Bu rakamlar çok büyük rakamlar, bunlar beş yıllık planlarla belirleniyor, beş yıllık, EPDK'den çıkıyor bunlar. Örnek olsun diye söylüyorum, 2016-2020 yılları arasında bunlar yıllık olarak yaklaşık 7 milyar lira. Yani 7 milyar lira, her birimiz faturamızdan toplanan paralarla dağıtım şirketlerine bunlar ödeniyor. Niçin ödeniyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, birkaç dakikaya ihtiyacım olacak.

Bunlar işte, abone sayısı, trafo sayısı...

BAŞKAN – Sayın Usta, son bir dakikayı veriyorum, üçüncü dakikanız...

ERHAN USTA (Samsun) – İlk dakikayı konuşmadım zaten Başkanım.

BAŞKAN – Öyle bir usul yok, bakın, bunu da veriyoruz tüm Grup Başkan Vekillerine.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Az sözle çok şey anlatmayı öğrenmek lazım Sayın Usta.

BAŞKAN – Bu, kürsüde konuşulacak bir konu yani gerçekten üç dakikada konuşulacak bir konu değil, iyi biliyorum konuyu. Onun için kısa özetlerseniz, son bir dakikanız...

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, peki, teşekkür ederim, gerek yok o zaman.

BAŞKAN – Peki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, üç arzum var efendim.

Birinci arzum: Bugün, Türkiye'nin tüylerini diken diken eden, hepimizin kanını donduran Antalya'daki cinayetle ilgili 60'a göre pek kısa söz talep ediyorum.

İkinci arzum: Sayın Bakan... Ben nezaketi elden bırakmamaya çalışacağım, onun bugünkü performansını gördük, nezaketin ne kadar kıymetli bir şey olduğunu da tekrar tekrar anladık. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Hâlâ “Nezaket.” diyor ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakanın Ordu Milletvekilimizle ilgili hem yerinden “Yalancı.” hakareti -ki onunla ilgili adliyede hesaplaşırlar ama- daha sonra, kürsüden de Ordu Milletvekilimizin ipe sapa gelmez bir konuşma yaptığını söylemek suretiyle sataşmıştır. Bu sebeple Ordu Milletvekilimize söz istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Üçüncü arzum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – İnsanların ailesiyle ilgili konuşursanız bu ipe sapa gelmeyen bir şeydir.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayrıca, Sayın Bakan “Size rağmen...” cümlesini kullanmak suretiyle bizim Türkiye’de yapılan hizmetlere karşı olduğumuz algısını yaratarak bir sataşmada bulunmuştur.

SALİH CORA (Trabzon) – Kendi beyanınız var bu konuda, kendi beyanınız var bu konuda Sayın Altay. “Siz doğruyu yapsanız da biz sizi alkışlamayız.” dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayrıca, grup adına da sataşmadan söz talep ediyorum. 60’a göre olan kısmı müsaade ederseniz buradan...

BAŞKAN – Sayın Altay, size hem 60’a göre hem de 69’a göre yerinizden vereyim, devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olur.

BAŞKAN – Yalnız, üç dakika bu 60 ve 69, o kadar.

Buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Antalya İlim ve Kültür Derneğinin öğrenci yurdunda işlenen cinayete ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki ve yerinden sarfettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mehmet Sami Tuğrul, bugün, Antalya’da Sayın Bakanın biraz önce söylediğine göre -ki devlettir inanmak zorundayız- kaçak, 4 katlı bir binanın 3’üncü ve 4’üncü katında bulunan kaçak öğrenci yurdunda çalışan, vakfa ait yurttan mutfakta çalışan aşçı tarafından hunharca katledildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bu bir üniversite öğrencisi ve bu olay gerçekleşmiş iken Sayın Bakanın burada, bir işportacı edasıyla yurt resimleri göstermesini aziz milletin takdirine bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Evet, insan üzüldür. İnsan üzüldür. O çocuk devletin bir yurdunda kalıyor olabilseydi bugün başı kesilmeyecekti Sayın Başkan.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yazıklar olsun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Ve bu Bakan, bu nezaketsiz Bakan size fotoğraf gösterip “Alkışlayın bakayım.” diyebiliyorsa bu da Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılmış ayrıca bir saygısızlıktır. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ne alakası var ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Gelelim sataşmaya. Gerçekten on binlerce öğrenci yurt bulamamış olduğu için sokaklardayken bunu bir gurur tablosu diye sunmak olsa olsa Sülün Osmanlık olur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - ...Sülün Osmanlık olur. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Evet, biraz utanacaksın, biraz sokağı bileceksin. Tayyip Erdoğan'ın senin prezentasyonuna ihtiyacı kaldıysa vah ki vah, vah ki vah!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ne alakası var!

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Tayyip Erdoğan'ın ne hâle düştüğünü buradan hepimiz çok rahat görebilirsiniz. Çıkacaksın, namusluca diyeceksin ki: Ben devlet olarak 5 öğrenciden 1'ini barındırabiliyorum, doğrusu bu.

SALİH CORA (Trabzon) – Talep eden herkes yerleşti.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Kendi şehrinde okuyanlar yok mu Sayın Altay?

SALİH CORA (Trabzon) – Yurt talep eden herkes yurda yerleşti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ordu Milletvekilimiz konuşmasında dedi ki: “Spor Toto’dan FETÖ’ye para aktardın.” O, aktarmadığını söylüyor, önce, hesabı Erdoğan’a ver çünkü Erdoğan dedi ki FETÖ’ye: “Ne istedin de vermedim?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altay, teşekkür ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – FETÖ herkesten bir şey istedi de Spor Toto’dan mı istemedi? Spor Toto’dan mı istemedi? (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, şöyle bitirmek istiyorum: İtibarı kaybeden nezaketi kaybeder...

SALİH CORA (Trabzon) – Nezaketi dün akşam kürsüde bıraktınız, nezaketi dün akşam kürsüde bıraktınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...nezaketi kaybeder. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Nezaketi sizden öğrenemeyiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biraz önce, burada, Enerji Bakanı da konuştu.

SALİH CORA (Trabzon) – Nezaketten bahsedemezsin sen!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu Kabinede Mehmet Muş diye bir Bakan var; itibarı da yerinde, nezaketi de yerinde; Parlamento'ya saygıyı da biliyor, parti hiyerarşisini de biliyor...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama biraz önce, biz, burada, adap fukarası bir hadsiz dinledik.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne biçim konuşuyor ya! Terbiyesizlik yapıyorsun, terbiyesizlik yapıyorsun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Terbiyesiz!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Adap fukarası hadsizsin sen, terbiyesiz! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Terbiyesizlik yapıyorsun. Hadsiz sensin!

BAŞKAN – Sayın Altay...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, uyarmanız gerekir, ahlak dışı konuşuyor. Uyarın Sayın Başkan, edep dışı sözler söylüyor.

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

Sayın Altay, lütfen...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nezaketten bahsederken neler söylüyor?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Hepsini iade ediyoruz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

Sakin ol!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen de sakin ol!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bak, şu anda bir histeri krizi yaşıyorsun. Sakin ol!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, tabii, olur, olur.

Ben buraya işportacı dinlemeye gelmedim, ben buraya işportacı dinlemeye gelmedim.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Üstelik bu ifadelerin sana yakışmıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Ayıp ya, böyle bir şey olur mu!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Ünal, Sayın Altay; lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ünal, sıradan veriyorum, lütfen müsaade edin.

Sayın Akçay’a vereceğim söz, sonra size vereceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sıra var, sıra var.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bakın, bizzat hem grubumuza dönük hem şahsımıza dönük...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne dedim sana? Ne dedim?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın hatibin haddi aşan, nezaketten bahsederken nezaketsizliğin en çirkin hâlini sergileyen bir durumla karşı karşıyayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çirkin sensin, ben çirkinlik yapmadım.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Yaptın!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen tasvip ediyor musun o sahneyi?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bakın Sayın Başkan, nezaketten bahsedeceksek...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir atanmışın komutuyla alkışlayacak kadar düştün mü sen? Konuşma!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – ...eğer burada...

BAŞKAN – Sayın Ünal, müsaade edin, mikrofonunuzu açalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sıra burada Başkan.

BAŞKAN – Anlamakta zorlanıyorum.

Evet, buyurun.

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, şu İç Tüzük bizim burada her birimizin, burada bulunan sayın bakanların da hasılı Genel Kurulda bulunan her bir bireyin hakkını ve hukukunu koruyan bir İç Tüzük'tür. Fakat bugün, maalesef hiçbir şekilde bu İç Tüzük'e, ne 65'e ne 66'ya ne de 67'ye, uyarılarımıza rağmen, dikkat edilmedi. Bu kürsüden “haramzade” ifadesi kullanıldı. “Haramzade”nin TDK'deki karşılığına baksınlar...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başka sözlüklere de bak, bildirmiş, “Haramdan beslenen.” demiş.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – ...eğer utanırlarsa o zaman utanmaları var demektir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Haramdan beslenendir, haramla zengin olandır.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Utanan bir akıl bunu kullanmaz. Bize “utanmaz” diyenlerin utanmanın ne olduğunu öğrenmeleri için utanmazlığın... Bir Genel Başkan tarafından bu kürsüde genel ahlaka aykırı yapılan hareketin bizzat kendisi bir utanmazlıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bize nezaket öğretmesinler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay.

9.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Soma Uyar Madencilik mağdurlarının kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesini sağlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'e ve Sosyal Medyadan Sosyal Meydana Projesi'ni hayata geçiren Gençlik ve Spor Bakanı Muharrem Kasapoğlu'na ve tüm Bakanlık personeline teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Manisa Soma'da faaliyet gösteren Uyar Madencilik, Soma Darkale Maden Ocağı'nı 2003-2014 tarihleri arasında işletmişti ancak bu şirket Darkale Maden Ocağı'ndan çıkardığı 971 madencinin kıdem ve ihbar tazminatı ödememişti. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Uyar Madencilik mağdurlarının sorunlarının çözülmesi konusunda her türlü desteği verdik ve girişimi, gayreti gösterdik ve diğer partiden arkadaşlarımız, milletvekillerimiz de aynı gayreti gösterdiler. Uyar Madencilik mağdurlarının kıdem ve ihbar tazminat sorunlarının çözülmesi konusunda canla başla başta Enerji Bakanlığı olmak üzere birçok çalışma yapılmıştır ve bu gayretler nihayet neticeye ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye Kömür İşletmeleri 16 Kasım 2021'de Uyar Madencilik mağdurlarına ödeme yapmaya başlamıştır. Bugün itibarıyla 943 madencimize 18 milyon 500 bin TL ödeme yapılmıştır. 9 madenciye ibranameyi imzalamadığı için, 19 madenciye de miktara itiraz ettiği için ödeme yapılamamış; itirazlardan biri haklı bulunmuş, diğer itirazların da incelendiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Soma Uyar Madencilik mağdurlarının kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmesini sağlayan başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Fatih Dönmez'e çok teşekkür ediyoruz. Bu teşekkürün dışında ve hatta fevkinde olmak üzere ayrıca tebrik ediyoruz çünkü Sayın Bakan bir devlet adamı olarak sorun çözme kabiliyeti ve vasfıyla da mağdur ve mazlumların hayır dualarını almıştır; teşekkür ve tebrik ediyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, gençlerin sosyal medya bağımlılığını azaltmak, onları toplumla bir araya getirip millî, manevî değerlerle sosyalleştirmek, sportif, sosyal, kültürel faaliyetlerde, hayatın içinde aktif bir şekilde yer almalarına katkıda bulunmak amacıyla 81 ilde eş zamanlı olarak Sosyal Medyadan Sosyal Meydana Projesi'ni hayata geçiren, gençlik merkezlerinin sayısını artırarak

gençlerimize dokunan ve geleceğin sporcularının yetişmesini sağlayan, sporun tabana yayılmasını, yeteneklerin keşfedilmesini ve her insanın spora erişimini sağlayan, yarının şampiyonlarını, yıldızlarını desteklemek amacıyla 81 ilde spora altyapı oluşturan Gençlik ve Spor Bakanı ve hemşehrimiz Sayın Muharrem Kasapoğlu'na ve tüm Bakanlık personeline teşekkür ediyoruz. Bütçelerinin hayırlı olması temennisiyle başarılar diliyoruz.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç...

10.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, sayın vekiller.

Sayın Bakan, keşke bilmediğiniz konularda konuşmamayı da öğrenmiş olsaydınız. Şimdi, bakın, birincisini söyleyeceğim: “Recep Tayyip Erdoğan sayesinde seçildi Dersim Dağ.” diye dediniz ya, bilmiyorsunuz. Neden bilmiyorsunuz? Yıl 2011, Mecliste Anayasa yapmak için komisyon kurulmuş vaziyette, Grup Başkan Vekilimiz Meral Daniş Beştaş o komisyonda çalışıyor. Şahitleri Yüksek İstişare Kurulunda sizinle beraber sarayda çalışan Mehmet Ali Şahin ve şimdiki Meclis Başkanımız Mustafa Şentop'tur, tamam mı? Şimdi, biz, orada 18 yaşa seçilme hakkı verilmesini talep ettik, önerdik ve Adalet ve Kalkınma Partisi reddetti o zaman bunu, reddetti. Ardından kanun teklifleri getirdik, reddetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – Anayasa değişikliği gerekiyor, kanun teklifiyle olmaz o.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Anayasa değişikliğine ne verdin?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Recep Tayyip Erdoğan ve Adalet ve Kalkınma Partisi geç de olsa Halkların Demokratik Partisininin 18 yaşındakilere seçilme hakkı verilmesi önerisine gelmiş olması, bu politikayı doğru bulmuş olması elbette ki kayda değer bir konudur ama biz söyledik, siz arkamızdan geldiniz, sizin sayenizde olmadı; bu, bir. (HDP sıralarından alkışlar)

İkincisi, Dersim Dağ, halkın oylarıyla, halkın iradesiyle seçildi, Recep Tayyip Erdoğan'ın iradesiyle değil. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir şey daha söyleyeceğim, bir şeyi daha öğrenmemişsiniz Sayın Bakan, siz gençler için konuşuyorsunuz ama demokratik politik kültürden zerre kadar nasibinizi almamışsınız, zerre kadar. Ya, ne biçim konuşuyorsunuz muhalefete? “İftira atan muhalefet” “çamur atan muhalefet” bilmem ne. Ne biçim laflar bunlar ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, son kez açıyorum, tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Bu şekilde mi gençlere örnek oluyorsunuz? Yani politikayı bilmiyorsunuz, politikada acemisiniz, elbette ki stajınızı yapın Bakan olarak, önemlidir ama bu kadar hakikaten terbiye sınırlarını aşan şekilde muhalefete konuşmanız, demokratik politik kültürden zerre nasibinizi almamış olmanızdan kaynaklanıyor.

(HDP sıralarından alkışlar) Ya, Şener Şen'in "İşportacı Ziya" rolünden sonraki en büyük performansı sergilediniz, vallahi bravo, vallahi bravo! (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakın Sayın Başkan, son olarak şunu söyleyeceğim: Dersim Dağ'ın adı anıldığı için kürsüde sataşmadan cevap verme hakkını kullanmasını rica edeceğiz kürsüden.

Son cümlem, bir de Sayın Başkan, dün Meclis Başkan Vekili bize dört artı bir verdi, siz maşallah bugün bir dakikamızı da kestiniz yani. Bu kadarı da olur mu?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yapmayın, dört artı birdi.

BAŞKAN – Bütün arkadaşlara üç dakika kullandım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama yapmayın yani.

BAŞKAN – Bakın, burada böyle bir usul yok, bugün için yapıyoruz, yarın bunlar da verilmeyebilir, böyle bir usul yok çünkü. Ama inanın... Şimdi Dersim Dağ'la ilgili bir şey söyleyeyim. Sayın Bakan Dersim Dağ'la ilgili dedi ki: "Sayın Recep Tayyip Erdoğan sayesinde..." Siz bunu izah ettiniz, Dersim Dağ'la ilgili sataşmanın cevabını siz verdiniz.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Olmaz.

BAŞKAN - Şimdi, evet, siz...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hayır, olmaz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben Dersim Dağ'la ilgili cevap vermedim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vermedi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ben, yanlış, bilinmeyen bir konuyu aydınlattım.

BAŞKAN – Düzelttiniz, evet.

Dersim Dağ'a bir sataşma yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Nasıl yok ya?

BAŞKAN – Yok efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ya, Recep Tayyip Erdoğan sayesinde mi seçildi Dersim Dağ?

BAŞKAN – Takdir benim. Sayın Oluç, yok bir sataşma, takdir benim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Böyle bir şey var mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, hayır, öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani siz, bugün, sürekli sözümüzü kesiyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hayır, niye teşekkür ediyorsunuz Sayın Başkan?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bunu kabul etmiyoruz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Böyle bir usul var mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dersim Dağ hazır, bekliyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı ya?

BAŞKAN – Nasıl bir usul?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani sürekli, bakın, sürekli sözümüzü kesiyorsunuz, sürekli aynı şeyi yapıyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Nasıl kesersiniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekili arkadaşım, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor. Onu anlayabilmem için senin susman lazım. Eğer susmazsan Grup Başkan Vekiline de söz vermeyeceğim, size de vermeyeceğim. Bu kadar net söylüyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle mi? Siz orada istediğinizi yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, dünle ilgili söylediğimi hafife alıyorsunuz. Meclis Başkanı bile dün, burada, bize dört artı bir verdi. Siz, bugün, üçü nereden çıkardınız? Bakın...

BAŞKAN – Sayın Oluç, Meclis Başkanı size on dakika da verebilir.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir sözümü bitireyim izin verirseniz.

BAŞKAN – Bu benim vereceğim anlamına gelmiyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sözümü bitireyim.

BAŞKAN – Ben, bugün, Sayın Erhan Usta'nın sözünü kestim, üç dakikayla sınırladım, “Üç dakika.” dedim ve bütün arkadaşlarım da üç dakikaya uydular.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama bir sözümü bitireyim.

ERHAN USTA (Samsun) – Üç dakika bile konuşurmadınız.

BAŞKAN – Bütün arkadaşlarım da üç dakikaya uydular. (AK PARTİ sıralarından ‘Bravo Başkan’ sesleri ve alkışlar) Bakın, bütün arkadaşlar uydu. Daha sataşmadan söz isteyenler var. Ben Dersim Dağ’la ilgili sizin yanıtınızın dışında bir sataşma olduğunu bilsem ve anlamış olsam, inanm, sizden önce Dersim Dağ’a veririm söz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Verin o zaman, daha ne duruyorsunuz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Erdoğan sayesinde seçildi.” dedi, daha ne desin?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Daha ne desin?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Erdoğan sayesinde...” dedi.

BAŞKAN – Bunu siz düzelttiniz ama. Öyle olmadığını anlattınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ne alakası var, kendisine sataşma.

BAŞKAN – Ya, şimdi, ben anlayamıyorum Sayın Oluç.

Sayın Mustafa Adıgüzel’e sataştığı gibi... Yani ben, burada, notlar da almışım, “ipe sapa gelmez söylemleri” dedi diye Ömer Fethi Gürer’e “Bölgene gitmemişsin.” dedi diye. Bakın, notlarımı aldım, kime ne sataştığının notlarının aldım ama siz Dersim Dağ’la ilgili söylemiş olduğu sözü zaten düzelttiniz, yanlış olduğunu söylediniz. (HDP sıralarından gürültüler)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, kendisi burada ya. Böyle bir şey var mı ya?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kendisi burada ya. Böyle şey mi olur ya? Bakan istediğini söyleyecek...

Hayır, atanmış memur istediğini söyleyecek...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir milletvekiline yapılabilecek en büyük hakaret “Erdoğan’ın sayesinde seçildi.” demek. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Allah Allah” sesleri)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Saruhan Bey söyledi...

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Dersim Dağ, Parlamentonun en genç milletvekillerinden ve kadın arkadaşımız olduğu için bir pozitif ayrımcılık yapıyorum, sataşmadan değil, yerinizden...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O hakkı, pozitif ayrımcılık değil.

BAŞKAN - Çok özür diliyorum. Lütfen, müdahale etmeyin.

Buyurun.

11.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ’ın, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DERŞİM DAĞ (Diyarbakır) – Her şeyden önce şunu belirtmek istiyorum: Sayın Bakan Cumhurbaşkanlığı tarafından atanmış olabilir ama ben, halkımın bana verdiği oylarla buraya geldim, seçilmiş bir milletvekiliyim, atanmış değilim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Ve Sayın Bakan bu kadar güllük gülistanlık bir tablo çizdi, eğer samimiyse çıksın kürsüye tüm kamuoyu önünde kredi borcu olan tüm gençlerin borcunu sileceğini açıklasın, hepimiz de bu bütçenin gerçekten gençlik bütçesi olduğunu öğrenelim, görelim. Onlarca öğrenci sokakta yatarken öyle vakıflara verilen bütçeyle, vakıflara ayrılan, aslında gençlere ayrılması gereken bütçeyle güllük gülistanlık bir tabloyu hiç kimse çizemez. Gençler sokakta yattı ve gençler 12 Aralıkta...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Dersim Dağ. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Gürer, sizin bir söz talebiniz oldu. Niçin söz isteğinizi söyler misiniz?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Gençlere verin, gençlere, biraz gençleri dinleyelim.

BAŞKAN – Müsaade eder misin, müsaade eder misin, Sayın Gürer’i dinlemek istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Niğde’ye geldim ama sen yoktun.” ifadesini yanıtlamak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, gerçekleri çarpıtmada üstünüze yok. Ben sizden bir davet almadım ki sizin Niğde’ye gittiğiniz bileyim. Siz çiftçinin, esnafın, emeklinin yanında olmak istesenez beni bulurdunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Yalnız size ben bir şey söyleyeyim: Ben Niğde Spor Tarihi kitabını yazdım, Niğde Spor Tarihi kitabını okursanız orada, Niğde’nin sporda nereden nereye düşürüldüğünü görürsünüz.

Amatör spor kulüplerine Niğde’de destek vermiyorsunuz. Engelliler Hatay’a gitti, Hatay Belediye Başkanımız onların konaklamalarını sağlattı. Ayrıca, sağır, dilsiz spor kulübümüzün malzemelerini

biz aldık. Madem sporculara destek vermiyorsunuz, buraya çıkıp gerçekleri çarpıtmayın. Niğde’de iş yerlerinde, okullarda spor kulüpleri kalmadı, spor kulüplerinin dışında, okullarda spor salonları yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bütününe baktığımız zaman, laf kalabalığıyla kendinizi haklı çıkaramazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ben kürsüde konuşurken yerinden 3 defa “Yalancı.” ifadesini kullandı.

BAŞKAN – Size 69’a göre kürsüden iki dakika veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel’in, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu’nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin birinci tur görüşmelerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Spor Toto’nun devasa bütçesinin bugün vakıf ve cemaatlere, önceki dönemlerde de FETÖ’yle ilişkili kurumlara aktarıldığını söyledim. Sayın Bakan yerinde duramayarak 3 defa benim ağzıma almak istemediğim bir ifadeyi kullandı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dava aç, dava.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Burada da kürsüde başka bir ifade... Bu cümlelerin tamamını kendisine misliyle iade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Öncelikle, şimdi, “Yok.” diyor ya, bakın, Sayıştay raporunda, tam 103 milyon 221 bin lira “vakıf ve dernekler” başlığı altında aktarılmıştır. Ben de bunu kendisine soru önergesinde sordum; ben evrakla konuşuyorum. Kendisinin verdiği cevap hiçbir şey arkadaşlar yani hiçbir detay yok. Hangi vakıf, cemaate ne aktarıldığını... Neden korkuyorsunuz Sayın Bakan? Neden korkuyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ordu’ya tesis yapıldı mı yapılmadı mı, onu söyle.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Bakın, Spor Toto Yönetim Kurulu kararlarının ortada olmadığı mı yalan? Spor Toto Yönetim Kurulunun kimlerden oluştuğu mu yalan? Bakın, Komisyonda dedi ki: “Kimlerden oluştuğunu açıkladık.”

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 5 bin tane tesis yapıldı. Nasıl yapıldı?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Şu anda internete girin. Spor Toto internet sayfasına girin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – 5 bin tane tesis nasıl yapıldı, onu söyle.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Bakın, şu gözükyör: Siyah bir sayfa, bakın, Spor Toto’nun arkası gibi siyah, gözükmüyor, kimlerden oluştuğu belli değil. 6 milyon reklam verdiğiniz mi yalan? Erdoğan’ın oğlunun Okçular Vakfına 3 milyon verdiğiniz mi yalan?

SALİH CORA (Trabzon) – Yine ipe sapa gelmez şeylerden bahsediyor.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Ve yine soruyorum: Spor Toto Teşkilat Başkanlığında bir FETÖ soruşturması bugüne kadar oldu mu? Devlet kurumlarında 2009, 2010, 2011 yıllarında KPSS’ye giren bütün devlet memurları soruşturuldu, Spor Toto’ya girenler soruşturuldu mu? Buradan soruyorum, yine, Spor Toto Yönetim Kurullarını neden saklıyorsunuz, sakladığınız mı yalan? Spor Toto’da Yönetim Kurulu Başkanı olduğunuzun tutanaklarını saklıyorsunuz, sakladığınız mı yalan? Sadece ben söylemiyorum, Sayıştay da söylüyor. Açın tutanakları, bütün foyanızı ortaya dökelim.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Aleyhte ve son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Yeneroğlu.

Buyurun Sayın Yeneroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Çok Saygıdeğer Başkan, çok değerli milletvekilleri, aziz milletim; 2022 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi hakkında DEVA Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Doğrusu, artık bütçenin kendisini görüşmeye çok fazla gerek kalmadı çünkü iktidarın hukuksuzlukları ve hesapsızlıkları sebebiyle bütçe daha Genel Kurulda görüşmeler başlamadan kadük oldu. Netice itibarıyla bugün hukuksuzluğun tamamen sıradanlaştığı bir ülkenin Parlamentosundan seslenmek durumunda kalıyoruz maalesef. Bugün bırakın anayasal devlet olmayı, anayasalı bir devlet olma iddiasının dahi can çektiği bir ülkeyiz. İktidar kuvvetler ayrılığını reddetmekte, Cumhurbaşkanı Anayasa'ya aykırı olarak tüm gücü elinde toplamış, “Devlet benim.” anlayışı içerisinde hem yürütme hem yasama hem yargı konumunda. Anayasal bir devlette devletin gücü hukukla sınırlıdır, bizde ise iktidar Anayasa'yı ayak bağı olarak görmekte, yetkisiz ve sınırsız güç kullanmaktadır. Devleti, taahhütlerini yerine getirmeye zorlayan en temel aygıt bağımsız yargıdır. Bizde iktidar, yargıyı bizzat kendisine bağlamıştır. Herkesi tehdit eden, baskıcı, otoriter bir anlayışla kişilerin ceza yaptırımları aracılığıyla ezildiği, kurumların itibarsızlaştırıldığı, yargı kararlarının uygulanmadığı bir dönemden geçiyoruz. Demokratik hukuk devletinden uzaklaştıkça millet olarak her gün daha fazla fakirleşiyoruz. (AKP sıralarından gürültüler)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Kimin oylarıyla oradasın, kimin oylarıyla?

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Arkadaşlar ayıp olmuyor mu? Lütfen, gerçekten çok ayıp ya. Müsaade buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Geçen sene başka söylüyordun şimdi başka.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Geçen sene başka söylemiyordum değerli ağabeyciğim, bir sene evvel aynı şeyleri söylüyordum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu, Genel Kurula hitap edin lütfen.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Kimin oylarıyla oradasın, kimin oylarıyla?

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım yani...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gürültü var, uğultu var Başkanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Baştan alalım.

BAŞKAN – Dışarıdan zaten duyulmuyor arkadaşların lafı, siz Genel Kurula hitap edin.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Arkadaşlar, sizin adınıza ben de kahroluyorum, tüm samimiyetimle belirtiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu, rica ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sen kendi adına konuş, bizim adımıza konuşamazsın, kendi adına konuş.

BAŞKAN – Sayın Bak, Sayın Bak, rica ediyorum.

Sayın Yeneroğlu, Genel Kurula hitap eder misiniz, lütfen.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Osman ağabeyin dışında konuşuyorum, tamam.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, sen bizim adımıza konuşamazsın, kendi adına konuş.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Sen de kendi adına konuş.

Bu böyle olmaz ki Başkanım ama...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Şahsın adına söz aldın, şahsın adına konuş.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Müsaadenizle, onu ben takdir ederim.

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Mustafa, bizim adımıza konuşamazsın!

BAŞKAN – Kürsüdeki konuşmacının nasıl konuşacağını, Sayın Bak, siz öğretmeyeceksiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Şahsın adına söz aldın, şahsın adına konuş, bizim adımıza konuşamazsın sen tamam mı!

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Ya sizin adınıza konuşmuyorum, kendi adıma konuşuyorum, sizin adınıza niye konuşayım?

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Başkanım ama nasıl konuşacağım ki?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bizim adımıza konuşamazsın sen, kendi adına konuş! O kadar! Kendi görüşünü belirt, kendi adına konuş!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin adınıza utanıyor, konuşmuyor.

BAŞKAN – Sayın Bak... Sayın Bak... Sayın Bak, susmazsanız...

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Ya müsaade et arkadaş ya, müsaade et, müsaade et ya, müsaade et! Müsaade et ağabeyciğim ya, Allah'tan kork ya.

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu... Sayın Yeneroğlu, lütfen bana bakar mısınız?

Sürenizi vereceğim, arkadaşların konuşmaları dışarıdan duyulmuyordu efendim, lütfen, siz Genel Kurula hitap edin, ben gerekeni söyleyeceğim ve süreyi istediğiniz kadar da kullandırtacağım.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAIL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan, paralel Meclis Başkanı var ya!

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bugün içinde bulunduğumuz ama iktidarın duymadığı, görmediği, kulakların duymadığı, vicdanların köreldiği durum zaten rakamlar olarak gözümüzün önünde.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bize bakma, oraya bak, oraya.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yazıklar olsun sana!

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Dünya Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 128 ülke arasında 117'nci sıraya geriledik. Uluslararası demokrasi endekslerinde en gerilere düştük, Benin, Gambiya, Haiti gibi üçüncü dünya ülkeleriyle aynı kategorideyiz.

Anayasa Mahkemesinin istatistiklerine göre, 2012-2021 yılları arasında esastan incelenen bireysel başvuruların yüzde 94,8'i hakkında ihlal kararı verilmiştir. Bu bile, bize, ben dâhil hepimize utanç vesilesi olarak yeter. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Sen utan! O zaman niye bu listelerden seçime girdin?

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 2020 yılı istatistiklerinde Türkiye, 47 ülke arasında hak ihlallerinde 2'nci sıradadır. Geçtiğimiz hafta, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Anayasa'mızın gereği olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmasını iktidarın engellemesi nedeniyle başlattığı ihlal prosedürüyle hukuksuzluk karnemize bir utanç daha eklemiş olduk. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli milletvekilleri, hak ve özgürlüklerin bekçisi olan Anayasa Mahkemesi, iktidar ve ortağı tarafından devamlı taciz edilmektedir. Kararları reddedilen mahkemenin kapatılması ya da yetkilerin kısıtlanması tehditleri artık olağanlaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – İktidar ortağı, hukuk devleti anlayışından o kadar kopmuş ki Anayasa Mahkemesinin kapatılmasını terörle mücadelenin gereği olarak tanımlıyor. Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyelerini itham ve tehdit edebilen ve “Şüpheli ve suçluların bacaklarını kırın, suçü bana atın.” diyen bir İçişleri Bakanı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı açıklandığında “Karşı hamlemizi yaparız.” diyen ve kendi vatandaşını dört yıldan fazla cezaevinde yokluğa mahkûm eden bir Cumhurbaşkanı; gerçekten kahredici. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Cumhurbaşkanının adına ağzına alamazsın. Konuşma!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yazık sana, yazık!

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Yazık, yazık!

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Gerçekten kahredici bir durum. Adalet duygularını geçtim, merhamet duygularından da bu kadar kopulmamalıydı.

Değerli milletvekilleri, ülkemizi her açıdan düşüğü bu derin kuyudan çıkarmak hepimizin görevidir. Yahya Efendi'nin Kanuni Sultan Süleyman'a yazdığı o meşhur yazısında dediği gibi “Bir yerde zulüm varsa/ Bir yerde zulüm yayılırsa/ Haksızlık şayi olursa/ Sonra, koyunları kurtlar değil, çobanlar yerse/ Bilenler de bunu söylemeyip susarsa...” (CHP sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hadi be!

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – "...Fakirlerin, yoksulların, muhtaçların, kimsesizlerin feryadı göklere çıkarsa/ Bunu da taşlardan başka kimse işitmezse/ Herkes sadece 'ben, ben' derse/ Ve tüm bunları görüp işitenler 'Neme lazım be!' derse/ İşte o zaman devletin sonu gelir." ve bu sebepten dolayı bu mücadeleyi veriyorum.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yazıklar olsun!

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Milletvekilliği listesine girerken aklın neredeydi senin?

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Şu anda verdiğimiz mücadele haysiyet mücadelesidir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen onu kaybettin, kaybettin. Sen o mücadeleyi kaybettin.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hadi oradan! Otur yerine.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – İktidar ülkeyi koyu karanlığa boğmuş olsa da bizler aydınlık günlerin ümidiyle tüm gücümüzle çalışacağız. Tek amacımız, tüm vatandaşlarımızın insan onuruna yakışan bir hayat sürmesidir. Adaletsizliklerin son bulmasının mücadelesini veriyoruz; insan onurunun korunmasını ve insan onurunu korumayı ve yüceltmeyi varlık sebebi olarak kabul eden özgürlükçü bir devlet anlayışını tesis edene kadar bu mücadelemizi sürdürmeliyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – AK PARTİ'nin oylarıyla o kürsüdesin.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Aziz milletim, gerçekten güç sarhoşluğunun sonu geldi, güç sarhoşluğu artık sona yaklaştı. Bu iktidara artık söz söylemenin bir anlamı da kalmadı. Bundan sonraki gündemimiz ve tek derdimiz milletimiz için mutlu yarınları inşa etmek olsun.

Hepinizi DEVA Partisi adına saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – AK PARTİ'nin oylarıyla o kürsüdesin sen.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hadi oradan! Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu, lütfen oturur musunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Şengal'de Merwan Bedel'in bir SİHA saldırısı sonucu yaşamını yitirmesinin bir savaş suçu olduğuna ve IŞİD'in orayı bir katliam yurdu hâline getirdiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün çok üzücü bir haber okuduk, onunla ilgili söz aldım. Şengal'de Merwan Bedel'in bir SİHA saldırısına maruz kaldığını ve yaşamını yitirdiğini öğrendik. Diyeceksiniz ki: "Ne alaka?" Şengal'de Yezidi Kürtler oturuyor ve 73'üncü kez soykırım tehdidinde maruz kaldılar, saldırıya uğradılar. Bugün SİHA'lar... Merwan Bedel arabasında 2 çocukla birlikte bombalandı ve kendisi öldü, çocukları yakınlarından geçenlerin müdahalesiyle yanmaktan kurtuldu. Öncelikle bu saldırıyı kınıyoruz. Sivillere yönelik bu saldırı bir savaş suçudur aslında. Bize dün Cumhurbaşkanı Yardımcısı "savaş" dediğimiz için eleştiriler getirdi, keşke burada olsaydı "Bu bir savaş suçudur." diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Çünkü Şengal’de Ezidi Kürtlerin Türkiye’ye hangi saldırısı var, soruyoruz iktidar grubuna. Oradakilerin buraya ne zararı var, soruyoruz. IŞİD orayı bir katliam yurdu hâline getirdi, binlerce insan öldü. Şimdi, IŞİD’in yarım bıraktığı işi SİHA’larla Türkiye tamamlamak mı istiyor? Bunu açıklamaya davet ediyoruz ve Dışişleri Bakanına da bu konuda sordum “IŞİD’in saldırısını kınıyorum ve soykırımı tanıyorum.” demişti. Bugünkü savaş suçu ve suikast konusunda ne düşündüğünü alenen soruyorum ve tekrar kınıyorum.

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.33

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, şimdi soru-cevap işlemi gerçekleştirilecektir. Süremiz yirmi dakika; on dakikasını soru olarak alacağız, on dakikasında da ilgili Bakanlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili cevaplayacak soruları.

İlk soru, Sayın Sıdalı...

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Enerji Bakanı, iklim değişikliğine neden olan küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 46'sı kömür kullanımı kaynaklı. Paris Anlaşması'nı imzalamış bir ülke olarak iklim değişikliği azaltım politikalarına hız vermemiz gerekirken kömürden enerji üretimini teşvik eden uygulamalarınız devam ediyor. Bu durum iklim hedefleriyle çelişkili değil mi? Açıklanan hedeflerin hayata geçirilmesi için, İklim Başkanlığı onayıyla güncellenmiş, kapsamlı ve gerçekçi bir stratejik plan hazırlama çalışmalarınız var mı? Yoksa hâlen Bakanlık olarak bireysel olarak mı çalışıyorsunuz? Karbon yakalama tüm dünyada başarısızken buna umut bağlayıp yeni kömür santrallerini açma düşünceniz çelişkili değil mi? Kömür enerjisinden tamamen çıkışa yönelik bir takvim oluşturacak mısınız? Geride kimseyi bırakmama prensibiyle, bu iş kolunda çalışanların yenilenebilir enerji sektöründe istihdam edilmesine yönelik çalışmanız var mı?

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, enerji insanın vazgeçilmez ihtiyacıdır ve giderek enerji ihtiyacı artmaktadır fakat özellikle fosil yakıtlar çevreyi ciddi bir şekilde kirletmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak çevre dostu, insan dostu enerjiden yanayız, yenilenebilir enerji kaynaklarından

yanayız, fosil yakıtlar kullanılırken her türlü koruyucu önlemlerin, filtrelerin kurulmasından yanayız, enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasından yanayız. Bu kapsamda, şu an ülkemizde üretilen enerji kaynaklarına göre dağılım nedir? Gelecekle ilgili öngörünüz nedir?

Şehrim Kahramanmaraş ülkemizin en önemli linyit kömür yataklarına sahiptir. Afşin-Elbistan linyit kömür alanıyla ilgili planınız nedir? B ünitesi kömür sahasının işletmesiyle ilgili düşünceniz nedir? C ve D kömür sahasıyla ilgili düşünceniz nedir? Mevcut termik santrallerin rehabilitasyonu ne durumdadır? Gaz filtreleri yapılmış mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gençlik ve Spor Bakanına sormak istiyorum. Biraz önce konuşmasında muhalefete on-line olma çağırısı yaptı. Şimdi kendisine sorulm: Cesareti varsa Twitch'te gençlerle, örneğin Jahrein'le, Hype'la, wtCN'le bir on-line programa katılabilir mi? Sayın Genel Başkanımız katıldı, Sayın Mansur Yavaş katıldı. O gençlerin umutsuzluklarını, gelecekle ilgili hemen hemen hepsinin yurt dışı hayalini kurduklarını ve bu "Z kuşağı" diye tabir edilen o gençlerin hemen hemen hiçbirinin iktidara -ki onların çağında büyümüş olmalarına rağmen- oy vermeyeceklerini söylemelerine rağmen her türlü sınırsız, sınırlamasız, sansürlü o programa katılıp on-line olabilecek mi? Hep birlikte takip edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bülül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugün Antalya'da meydana gelen katliama dair Antalya Barosu ve yerel basınla tamamiyle görüştüm. Orası özel bir yurt ve bu yurt kendini dindar olarak ifade edenler tarafından ama dini kullananlar tarafından açılmış bir yurt. Burada çok ciddi hukuksuzluklar var ve vahşet ötesi bir katliam var, bununla ilgili daha geniş bilgi vermeniz gerekiyor.

Sayın Enerji Bakanı, Diyarbakır, Urfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak illerinde "Çiftçilerin borcunu ödemesi gerekir, borcunu ödemeyen çiftçiye önümüzdeki sene elektrik vermeyeceğiz." diye açıklama yapan Yönetim Kurulu Başkanının aslında çiftçilerin hakkını ihlal ettiğinin farkında mısınız, bu konuda ne diyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben "İşportacı Şener" demeyeceğim ama milletin parasını baba parası zannederek bize şov yapmaya kalkan Bakana soruyorum, Sayın Bakana soruyorum: Kredi Yurtlar Kurumuna borcu olan gençlerimiz var, iktidarınızın yanlış politikaları yüzünden işsiz, güçsüz ve yoksullar, iktidar olarak onların kapısına haciz göndermeye yüzünüz kızarmıyor mu? Uyuşturucu batağındaki çocuklarımızın yaşı neredeyse 10'a indi. Bu konu sizi ilgilendirmiyor mu? Bu işin üstesinden nasıl gelmeyi düşünüyorsunuz?

Sayıştaya soruyorum: Kayyumla yönetilen belediyelere ilişkin spekülasyon haberleri havada uçuşuyor. Bu belediyelerle ilgili yapılmış bir denetim var mı, yapılmamışsa neden yapılmamış? Bazı kurumların denetiminde hiçbir bulguya rastlanılmadığı yazıyor. "Cumhurbaşkanlığı dâhil 27 kurumun hiçbir bulgusuna rastlanılmadı." deniliyor. Gerçekten denetleyebildiniz mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sorum, 2 Bakanımızdır. Değerli Bakanlarım, milletimiz için yaptığınız hizmetler dünyada ikinci bir ülkede gösteremeyeceğim kadar fazla ve kayda değerdir. Öncelikle, milletim ve Amasyalı hemşehrilerim adına yürekten teşekkür ederim. Allah'ım hizmetlerinizi daim eylesin. Karşımızdaki muhalefet ne yazık ki yapıcı değil. Tam tersi “Yıkacağız, dağıtacağız, durduracağız, ihale paralarını ödemeyeceğiz.” gibi yine dünyada eşi emsali görülmeyen muhalefet yapmaları bu ülkenin en büyük şanssızlığıdır. Bu olumsuz tavırlarından dolayı, ülke çapında yaptığınız projeleri gerçekleştirmede olumsuz duygu yaşıyor musunuz, yoksa hizmet kervanını yürütmek adına “Durmak yok, yola devam.” mı diyorsunuz?

Ayrıca, dün bir parti başkanının çirkin hareketini hem kendine hem partisine iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

RIDVAN TURAN (Mersin) – 2 sorum olacak.

Önce Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına: Karaman'da kurduğunuz biyokütle santrali için Mersin Erdemli'de yedi yüz yıllık ardıc ağaçlarını kesiyorsunuz; köylü infial hâlinde. Enerjiyi ağaçları yok ederek mi üretmeyi düşünüyorsunuz? Şimdiye kadar kaç ağaç kestiniz?

İkincisi, Gençlik ve Spor Bakanına: Bak şimdi Sayın Bakanım, tarikat yurduna mecbur ettiğiniz gençleri Ensarda tecavüze uğrattınız, Aladağlarda yaktınız, şimdi de kafasının kesilmesine kayıtsız kalıyorsunuz. Hiç sorumluluğunuz olduğunu düşünmüyor musunuz ve hiç utanmıyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Kaya...

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, yıllardır uygulanan güvenlikçi politikalar, ısrarla çözülmek istenmeyen toplumsal ve siyasal sorunlar, bunlarla beraber her geçen gün derinleşen ekonomik kriz gençleri intihara sürüklemektedir. Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde son bir yıl içerisinde 29 kişi intihar etmiştir ve intihar edenlerin çoğunluğunu gençler oluşturmaktadır. 87 bin nüfusu olan küçük bir ilçede intiharların bu kadar sık yaşanmasının nedenleri nelerdir, bir araştırma yaptınız mı?

2021-2022 eğitim ve öğretim döneminde KYK yurtlarına başvuran öğrenci sayısı kaçtır? Başvuruda bulunan öğrencilerin kaç tane yurtlara yerleşmemiştir?

Diyarbakır'da halk, her sokak başında bulunan uyuşturucu satıcılarının güvenlik güçlerinin tepkisizliğinden kaynaklı olarak bu işi artık açık açık yaptıklarını ifade etmektedir. Diyarbakır'da yıllara göre uyuşturucu bataklığına sürüklenen genç nüfusun sayısı kaçtır?

BAŞKAN - Sayın Coşkun...

ŞEVİN COŞKUN (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

DEDAŞ'ın bölge kentlerinde okul bahçelerine kurduğu trafolar bilginiz dâhilinde mi? Soru önermesine “Şırnak Cizre'de inceleme başlattık.” yanıtınıza rağmen okul bahçelerinde trafolar hâlâ neden kuruluyor?

Urfa, Mardin, Diyarbakır, Batman, Şırnak ve Siirt'te çiftçinin tarlasını sulamada kullandığı elektriğin sayacı DEDAŞ tarafından trafo direklerinin tepesine konuluyor. Ayrıca, başta Van, Hakkâri, Ağrı ve birçok kentte kayıp kaçak gerekçesiyle yurttaşların sayaçları direklerin tepesine taşınıyor. Bu uygulamaya tabi tutulan tüm yurttaşların bedelini ödemediği enerjiyi takip ve izleme hakkı da engellenmektedir. Elektrik

sayaçlarını direklerin tepesine çıkarmakla amaçlanan nedir? Taşıma işleminin bedeli ne kadardır? Ne kadarı yurttaşın faturasına yansıtılmaktadır?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - İlk sorum Enerji Bakanına: Adıyaman merkez Yaylakonak beldesi Karaçalı Mahallesi Küçük Boğalar Küme Evler’de bulunan 5 haneye elektrik enerjisi verilemiyor. Çocuklar karanlıkta, vatandaş mağdur. Buraya elektrik enerjisi verilmesini bekliyoruz.

İkinci sorum Spor Bakanına: Sayın Bakan, konuşmanızda ayrımcılık yapmadığınızı söylediniz. İspatlıyorum, siz, ayrımcılık yapıyorsunuz; Adıyaman’a ayrımcılık yapıyorsunuz. Adıyaman Kahta Spor ve Adıyamanspor statları yetersiz, statları yapmadınız.

Ayrıca, bizim Yaylakonak, Pınarbaşı, Kesmetepe, Şambayat gibi beldelerimizde halı sahalarımız yok. Buralara halı sahaları ne zaman yapacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kayseri’nin 6 ilçesinde hâlâ doğal gaz bulunmamaktadır. İktidar temsilcileri Sarıoğlan, Akkışla, Felahiye ve Özvatan ilçelerinin planlamaya alındığını söyledi ama tarih vermedi; bu ilçelerimize doğal gaz ne zaman gelecektir? Pınarbaşı ve Sarız ilçeleri ise planlamaya dahi alınmamıştır. Yıllardır her seçimde söz verip siyaset malzemesi yapılan doğal gaz, Pınarbaşı ve Sarız’a ne zaman gelecektir, planlamaya alınacak mıdır? Vatandaş sizden net bir tarih bekliyor.

İkinci sorum Spor Bakanına: Kayseri’de 4 üniversite ve yaklaşık 75 bin öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin kalacağı yurtların yatak kapasitesi 8.500 civarındadır, bu sayı şehrimiz için yetersizdir. Kayseri’de yurt sorununu çözmek için bir çalışma var mıdır? Pınarbaşı, Sarız ve Sarıoğlan ilçelerinde hâlâ çim saha yoktur. Her yıl biz soruyoruz, sizler sürekli “Yapacağız.” diye söz veriyorsunuz; bu konuyla ilgili bir çalışma var mı, yatırım planına alınacak mı?

BAŞKAN – Evet, Sayın Komisyon...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bize geldi, kesildi. Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Enerji Bakanı, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biraz önce Grup Başkan Vekillerimizden Sayın Usta’nın bir sorusu vardı, aslında Plan ve Bütçe Komisyonunda da gündeme gelmişti ama... “Yatırımlar bu kadar yapılıyor fakat bunun kalite açısından izlemesini yapıyor musunuz?” diye. O sorunuzun cevabını da yazılı verdik ama muhtemelen elinize geçmemiş olabilir, ben en azından oradan size okumuş olayım. Aslında elektrik dağıtım şirketlerinin yapmış olduğu bu yatırımlar için devlete herhangi bir ödeme ya da finansman sağlamıyor, bütçeyi onaylıyor sadece EPDK.

ERHAN USTA (Samsun) – Faturalardan alınıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Söyleyeceğim.

Tarifelere yansıtılıyor çünkü yapılan yatırımın yasa gereği oradan karşılanması gerekiyor.

Peki, yapılan yatırımların kaliteye etkisi nedir? Ben, sizinle, son, 2018’den bu tarafa olan rakamları paylaşayım; bunlar, abone başına ölçülmüş, dakika cinsinden kesinti süreleri Sayın Başkanım: 2018’de bin üç yüz yetmiş dokuz dakika, 2019’da bin iki yüz kırk altı dakika, 2020’de ise ilk altı ayda beş yüz on beş dakika olarak ölçülmüş yani giderek bir iyileşme söz konusu.

ERHAN USTA (Samsun) – Bendeki tabloda artıyor, hem de ciddi artıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Evet yani bu rakamları ben sizinle tekrar paylaşırım.

Diğer sorulara gelince, iklim değişikliğiyle ilgili konu... Bildiğiniz gibi, Paris İklim Anlaşması Meclisimizden oy birliğiyle geçti; bağlayıcı bir durum söz konusu. Sadece Enerji Bakanlığı değil, tüm kamu kurumlarımız “iklimle mücadele” kapsamında bir eylem planı hazırlığı içerisinde. Bir de bildiğiniz gibi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ismi de değişti; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı oldu. O Bakanlık bünyesinde bununla ilgili bir başkanlık oluşturuldu, bir koordinasyon merkezi oluşturuldu. Bu kapsamda, her bakanlık bu hedefe dönük, karbon nötr hedefine dönük eylem planlarını hazırlıyorlar.

Cumhurbaşkanımız 2053 yılında “karbon nötr”, daha doğrusu “karbon sıfır” hedefini koydu; bu kapsamda, karbondioksit salımını nötrlememiz gerekiyor yani sıfır değil, nötrlememiz gerekiyor. 2020 yılı verilerini dikkate aldığımızda, Türkiye’de 506 milyon ton karbondioksit salımı var; bunun yaklaşık 84-85 milyon tonluk kısmını yutak alanlarımızda yutabiliyoruz ki ağırlıklı ormanlık alanlar. Demek ki daha önümüzde katetmemiz gereken ciddi bir mesafe var. Bu kapsamda da tabii, enerji tesisleri, özellikle de fosil yakıtlı kömür tesisler de karbondioksit salımında önemli etkenlerden biri. Türkiye’de kömürden elektriğin üretiminin payı yaklaşık yüzde 30’lar mertebesinde, dünya ortalaması yüzde 36. Avrupa’da, biliyorsunuz, bazı çıkış stratejileri belirlendi. 2053’e kadar “karbon nötr” hedefi doğrultusunda, kömür başta olmak üzere, bir çıkış yapılacak. Bunu, oyunu, planı ne değiştirir? Karbon yakalama teknolojileri değiştirebilir ya da yakıttaki iyileştirme teknolojileri bunu, bu sonucu değiştirebilir. Bunları da yakından takip ediyoruz.

DEDAŞ’ın uygulamalarına ilişkin olarak da çiftçilerin borcunun ödenmesi veya ödemeyen çiftçilerin durumu... Tabii, mevzuata göre bir elektrik kullanıcısı elektrik borcunu ödemediğinde önce ihtar, arkasından da kesilme yoluna gidiliyor ama özellikle yaz aylarında, sulama sezonunda -biz de şirketle görüşerek- bunları mümkün mertebe ertelemeye, çiftçinin borcunu vadelendirmeye dönük çalışmalarımız var. Öte yandan, bu bölgede Tarım Bakanlığının destekleme mekanizmasından da yararlanma imkânları söz konusu. Bu süreci birlikte yaşıyoruz.

Direklere dikilmesiyle ilgili de yine bazı sorular geldi. Kayıp kaçakla mücadele anlamında çeşitli teknolojik uygulamalar takip ediliyor. Maalesef bu bölgelerin bir kısmında kayıp kaçak uygulamaları Türkiye ortalamasının üzerinde. Bu, bundan beş sene önce yüzde 75’ler mertebesindeydi bu bölgede, şu anda yüzde 50’lerin altına indi. Özellikle de bu sayaçların müdahalesinin yapılamadığı noktalara taşınmak suretiyle montajında burada ciddi bir etki olduğunu görüyoruz.

Bir vekilimiz Adıyaman’da bir köyde 5 kadar eve elektrik verilemediğini söyledi. Tabii, Sayın Vekilim, konuyu ben sizden bizzat alırsam takip ederim ama genellikle benzeri gelen taleplerde şu şekilde çıkıyor: Köy yerleşim biriminin dışında imarlaşma var ve iskânsız olduğu için de mevzuat gereği bu binalara elektrik vermede bazı kısıtlar söz konusu, muhtemelen bundan da kaynaklı olabilir.

Ben burada sözü Sayın Bakanıma bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; öncelikle, CHP Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay’ın şahsına nezaket dersi vermeye kalkışırkenki ifadelerini kınıyorum!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de seni kınıyorum!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Hepsi tutanaklarda var, misliyle bunları iade ediyorum!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – KDV koyup ben de sana bir daha iade ediyorum!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Biz sabah saatlerinden beri buradayız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Nerede olacaksın ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Elbette her söylenen söze verecek cevabımız var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bizim de var, bizim de var. “İpe sapa gelmez” ne demek?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Müsaade eder misiniz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Etmem.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Gelmeydin bari!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Her söylenen söze söyleyecek cevabımız var ama nezaket dersi vermeye kalkışırken de açıkçası, kullandığımız ifadeleri kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ülke ne hâle geldi ya! Atatürk diyor ki: “Ben sporunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim.” Ona uygun olun, ona uygun davranın, Bakan için de geçerli.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – “Seçilmişlik-atanmışlık” türküsü tutturdunuz, gidiyorsunuz ama gelin, hizmette yarışalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Edepli konuş! Hâlâ şımarıklık yapıyorsun, hâlâ ukalalık yapıyorsun! “Türkü tutturmak” ne demek ya!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Kullandığın ifadeleri hatırlamıyor musun Engin ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hatırlıyorum. Sen onun kullandığını hatırlıyor musun?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ya, o bir şey demedi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Sayın Altay... Sayın Altay...

Sayın Altay, ben sizi dinledim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Genel Kurula hitap edelim lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bu Kabinenin Bakanlarını...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Size rağmen”ler, “helalühoş olsun”lar, “ipe sapa gelmez”ler...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bu Kabinenin Bakanlarını...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cevap ver, sorulara cevap ver, sorulara.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bu Kabinenin Bakanlarını farklı şekilde lanse etme hakkınız yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sorulara cevap ver.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük’ün hükümleri uyarınca sorulara cevap vermesi lazım Sayın Başkanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Gelin, hizmetle, icraatla konuşalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ukalalık yapma, ukalalık! “Bakan”san “Bakan”lığını bil!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük hükümleri uyarınca sorulara cevap vermesi lazım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Evet, kredi ve burslarla ilgili...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Bakan”san “Bakan”lığını bil!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Kredi ve burslarla ilgili olarak, 2002’den bu yana faydalanan öğrenci sayısında 9 kat, yapılan ödeme tutarındaysa 14 kat artış sağladık.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Öğrenci sayısı artıyor, öğrenci sayısı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Başvuran her öğrenciyi kredi veriyoruz ve 500 bine yakın öğrenci bizden burs alıyor.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Her mahalleye üniversite açtınız, her mahalleye.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Ve sigorta girişi yapılan kadar da kredi alan öğrencilerimizden geri ödeme talep etmiyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Rakamlarla oynama. Her mahalleye okul açtınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – İki yıl boyunca hiç talep etmiyoruz, iki yıl sonra e-devletten sisteme giriyor, işe başlamadığına dair beyanı olduğu takdirde işe başlayana kadar ödeme süreci bir sonraki sürece ertelenmiş oluyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İcra gönderildi mi gönderilmedi mi öğrencilere?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Az önce Sayın Milletvekili Adıyaman’la ilgili olarak taleplerde bulundu, hepsini not ettim. Tüm Türkiye’de olduğu gibi Adıyaman’da da ilçelerinde de devasa çalışmalarımız var ama eksik olanlarını da tamamlarız.

Kayseri Sarioğlan ilçesinde bulunan sahanın ve soyunma odalarının, tribünün yapım işleri için ihale çalışmalarına başlanmıştır. Kayseri’de, yine, 4 bin yatak kapasiteli yurdumuzun imar çalışmaları devam etmekte olup 2.667 yatak kapasiteli yurdumuz da tamamlanmak üzere dir ve özellikle Kayseri’yle ilgili hem üniversite kampüsü içerisinde hem diğer alanlarda çalışmalarımız devam etmektedir. Her bir gencimizin hem kredilerden hem burslardan ve özellikle yurt altyapımızdan istifadesini son derece önemsiyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ya, somut konuş, somut! Somut konuş ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Yurt yatak kapasitemiz, gördüğünüz gibi, her geçen gün artıyor, statik bir durum söz konusu değil; tüm illerde, ilçelerde devam eden bir çalışma var. İktidara geldiğimizde 190 bin olan yatak kapasitesini 750 binlere yükselttik ve bu 190 binin de yaklaşık 160 binini deprem vesaire koşullardan dolayı yıkıp yeniden yaptık.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yirmi yılda yaptığımız şeye bakın, öğrenciler parklarda yatıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Bununla birlikte, özellikle son süreçte kampüslere yurt yapma politikamızı hızlandırdık.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım, süresi bitti, süre bitti. Yani bize süre verilmiyor, Bakanın süresi devam ediyor. Yani milletvekilinin süresini uzatmaya “Hayır.” diyorsun, onun süresini devam ettiriyorsun. Türkü söylattiriyorsunuz, türkü! Seçilmişşi konuşturmuyorsun, atanmışşi konuşturuyorsun burada! Böyle bir şey olabilir mi ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Özellikle büyükşehirlerde öğrencilerin ulaşımını ve bu anlamdaki hem zaman ve masraf konusunu dikkate alarak YÖK’le, üniversitelerle iş birliği hâlinde yurtların kampüslere inşa edilmesi sürecini de hızlandırıyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Başkanım, tek bir soruya yanıt gelmedi! Tek bir soruya yanıt gelmedi!

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tek bir soruya yanıt gelmedi, tek bir soruya!

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, Sayın Ustayı dinlemek istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakana 2 tane soru soracaktım, bir tanesini sordum, diğeri yarımdaydı, dolayısıyla kamuoyunu yanlış bilgilendirme olmasın, soruma cevap verilmemiştir. Müsaade ederseniz o sorumu sorayım. Daha sonra, sadece tutanaklara geçmesi açısından...

BAŞKAN – Peki, sadece sorun çünkü soru-cevap işlemi tamamladık.

ERHAN USTA (Samsun) – Problem değil, tutanaklara... Yani mikrofonu açmasanız da olur.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, birincisi bu kesinti süresi Sayın Bakan, ben de size grafiğini verebilirim. 2018’den 2019’a gelindiğinde kesinti süreleri çok radikal bir şekilde artıyor. Ben “Yatırımların rakamları bütçeden verilir.” demedim. Daha kötüsü, vatandaşın direkt faturasından alınan paralarla yatırım yapılmıyor ve elektrik kesintileri artıyor ama daha vahim bir olay var, yarım kalan. Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

Şimdi, diğeri bir husus da bu hizmet bedeli karşılığında dağıtım şirketlerinden... Dağıtım şirketlerine bir para ödeniyor, bu para nereden alınıyor? Yine, milletin faturasına yansıtılıyor. Sayın Başkan, 2020 yılında 7 milyar lira hizmet bedeli karşılığında EPDK’nin onayladığı bedel 7 milyar lira vatandaşın tek tek toplanıyor ve dağıtım şirketlerine veriliyor. Bu dağıtım şirketlerinin neler olduğunu biz biliyoruz, bunların önemli kısmı yandaş firmalar zaten ama 2021 yılına geldiğinde, EPDK niye böyle bir karar alıyor hiç kimse bilmiyor, 7 milyar liradan 22 milyar 260 milyon liraya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Türkiye’de yüzde 217’lik bir artış var. Sayın Başkan, bu, vatandaşın faturasına yansıtılan miktardır. Yani dağıtım hizmetinde bir değişiklik yok; trafo sayısı üç aşağı beş yukarı aynı, abone sayısı aynı; iletilen hat, enerji miktarı üç aşağı beş yukarı aynı fakat yüzde 217’lik artış var, bu ciddi bir soygundur, Türkiye Büyük Millet Meclisi bunun üzerinde durmalıdır yani 7 milyar liradan 22 milyar liraya, firmaların cebine konuluyor. Biz neden olduğunu biliyoruz; bu tarifelere karar veren EPDK’nin orta düzey yöneticilerinin tamamı, tarifeyi yaptıktan bir gün sonra dağıtım şirketlerine yönetici olarak yüksek paralarla geçmiştir. Bu, kanuna aykırıdır, yasak vardır burada, yasağa rağmen geçmiştir ve ben şunu da iddia ettim: Bu geçiş trafiğini de EPDK Başkanı bizzat kendisi yönetmektedir. Ben bu kadar iddia ediyorum bunu, Plan ve Bütçe Komisyonunda iddia ettim; bunun karşılığında bize söylenmiş hiçbir şey yok.

Ben bunların tutanaklara geçmesinde ve kamuoyunun bilgisine sunulmasında fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tutanaklara geçti. Sayın Bakan cevaplamak isterse yazılı olarak cevaplayabilir.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sırasıyla birinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisininin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

2.198.221.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisininin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisininin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek

1.747.955.495,91

Bütçe Gideri

1.547.492.840,06

İptal Edilen Ödenek

200.462.655,85

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek

293.820,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	46.828.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	46.828.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	35.547.900,00
Bütçe Gideri	32.021.426,99
İptal Edilen Ödenek	3.526.473,01

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	35.508.000,00
Tahsilat	35.616.292,05
Ret ve İadeler	61,41
Net Tahsilat	35.616.230,64

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*ANAYASA MAHKEMESİ**1) Anayasa Mahkemesi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	107.633.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Anayasa Mahkemesi 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	72.762.150,70
---------------	---------------

Bütçe Gideri	64.898.409,72
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	7.863.740,98
---------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**1) Sayıştay Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	514.385.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum

2) Sayıştay Başkanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	412.068.880,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	328.445.451,93
--------------	----------------

İptal Edilen Ödenek	83.623.428,07
---------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	5.325.227.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	3.637.751.930,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	3.539.139.016,64
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	98.612.913,36
---------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	394.052.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	394.052.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	390.332.000,00
Bütçe Gideri	316.984.626,76
İptal Edilen Ödenek	73.347.373,24

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	329.337.000,00
Tahsilat	449.553.929,03
Ret ve İadeler	6.163.859,34
Net Tahsilat	443.390.069,69

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 219.025.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 219.025.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	147.139.000,00
Bütçe Gideri	46.428.978,60
İptal Edilen Ödenek	100.710.021,40

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	147.139.000,00
Tahsilat	237.500.171,32
Ret ve İadeler	1.471.334,72
Net Tahsilat	236.028.836,60

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	941.744.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	941.744.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.088.520.000,00
Bütçe Gideri	1.009.321.373,86
İptal Edilen Ödenek	79.198.626,14
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	21.084.673,04

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	640.901.000,00
Tahsilat	957.582.105,92
Ret ve İadeler	1.486.942,39
Net Tahsilat	956.095.163,53

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	499.372.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	479.372.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	379.076.000,00
Bütçe Gideri	363.038.058,29
İptal Edilen Ödenek	16.037.941,71

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	243.142.000,00
Tahsilat	396.456.596,92
Ret ve İadeler	1.204.300,13
Net Tahsilat	395.252.296,79

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU**1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	328.422.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	327.422.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	59.026.724,00
Bütçe Gideri	22.906.209,72
İptal Edilen Ödenek	36.120.514,28
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	14.009.300,39

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Tahsilat	38.376.041,62
----------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	23.739.657,00
Bütçe Gideri	23.581.957,28
İptal Edilen Ödenek	157.699,72

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	13.066.000,00
Tahsilat	22.289.950,76

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.186.000,00
Bütçe Gideri	811.561,99
İptal Edilen Ödenek	374.438,01

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	5.637.000,00
Tahsilat	1.149.000,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU**1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	170.527.770,75
Bütçe Gideri	169.426.295,50
İptal Edilen Ödenek	1.101.475,25

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	212.031.000,00
Tahsilat	168.523.748,70
Ret ve İadeler	285.548,09
Net Tahsilat	168.238.200,61

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	27.782.948.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2020 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	22.505.599.767,35
Bütçe Gideri	21.921.142.423,06
İptal Edilen Ödenek	18.090.722,92
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	566.366.621,37

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2020 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, birinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, birinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 8 Aralık 2021 Çarşamba günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.29

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı'nın Patnos ilçesinde öğrenci yurdu olarak kullanılan bir binanın fiziki ve temizlik koşullarına,

- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, iklim krizi dersinin müfredata eklenmesi talebine,

- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, mesleki eğitim merkezleri ile ilgili çeşitli verilere, Mesleki ve teknik liseler ile ilgili çeşitli verilere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/54368), (7/54370), (7/54374), (7/54375)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer tarafından** Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

Seçim bölgem olan Ağrı'nın Patnos ilçesinde daha Mesleki Teknik Anadolu Lisesi olarak kullanılan bina, şuanda Patnos Fen Lisesi öğrencilerinin kalması için yurt binasına çevrilmiştir. Velilerden ve öğrencilerden aldığımız bilgilere göre; bu bina yurt için uygun bir bina olmadığı, odalarının kapıları olmadığı için perde olarak kapatıldığı ve bu sebeplerle odaların çok soğuk olduğu ve hijyenik olmadığı yönündedir. Ağrı'nın çok soğuk olması sebebiyle öğrencilerin bu binada kalması, eğitimlerini devam etmesi mümkün görünmemektedir.

Ülkenin içinde bulunduğu salgın koşullarını dikkate almayan, okullarda, yurtlarda ve diğer eğitim kurumlarında yaşanan eşitsizlikler ve en temel ihtiyaçların salgın koşullarında görmezden gelinmesi kabul edilemez.

Bu bağlamda;

- 1) Fen Lisesi öğrencilerinin, Mesleki Teknik Anadolu Lisesinde yurt maksadıyla yerleştirildiklerinden haberdar mısınız? Bu binanın yurt olarak kullanılması için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
- 2) Eski bir lise binasının yurt olarak kullanılması eğitime yeterli bütçe ayrılmadığı anlamına gelmekte midir?
- 3) Patnos Fen Lisesinde okuyan öğrencilerin kaldığı yurttan barınmak için yeterli önlemlerin alınmadığına ilişkin iddiaların tespiti amacıyla herhangi bir girişimde

bulunacak mısınız? Öğrencilerin bu binada sağlıklı bir şekilde devam edilebilmesi amacıyla ne gibi çözüm önerileriniz bulunmaktadır?

- 4) Eğitim bütçesinden yatırımlara ayrılan payın artırılması, okul binaları, yurtlar ve derslik gereksinmesi karşılanması yönünde girişimleriniz olacak mıdır?
- 5) Ağrı merkez ve ilçelerinde okul binaları ve yurtlarda hijyen kurallarına uyulmadığına ilişkin iddialar bilinmekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. (9.11.2021)

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

İklim krizinin aciliyeti ve iklim yıkımıyla mücadelenin önemi günden güne hem dünyanın hem de ülkemizin en başta gelen gündemleri arasında yerini almaktadır.

Devletler iklim acil durumuna yönelik tedbirler almakta, politikalarını iklim krizine uygun şekilde değiştirerek hızla uygulamaya koymaktadırlar.

Türkiye de beş yıl önce imzaladığı Paris Anlaşması'nı parlamentosundan geçirecek onaylayarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın adına 'iklim değişikliği' ibaresini ekleyerek iklim yıkımıyla ilgili bazı adımla atmaya başlamıştır.

Şüphesiz ki iklim kriziyle mücadelede sadece ülke yönetiminin bazı adımlar atmaya başlaması tek başına yeterli değildir. İklim kriziyle mücadele, topyekûn bir mücadeledir. Merkezi iktidardan yerel yönetimlere, bilim insanlarından sivil toplum örgütlerine, yaşlılardan gençlere kadar toplumun tüm kesimleri ve devletin tüm mekanizmaları hep birlikte aynı bilinç, hassasiyet ve sorumlulukla hareket etmek zorundadır. Bu da öncelikle bilgi ve eğitimle mümkündür. Milli Eğitim Bakanlığı da sorumluluğunu yerine getirmekle yükümlüdür.

Gençler, iklim krizinin müfredata eklenmesi için kampanya yürütmektedir. Talepleri ise şunlardır:

- İklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve biyolojik çeşitlilik üzerine mevcut en iyi bilim ve verilere dayalı eğitim, yaygın olarak her sınıf düzeyinde sağlanmalıdır. Okul ve üniversite binaları ve kampüsleri, müfredat oluştururken sürdürülebilirlik konusunda örnek teşkil etmelidir.
- Tüm okul çağındaki gençlere ve çocuklara nasıl okula gidildiğine bakılmaksızın iklim acil durumu ve ekolojik krizle ilgili kapsamlı ve güncel eğitim verilmesi sağlanmalıdır. Bu tür bir öğretim yaşanmakta olan kriz ve sonuçlarını hafifletmek, bunlara uyum sağlamak, tüm gençlere krizin kapsamını, doğasını ve yapısal nedenlerini anlamalarını sağlamak için ihtiyaç duydukları bilgileri verecek şekilde uyarlanmalıdır.
- Tarafsız iklim bilimi ve verilerine ücretsiz erişim sağlamak için ulusal yasalar uygulanmalı ve iklim acil durumu ve ekolojik krizle ilgili yanlış iddialarda bulunanlara karşı yasal tazminat uygulanmalıdır.

- Gençlerin çözüm odaklı, eşitlikçi, yaratıcı yetileri göz önünde bulundurularak, eğitim müfredatı hazırlık ve karar alma sürecine dahil edilmeleri gereklidir.
- Tüm okul çağındaki gençlere ve çocuklara yerli halkların bilgi ve uygulamalarını da içeren (ancak bunlarla sınırlı olmayan) doğa ile bağlarını öğrenme fırsatı sağlanmalıdır.

Yanı sıra, Paris İklim Anlaşması'nın 12. maddesi "Taraflar, uygun şekilde, iklim değişikliği eğitimi, kamu farkındalığı, kamu katılımı ve kamunun bilgiye erişimini güçlendirmeye yönelik tedbirler alma konusunda işbirliği yapar ve bu Anlaşma kapsamındaki güçlendirme eylemleri için bu adımların önemini kabul eder" demektedir. Tüm bunlara göre;

İklim kriziyle ilgili toplumsal farkındalık oluşturmak ve iklim yıkımıyla mücadeleye toplumun tüm kesimlerini dahil etmek kapsamında; iklim acil durumunun doğuracağı sonuçlar, ekosistem ve biyoçeşitliliğin korunmasının gelecek açısından önemi ile karbonsuz ve sürdürülebilir yaşam konularında bilimsel, güncel ve kapsamlı bilgi ve uygulamaları içeren 'iklim krizi' dersinin Milli Eğitim müfredatına eklenmesi için yürütülen çalışmalar hangi aşamada ve detayları nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların aracılığınızla T.C. Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplanmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 08/11/2021

Prof. Dr. Sefer AYCAN
Kahramanmaraş Milletvekili

Mesleki eğitim ülkemizin sanayi üretimi için son derece önemlidir. Bu kapsamda Mesleki Eğitim Merkezlerinin ayrı yeri ve önemi vardır. Sanayi kuruluşlarının ciddi bir usta, kalfa ihtiyacı vardır.

Bu kapsamda;

1. Ülkemizde kaç tane Mesleki Eğitim Merkezi vardır? Her il ve ilçemizde yeteri kadar Mesleki eğitim merkezi var mıdır?
2. Mesleki Eğitim Merkezlerinde eğitimi devam eden kişi sayısı nedir? Mesleki Eğitim Merkezine başvuran her kişi kabul edilmekte midir?
3. Mesleki Eğitim Merkezlerinde kaç meslekte eğitim verilmektedir? Yeni alanlar açmayı planlıyor musunuz?
4. Mesleki Eğitim Merkezleri ile sanayi kuruluşları arasında nasıl bir işbirliği vardır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların aracılığınızla T.C Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplanmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 08/11/2021

Prof. Dr. Sefer AYCAN

Kahramanmaraş Milletvekili

Sanayi kuruluşlarının en önemli ihtiyaçlarından biri yetişmiş eleman ihtiyacıdır. Bu konuda meslek ve teknik liselerin ayrı bir önemi vardır. Mesleki eğitimi arttırmak ve etkinleştirmek gerekir.

Bu kapsamda;

- 1- Türkiye'de kaç tane mesleki ve teknik lise mevcuttur? Lise sayısı yeterli midir?
- 2- Bu liselerde kaç öğrenci vardır? Başvuran her öğrenci meslek lisesi programına alınmaktadır mıdır?
- 3- Meslek liselerinde kaç program vardır? Yeni programlar açmayı planlıyor musunuz?
- 4- Meslek liselerinde özellikle tarım ve hayvancılık alanındaki meslekler için program açmayı planlıyor musunuz?
- 5- Meslek liselerindeki öğrencilerin uygulamalı dersleri ve stajları yeterli midir? İlgili sektörlerde öğrencinin uygulamalı eğitimi için ne gibi çalışmalar planlıyorsunuz?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-133
Konu : Soru Önergisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 17.08.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0855537 sayılı yazınız.
b) 12.11.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-911305 sayılı yazınız.
c) 17.11.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-912810 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Özcan PURÇU'nun 7/49088, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Levent GÖK'ün 7/54267, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan TAŞDEMİR'in 7/54368, İzmir Milletvekili Murat BAKAN'ın 7/54370, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer AYCAN'ın 7/54374, 7/54375 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

AĞRI MİLLETVEKİLİ DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR'İN 7/54368 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Ağrı ili Patnos ilçesinde öğrenci sayısının artması ve il dışından gelen fen lisesi öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için mevcuda ek olarak erkek öğrenci pansiyonu olarak kullanılan Patnos Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin B blok kısmının Selahaddin Eyyubi Fen Lisesine tahsis edilmesi için Ağrı İl Millî Eğitim Müdürlüğünün 10.12.2020 tarihli yazısı doğrultusunda gerekli incelemeler yapılarak uygunluğu tespit edilmiştir.

Bu çerçevede, Patnos Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin B blok kısmı önceki yıllardan mezun olan öğrencilerden artan boş kontenjanların daha verimli kullanılması için Selahaddin Eyyubi Fen Lisesine erkek öğrenci pansiyonu olarak tahsis edilmiştir. Binanın bütçe yetersizliğinden değil mevcutta bulunan kamu binasının daha verimli kullanılması ve barınma ihtiyacını karşılaması amacıyla tahsisi yapılmıştır.

Pansiyon olarak yapılmış olan binada yıllık rutin bakım onarım iş ve işlemleri mevzuat doğrultusunda yapılmış ve öğrenci yerleştirme işlemleri Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin barınması ile alakalı tarafımıza yapılmış herhangi bir şikâyet bulunmamaktadır.

Bakanlığımıza bağlı Ağrı merkez ve ilçelerinde bulunan okul binalarına ve pansiyonlara gerekli hijyen malzemelerinin alımı için ödenek gönderilmiş olup okul ve pansiyonlarımızda hijyen kurallarına azami ölçüde riayet edilmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MURAT BAKAN'IN 7/54370 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Öğretim programlarının hazırlanma aşamasında akademisyen, alan uzmanları, program geliştirme uzmanı, rehberlik uzmanı, dil uzmanı, eğitim felsefecisi, ölçme ve değerlendirme ile görsel tasarım uzmanı, maarif müfettişi, okul aile birliği temsilcisinin yanı sıra öğrenci temsilcileri de görev almaktadır.

Bakanlığımıza bağlı ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programları ve öğretim materyallerinde; *"iklim değişikliği, küresel ısınma, sera gazı, biyolojik çeşitlilik"* gibi konulara coğrafya, biyoloji, fizik, kimya, fen lisesi biyoloji, kimya, fizik ve tarih derslerinde yer verilmektedir.

Öğretim programlarımızda öğrencilerimizin iklim bilimi hakkında bilgi sahibi olmaları, küresel iklim değişiklikleri ve etkileri hakkında bilgi ve beceriler kazanmaları adına gerekli içeriğe yer verilmiştir. Bunlara örnek olarak;

Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programında yer alan;

"F.8.6.3.3. Küresel iklim değişikliklerinin nedenlerini ve olası sonuçlarını tartışır. a. Sera etkisi açıklanır. b. Küresel iklim değişikliği bağlamında çevre sorunlarının Dünya'nın geleceğine ve insan yaşamına nasıl bir etkisi olabileceği sorgulanır. d. Dünya ülkelerinin küresel iklim değişikliğini önlemek için aldıkları önlemlere (ör. Kyoto Protokolü) değinilir.",

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan;

"SB.7.7.4. Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir. Küresel iklim değişimi, doğal afetler, açlık, terör ve göç konuları ele alınacaktır.",

Biyoloji Dersi Öğretim Programında yer alan;

"10.3.2.1. Güncel çevre sorunlarının sebeplerini ve olası sonuçlarını değerlendirir. a. Güncel çevre sorunları (biyolojik çeşitliliğin azalması, hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, radyoaktif kirlilik, ses kirliliği, asit yağmurları, küresel iklim değişikliği, erozyon, doğal hayat alanlarının tahribi ve orman yangınları) özetlenerek bu sorunların canlılar üzerindeki olumsuz etkileri belirtilir.",

Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programında yer alan;

"10.1.14. Türkiye topraklarının kullanımını verimlilik açısından değerlendirir. a) Türkiye'de erozyonun etkisine vurgu yapılır. b) Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir ülke bırakabilmek için topraklarımızın korunmasının gerekliliğine değinilir.", *"12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur. a) Gelecekte, doğal sistemlerdeki değişimlerin canlı yaşamı üzerindeki olası sonuçlarına vurgu yapılır. b) Çölleşme ve çölleşmeye karşı alınması gereken önlemler üzerinde durulur. c) Kyoto Protokolü'ne değinilir."*;

Ortaöğretim Sosyal Etkinlik Dersi Öğretim Programında yer alan;

"2. Yaşadığı çevrenin sorunlarına çözüm yolları arar. Dünyadaki çevresel sorunları da analiz ederek biyolojik ve ekolojik dengeyi sağlamanın canlılar üzerindeki etkilerini araştırarak bunları sunum hâline getirir. Bu sunumlar el kitapçığı, afiş, poster, okul gazetesi vb. haline dönüştürülür. Çevre ve doğa arasındaki bozulan biyolojik ve çevre dengesi vurgulanır. (Hava, gürültü ve endüstriyel kirlilik, küresel ısınma, erozyon, orman yangınları, çarpık kentleşme vb.)" kazanım ve açıklamaları mevcuttur.

Bakanlığımızın ilgili Birimlerince hayat boyu öğrenme kapsamında her yaşta tüm yaş gruplarına mesleki teknik ve genel yaygın eğitim kursları düzenlenmektedir. Ormanları

koruma, erozyonla, kuraklıkla ve çölleşme ile mücadele kapsamında *"Çevre Koruma Alanı Küresel İklim Değişikliği ile Mücadele Kurs Programı"*, *"Çevre Koruma Alanı Kuraklığın Engellenmesi Kurs Programı"*, *"Çevre Koruma Alanı Yangın ile Mücadele Yöntemleri Kurs Programı"*, *"Çevre Koruma Alanı Tarımsal Kuraklık Kurs Programı"*, *"Çevre Koruma Alanı Yangınları ile Mücadele Yöntemleri Kurs Programı"*, *"Çevre Koruma Alanı Erozyonla Mücadele Kurs Programı"* ve *"Çevre Koruma Alanı Çölleşme ve Alınacak Önlemler Kurs Programı"* yayımlanmış olup söz konusu programlara <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx> adresinden ulaşılabilmektedir.

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SEFER AYCAN'IN 7/54374 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımızda 351 adet bağımsız, 524 adet ise mesleki teknik Anadolu lisesi veya çok programlı lise bünyesinde olmak üzere toplam 875 kurumda mesleki eğitim merkezi programı uygulanmaktadır. Her ilde yeteri kadar mesleki eğitim merkezi bulunmakta olup ihtiyaca göre yenileri de açılmaktadır.

20.11.2021 tarihi itibarıyla mesleki eğitim merkezi programına kayıtlı 159.527 öğrenci bulunmaktadır. Mesleki eğitim merkezi programına; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 10 uncu maddesinde belirtildiği gibi en az ortaokul/imam hatip ortaokulunu bitiren aynı zamanda bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olan herkes kayıt olabilmektedir.

Mesleki eğitim merkezi programında 33 alan altında 181 meslek dalında eğitim ve öğretim yapılmaktadır. Talep gelmesi halinde yeni alan ve dallar açılabilir.

Mesleki eğitim merkezlerine hizmet ve üretim sektörleri başta olmak üzere diğer sektörlerden de öğrenci kaydı yapılmaktadır. Mesleki eğitim merkezi programında kayıtlı öğrenciler haftada bir veya iki gün okulda teorik eğitim, üç veya dört gün ise işletmede uygulamalı eğitim almaktadır. Eğitim sonunda öğrencilerin %88'i eğitim aldığı meslek dalında çalışmaktadır. Bu sayede sanayi kuruluşlarının ihtiyacı olan nitelikli insan kaynağı yetiştirilmiş olmaktadır. Bunun yanında Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında 18 Kasım 2021 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü ile 251 organize sanayi bölgesinde 251 mesleki eğitim merkezi irtibat bürosu kurulacak olup bu sayede organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin ihtiyacı olan insan kaynağının mesleki eğitim merkezleri tarafından yetiştirilmesi sağlanacaktır.

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ SEFER AYCAN'IN 7/54375 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2020-2021 yılı verilerine göre Türkiye genelinde 2.446 mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile bünyesinde mesleki ve teknik eğitim programı bulunan 741 çok programlı Anadolu lisesi bulunmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının sayısı tercih edenlerin ihtiyacını karşılayacak ölçüdedir.

2020-2021 yılı verilerine göre mesleki ve teknik Anadolu liselerinde 1.235.038, çok programlı Anadolu liselerinde ise 76.832 mesleki eğitim öğrencisi bulunmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının Anadolu teknik programlarına merkezi sınav puanı ile Anadolu meslek programlarına ise kayıt alanı içinden sınavsız olarak öğrenci alınmakta olup bu okulların kontenjanları başvuruları karşılayacak ölçüdedir. Bu çerçevede talep eden herkesin mesleki eğitime erişim imkânı bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde mevcut durumda 47 alan altında 105 farklı dalda eğitim yapılmaktadır. İlgili sektörlerdeki gelişmeler doğrultusunda bu alan ve dallara yenileri eklenebilmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında 76 okulda tarım, 62 okulda hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı alanlarında eğitim yapılmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının Anadolu teknik programlarında öğrenciler 40 iş günü staj yapmaktadır. Anadolu meslek programlarında ise öğrenciler 12. sınıfta haftanın üç günü işletmelerde mesleki eğitim almaktadır. Bunların dışında öğrenciler okulda aldıkları mesleki derslerde okula ait atölye ve laboratuvarlarda becerilerini geliştirmeye yönelik uygulama imkânı bulmaktadırlar. Bakanlığımızca öğrencilerin beceri kazanımlarının desteklenmesi ve öğrenim sonrası istihdama daha güçlü bir şekilde hazırlanması için ilgili sektörlerde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla öğrencilerin beceri eğitimleri imkânlarının artırılması kapsamında iş birliği çalışmaları yürütülmektedir.

2.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Bayındır ilçesine bağlı Kızıloba Mahallesi'nin yollarının yenilenmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/54404)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.11.2021

Tamer OSMANAĞAOĞLU

MHP İzmir Milletvekili

İzmir'in Bayındır İlçesine bağlı Kızıloba Mahallesi her yıl 1000 ila 1200 ton kiraz ihracı gerçekleştiren güzide bir mahallemizdir. Dünyanın dört bir yanına temin ettiği kirazlar ile adından bahsettiren, üretime büyük katkıları olan Kızıloba Mahallesi ile ulaşımın sağlandığı karayollarının toprak olması hem maliyeti hem de üretimi olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Buna göre;

1. İzmir'in Kızıloba Mahallesi ile ulaşımın sağlandığı yolların asfaltlanması gerektiğine ilişkin Bakanlığınıza veya Bakanlığınıza bağlı Kurumlara ulaştırılmış bir talep var mıdır?
2. İzmir'in Bayındır İlçesine bağlı Kızıloba Mahallesinin yollarının yenilenmesiyle ilgili bir çalışmanız var mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-76534
Konu : İzmir Milletvekili Sayın Tamer
OSMANAĞAOĞLU'nun yazılı soru
önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : a) 25.10.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0899112 sayılı yazınız.
b) 17.11.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0912810 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Tamer OSMANAĞAOĞLU'nun 7/53405, 7/53406, 7/53407 ve 7/54404
esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN TAMER ÖSMANAĞAOĞLU'NUN
7/53405, 7/53406, 7/53407 VE 7/54404 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGELERİNİN CEVABI

İzmir ili Kiraz ilçesine bağlı Çanakçı, Sarısu ve Başaran Mahalle yolları ile Bayındır İlçesine bağlı Kızıloba Mahallesinin yolları, Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğundaki yol ağında yer almamaktadır

Denizli-Ödemiş karayolundan Arkacılar Mahallesi girişinde sığınma tip geri dönüş kavşağı projelendirilmiş olup, Ödemiş-Kiraz yolundaki imalat çalışmalarının tamamlanmasını müteakip kavşak yapılacaktır.

Çamlık mahallesinin ulaşımını sağlayan kesim ise; (Ödemiş-Kiraz) Ayrım-Kaymakçı-Beydağ-Nazilli İl Yolu güzergahında olup yolun tek yol projesi hazırlanmıştır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

29'UNCU BİRLEŞİM
7 ARALIK 2021 SALI
SAAT: 11.00

DANIŐMA KURULU ÖNERİŐİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6 Aralık 2021 Pazartesi günü Gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 6 Aralık 2021 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 17 Aralık 2021 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de altmış dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) siyasi parti grupları ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların üçüncü turda altmış beşer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) dördüncü ve beşinci turlarda seksener dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) altıncı turda altmışar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük'ün 86'ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 24.11.2021 tarihli 23'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

29'UNCU BİRLEŞİM

7 ARALIK 2021 SALI

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 281) 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

2.- (S. Sayısı: 282) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

2'nci Gün

7.12.2021 SALI

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

I. TUR

- 1-. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 2-. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 3-. ANAYASA MAHKEMESİ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 4-. SAYIŞTAY (Bütçe + Kesin Hesap)
- 5-. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 6-. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 7-. NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 8-. MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 9-. MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 10-. - TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
 - ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)
 - NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)
 - TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)
- 11-. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

(AK PARTİ, İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP)

(Siyasi parti grupları 70'er dakika, istemi hâlinde TBMM Başkanlığı ve Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 70 dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)